

ספר זוהר הפסח השלם

לקוט גדול ונפלא מהזוהר הקדוש, למוזים הנוגעים לקדשת חג הפסח, ושבח יציאת מצרים, ומצוות וקרבנות הפסח, ספירת העמר, ועוד מאמרים חוצבי להבות אש מדברי זוהר הקדוש בעניני חג הפסח.

לקוט מקיף פנה עדין לא ראה אור הדפוס עד היום הזה. ותכן הספר ומהותו, להנחיל דרך תורת אמת, היא תורת הרשב"י ז"ע לכל ישראל הפא לקיים מצוות החג ככל משפטיו וחקותיו המובא בתורת הסוד, אשר ממהם אנו שותים ולאורם אנו הולכים, ובו אנו נגאלים.

ובו ארבעה ספרים נפתחים

ספר א. הוא, זוהר הפסח חלק א', מספר זוהר הפסח השלם, בו לקטנו המאמרים מספרי זוהר בארמית ולשון הקודש. "רבי שמעון דנהר פל עלמא באורייתא" (זוהר ח"א קנ"ו).

ספר ב. מאמרי הרשב"י על מסכת פסחים. בו לקטנו מאמרי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, מש"ס בבלי עם פרוש רש"י ועוד.

ספר ג. משניות מסכת פסחים, בסדר חדש ואותיות מאירות עינים.

ספר ד. נשמות זוהר. בו יבאר סגלת ומעלת אמירת "נשמת פל חי" לקוטים מן זוהר הקדוש וכתבי האריז"ל, וספרי קבלה, וספרי בעל שם טוב הקדוש ותלמידיו, ושאר ספה"ק. המקיפים פללים יסודיים ועיקרים הנוגעים לאמירת התפלה הקדושה הלזו.

יצא לאור ערב חג הפסח תשע"ב על ידי "מפעל זוהר העולמי"
נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש - 0548436784

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרטם ספרי הזוהר היומי

בבתי ננסיות, בבתי מדרשות, בטמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכלל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

בשער

ברוך המקום ברוך הוא, אשר שמר הבטחתו לישראל הקדושים חבלים נפלו לנו בנעימים, אף נחלת שפרה עלינו, לנו התלמידים, חברים מקשיבים, אשר אנו חוסים בצל כנפי השכינה הקדושה ומסתופפים בתיבת נוח הרשב"י ע"ה יחד שבטי ישראל, בלימוד זוהר הקדוש, באהבה ובשמחה, בהתאחדות גמורה, למען הקים השכינה הקדושה מעפרא, ולקחנו על שכמנו להוציא לאור זוהר הפסח, לתועלת הרבים, כבקשת טובים וידידים, לחזק הברכים, באמרים היקרים, מאירות כספירים, על פסח ומ"טמונים, אשר להם זכינו, ויראו עינינו, וישמח לבנו, ותגל נפשינו, באור חדש אשר לנו האיר, בתורה ועבודה אור המאיר, בקדושת סודות התורה, למען נזכה לאור הגנוז מדי שבת בשבתנו ומועד כהלכתו.

בספרים אלו נקבצו כמאה מאמרים של זוהר הקדוש עם כותרות בארמית ולשון הקודש, "וארח צדיקים פֶּאֹר נְגַה הוֹלֵךְ וְאֹרַךְ עַד נְכוֹן הַיּוֹם" (משלי פרק ד יח), לכל הבא לגשת אל הקודש פנימה, לחשוב מחשבות, בכל ענייני פסח המובאים בספרי הזוהר הקדוש, ובכתבי האריז"ל, והלומד בזה בין יבין את אשר לפניו, הדרך ילך בה, והמעשה אשר יעשה, לקיים מצוות החג כראוי וכיאות בלי מגרעת, בהשכל ובדעת, ללמוד וללמד לשמור ולקיים ולעשות.

וידוע שבקיום מצות מצה כהלכתה בשלימות, נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית (רוקח), וגם חשיב כאילו קיים כל התרי"ג מצוות (ילקוט מעם לועז). ובזכות לימוד הזוהר הקדוש על ענייני החג, נזכה שִׁיתְקַים דְּבַרֵי הַרְשָׁבִי עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּדָא יִפְקֹן מִן גְּלוּתָא בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן. - **וְיִתְקַבְּצוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַחְדוּת וּבְשִׂמְחָה וְאַחְזוּ בְּאִלְן הַחַיִּים לְלִמּוּד הַזּוֹהַר הַקְּדוֹשׁ "בְּסִפְרָא דָּא יִפְקֹן מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי", וְכֹאֲשֶׁר יִלְמְדוּ וְיַעֲסִקוּ כָּלֵם בְּתוֹרַת הַסּוּד תַּכְף תְּבוּא הַגְּאֻלָּה בְּכַח הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה** [א]. **וּבַזּוֹהַר**

ואמרו שם מאי דכתיב "אף חובב עמים כל קדושו בידך" (דברים לג, ג), אפילו בשעה שאתה מחבב עמים, כל קדושים שלהם בידך הם כו', וכמו שאמרו כל הנותן עליו על תורה, מעבירים ממנו על מלכות כו' (אבות פרק יג משנה ה), כי בזמן שקולו של יעקב כו', אין הידים ידי עשו כו' (בראשית רבא פרשה סה, טז), ובפרק חלק (צה ב) שאלו תלמידיו את רבי

א. בספר אור תורה (ליקוטים): עוד מבואר בכמה מקומות בדבריהם, שיעקר ביאת משיח הוא בזכות התורה, כמו שאמרו בפרק קמא דבבא בתרא (ה, א) מאי דכתיב "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך שרים" (הושע ח, י), ותניא כל פסוק הזה בלשון ארמי נאמר, אי תנו, "ענתה כלהו אקבצם", ואם מעט מהם, "יחלו ממשא מלך ושרים".

רַעֲיָא מְהִימְנָא פְּרִשֵׁת נְשָׂא (דף קכד, ב) אָמְרוּ: דְּבִגְיִינָה "וְקִרְאֲתֶם דְּרוּר בְּאַרְץ", וּבְזִכְוֹתֶיהָ יִתְקִים "ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוּ אֶל נֶכֶר". וּנְזַכֵּה לְשָׁנָה הַבֵּאָה לֵאכּוֹל מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפְּסָחִים בְּבֵית קֹדְשֵׁינוּ וּתְפֹאֲרֵתֵנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אֲמֵן.

יצא לאור על ידי מפעל הזוהר העולמי

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין רבי שלום יהודה גראס שליט"א

חודש ניסן שנת תשע"ב

העליון יותר מכל הצדיקים, עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל (סוכה דף מ"ה ע"ב), ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה, ואילמלי אליעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד עכשיו, ואילמלי יותם בן עוזיהו עמנו מיום שנברא העולם עד סופו. ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי ראיתי בני עלייה והן מועטין אם אלף הן אני ובני מהן אם מאה הם אני ובני מהן אם שנים הן אני ובני הן.

אלעזר, מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים כו', עכ"ל. וכל המזכה את הרבים בלימוד הזוהר הקדוש נקרא עוסק בתורה ובגמילות חסדים באופן הכי נעלה ומקיים ומציל את כל העולם כולו, ומתקשר לנשמת הרשב"י ז"ע, וכמו שכתב הגאון הקדוש צדיק ויסוד עולם אור טמיר ונעלם, קדש הקדשים המלובן, מרא דרזין, מרן רבינו יעקב אבוחצירא זצוק"ל זיע"א, בספרו דורש טוב (עמוד ע"ב) וזה לשונו: גדולה זכות רבי שמעון בר יוחאי בעולם

הקדמה

יִשְׁמְחוּ הַשְּׁמַיִם (זְעִיר אֲנִפִּיּוֹ) וְיִתְגַּל הָאָרֶץ (מַלְכוּת) בַּהֲגָלוֹת נִגְלוֹת מֵאֲמָרֵי הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ עַל חֵג הַפֶּסַח, סוּד הַמִּצּוֹת, סוּד הַסֵּדֶר, וְסוּד סִיפּוּר יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְעוֹד, מִתּוֹרָגָם לְלִשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ, וְקִצַּת בִּיאוּרִים שֶׁכָּתַבְנוּ בִּסְדֵד.

וְיִהִי רִצּוֹן שֶׁבְזָכוֹת לִימוּד הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ וְסוּדוֹת הַתּוֹרָה, נִזְכָּה עוֹד בִּימֵי הַפֶּסַח הַזֶּה, כִּימֵי יְצִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרְאֵנוּ נִפְלְאוֹת בְּגֵאוּלָּה הַשְּׁלִימָה, כִּי כָל קִירוֹב הַגְּאוּלָּה תְלוּי אֶךְ וְרַק בְּלִימוּד הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ וְסוּדוֹתֶיהָ, וּבִפְרֵט בְּזִמְנֵים אֵלּוֹ שֶׁזָּכִינוּ לְפָרְסָם אֶת הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ לְמֵאוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהוֹגִים וְלוֹמְדִים מִיָּדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּמִצּוּהָ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהַפִּיץ וּלְגַלוֹת הַסּוּדוֹת, כִּי זֶה לְעוֹמֵת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹוִקִים, וּבִפְרֵט כַּעַת שֶׁזָּכִינוּ לְסִדֵּר כָּל הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ לְשִׁבְעִים חֻלְקִים, וְכִךְ זָכִינוּ לְהַגִּיעַ לְקִירוֹב לְשִׁבְעִים אֶלְפֵי אִישׁ לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל אֶת כָּל הַשִּׁבְעִים רֵאשֵׁי הָאוֹמוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּזוֹה"ק (בְּשֵׁלַח נח:), וְעַל יָדֵי לִימוּד הַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ נִזְכָּה לְבַטֵּל 70 אוֹמוֹת הָעוֹלָם שֶׁבְּמִלְחַמַת גּוֹג וּמִגּוּג (זוֹהַר) לְהַכְרִיתָם וּלְבַעֵרָם מִן הָעוֹלָם, וְנִזְכָּה שְׁעַל יְצִיאַת הַקּוֹנְטְרָס הַלְּזֵ בְּעֶזְרַת ה' וּבְסִייעָתוֹ, אֲשֶׁר עַל יָדֵי זֶה יִהְיֶה תְקוּנָה יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ, בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

וּבְזָכוֹת חֵג הַקָּדוֹשׁ שֶׁל פֶּסַח שֶׁהוּא זְמַן הַגְּאוּלָּה נִזְכָּה לְקִירוֹב הַגְּאוּלָּה הַשְּׁלֵמָה בִּב"א.

וְאֲשֶׁר עַל כֵּן לְקִטְנוֹ מִהַזּוֹהַר הַקָּדוֹשׁ קִטְעִים שְׁמֻבְיָא שְׁם אֶת כָּל סֵדֶר הַזֶּה לְמִצְוֹת חֵג הַפֶּסַח.

וְאַתָּה בְּן אָדָם חֲגוּר חֲרָבָךָ עַל יָרֵךְ גְּבוּר וְתִאֲזוּר חֵיל לְלַמֵּד בַּחֵג הַפֶּסַח אֶת סֵפֶר זֶה הַפֶּסַח וְעַל יָדֵי זֶה יִהְיֶה תְקוּנַי הַמְּלָכוֹת בְּשִׁלְמוֹת.

וְעַל יָדֵי זֶה יִשְׁפַע שְׁפַע רַב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְלִתְקוּן אֶת נַפְשוֹתֵינוּ וְרוּחוֹתֵינוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ מִכָּל סִיג וּפְגָם וּלְטַהַרְנוּ וּלְקַדְשָׁנוּ בְּקִדְשֵׁיךָ הָעֲלִיוֹנָה וְתִטִּיב לָנוּ הַחֲתִימָה וְנִזְכָּה בְּהֵאֵי שְׁתָּא לְבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ וּלְבָנִין מְקֻדְשֵׁינוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ.

כֹּה דִבְרֵי הַמִּצְפָּה לְהַרְמוֹת קֶרֶן תּוֹרָה לְשִׁמְהָ שֶׁהוּא רַק עַל יָדֵי לִימוּד תּוֹרַת הַסּוּד, וּלְבִיאַת גּוֹאֵל צַדֵּק בִּב"א.

הוֹצֵאתִי לְאוֹר בַּחֲמֵלַת ה' עֲלַי, נִיסָן תִּשְׁע"ב,

ה'ק' שְׁלוֹם יוֹדָא גְרָאס אַבְדִּיק הַאֲלֵמִין בֵּית שִׁמְשׁ

יֵצֵא לְאוֹר עַל יָדֵי מַפְעַל הַזּוֹהַר הָעוֹלָמִי בֵּית שִׁמְשׁ

מבוא

אֲוֹדָה ה' מֵאֵד בְּפִי, בְּתוֹךְ רַבִּים אֶהְלֶלְנּוּ, בְּרוּךְ שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעַנוּ לְזַמְנוּ
הַזֶּה שֶׁל אֲלָפֵי סוּיָמִי הַזֶּהֶר שֶׁל 70 כְּרֻכִּים בְּכָל הָעוֹלָם כּוֹלוּ בְּרוּךְ ה', אֵין
אֲנוּ יְכוּלִים לְתַאֵר אֶת הַשְּׂמִיחָה הַגְּדוּלָה בְּשָׂמִים כְּשֶׁהַפְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה מְלֹאכִים
וְשָׂרְפִים מִתְאַסְּפִים וּבָאִים וּמְקַלְסִים לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹמְרִים לְפָנָיו שְׂבָחוּ
שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁמְשַׁבְּחִים לְבוֹרְאֵם בְּאִמְרַת הַזֶּהֶר וּבְסוּיָמוֹ, כְּפִי שְׂאֲנוּ רוֹאִים
בְּזוּהַר הַקְּדוּשׁ בְּפִרְשָׁה שֶׁל פְּרֻשַׁת הַחוּדֶשׁ שֶׁקְרָאנוּ הַשְּׁבַת הַזֶּה, בְּפִרְשַׁת בֵּא
זֶה תְּרַגְמוֹ בְּלִשׁוֹן הַקְּדָשׁ:

"וְהִיָּה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנִיכֶם מֶה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת¹ לָכֶם. וְאִמְרַתֶּם זִבַּח פֶּסַח
הוּא לֵה' אֲשֶׁר פִּסַּח² עַל בְּתִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם
וְאֶת בְּתִינּוּ הִצִּיל וַיִּקְדֵּה עִם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ. וַיִּלְכוּ וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה'
אֶת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כִּן עָשׂוּ" (פְּרֻשַׁת בֵּא פָּרָק יב, כו - כז).

הַרְמַח"ל [רַבֵּנוּ מִשָּׁה ח"י"ם לְיִצְחָא הַקְּדוּשׁ] מְגַלֵּה,
בְּסִפְרֵי הַזֶּהֶר נִצָּא מִהַגְּלוּת בְּרַחֲמִים
יְדוּעַ מַה שֶׁנִּכְתַּב בְּזֵהֶר הַקְּדוּשׁ, שֶׁבְּאִמְצַעוֹת
סִפְרֵי הַזֶּהֶר אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְצִאֵת מִהַגְּלוּת
בְּרַחֲמִים, דְּהֵינּוּ לֵאלֹא יְסוּרֵי חֲבַלֵי מִשִּׁיחַ.

הַרְמַח"ל בְּסִפְרוֹ "אֲדִיר בְּמִרוֹם" מְסַבֵּיר אֶת
פְּנִימִיּוֹת הַדְּבָרִים הַלְלוּ שֶׁל כַּח הַזֶּהֶר. הָעוֹלָה
מִדְּבָרָיו:

כְּדָא מֵאֵד דְּיָקָא עֲכָשׁוּ לְדַבְּקַי בְּקִרְיַת סִפְרֵי
הַזֶּהֶר הַקְּדוּשׁ (כְּיְדוּעַ, אִמְרוּ הַמְקַבְּלִים שֶׁסִּפְרֵי הַזֶּהֶר
פּוֹעֵל גַּם אִם לֹא מְבִינִים אֶת הַמְּלִים שֶׁקּוֹרְאִים).

לְהַלּוֹ חֵלְקַי מִהַדְּבָרִים שֶׁמְבִיא הַרְמַח"ל:

"תְּנִינָא אֲמַר רַבֵּי שִׁמְעוֹן לְחַבְרַיָּא עַד אִימַת
נְתִיב בְּקִינְיָא דְּחַד סְמִכָּא" (בְּפִתְיָה לְאֲדָרָא).

הַגְּאֵלָה מוֹכֵנָה, וְהִישׁוּעָה תְּלוּיָה בְּיַדֵּינוּ

מִן הַתְּקוּנִים הַגְּדוּלִים שֶׁנִּתְקַנּוּ בְּעוֹלָם הֵיךְ סִפְרֵי
הַזֶּהֶר, כְּאֲשֶׁר נֶאֱמַר שְׂבָחֵנוּ בְּכֻמָּה מְקוֹמוֹת
מְקוּנֵנוּ עֲצֻמוֹ, כִּי הוּא לְגַאֲלָה הוֹכֵן, וְלְהַצְמִיחַ קֶרֶן
יְשׁוּעָה לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְיִתְבָּאֵר בּוֹ דְּבַר זֶה בְּכֻמָּה
מְקוֹמוֹת בְּרַעֲיָא מְהִימָנָא, וּבִתְקוּנִים פְּמָה וְכֻמָּה

ב. פְּרוּשׁ רַש"י (שְׁמוֹת פָּרָק יג פְּסוּק ה'): אֶת
הָעֲבֹדָה הַזֹּאת - (פְּסוּקִים צו) שֶׁל פֶּסַח וְהֵלֵא
כְּבָר נֶאֱמַר לְמַעַלָּה "וְהִיָּה כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ"
וְגו' וְלָמָּה חָזַר וּשְׁנֵאנָה, בְּשִׁבִיל דְּבַר שְׁנַתְּחַדֵּשׁ
בָּה. בְּפִרְשָׁה רַאשׁוֹנָה נֶאֱמַר (שְׁמוֹת יב) "וְהִיָּה כִּי
יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנִיכֶם מֶה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם"
בְּכֵן רָשַׁע הַכְּתוּב מְדַבֵּר שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן
הַכֹּלל וְכֹאן "וְהִגְדַּת לְבִנְךָ" בְּכֵן שְׂאִינוּ יוֹדְעֵי
לְשִׂאוֹל, וְהַכְּתוּב מְלַמֵּד שֶׁתְּפַתַּח לוֹ אֶתֶּה
בְּדַבְרֵי אַגְדָּה הַמּוֹשְׁכִין אֶת הַלֵּב, עַד כֹּאן לְשׁוֹנוֹ.

ג. סִפְרֵי הַזֶּהֶר הוּא כְּתֻבַת נַח שְׁנֵתְפַסְטוּ בָּהּ שְׁנֵי
מַעֲיָר וְשִׁבְעַת מְמַלְכּוּתָא

"וְהַמְשַׁכְּלִים נִזְהִירוּ בְּזֵהֶר הַרְקִיעַ", אֵלִין אֵינּוּ
דְּקָא מִשְׁתַּדְּלִין בְּזֵהֶר דָּא, דְּאִקְרִי סִפְרֵי הַזֶּהֶר,
דְּאִהִיו כְּתֻבַת נַח, דְּמַתְּפַנְשִׁין בָּהּ שְׁנֵי מַעֲיָר
וְשִׁבְעַת מְמַלְכּוּתָא, וְלִזְמִינֵן אַחַד מַעֲיָר וְשְׁנֵי
מַמְשַׁפְּחָה. דְּבַהוֹן יְתַקֵּים (שְׁמוֹת א) "כֹּל הַבֵּן
הַלְּיֹד הַיְאָרָה תִּשְׁלִיכֵהוּ". וְדָא אֲוֹרָה דְּסִפְרָא
דָּא (זֵהֶר חֵלְקַי ג' דף קנ"ג: בְּרַעֲיָא מְהִימָנָא).

סוד הענין "הקדוש ברוך הוא מעמיד עליהם מלך שגזרותיו קשות פהמן ומחזירם למוטב" והענין: כי חבלי משיח לא היו צריכים, אלא כמו חבוט הקבר הצריך להפריד מן האדם הזקמא שנדבק בו, כמו כן היו צריכים החבלים (חבלי משיח) כדי להפריד מישראל [את] זהמת הגלות, כדי שיוכלו לברח כנזקר למעלה, ואחר כך יחזרו לצאת. וזה סוד [מאמר חכמינו זכרונם לברכה] "הקדוש ברוך הוא מעמיד עליהם מלך שגזרותיו קשות פהמן ומחזירם למוטב" (סנהדרין ז, א), כי זהו כלל גדול: בעוד שהאדם תוף תגבנת הסטרא אחרת אינו יכול לתקן התקון הצריך. וצריך שהסטרא אחרת תשאיר כפותה וקשורה תחת ישראל כנזקר למעלה. ולכן צריך להם שתי הפעולות:

לצאת מן הקלפות ההם בדרך בריחה, כי בדרך יציאה אי אפשר בראשונה. - ואחר כך שיצאו ממש מן הקלפות ביד רמה, שהקלפות תשארה כמותות תחתם

אך כיון שנדבק הרבה בהם הזקמא, לא היה אפשר להם לברח אלא על ידי החבלים (חבלי משיח), שאז היו חוזרים בתשובה שהיא "אימא" עיר מקלט, וזאת היא הבריחה.

ואודיעך בזה סוד גדול מה שאמר הכתוב: "בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה וכו' ושבתי עד ה' אלהיך" וכו' (דברים ד, ל), דע, כי התגברות הסטרא אחרת לגזר חס ושלום גזרות על ישראל, נמשך לפי עלייתה להתאחז ולניק במדרגות, כי כפי עלותה כך מתגברת. והנה היא עולה ומתגברת בספירות ז"ו, ואז נדחקים ישראל דחק אחר דחק. עד שהיא מגעת ל"אימא", והיא חושבת להתדבק שם גם כן, בסוד, "אימא דינין מתערין מינה" (זהר חלק ג' סה), אך באמת אינה יכולה, כי אימא היא חרות. ואז אדרבה, ישראל מתדבקין בה ובחוקין בסוד התשובה. - לכן היה צריך המלך שגזרותיו קשות, שהולך ומתגבר מספירה לספירה עד שמגיע לאימא ושם נשבר כחו, כי אדרבה מתעוררת התשובה לישראל. והוא סוד "לפני שבר גאון" (משלי טו, יח), ועל כן גם

פעמים, וגם בפרשת נשא (קכד): "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאלכא דחיי דאיהו האי ספר הזהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי" (ובגלל שעתידין ישראל לטעם מעין החיים שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בזכותו מהגלות ברחמים).

והענין הזה תלוי בעקרים גדולים מעקרי החכמה, ומשמש בעמקי ההנהגה, אשר הכין ופעל האדון היחיד על עמו ועל נחלתו, לנחותם הדרך אשר יגיעו בו אל רב טוב המקוון בראשית המחשבה. וצריך שתדע כמה חסרו ישראל בגלותם, ומה תקונים צריכים הם להם להחזירם לקדמותם. ובחשב המשורר (דוד המלך עליו השלום) על הענין הזה, והבין החסרונות הגדולים האלה, היה מתאונן ואומר: "אותינו לא ראינו, אין עוד נביא" וכו' (תהלים עד, ט). כי באמת חכמה רבה ויקרא אבדה מישראל, וחכמינו זכרונם לברכה אמרו "מיום שחרב בית המקדש, שרו חכמיא למהונו כספריא" כו' (סוטה טו). והיה המשורר מתפלל על זאת ואומר: "עד מתי אלהים יחרף צר" כו' (שם עד, י). ובפסוקים אלה נכללים סודות גדולים מאד בענין הזה, שמע והבן.

בריחת רבי שמעון בר יוחאי עשתה עינו התבה, וכלנו נברח לתבה הזאת ונצל

ונמצא שבריחת רבי שמעון בר יוחאי עשתה ענין התבה, שבסודה נעשה הזהר, אשר בו נכללו כל הששים רבוא נשמתיו, כמזכר בתקונים, ואז נחשב זה לבריחה כללית לכל ישראל, עד שבסוף הימים לא יצטרף אלא יציאה, וזהו שנאמר (ישעיהו נב, יב): "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כי הלך לפניכם ה' ומאספכם אלקי ישראל..."

כל מי שיתדבק בזהר הקדוש בורח מן הסטרא אחרת, וינצל מחבלי משיח

והאמת, כי ספר הזהר נשאר אחריו (אחרי רשב"י) לברכה, שכל מי שיתדבק בו נקרא שבורח מן הסטרא אחרת, עד שלא יצטרף לו (באחרית הימים) אלא יציאה, ואודיעך מה תועלת נמצא בזה, והאמת כי תועלת גדול הוא, כי הוא הצלה מחבלי משיח.

וּבְרַעֲיָא מְהִימְנָא, (פְּרַשְׁת בַּא מ'): מְצַנְהוּ¹⁷ אַחַר זֹו לְסַפֵּר בְּשִׁבְחַ יְצִיאַת מִצְרַיִם, שְׁהִיא חוּבָה עַל בְּן אָדָם לְדַבֵּר בְּשִׁבְחַ זֶה לְעוֹלָמִים. כִּךְ בְּאַרְנֹו, כֹּל אָדָם שֶׁמְדַבֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּבְאוֹתוֹ סַפּוֹר שְׁמַח בְּשִׁמְחָה, עֵתִיד הוּא לְשִׁמְחַ בְּשִׁכִּינָה בְּעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא שְׁמַחַת הַכֹּל, שֶׁהֵרִי הוּא אָדָם שֶׁשְׁמַח בְּאוֹדוֹנוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַח בְּאוֹתוֹ סַפּוֹר.

הָאָדָם מִכֹּל דְּבַר רַע, וְהַקְרִיאָה בּוּ הִיא סְגֻלָּה לְכֹל הַיְשׁוּעוֹת וְהַהֲצִלּוֹת.

ד. וּבְרַעֲיָא מְהִימְנָא: פְּקוּדָא בְּתַר דָּא, לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָא דִיצִיאַת מִצְרַיִם, דְּאִיהוּ חִיּוּבָא עַל בַּר נֶשׁ, לְאַשְׁתַּעֵי בְּהַאי שְׁבַחָא לְעֵלְמִין. הַכִּי אוֹקִימְנָא, כֹּל בַּר נֶשׁ דְּאַשְׁתַּעֵי בִיצִיאַת מִצְרַיִם, וּבַהֲהוּא סַפּוֹר חַדִּי בְּחֻדְוָה, זְמִין אִיהוּ לְמַחְדֵי בְּשִׁכִּינְתָא לְעֵלְמָא דְאַתֵּי דְהוּא חַדוּ מִכְּלָא, דְהַאי אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּחַדִּי בְּמַרְיָה, וְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא חַדִּי בְּהַהוּא סַפּוֹר. - בִּיהַ שְׁעֵתָא, כְּנִישׁ קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְכֹל פְּמִלְיָא דִּילִיה, וְאַמְרַ לֹו, זִילוּ וּשְׁמַעוּ סַפּוֹרָא דְשְׁבַחָא דִּילִי, דְקָא מְשַׁתְּעוּ בְּנִי, וְחַדְאן בְּפִרְקֵינִי. כְּדִין פְּלַחוּ מִתְּפִנְשִׁין, וְאַתֵּין וּמַתְּחַבְּרִין בְּהַדִּייהוּ דִּישְׂרָאֵל, וּשְׁמַעוּ סַפּוֹרָא דְשְׁבַחָא, דְקָא חַדְאן בְּחֻדְוָא דְפִרְקֵינָא דְמַרְיָהוֹן, כְּדִין אַתֵּין וְאוּדִין לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, עַל כֹּל אֵינֹון נֶסִין וּגְבוּרִין וְאוּדָאן לִיה עַל עַמָּא קְדִישָׁא דְאִית לִיה בְּאַרְעָא, דְחַדְאן בְּחֻדְוָה דְפִרְקֵינָא דְמַרְיָהוֹן. - כְּדִין אַתוּסְף לִיה חִילָא וּגְבוּרָתָא לְעִילָא, וְיִשְׂרָאֵל בְּהַהוּא סַפּוֹרָא יְהִי חִילָא לְמַרְיָהוֹן, כְּמִלְכָּא, דְאַתוּסְף חִילָא וּגְבוּרָתָא, כַּד מְשַׁבְּחִין גְּבוּרָתֵיה, וְאוּדִין לִיה, וְכִלְהוּ דְחִלִין מִקְמִיָה, וְאַסְתַּלַּק יְקַרְיָה עַל פְּלַחוּ. וּגְבִין כִּךְ, אִית לְשְׁבַחָא וּלְאַשְׁתַּעֵי בְּסַפּוֹר דָּא (דַּף מ"א ע"א) כְּמָה דְאַתְמֹר. כְּגוֹנָא דָּא, חוּבָה אִיהוּ עַל בַּר נֶשׁ, לְאַשְׁתַּעֵי תְדִיר קְמִי קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא, וּלְפִרְסוּמִי נִיסָא בְּכֹל אֵינֹון נִיסִין דְעַבְד. - וְאִי תִימָא, אָמַאי אִיהוּ חוּבָתָא, וְהַא קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא יַדַע כְּלָא, כֹּל מַה דְהוּוּ, וְיַהוּי לְבַתֵּר דְנָא, אָמַאי פְּרַסוּמָא דָּא קְמִיָה, עַל מַה דְאִיהוּ עַבְד, וְאִיהוּ יַדַע. אָלָא וְדָאִי אֲצִטְרִיךְ בַּר

בְּרִיחַת מוֹשֶׁה וְרַשְׁב"י הָיוּ עַל יְדֵי הַגְּזֵרָה, וְכִינֹון שְׁבַבְרִיחָה זֹאת נַעֲשֶׂה סַפֵּר הַזֶּה, הַנֶּה כְּבַר עֲנִין הַתְּבָה קִים וְעוֹמֵד לְכֹל מִי שִׁזְדַּמֵּן אֵלָיו, דְהֵינֹו: הַנְּדַבֵּק בְּסַפֵּר הַזֶּה כְּבַר מִגִּיעַ ל"אִימָא" וְיִצָא מִן הַסַּטְרָא אַחְרָא, וְאִין צְרִיךְ לוֹ חֲבַלִי מְשִׁיחַ, כְּפִזְכֹּר בְּרַעֲיָא מְהִימְנָא פְּרַשְׁת נֶשׂא, בְּעֵנִין שְׁהַבְּתִי לְמַעְלָה בְּתַחֲלָה.

וְהַנֶּה, עַם כֹּל זֶה, לֹא נִתְגַּלָּה הַזֶּה אֵלָא בְּזִמְנֵן הַרְבֵּה אַחֲרֵי הַעֲשׂוֹתוֹ, כִּי הִלָּא הַפְּעֻלָּה הַזֹּאת אֵינָה צְרִיכָה לְהַמְצִיא אֵלָא בְּזִמְנָה, פְּרוּשׁ: שִׁיבְרַחוּ יִשְׂרָאֵל בְּסוּד הַזֶּה הַזֶּה, כִּי פְעֻלָּתוֹ אֵינֹו אֵלָא בְּסוּף יוֹמִיא בְּדַרְא דְמוֹלְכָא מְשִׁיחָא [בְּסוּף הַיָּמִים, בְּדוּרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחִי].

וְהַנֶּה, בְּיָמֵינוּ אֲנֹו, זְכִינוּ שֶׁסַּפֵּר הַזֶּה נִגִּישׁ לְכֹל אָדָם בְּכֹל מְצוּוֹת תַּבֵּל, בְּקַלּוֹת וּבְפִרוּטוֹת מְשִׁיחַ, בְּפִרְט בְּזִכּוֹת מְזִכֵי הַרְבִּים שֶׁל מִפְעַל הַזֶּה הָעוֹלָמִי, וְנִרְאָה שֶׁזֹּו פְּנֵת הַדְּבָרִים שֶׁפְּעֻלַת סַפֵּר הַזֶּה (שְׁאִמְנֵם נִתְגַּלָּה בְּתַקוּפָה מְאַתְרַת יַחֲסִית לְתַקוּפַת רַשְׁב"י) צְרִיכָה לְהַמְצִיא לְכֹל יִשְׂרָאֵל בְּסוּף הַיָּמִים, בְּדוּרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחִי, כְּלוּמַר בְּדוּרְנוּ אֲנֹו, לְכֹן נִרְאָה שֶׁהַנִּגִּישוֹת הַגְּדוּלָּה שֶׁל סַפֵּר הַזֶּה בְּיָמֵינוּ אֵינָה מְקַרִית כְּלָל וְעַקְר. - וּכְבַר קְרָאוּ כֹּל גְּדוּלֵי הַדּוֹר אֵת הַצְּבוֹר לְלִמּוּד בְּסַפֵּר הַזֶּה בְּתַקוּפָה זֹו. וְשְׁמַעֲתִי בְּשֵׁם גְּדוּלִים, שֶׁנִּכְוֵן שְׁאָדָם יְקַצִּיב לְעַצְמוֹ אֶפְלוּ קְרִיאָה שֶׁל דְּבַר מוּעֵט בְּסַפֵּר הַזֶּה מְדִי יוֹם, וּבְכַךְ יוֹכַל בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם לְדַבֵּק בְּסַפֵּר הַזֶּה. וְהַאֲמַת, שְׁמַעֲבַר לְדְבָרִים הָאֲמֹרִים לְמַעְלָה בְּעֵנִין כַּחוֹ שֶׁל סַפֵּר הַזֶּה לְבַטֵּל אֵת חֲבַלִי מְשִׁיחַ עֲבוּר הָאָדָם הַדְּבַק בּוּ, הֵרִי יַדוּעַ שֶׁסַּפֵּר הַזֶּה מְמַרְק אֵת נִשְׁמַת

באותה שעה כנס הקדוש ברוך הוא את כל הפמליא שלו, ואמר להם: לכו שמעו את ספור השבח שלי שמדברים הבנים שלי ושמחים בגאולתי. אז כלם מתכנסים, ובאים ומתחברים עם ישראל, ושומעים ספור השבח ששמחים בחרות גאולת אדונם. אז באים ומודים לקדוש ברוך הוא על כל אותם נסים וגבורות, ומודים לו על העם הקדוש שיש לו בארץ ששמחים בשמחת הגאולה של אדונם.

אז מתוסף לו כח וגבורה למעלה, וישראל באותו ספור נותנים כח לרבונם, כמו מלך שמוסיף כח וגבורה כשמשבחים גבורתו ומודים לו, וכלם פוחדים מפניו, ומתעלה כבודו על כלם. לכן יש לשבח ולדבר בספור זה כמו שנגמר. חובה על בן אדם לדבר תמיד לפני הקדוש ברוך הוא ולפרסם את הנס בכל אותם נסים שעשה.

ואם תאמר, למה זה חובה? והרי הקדוש ברוך הוא יודע הכל, כל מה שהיה ושהיה לאחר מכן? מדוע פרסום זה לפניו, על מה שהוא עושה, והוא יודע? אלא ודאי צריך אדם לפרסם את הנס ולדבר לפניו בכל מה שהוא עשה, משום שאותם דברים עולים, וכל הפמליא של מעלה מתכנסת, ורואים אותם ומודים כלם לקדוש ברוך הוא, ומתעלה כבודו עליהם למעלה ולמטה.

ולפי שראינו שצריכים לפרסם הנס, על בן אנו מפרסמים הנס, שברוך ה' בדורנו באלף השישי שמסימים ביחד שבטי ישראל 70 אלף איש שלכל אחד יהיה השכר כאילו סים 70 מליון פעם את כל הזוהר הקדוש, כפי שבארנו כבר באריכות באור הזוהר גליון 35. וכבר אמר הרה"ק מהר"י מרוזין זי"ע שבדור עקבתא דמשיחא יהיה קשה להאמין בהקדוש ברוך הוא כמו לטפס על קיר חלק ואמר על כך שכמו במבחו של אליהו בהר הפרמל, גם הפעם תרד אש מן השמים, אך הפעם תרד לצדם של נביאי הפעל, ורק מעוט יחזיקו באמונה... וכן להחזיק באמונה יהיה קשה כמו לטפס על קיר חלק... ועיין זוהר שמות ז.

ואם יש בדורנו כל כך הרבה אנשים שסימו זוהר הקדוש באפן כזה גדול, ודאי שהוא נס, בזכות הבטחתו של רשב"י עליו השלום שאפילו ילדים

מתכנסין, וחקאן לון, ואודאן קלהו לקודשא ברוך הוא, ואסתלק קריה עליהו עליא ותתא.

נש לפרסומי ניסא, ולאשתעי קמיה בכל מה דאיהו עבד, בגין דאינון מליון סלקיו, וכל פמליא דלעילא

קטנים ילמדו את הזוהר לפני ביאת המשיח, וצריכים לפרסמו עוד ועוד, שרשב"י הכין רפואה למכה, והכין לנו את הזוהר הקדוש כדי שנוכל להתחזק באמונה ולזכות ליראת שמים, והעקר לחזר בתשובה שלימה גם לרחוקים ביותר, כידוע.

ועל כן נשבח לאדון הכל ונפרסם ברבים כבודו שזכינו ברוך ה' בארצנו הקדושה למאות שיעורים הנלמדים בזוהר הקדוש לעשרות אלפים הלומדים ובפרט בעיר טורונטו, ומסימים זוהר הקדוש לרבבות המשתוקקים לחסות בצל רשב"י וללמוד תורתו, וכבר הופץ הקוונטרס "ערפה של שעה" כ-300,000 עותקים וספרי כוח הזוהר מאה אלף עותקים, פתח אליהו המבאר וסגלותיו 65,000 והלומדים מוסיפים והולכים בכל יום, עד כי יש מאות אלפים הלומדים זוהר בפרט בשבת קודש, וכמה ספורים על אנשים שנעשו לבעלי תשובה גמורים בזכות הזוהר הקדוש ובכחו של רשב"י, ואנשים פשוטים הנמשכים דרך הלמוד הקדוש הזה, ומתעלים עוד ועוד לדרגות גבוהות ונעלות, טועמים ורואים פי טוב, ויאכל מעץ החיים וחי לעולם ומתענגים על למודם ומתקרבים אל ה', ורבים הם הטלפונים החוזרים ומספרים על גדל העצמה ורבוי נסים ונפלאות, ישועות ונחמות אשר רואים עין בעין בזכות הזוהר הקדוש.

ויהי רצון שנוזקה בחודש הזה, בו התחילה גאלת מצרים, וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות ונוזקה כלנו יחד לגאלה השלימה במהרה בימינו אמן.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן: ימלוך ה' לעולם אמן ואמן:

תפילה קצרה לאומרה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתֵיהּ וְכוּ'. עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעְלָם
בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל לְאַקְמָא שְׂכִינְתָא מֵעַפְרָא, וְלַעֲלוֹי שְׂכִינַת עֲוִינוּ
אִם הִבְנִים שְׂמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

חֲרִינֵי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּלִימוֹד הַקְּדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל הַתְּנָאִים וְהַצְּדִיקִים
הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְּדוּשׁ וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוֹקֵי רַבֵּי שְׂמַעוֹן בַּר
יֹחָאי וְרַבֵּי אֶלְעָזָר בְּנֵי. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּם תְּפִילַת דְּוֹד הַמֶּלֶךְ ע"ה
(תהילים סא ד' - ה') "כִּי הָיִיתָ מַחְסֵה לִי מִגְּדָל עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגִוְרָה בְּאֶהְלֶךְ
עוֹלָמִים אַחְסֵה בְּסֶתֶר כְּנָפֶיךָ סֶלָה". וְאוֹכְהָ שְׂבָלִימוֹדֵינוּ זֶה יִהְיֶה
שְׂפָתוֹתֵיהֶם דּוֹכְבוֹת בַּקֶּבֶר, לְמַעַן שְׂמוֹ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבְהַדְרִין סִפְרָא סִפְרָא הַזוּהַר, יִפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא
בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל עַבְדֶּיךָ פְּעֻלָּךְ וְהַדְרָךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָהוּ, וְיִהִי נֶעַם אֲדֹנָי
אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָהוּ
(תהילים צ' ט"ז י"ז).

(סיד ה')

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רְבוּז הָעוֹלָמִים וְאֲדֹנָי הָאֲדוֹנִים. אָב הַרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבְהַשְׁתַּחֲוִיָּה,
שְׂקַרְבַּתְנוּ לְתוֹרַתְךָ וְלַעֲבוֹדַתְךָ עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנִתַּתְּ לָנוּ חֶלֶק בְּסוֹדוֹת
תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה. מַה אָנוּ, מַה חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כְּזֶה.
עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחְנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ שְׂתַמְחַל וְתִסְלַח לְכָל חַטָּאוֹתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יִהְיֶה עֲוֹנוֹתֵינוּ מִכְּדִילִים בִּינֵינוּ לְבִינְךָ. וּבְכֵן יִהִי רְצוֹן
מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַכּוֹנֵן אֶת לִבְבָנוּ לְיִרְאַתְךָ
וְאֶהְבְּתְךָ, וְתִקְשִׁיב אָזְנוֹךָ לְדַבְרֵינוּ אֱלֹהֵי, וְתִפְתַּח לִבְבָנוּ הָעֵרֵל בְּסוֹדוֹת

תורתך. ויהיה למוֹדְנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לִפְנֵי כֹסֵא כְבוֹדְךָ פְּרִיחַ נִיחוּחַ.
וְתֵאָצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נְשֻׁמְתֵנוּ בְּכֹל בְּחִינוֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת
עֲבָדֶיךָ הַקְדוּשִׁים אֲשֶׁר עַל יָדָם גְּלוּת דְּבָרֶיךָ אֵלֶּה בְּעוֹלָם. וְזִכּוֹתָם וְזִכּוֹת
אֲבוֹתָם וְזִכּוֹת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוֹתָם וְקִדְשָׁתָם יַעֲמֵד לָנוּ לְכֹל נִפְשָׁל בְּדַבְרִים
אֵלֹה. וּבְזִכּוֹתָם תֵּאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵה שְׁאֲנוּ לוֹמְדִים. כְּמֵאֲמַר נְעִים זְמִירוֹת
יִשְׂרָאֵל, "גַּל עֵינֵי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ". "יִהְיֶה לְרִצּוֹן אֲמַרִי פִי וְהִגִּיזוֹן
לְבִי לִפְנֶיךָ, יְהוֹה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי". "כִּי יִהְיֶה יִתֵּן חֲכָמָה, מִפְּוֵי דַעַת וְתִבּוֹנָה":

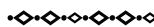
רְבוֹן עֲלְמוֹן, דְּאֵנֶת הוּא מְגַלֵּי עֲמִיקְתָּא וּמְסַתְרָתָא וְגַלֵּי רוּיָא. יְהֵא רַעוּא
מִן קַדְמָךְ לְאַסְבְּרָא מְלִין בְּפּוּמְנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקֵרָא שְׁכֵתוּב,
וְאֲנָכִי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ וְהוֹרִיתֶיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר". וְלֹא נִיעוּל בְּכִסּוּפָא קַדְמָךְ.
וְנִזְבִּי לְמִשְׁמַע רִזִּין עֲלָאִין דְּאוֹרִיתָא מִפּוּמָא דְרִישָׁא דְמִתִּיבְתָא עֲלָאָה.
אָמֵן וְכֵן יְהִי רִצּוֹן, אָמֵן, סְלָה:

"וְנִתְהַר יֵצֵא מַעֲרֵן לְהַשְׁקוֹת אֶת-הַגּוֹ, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבַּעָה
רָאשִׁים": "וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כּוֹהֵר הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים
כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד": "גַּל-עֵינֵי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ":

תפלה לרפואות וישועות

הַרְיֵנִי מְקַבֵּל עָלֵי מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֶהְבֵּת לְרַעְךָ כְּמוֹךָ", וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב
כֹּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּנַפְשִׁי וּמְאֹדִי, וְהַרְיֵנִי מוֹמֵן אֶת פִּי לְלַמֵּד
בְּסֵפֶר הַזֹּהַר הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פב"פ (וְכֹאן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרַפּוּאֵת...]
[ישועת ...] [לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזִקְהוּ [וְיִרְפְּאוּהוּ בְּרַפּוּאֹת
הַנֶּפֶשׁ וּרְפּוּאֹת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו וְשֵׁם"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׁאָר הוֹלֵי
יִשְׂרָאֵל וְיִאֲרִיד יָמּוֹ וּשְׁנוֹתָיו בְּנִעִימִים] [וְיִוָּשִׁיעוּהוּ בְּדַבַּר יִשׁוּעָה
וְרַחֲמִים ...] אָמֵן סְלָה.

תפילה לאחר קריאת זוהר

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵי שִׁיתְקִים בְּנוֹ עֵתָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי כְּפִיתֶיךָ לְנִטְע שְׁמַיִם וְלִיסֹד אָרֶץ", לְהַעֲלוֹת לְרוּמִם וּלְתַקֵּן הַרְיוֹסוֹת וְחַרְבוֹת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה לְקִשּׁוּט וּפְנִיפְרָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוּנוֹ יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקִים בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְאוֹר הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתִים כְּאוֹר שְׁבַעֲת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁבֵי הַקְּדוּשָׁה וּבְנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתָם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמוּד לָנוּ לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא עַד סוֹפוֹ כְּרַצוֹנוֹ וְכְרַצוֹן יִרְאִיו. וּבִזְכוֹת הַיּוֹתְנֵנוּ עֲסוּקִים בְּחֻמְהָ הַזֹּאת, עַל יָדָהּ תִּתְקַרֵּב הַנְּאֻלָּה, וְיִשׁוּעָתָהּ מְהֵרָה תִּצְמִיחַ, לְעֵלוֹי שְׂכִינַת עֲוֹנוֹ בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקוּיִם בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אוֹר", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אוֹר יְהוָה, בְּיוֹם הַהוּא יְהִי יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד, אָמֵן נִצַּח סְלָה וְעַד.

(נסח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵי שְׂזוּפִיתֵנִי לְלִמּוּד וּלְהַגּוֹת בְּסֵפֶר הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה זִיְהֵרָה עֵילָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנַאִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלַמְדָנוּ תוֹרָתָם יַעֲמוּד לָנוּ וּלְזִרְעֵנוּ וְנִזְכָּה לְהַבְטַחַת הַנְּבִיא (ישעיה נט, כ-כא) "וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פֶשַׁע בִּיעֲקֹב נֶאֱמַר יְהוָה. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְהוָה רוּחִי אֲשֶׁר עֲלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעָךָ וּמִפִּי זֶרַע זִרְעָךָ אָמַר ה' מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם". וְיִתְקַיֵּם בְּנוֹ הַנְּבִיאָה (ישעיה נא, טז) "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי כְּפִיתֶיךָ לְנִטְע שְׁמַיִם וְלִיסֹד אָרֶץ וְלֹאֲמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אָתָּה". וּבְרַפְתַּת מִשָּׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא תַתְּגַלָּה בְּמְהֵרָה דִּידָן, "יְהוָה בְּדַד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוֹ אֵל נִכְרָ" (דברים לב, יב), יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבָנוּ וְתִגַּל נַפְשָנוּ בִּישׁוּעָתָךָ בְּאַמַּת בְּאִמְרָ לְצִיּוֹן מְלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, כְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן."

(סוד ה')

אֶלְהִינֵנוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ מִטֵּיב הַדְּרִישׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עָלֵינוּ] בְּהִמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלְלֵ אֲבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ.

בְּנֵה בֵיתְךָ בְּבִתְחִלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ. וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ
 בְּתִקְוָנוּ. וְהָשִׁב שְׂכִינְתְּךָ לְתוֹכוֹ, וְהָשִׁב כְּהָנִים לְעִבּוֹדְתָם וְלוֹיִים לְדוּכָנָם
 לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהָשִׁב יִשְׂרָאֵל לְגוּיָהֶם. מְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת יְהוָה
 לִירְאָה וּלְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, אָמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן. (סי"ת)

יותר מ-42,000 איש

הצטרפו כבר. בא והצטרף!!!

את אחי אנוכי מבקש, להסיר מעמינו מכשול ומוקש,
 להיות מהאנשים הנבחרים, שיזכו את קרן ישראל מעפר
 להקים, וישראל עם קדושים כבר קיבלו עליהם, 30,000
 אנשים, ללמוד הזוהר כל יום מזמנם להקדיש, מספר
 דקות כל איש ואיש, ועתה בא והצטרף אלינו, לקרב
 ולקבל פני משיח צדקינו,

להצטרפות: טל: 03-5784413 / פקס: 03-578-4480

חייל: AOEL612@gmail.com

וכל אלו שיצטרפו ויקבלו עליהם ללמוד מספר דקות יהיו שותפים
 לכולל הלומדים זוהר כל יום בחצות הלילה בהיכלא דרשב"י במירון

ספר זוהר הפסח

חלק א'

לקוט גדול ונפלא מהזוהר
הקדוש, למינים הנוגעים
לקדשת חג הפסח, ושבת
יצאת מצרים, ומצוות
וקרבנות הפסח, ספירת
העמר, ועוד מאמרים
חוצבי להבות אש מדברי
הזוהר הקדוש בעניני חג
הפסח.

הַמְּשִׁיחַ מִחֶכֶה שֶׁנִּלְמַד זֶהֱרַקְדוּשׁ

"וְהַמְּשִׁיחִים יִזְהִירוּ בְּזֶהֱרַקְדוּשׁ", כִּי אָמַר מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ
הַשְּׁלוֹם לְרֹשֶׁב"י זִיע"א: "בְּהַאי חַבּוּרָא דִּילְךָ דְּאִיהוּ סִפְרָא הַזֶּהֱר...
וּבְגִין דְּעֵתִידִין יִשְׂרָאֵל "לְמַטְעַם" מְאִילְנָא דְחַיִּי, דְּאִיהוּ סִפְרָא
הַזֶּהֱר, יִפְקוּן בִּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי". פְּרוּשׁ: מִשּׁוּם שְׁעֵתִידִים
יִשְׂרָאֵל לְטַעַם מְאִילָן הַחַיִּים שֶׁהוּא סִפְרָא הַזֶּהֱר, עַל יְדוּ יִצְאוּ מִן
הַגְּלוּת בְּרַחֲמִים (רַעֲיָא מְהִימְנָא פ' נִשְׂא דַף קַבֵּד: רמ"ק))

אַלְיָהּוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב יֵרֵד מִן הַשָּׁמַיִם עִם בְּמַה חֲיִילִין שֶׁל
נְשָׁמוֹת וְכַמָּה מְלָאכִים סְבִיבוּ וְשִׁכְיָנְתָא עֲלָאָה עֵטְרָא עַל כְּלָהּוּ
[וְשִׁכְיָנָה עֲלִיזָנָה הָיְתָה עֵטְרָה עַל כָּל הַנְּשָׁמוֹת]... וְאָמַר לְרֹשֶׁב"י:
רַבִּי רַבִּי... וְאָמַר אֵלָיְהּוּ הַנְּבִיא לְרֹשֶׁב"י: וְכַמָּה בְּנֵי נִשְׂא לְתַתָּא
יִתְפַּרְנְסוּן מֵהַאי חַבּוּרָא דִּילְךָ, כִּד יִתְגַּלִּי לְתַתָּא בְּדָרָא בְּתַרְרָאָה
בְּסוּף יוֹמֵיָא... פְּרוּשׁ: בְּמַה בְּנֵי אָדָם לְמַטָּה יִתְפַּרְנְסוּן מִזֶּה הַחַבּוּר
שֶׁלְךָ [שְׁיִהְיָה לָהֶם מְזוּן וְתַקּוּן הַנֶּפֶשׁ ע"י לְמוּד הַזֶּהֱר"ק] כַּאֲשֶׁר
יִתְגַּלָּה לְמַטָּה בְּדוֹר הָאֲחֵרוֹן בְּסוּף הַיָּמִים [קְרוּב לְבִיאַת מְשִׁיחַ],
וּבְשִׁבִיל לְמוּד הַזֶּהֱר"ק יִתְקַיֵּם מַה שְּׁפַתּוֹב "וּקְרֵאתֶם דְּרוּר בְּאַרְצָךְ
לְכָל יוֹשְׁבֵיהָ" - פְּרוּשׁוֹ, שְׁיִבּוּא מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ וְיִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוּל
לְחַרוֹתְנּוּ בִּב"א (תִּיק"ז תי"ו - הַגְּר"א וּבִל"ו). - לְשׁוֹן הַפְּסָא מְלָךְ:
וְעַל זֶה הַלְּמוּד אָמַר הַקְּב"ה (בְּרַכּוֹת ח ע"א), שְׁנַחֲשֵׁב בְּאֵלּוּ פְּדָאֵנִי
לִי וּלְבָנֵי מַהֲגָלוֹת. - וּבְמַקְדָּשׁ מְלָךְ אָמַר: כִּי בְּמַה מַעְלוֹת טוֹבוֹת
יֵשׁ לְמַשְׁתַּדֵּל בְּלְמוּד פְּרוּשׁ מְאִמְרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְאִין קָץ
לְגַדֵּל שְׁכָרוֹ, וְאֲשִׁרִינוּ וּמַה טוֹב חֲלַקְנוּ אִם נִזְכָּה לְעֶזֶר וּלְקָרֵב
בִּיאַת מְשִׁיחֵנוּ, כִּי כִּי גִזֵּר הַבוּרָא יִתְבַּרַךְ שֶׁלֹּא יִתְגַּלָּה וְיִהְיֶה גְנוּז
סִפְרָא הַזֶּהֱרַקְדוּשׁ עַד סוּף הַיָּמִים שְׁבַזְכוּתוֹ יְבוּא הַגּוֹאֵל, כִּי
סְגָלָה זֹ בּוּ דוּקָא וְלֹא בּוּזְלוּתוֹ, עכ"ל.

תוכן העינים

- א ..... בעשור לחדש הזה (חלק ב דף ל"ט ע"ב) .....
- א ..... משכו וקחו לכם צאן .....
- א ..... שלשת הקשרים (חלק ב דף מ ע"ב) .....
- ב ..... שחיטה בי"ד (חלק ב דף מ ע"א) .....
- ג ..... בין הערביים (חלק ב דף מ ע"א) .....
- ג ..... קשר של האמונה (חלק ג דף צ"ה ע"א) .....
- ג ..... שמירת ימים אלו (חלק ב דף מ ע"א) .....
- ד ..... בן חורין (חלק ב דף מ ע"א) .....
- ד ..... שאור ומחמצת (חלק ב דף מ ע"א) .....
- ה ..... רעת האוכל חמץ בפסח (ח"ב קפ"ב ע"א) .....
- ה ..... שאור זהו היצר הרע .....
- ו ..... חמץ בכרת (חלק ג דף רנ"א ע"ב) .....
- ו ..... מי שאוכל חמץ מקדים לעצמו מות .....
- ז ..... ענין איסור אכילת חמץ ומצות אכילת מצה (ח"ג רנ"א ע"ב) .....
- ח ..... ביום של ר"ה החמץ עולה ומקטרג על האדם ומלשין עליו (ח"ב קפ"ג ע"ב) .....
- ט ..... חמץ ומצה (חלק ג דף רנ"ב ע"א) .....
- ט ..... ענין שמרים (חלק ג דף צ"ה ע"א) .....
- י ..... שבעת ימים מצות תאכלו .....
- יא ..... לחם עוני .....
- יג ..... לחם עליון יותר (חלק ב דף קפ"ג ע"א) .....
- יד ..... מצה (חלק ג דף רנ"א ע"ב) .....
- יד ..... שקר .....
- טו ..... ישראל מתקנים להם בית כל אותו היום .....
- טו ..... ליל שמורים הוא לה' .....
- טו ..... ליל שמורים (חלק ג דף רפ"ב ע"ב) .....
- טז ..... ענין ארבע כוסות .....
- טז ..... אמר רבי יוסי, הני ארבע כסי דההוא .....
- יז ..... מצוה לספר בשבח יציאת מצרים, והיא חובה לדבר בשבח זה לעולמים .....
- יז ..... כנס הקב"ה כל הפמליא שלו, ואמר להם: לכו שמעו את ספור השבח שלי .....
- יז ..... שמדברים הבנים שלי ושמחים בגאולתי .....
- יח ..... לממה זה חובה? .....

- ♦ איש וביתו באו (ח"ב דף ט"ז ע"א) ..... יט
- ♦ בשעה שהלכו ישראל לגלות, התכנסו כל נשמות השבטים למערת המכפלה, צוהו ואמרו: זקן זקן ..... יט
- ♦ כרחם אב על בנים ..... כ
- ♦ שבע כנגד שבע (ח"ב י"ח ע"א) ..... כ
- ♦ מה היתה מחשבת המצרים שתמנע פריה ורביה מישראל? ..... כ
- ♦ אלוה של מצרים שה היה, וצוה הקדוש ברוך הוא לעשות בו שפטים, לשרף אותו באש ..... כב
- ♦ שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר כך שאר אלהיהם ..... כג
- ♦ ה' ילחם לכם ..... כד
- ♦ מה הטעם מטה אהרן ולא מטה משה? (ח"ב דף כ"ח) ..... כד
- ♦ תועבת מצרים (חלק ג דף ר"ן ע"ב) ..... כו
- ♦ הקב"ה נפרע מהעבודה זרה ..... כז
- ♦ עבודה זרה של מצרים ..... כט
- ♦ שאלת יוסף מפרעה (חלק ג דף רנ"א ע"א) ..... ל
- ♦ האלוה שלהם ברשות ישראל ..... ל
- ♦ רושם האמונה ..... לא
- ♦ אלקיך מארץ מצרים (חלק ג דף פ"ד ע"ב) ..... לב
- ♦ הכרת כבוד ה' בארץ מצרים ..... לב
- ♦ כבוד ה' בהתגלות ..... לג
- ♦ מכות מצרים (חלק ג דף ר"ן ע"ב) ..... לג
- ♦ לעולם יהא אדם זהיר בתפלת מנחה (שמות לו ע"ב) ..... לה
- ♦ אין העולם מתקיים אלא על ראשי העם, אם ראשי העם צדיקים - טוב לעולם, ואם לא צדיקים - אוי לעולם ואוי לעם ..... לה
- ♦ בחצות הלילה אדונכם יוצא לגן עדן, שהוא היכלו, להשתעשע עם הצדיקים, שכתוב ובהיכלו כלו אומר כבוד ..... לז
- ♦ רבי חייא, השתא פלגו דליליא ממש. וקלא דא, הוא קלא דנפק, וכאיב אילתא דלעילא ותתא, דכתיב קול ה' יחולל אילות. זכאה חולקנא, דזכינא למשמע דא .. לז
- ♦ רבי שמעון בן יוחאי מטהר את השוקים של טבריה ..... לט
- ♦ ה' משמים השקיף על בני אדם (ח"ב לו ע"א) ..... לט
- ♦ אשרי חלקו של משה ..... מא
- ♦ וה' הכה כל בכור (ח"ב דף ל"ז - ל"ח) ..... מב
- ♦ אשריכם אברהם יצחק ויעקב, שבזכותכם התיירו את הקשרים ..... מד
- ♦ עיקר גאולת ישראל לא היתה אלא בלילה ..... מה

- ◊ יראה כל זכורך את פני האדון ה'. מי זה פני האדון ה'? זה רבי שמעון בן יוחאי,
 שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו ..... מו
 ◊ ליל שמרים הוא לה' להוציאם וגו', הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני
 ישראל ..... מח
 ◊ לאכול את הפסח הזה על מצות ומרורים (ח"ב דף מ"א ע"ב) ..... מט
 ◊ קדש לי כל בכור פטר רחם ..... נ
 ◊ ויאבק איש עמו, זה גבריאל ..... נא
 ◊ לא היה אב רחמן על בניו כמו הקדוש ברוך הוא (ח"ב דף ק"צ ע"ב) ..... נב
 ◊ כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם ..... נג
 ◊ הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד (ח"ג נט ע"ב) ..... נד
 ◊ אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו וגו' (ח"ג
 דף נ"ט ע"ב) ..... נה
 ◊ רבי שמעון, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה,
 שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני
 הצאן ..... נו
 ◊ הקב"ה בדין על ישראל (ח"ב ק"ע ע"ב) ..... נח
 ◊ זכות אברהם ..... נט
 ◊ היציאה רק לאחר היציאה מרשות הס"א (חלק ב דף מ' ע"א) ..... נט
 ◊ מדוע לא גומרים את ההלל כל ז' ימי הפסח (חלק ג דף צ"ה ע"א) ..... ס
 ◊ שלמות ההלל בלילה הזה ..... סא
 ◊ הכנסת ישראל לרשות הקב"ה (ח"ב מ' ע"ב) ..... סב
 ◊ זה השער לה' (חלק ג דף צ"ה ע"א) ..... סב
 ◊ (סעודת המלך (חלק ג דף צ"ד ע"ב) ..... סג
 ◊ חשבון לטהרה (חלק ג דף צ"ז ע"ב) ..... סג
 ◊ מי שלא סופר... (חלק ג דף צ"ז ע"ב) ..... סה
 ◊ קרבן העומר (חלק ג דף צ"ז ע"א) ..... סו
 ◊ אורו של הר סיני (חלק ב דף קמ"ה ע"א) ..... סז
 ◊ ישראל גוי אחד ..... טט
 ◊ שירת העתיד ..... ע
 ◊ אושרם של עוסקי תורה (ח"ג צ"ז ע"א) ..... ע
 ◊ הקרבת השעורים ..... עא
 ◊ תורת הקנאת ..... עא
 ◊ קמח שעורים, דאייתית ההיא ..... עב
 ◊ שבע שבתות תמימות ..... עב

- עג ..... עץ חיים היא למחזיקים בה
 עד ..... יום החמישים (חלק ג דף צ"ח ע"א)
 עה ..... חג שבועות (חלק ג דף צ"ח ע"א)
 עה ..... עצרת
 עה ..... שבועות סתם (חלק ג דף צ"ח ע"א)
 עו ..... עסק התורה באותו לילה (ח"א ח' ע"א)
 עח ..... המשתף בליל שבועות משלים שנותיו (חלק א דף קל"ה ע"א)
 עח ..... הלומד בלילה וביום יזכה ל-"לא ימושו מפירך" (חלק ג דף צ"ז ע"ב)
 פ ..... מי יגור באהלך
 פא ..... שתי הלחם (חלק ג דף צ"ח ע"א)
 פג ..... מנוחה (חלק ג דף ק"ח ע"א)
 פד ..... צדקה (חלק ג דף ק"ח ע"ב)
 פד ..... סוד השביעיות (רעיא מהימנא)
 פה ..... שמחה (חלק ג דף קע"א ע"ב)

ב"ה

ברכת הצדיק

נכנסתי אל הקודש פנימה להגאון הצדיק
 רבי חיים קנייבסקי שליט"א, ודיברנו מענין לימוד
 והפצת הזוהר הקדוש, וסיפרתי שהכנסתי מאמריו
 בענין לימוד הזוהר הקדוש, בירך אותי בהצלחה
 גדולה בכל ספרי הזוהר שאני מוציא.

הק' שלום יהודה גראס

אבדק"ק האלמין

🕊 לימוד ליום א' של פסח 🕊

בעשור לחדש הזה

(חלק ב דף ל"ט ע"ב)

דְּבַרוּ אֶל כָּל עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם
אִישׁ שָׂה וְנֹו' (שמות יב), בְּעֵשׂוֹר, אָמְאִי
בְּעֵשׂוֹר. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בּוֹמְנָא דְאַנְהִיר
יּוֹבְלָא לְסִיחְרָא, דְּבַתִּיב בְּיוֹבְלָא, בְּעֵשׂוֹר
לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא.

משכו וקחו לכם צאן

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבַיִת אָבוֹת,
אָמְאִי, בְּנִין דְּבוֹמְנָא דָּא
אֶצְטְרִיד לְמוֹנֵד לִיה. דְּהָא תְּנִינָן,
בְּמִלְתָּא דָּא אֶתְבַּר פְּתָרָא (תְּרָא) תְּתָא,
דְּמִתְאַחֲדִין בֵּיה כָּל שְׂאָר בְּתָרִין
תְּתָאין, וְעַל דָּא פְּרִישׁ מִשָּׂה וְאָמַר,
מִשְׁכּוֹ וַיִּקְחוּ לָכֶם צֹאן, כְּמָה דְּבַתִּיב,
צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה.

אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא, עֲבִידוֹ אֶתְנִין
עוֹבְדָא לְתִתָּא, וְאַנָּא אֶתְבַּר
תְּקַפִּיהוֹן לְעִילָא, וְכְמָה דְּתַעְבְּדוֹן בְּנוֹרָא
אֶתְנִין, דְּבַתִּיב כִּי אִם צְלִי אִשׁ, אָנָּא אוֹף
חֲבִי אַעֲבִיר אוֹתוֹ בְּאִשׁ בְּנֵהר דִּינֹור.

שלשת הקשרים

(חלק ב דף מ' ע"ב)

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבַיִת אָבוֹת שָׂה
לְבַיִת. (שמות יב) תְּנָא תְּלַת

🕊 לימוד ליום א' של פסח 🕊

בעשור לחדש הזה

דְּבַרוּ אֶל כָּל עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּעֵשׂוֹר
לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה
וְנֹו'. בְּעֵשׂוֹר, לְמָה בְּעֵשׂוֹר? אָמַר רַבִּי
אַבָּא, בְּזִמְנָן שְׁמַאִיר הַיּוֹבֵל לְלִבְנָה,
שְׁכַתוֹב בְּיוֹבֵל, בְּעֵשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי
הַזֶּה יוֹם הַכַּפּוּרִים הוּא.

משכו וקחו לכם צאן

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבַיִת אָבוֹת,
לְמָה? מִשּׁוֹם שְׁבִזְמָן זֶה צְרִיד
לְמִשְׁךְ אוֹתוֹ, שְׁהַרִי שְׁנִינֹו, בְּדָבָר זֶה
נִשְׁבַּר הַכְּתָר [אַחַד] הַתְּתָחוֹן שְׁנַאֲחִזִּים
בּוֹ כָּל שְׂאָר הַכְּתָרִים הַתְּתָחוֹנִים. וְעַל זֶה
פְּרַשׁ מִשָּׂה וְאָמַר מִשְׁכּוֹ וַיִּקְחוּ לָכֶם צֹאן,
כְּמוֹ שְׁכַתוֹב צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה.

אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עֲשׂוּ אֶתֶם
מַעֲשֵׂה לְמִטָּה, וְאַנִּי אֶשְׁבַּר אֶת
כַּחֲסִים לְמַעְלָה. וְכְמוֹ שְׁאֶתֶם תַּעֲשׂוּ בְּאִשׁ,
שְׁכַתוֹב כִּי אִם צְלִי אִשׁ - אִף אֲנִי כִּף
אַעֲבִיר אוֹתוֹ בְּאִשׁ בְּנֵהר דִּינֹור.

שלשת הקשרים

וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבַיִת אָבוֹת שָׂה לְבַיִת.
שְׁנִינֹו, שְׁלִשָּׁה קְשָׁרִים הֵם: בְּכוֹר

בהמה, בכור השבי, בכור השפחה.
 [ששלושה קשרים] שכל השאר
 נקשרים בשלושת הגונים הללו של
 מעלה. ובזה שנקרא צאן הפל נקשר,
 והפל כלול בצאן. נקשר צאן בצאן, ולא
 יכול להפרד מקשריו, ובזה פלם נקשרו.
 ועל זה פתוב והיה לכם למשמרת.
 קשרו אותו בקשר, והיה מסור בידכם
 ברשותכם עד שתשחטו אותו ותעשו
 בו דין. ולעתיד לבא פתוב (ישעיה סג)
 מי זה בא מאדום. וכתוב פי זבח לה'
 בבצרה. וכתוב (זכריה יד) והיה ה' למלך
 על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד
 ושמו אחד.

שחיטה בארבעה עשר

למה נמשך בעשרה ונשחט בארבעה
 עשר? אמר רבי אבא, בזה
 התקשרו ישראל ארבע מאות שנה.
 ואף על גב שארבע מאות שנה לא
 השתעבדו בהם, מפל מקום, הואיל
 והיה עתיד להתקשר בהם, נחשב עליו
 כאלו השתעבד בהם כל ארבע מאות
 שנים. משום זה מעכבים אותו ארבעה
 ימים קשור ברשותם של ישראל, ואחר
 כך ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל
 בין הערבים.

קשרין אינו, בכור בהמה, בכור השבי,
 בכור השפחה. (דתלת קשרין) דכל שאר
 מתקשרי בהו באלין תלת גוויי
 דלעילא. ובהאי דאתקרי צאן, אתקשר
 בלא, וכלא כליל בצאן, אתקשר צאן
 בצאן, ולא יכול לאתפרשא מקטרוי,
 ובהאי בלהו אתקשרו, ועל דא בתיב,
 והיה לכם למשמרת, קטירו ליה
 בקטירותא, ויהא אתמסר בידיבון
 ברשותבון, עד דתנכסו ליה, ותעבדון
 ביה דינא, ולומנא דאתי כתיב (ישעיה
 סג) מי זה בא מאדום. וכתוב, (ישעיה לד)
 פי זבח לוי בבצרה. וכתוב, (זכריה יד)
 והיה ה' למלך על כל הארץ ביום
 ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

שחיטה בי"ד

(חלק ב דף מ' ע"א)

אבאי אתנגיד בעשרה, ואתנכים
 בארבעה עשר. אמר רבי
 אבא ברא אתקשרו ישראל ארבע מאה
 שנין. ואף על גב דארבע מאה שנין לא
 אשתעבדו בהו, מפל מקום, הואיל
 והנה זמין לאתקשרא בהו, אתחשיב
 עליה כאילו אשתעבדו בהו כל ארבע
 מאה שנין. בגין כך, מעכבין ליה ארבע
 זמין, קטירא ברשותיהו דישראל,
 ולבתר ושחטו אותו כל קהל עדת
 ישראל בין הערבים.

בין הערביים

למה בין הערבים? בשעה שהדין תלוי ובשעה שדבר זה נמסר לו על ידי אברהם, שכתוב (בראשית טו) ויהי השמש לבוא ותדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו. אימה - פתר אחד. חשכה - פתר אחר. גדלה - זו היא הגדולה מהכל. ואף על גב שבארנו פסוק זה על שאר שעבודיהם של ישראל, והכל היה. כמו זה פי מוחה אמה, אתם מלמטה, ואני מלמעלה.

קשר של האמונה

ובארבעה (ובחמשה) עשר, הרי נאמר שהרי אז מבטלים חמץ ושאר, והתעלו ישראל מרשות האחרת, ונעקרו ממנה ונאחזו במצה, הקשר הקדוש. אחר שנמולו נכנסו בה, עד שנפרעו והתגלה הרשם שלהם, ואז נתן להם קשר במקום עליון, בקשר של האמונה, במקום שכתוב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, מן השמים דוקא, והרי פרושה.

שמירת ימים אלו

וישראל הקדושים שומרים אותם

בין הערביים

(חלק ב דף מ' ע"א)

אמאי בין הערבים. בשעתא דדינא תליא, ובשעתא דאתמסר (דף מ' ע"א) מלה דא ליה, על ידוי דאברהם, דכתיב (בראשית טו) ויהי השמש לבוא ותדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדולה נפלת עליו. אימה: פתרא חדא. חשכה: פתרא אחרא. גדולה: האי דהיא רברבא מבלא. ואף על גב דאוקימנא קרא דא על שאר שעבודיהו דישאל, ובלא הוה. פנוונא דא, (שמות י"ז) כי מוחה אמה, אתון מתתא, ואנא מעילא.

קשר של האמונה

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

ובארבעה (ג'א ובחמשה) עשר, הא אתמר, דהא כדון מבטלין חמץ ושאר, ואסתלקו ישראל מרשותא אחרא, ואתעקרו מניה, ואתאחדו במצה, (דף צ"ה ע"ב) קשורא קדישא. פתר דאתגורו, עאלו בה, עד דאתפרעו, ואתגלייא רשימא דלהון, וכדון יתב להון קשורא, באתר עלאה, בקשורא דמהימנותא, באתר דכתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, מן השמים דייקא, והא אוקמוה.

שמירת ימים אלו

(חלק ב דף מ' ע"א)

וישראל קדישין, נטרין אינון יומין

ימים שִׁנְכַנְסוּ תַּחַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה,
 וְשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ לַחֵם שֶׁבָּא מִצְדָּה, וְעַל
 זֶה פְּתוּב אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר וְגו',
 וְכַתוּב וְשִׁמְרֶתֶם אֶת הַמִּצּוֹת. מֵה זֶה
 וְשִׁמְרֶתֶם אֶת הַמִּצּוֹת? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שם יט) וְשִׁמְרֶתֶם אֶת בְּרִיתִי, וְהִכַּל
 בְּדַרְגָּה אַחַת עוֹלָה וְנֶאֱחָז.

בן חורין

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כָּךְ אִזְ גַּם כָּל יְמֵי
 הַשָּׁנָה, לְמָה שִׁבְעַת יְמִים,
 שִׁפְתוּב שִׁבְעַת יְמִים שְׂאֹר לֹא יִמְצָא
 בְּבִתְיֶכֶם, שִׁבְעַת יְמִים וְלֹא יוֹתֵר? אָמַר
 לוֹ, כָּל זְמַן שֶׁהִתְחַיֵּב אָדָם לְהִרְאוֹת אֶת
 עַצְמוֹ בֶּן חוֹרִין - כָּךְ צָרִיךְ. כָּל זְמַן שֶׁלֹּא
 הִתְחַיֵּב - לֹא צָרִיךְ.

שֹׂאֵר וּמַחְמֶצֶת

וְהִינּוּ שְׂאֹר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵה זֶה
 שִׁפְתוּב אֶף בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
 תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֹר מִבֵּיתְכֶם, כִּי כָּל אוֹכֵל
 מִחֻמְצָת? אֵלֶּא כִּךְ בְּאַרְנוֹ, שְׂאֹר זֶה
 וּמַחְמֶצֶת זוֹ הֵן דְּרָגָה אַחַת, וְכֻלָּם אֶחָד.
 רְשׁוּת אַחֲרוֹת, אוֹתָם שְׁלִיטִים הַמְּמַנִּים
 עַל שְׂאֵר עַמִּים, וְקוֹרְאִים לָהֶם יֵצֵר הָרַע,
 רְשׁוּת אַחֲרָת, אֵל גֹּבֵר, אֱלֹהִים אַחֲרִים -
 אֶף כִּךְ שְׂאֹר וּמַחְמֶצֶת וְחֻמִּץ, וְהִכַּל
 אֶחָד. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל
 הַשָּׂנִים הִלְלוּ עַמְדָתְם בְּרְשׁוֹת אַחֲרָת,

דְּעָלוּ תַּחַת גְּדַפְוֵי דְשְׂכִינְתָא, וְנִטְרִין
 הַהוּא נִהְיָא דְאִתְיָא מִסְמֵרְהָא, וְעַל
 דָּא כְּתִיב, (שְׁמוֹת כג) אֶת חַג הַמִּצּוֹת
 תִּשְׁמֹר וְגו', וְכְתִיב וְשִׁמְרֶתֶם אֶת
 הַמִּצּוֹת. מֵהוּ וְשִׁמְרֶתֶם אֶת הַמִּצּוֹת.
 כְּמָה דְאִתְ אָמַר, (שְׁמוֹת יט) וְשִׁמְרֶתֶם
 אֶת בְּרִיתִי. וְכֻלָּא בְּחַד דְּרָגָא סְלֵקָא
 וְאִתְאַחַד.

בן חורין

(חלק ב דף מ' ע"א)

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי כָּל יְמֵי שְׂתָא
 נְמוּ, אָמַאי שִׁבְעַת יוֹמִין, דְּכְתִיב
 שִׁבְעַת יְמִים שְׂאֹר לֹא יִמְצָא בְּבִתְיֶכֶם,
 שִׁבְעַת יְמִים, וְלֹא יוֹתֵר. אָמַר לִיה, כָּל
 זְמַנָּא דְאִתְחַיֵּיב בֶּר נֶשׁ לְאִתְחַזְּוּהָ
 גְּרַמְיָה בֶּן חוֹרִין, הָכִי אֲצַטְרִיךְ, כָּל זְמַנָּא
 דְּלֹא אִתְחַיֵּיב לֹא אֲצַטְרִיךְ.

שֹׂאֵר וּמַחְמֶצֶת

(חלק ב דף מ' ע"א)

וְהִינּוּ דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מָאִי
 דְכְתִיב, אֶף בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
 תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֹר מִבֵּיתְכֶם כִּי כָּל אוֹכֵל
 מִחֻמְצָת. אֵלֶּא הָכִי אוֹקִימָנָא, הָאִי
 שְׂאֹר, וְהָאִי מִחְמֶצֶת, דְּרָגָא חַד אֵינּוּן,
 וְכֻלְהוּ חַד. רְשׁוּ אוֹחֲרִי, אֵינּוּן שְׁלֻטְנִין,
 דְּמַמְנֵן עַל שְׂאֵר עַמִּין, וְקַרְיָנָן לְהוּ
 יֵצֵר הָרַע, רְשׁוּתָא אַחֲרָא, אֵל גֹּבֵר,
 אֱלֹהִים אַחֲרִים. אוֹף הָכִי, שְׂאֹר,
 וּמַחְמֶצֶת, וְחֻמִּץ, וְכֻלָּא חַד. אָמַר
 קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל הַנִּי שְׁנֵי,

עבדים לעם אחר. מכאן והלאה שאתם
בני חורין, אך ביום הראשון תשביתו
שאור מבתיכם. כל מחמצת לא תאכלו.
ולא יראה לך חמץ.

רעת האוכל חמץ בפסח

פתיב (שמות לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָךְ, וּכְתוּב אַחֲרָיו אֵת
חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. מה (עושה) זָה אֶצֶל
זֶה? אֵלֶּא כִּף פְּרִשׁוּהָ, מִי שְׂאוּכַל חֲמֵץ
בְּפֶסַח (כָּאלו עוֹבֵד כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת לַעֲבֹד
לָהֶם, שֶׁכֵּן הִסּוּד כִּף הוּא - שְׂחֲמֵץ בְּפֶסַח)
כְּמִי שְׂעוֹבֵד לְכוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת הוּא.

שאור זהו היצר הרע

בא וְרָאה, כִּאֲשֶׁר יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
יֵצְאוּ מִרְשׁוֹת שְׁלֵהֶם, מִרְשׁוֹת
אַחֲרֵת, מִהֲרִשׁוֹת הַהִיא שְׁנִקְרָאת חֲמֵץ,
לְחֵם רַע. וְעַל זֶה נִקְרָאִים כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת כֶּף, וְזֶהוּ סוּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע,
עֲבוֹדָה זָרָה, שְׁנִקְרָאת גַּם כֶּף - שְׂאוֹר.
וְזֶהוּ יֵצֵר הָרַע, שֶׁכֶּף הוּא יֵצֵר הָרַע בְּבֶן
אָדָם כְּשֹׂאוֹר שְׂבַעֲסָה, שְׂנִנְסָה בְּמַעֲוֵי
שֶׁל אָדָם מְעַט מְעַט, וְלִבְסוּף מִתְרַבֵּה בּוֹ
עַד שֶׁכָּל הַגּוּף מְעַרְב בּוֹ. וְזֶהוּ כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים פא) לֹא
יִתְּנָה כֶּף אֵל זָר. אֵל זָר וְדָאֵי.

קְיִמְתוּ בְּרִשׁוּתָא אַחֲרָא, עֲבָדִין לְעַם
אַחֲרָא, מִכָּאן וְלִהְלָאָה דְאַתּוּן בְּנֵי
חֲוֲרִין, אֲךָ בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ
שְׂאוֹר מִבְּתֵיכֶם. כָּל מִחְמֻצֵת לֹא
תֹאכְלוּ. וְלֹא יִרְאֶה לָךְ חֲמֵץ.

רעת האוכל חמץ בפסח

פתיב (שמות לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא
תַעֲשֶׂה לָךְ, וּכְתוּב בְּתַרְיָה אֵת
חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. כְּמִי (עבד) הָאֵי
לְגַבֵּי הָאֵי. אֵלֶּא הֵכִי אוֹקְמוּהָ, מֵאֵן
דְּאֵבִיל חֲמֵץ בְּפֶסַח (כָּאלו עֲבִיד כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת לְמַפְלַח לְגַרְמִיָּה, דְּהָא רְזָא הֵכִי הוּא
דְּחֲמֵץ בְּפֶסַח) בְּמֵאֵן דְּפִלַּח לְכוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת אִיהוּ.

שאור זהו היצר הרע

תא תְּזוּ, כִּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
נִפְקוּ מִרְשׁוֹ דְלְהוֹן, מִרְשׁוֹ אַחֲרָא,
מִתְהוּא רְשׁוֹ דְאַקְרֵי חֲמֵץ, נִהְמָא בִישָׂא.
וְעַל דָּא אַקְרֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת הֵכִי, וְדָא
אִיהוּ רְזָא דְיֵצֵר הָרַע, פּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה,
דְּאַקְרֵי אוּף הֵכִי שְׂאוֹר. וְדָא אִיהוּ יֵצֵר
הָרַע, דְּהֵכִי אִיהוּ יֵצֵר הָרַע כְּכֵר נֶשֶׁה,
כְּחִמִיר בְּעִיסָה, עָאֵל בְּמַעֲוֵי דְכֵר נֶשֶׁה
זְעִיר זְעִיר, וְלִכְתֵּר אִסְגֵי בֵיה, עַד דְּכָל
גּוּפָא אֲתַעְרַב בְּתַדִּיָּה. וְדָא אִיהוּ כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת. וְעַל דָּא כְּתוּב, (תהלים פא) לֹא
יִתְּנָה כֶּף אֵל זָר. אֵל זָר וְדָאֵי.

חמץ בכרת

(חלק ג דף תנ"א ע"ב)

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזֶר, בְּתִיב (שְׁמוֹת יב) כָּל מִחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וּבְתִיב (שְׁמוֹת יג) לֹא יֵאָכֵל חֻמֶּץ. אֲלֵא דָא דְכַר, וְדָא נֹקְבָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֱלֶעָזֶר בְּרִי, בְּדָא בְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְדָא בְּתִיב לֹא יֵאָכֵל, אֲמַאי לֹא בְּתִיב לֹא תֹאכְלוּ. אֲלֵא, נֹקְבָא דְאִיחֵי אֲסִיטָאֵת אֲרַחֲהָא, בְּאַזְהָרָה וְדָאי, דְכַר דְאִיחֵו אַחִיד בְּחֻטָא דְרַכְוֵי יַתִּיר, בְּבִקְשָׁה. וְעַל דָּא בְּתִיב, לֹא יֵאָכֵל, לֹא תֹאכְלוּ.

מי שאוכל חמץ מקדים לעצמו מות אָמַר לִיה אַבָּא, וְהָא בְּתִיב (דברים טז) לֹא תֹאכֵל עֲלֵיו חֻמֶּץ. אָמַר לִיה, אֲסִי תְבִין יַתִּירֵין לִיקְרָא לְקַרְבְּנָא. אֲבַל בְּקַדְמִיתָא בְּבִקְשָׁה לֹא יֵאָכֵל. אֲבַל לְבִתֵּר בְּאַזְהָרָה, לֹא תֹאכְלוּ, דְהוּא קִשְׁיָא מִתְרַוּוּיָהּ. מִחְמֶצֶת מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְרִיחָא דְמוֹתָא אִית תַּמּוּן. חֻמֶּץ, דְכַר. מִחְמֶצֶת, נֹקְבָא. (משלי ה) רַגְלִיָּהּ יוֹרְדוֹת מְוֵת, בְּרִישָׁא וְסִיפָא דְתִיבָה, תִּשְׁבַּח לָהּ. וּבְגִין דָּא מָאן דְאֵכִיל חֻמֶּץ בְּפִסְחָא, אִיחֵו אֲקַדְיִמַת לִיה מוֹתָא, וְלִינְדַע דְמִית הוּא בְּעֻלְמָא דִּין, וּבְעֻלְמָא דְאֵתִי, בְּתִיב (שְׁמוֹת יב) וּנְכַרְתָּהּ תִּנְפֵשׁ הִיא.

חמץ בכרת

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזֶר, כְּתוּב (שְׁמוֹת יב) כָּל מִחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ, וְכְתוּב (שם יג) לֹא יֵאָכֵל חֻמֶּץ. אֲלֵא זֶה זָכַר, וְזוֹ נִקְבָּה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֱלֶעָזֶר בְּנֵי, בְּזֶה כְּתוּב לֹא תֹאכְלוּ, וּבְזֶה כְּתוּב לֹא יֵאָכֵל. מַדּוּעַ לֹא כְּתוּב לֹא תֹאכְלוּ? אֲלֵא נִקְבָּה שְׁהִיא נוֹטָה מִדְרָכָה - וְדָאי בְּאַזְהָרָה. זָכַר שְׁהוּא אַחוּז בְּחוּט שֶׁל טְהָרָה יוֹתֵר - בְּבִקְשָׁה. וְעַל זֶה כְּתוּב לֹא יֵאָכֵל, לֹא תֹאכְלוּ.

מי שאוכל חמץ מקדים לעצמו מות אָמַר לוֹ, אַבָּא, וְהָרִי כְּתוּב (דברים טז) לֹא תֹאכֵל עֲלֵיו חֻמֶּץ. אָמַר לוֹ, הֲרַבָּה תַבּוֹת יְתֵרוֹת לְכַבּוּדוֹ שֶׁל הַקְּרָבָן. אֲבַל בְּתַחֲלָה בִקְשָׁה - לֹא יֵאָכֵל, אֲבַל לְבִסוּף בְּאַזְהָרָה - לֹא תֹאכְלוּ, שְׁהוּא קִשָּׁה מִשְׁנִיָּהֶם. מִחְמֶצֶת, מַה טַעְמָה? מִשּׁוּם שְׁרִיחַ שֶׁל מְוֵת יֵשׁ שָׁם. חֻמֶּץ - זָכַר, מִחְמֶצֶת - נִקְבָּה. (משלי ה) רַגְלִיָּהּ יוֹרְדוֹת מְוֵת, בְּרִאשׁ וּבִסוּף הַתְּבָה תִּמְצָא אוֹתָהּ. וּמִשּׁוּם זֶה מִי שְׁאֹכֵל חֻמֶּץ בְּפִסְחָא הוּא מִקְדִּים לְעַצְמוֹ הַמְוֵת, וְשִׂינְדַע שְׁהוּא מֵת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יב) וּנְכַרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הִיא.

ענין איסור אכילת חמץ ומצות
אכילת מצה

אחר כל זה, פתוב (שמות יג) לא יראה חמץ, (דברים טז) שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני. וכתוב (שמות יב) כל מחמצת לא תאכלו. אמר הרועה הנאמן, מדוע צוה שלא לאכל חמץ שבעת ימים ולאכל בהם מצה? ומדוע לא יאכל, ומדוע נאמר לא תאכלו? אלא שבעה פוכבי לכת, והם: שצ"ם חנכ"ל. והם מצד של טוב ורע, אור הפנימי, מצה. קלפה שבחוץ - חמץ. והם, חמץ - זכר. מחמצת - נקבה.

מצה שבפנים - שמורה. והם (אסתר ב) שבע הנערות הראיות לתת לה מבית המלך. ונאמר עליהם (שמות יב) ושמרתם את המצות. מצה היא שמורה לבעלה, שהוא אות ו', ובו נעשית מצוה.

ומי ששומר לה בפסח י"ה הגנוזים באותיות מ"ץ ממצה, והם י"ם ה"ץ. וצוה הקדוש ברוך הוא לברך אותה בשבע ברכות ליל פסח, שהן שבע הנערות שלה, שהן שצ"ם חנכ"ל. וצוה להעביר מהן חמץ ומחמצת, שהם עננים חשוכים שמכסים על אורות של שבעה פוכבי לכת, שנאמר בהם

(ח"ג הנ"א ע"ב)

פתר כל דא כתיב, לא יאכל חמץ (שמות יג) שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני. וכתוב (שמות יב) כל מחמצת לא תאכלו. אמר רעיא מהימנא, אמאי מני דלא למיכל חמץ שבעת יומין, ולמיכל בהון מצה. ואמאי לא יאכל, ואמאי לא תאכלו. אלא זו פוכבי לכת ואינון: שצ"ם חנכ"ל. ואינון מספרא דטוב ורע, נהורא דלגו מצה. קליפה דלבר חמץ. ואינון חמץ דבר מחמצת נוקבא.

מצה דלגו שמורה. ואינון, (אסתר ב) שבע הנערות הראיות לתת לה מבית המלך. ואתמר עלייהו, (שמות יב) ושמרתם את המצות. מצה איהי שמורה לבעלה, דאיהו ו'. וביה אתעבד מצוה.

ומאן דנטיר לה לגבי יה, דגניזין במ"ץ מן מצה, ואינון. י"ם ה"ץ. ומני קדשא בריך הוא לברך לה שבע ברכות ליל פסח, דאינון שבע הנערות דילה, שצ"ם חנכ"ל. ומני לאעברא מנהון חמץ ומחמצת, דאינון עננים חשוכין דמכסין על נהורין, דשבעה פוכבי לכת, דאתמר בהון (בראשית מא)

(בראשית מא) ותבאנה אל קרבנה ולא נודע פי באו אל קרבנה ומראיהו רע. חשוף פאָשר בתחלה. שכל כך החשוף של העננים שלהם, שלא יכולים אורות להאיר להם, ומשום זה נאמר ולא נודע פי באו אל קרבנה (ע"כ רע"א מהימנא).

ביום של ראש השנה החמץ עולה, ומקטרג על האדם ומלשין עליו

ביום של ראש השנה, שהוא יום הדין, (בכל יום) שאין הוא, אלא לאלו שלא לקחו מאכל של הרפואה, ועזבו את מאכל התורה משום מאכל אחר שהוא חמץ. כי ביום זה של ראש השנה החמץ הוא עולה, ומקטרג על האדם ומלשין עליו, והוא עומד ביום זה מקטרג על העולם, והקדוש ברוך הוא יושב בדין על כלם ודן את העולם.

ומסבה זו, פאָשר נתן הקדוש ברוך הוא את התורה לישראל, הטעים להם מהלחם העליון שהוא של המקום ההוא, ומתוך הלחם ההוא היו יודעים ומסתכלים בסודות התורה ללכת בדרך ישר, והרי בארו הדברים אלו החברים בסודות (אלו שאנחנו אומרים) אלו כמו שאמרנו.

ותבאנה אל קרבנה ולא נודע פי באו אל קרבנה ומראיהו רע, חשוף פאָשר בתחלה. דכל כך חשוף העננים להוץ, דלא יכלין נהורין לאנהרא להוץ, ובגין דא ולא נודע פי באו אל קרבנה (ע"כ רע"א מהימנא).

ביום של ראש השנה החמץ עולה ומקטרג על האדם ומלשין עליו

(ח"ב קפ"ג ע"ב)

ביומא דראש השנה, דאיהו יומא דדינא, (בכל יומא) דלאו אידו, אלא לאינון דלא נטלו מיכלא דאסוותא, ושבקו לאסוותא דאורייתא, בגין מיכלא אחרא דאיהו חמץ. דהא ביומא דא דראש השנה, תהוא חמץ סלקא, ומקטרגא עליה דבר נש, ואלשין עליה, ואיהו קנימא ביומא דא מקטרגא על עלמא. וקודשא בריך הוא יתיב בדינא על כלא ודאין עלמא.

ובגין כך בד יתב קדשא בריך הוא אורייתא לישראל, אטעים להו מתהוא נחמא עלאה, דתהוא אתר, וכמו תהוא נחמא, הוו ידעין ומסתכלין ברזי דאורייתא, למתק בארץ מישר, ותא אוקמוה מלה אינון חבריא ברזין (ס"א אליו דאמר) אליו בדקאמרן.

חמץ ומצה

(חלק ג דף הנ"ב ע"א)

תא חזו, במצרים איהי שלטא, ומנה נפקו כמה שלטנין לזניהו, וכלא ברזא דחמץ, בינן דתבר לה קדשא בריך הוא, אפיק חמץ ואעיל מצה. במה. בחוטא זעירא מכלא, תבר ח' חמץ, ואתעביד מצה. אינון אתוון. אלא דתבר ח' דהאי תיה, דאקרי חמץ. ועל דא אקרי חית קנה, דנח לאתברא כקנה דא. במה אתבר. בחוטא זעירא בנימא, תבר ח' ואתעבר מאיתנה, והוה מצה. ועל דא כתיב, גער חית קנה, גער בה קדשא בריך הוא, ואתבר ח' חמץ, ואתעביד ח' (ס"א ואתעבר ח' חמץ ואתעביד).

ונמין קדשא בריך הוא. לתברא ליה לתהווא קנה, פנוונא דא, יתבר רגליה דק' מקנה, וישתאר הנה. (ישעיה מ) הנה יי אלהים בחזק יבוא וזרעו משלה לו הנה שפרו אתו ופעלתו לפניו. מאי ופעלתו. דא פעל דההיא ק' (ס"א פעלה דהווא חמץ) דיתבר לה, ואיהי פעלה לפניו, איהו יעבר רגליה, ויהא הנה (ישעיה מא) ראשון לציון הנה הנם וגו'.

חמץ ומצה

בא וראה, במצרים היא שולטת, וממנה יוצאים כמה שלטונים למיניהם, והכל בסוד של חמץ. פיון ששבר אותה הקדוש ברוך הוא, הוציא חמץ ומכניס מצה. במה? בחוט קטן מהכל שבר אות ח' של חמץ, ונעשה מצה. אלו אותיות, אלא ששבר ח' של חיה זו, שנקרא חמץ. ועל זה נקרא חית קנה, שנחם לשברו כמו קנה זה. במה נשבר? בחוט קטן כמו שערה שבר ח' ועבר מאיתנה, והיה מצה. ועל זה כתוב גער חית קנה. גער בה הקדוש ברוך הוא, ונשבר ח' של חמץ ונעשה ח'. (ועובר ח' של חמץ ונעשה).

ועתיד הקדוש ברוך הוא לשבר לו לאותו קנה כמו זה, ישבר רגל ק' מקנה, וישאר הנה. (ישעיה מ) הנה יי אלהים בחזק יבוא וזרעו משלה לו הנה שפרו אתו ופעלתו לפניו. מהו ופעלתו? זה פעל של אותה ק' (פעלה של אותו חמץ) שישבר אותה, והיא פעלה שלפניו, והוא יעביר רגלו ויהיה הנה, שנאמר (שם מא) ראשון לציון הנה הנם וגו'.

ענין שמרים

אמר רבי יוסי, למה לנו להטריח כל זה, מקרא שלם הוא, שהרי

ענין שמרים

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

אמר רבי יוסי למה לן לאטרחא כולי האי, קרא שלים הוא, דהא

בלילה הזה הזווג העליון הקדוש מתעורר ונמצא. זהו שכתוב הוא הלילה הזה לה' שמרים. מה זה שמרים? שנים, הזווג של הלבנה עם השמש. לכל בני ישראל לדורתם, שהרי מכאן והלאה נתאחדו ונקשרו בקשר של השם הקדוש ויצאו מרשות אחרת. משום כך בארבעה עשר מתקנים את עצמם, ומבערים חמץ מביניהם ונכנסים לרשות הקדושה, ואז מתעטרים חתן וכלה בעטרות האם העליונה, וצריך אדם להראות את עצמו בן חורין.

שבעת ימים מצות תאכלו

למלך שעשה אדם אחד קצין. כל אותם ימים שעלה לדרגה זו שמח, ולבש בגדי כבוד. אחר כך לא צריך. לשנה אחרת שומר אותם ימים שעלה לכבוד זה, ולובש אותם בגדים, וכך כל שנה ושנה. כך ישראל, כתוב שבעת ימים שאר לא ימצא, שהם מי שמחה, ימים שעלו לכבוד זה ויצאו משעבוד אחר, ולכן שומרים בכל שנה ושנה את הימים שעלו לכבוד הזה, ויצאו מרשות אחרת ונכנסו ברשות הקדושה. ועל זה כתוב שבעת ימים מצות תאכלו.

בהאי ליליא, זוונא עלאה קדישא אתער ואשתבת, הדא הוא דכתיב, (שמות יב) הוא הלילה הזה ליני' שמונים, מאי שמונים. תרי, זוונא דסיחרא בשמשא. לכל בני ישראל לדורתם, דהא מכאן ולהלאה, אתאחדו ואתקשרו בקשורא דשמוא קדישא, ונפקו מרשותא אחרא. בנינו כך בארבעה עשר, מתקני גרמיהו, ומבערי חמין מביניהו, ועילי ברשותא קדישא, וברין מתעטרי חתן וכלה, בעטרוי דאימא עלאה, ובעי בר נש לאחואה גרמיה דאיהו בר חורין.

שבעת ימים מצות תאכלו

למלכא דעבד לחד בר נש רופיננו, כל אינון יומין דסליק להאי דרגא, חדי, ולביש לבושי יקר, לבתר לא אצטריך. לשתא אחרא נטיר אינון יומין דסליק ליקירו דא, ולבש אינון לבושוין, וכן בכל שתא ושתא. כהאי גוונא ישראל, כתיב, שבעת ימים שאור לא ימצא, דאינון יומי חדותא, יומין דסליקו ליקרא דא, ונפקו משעבודא אחרא. ובנין כך, נטרין בכל שתא ושתא, יומין דסליקו להאי יקר, ונפקו מרשותא אחרא, ועאלו ברשותא קדישא, ועל דא כתיב, שבעת ימים מצות תאכלו.

לחם עוני

וְאִי תִיכּוּא מֹשֶׁה הַיּוֹד לֹא פָרַע לְהוֹ. אֵלָּא, בְּגִין דְּלֹא יִתְעַכְּבוּן יִשְׂרָאֵל תַּמָּן עַד דִּיתְסִיאוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים טו) שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. מָּאִי טַעְמָא לֶחֶם (דף מ' ע"ב) עֲנִי, מְשׁוּם פִּי בַחְפְּזוֹן יִצְאֵת וְגו' וּכְתִיב וְלֹא יִכְלוּ לְהִתְמַהֵמָה.

תַּא חֲזִי, כִּד עָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, עָאלוּ גְזִירִין וְאַתְפְּרְעוּ. וְכֵּה כְּתִיב (דברים ח), אֲרִיץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכְּנַת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מָּאִי בְּמִסְכְּנַת. לֶחֶם עֲנִי. אֲמָאִי אִקְרִי לֶחֶם עֲנִי. מְשׁוּם דִּקְרִימָא סִיהֲרָא בְּפִינִימוּתָא, וְלֹא מִתְבְּרָכָא מִשְׁמַשָּׂא, וְלֹא מִתְנַהֲרָא מִן שְׁמַשָּׂא, כְּמָה דְאֵת אָמַר (דברי הימים א כט), פִּי כָּל בְּשָׂמִים וּבְאַרְיָן, וְלֹא אִתְנַהֲרָא (מִכָּל) מִיּוֹבְלָא. מָּאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּלֹא אִתְפְּרְעוּ. אֲבָל הֲבֵא, דְאִתְגְּזְרוּ יִשְׂרָאֵל וְאַתְפְּרְעוּ, לֹא תַחֲסַר כָּל בָּהּ כְּתִיב, וְעַל דָּא לֹא בְּמִסְכְּנַת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מָּאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּלֹא תַחֲסַר כָּל בָּהּ, כְּמָה דִּחְסְרוּ לִיהּ בְּמִצְרַיִם.

וּבְכָל שְׁתָּא וְשְׁתָּא דִּוְכַרְנָא דְּמִצְרַיִם קָא עֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל וְאִבְלֵי, וְלֹא אִשְׁתַּצִּי מִדְרֵי דְרִין. וּבְגִין דְּלֹא אִתְפְּרְעוּ הֲבֵא בְּמִצְרַיִם, חֲסְרוּ לִיהּ לְהָאִי כָּל,

לחם עוני

וְאִם תֹּאמְרוּ, אִיךָ מֹשֶׁה לֹא פָרַע אוֹתָם? אֵלָּא פְּדֵי שְׁלֹא יִתְעַכְּבוּ שִׁם יִשְׂרָאֵל עַד שְׁיִתְרַפְּאוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. מָּה הִטְעַם לֶחֶם עֲנִי? מְשׁוּם פִּי בַחְפְּזוֹן יִצְאֵת וְגו', וְכְתוּב וְלֹא יִכְלוּ לְהִתְמַהֵמָה.

בָּא רָאָה, כְּשֶׁנִּכְנסוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְיָן, נִכְנסוּ מִהוּלִים וְנִפְרְעוּ, וְכֵּה כְּתוּב? (דברים ח) אֲרִיץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכְּנַת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מָּה זֶה בְּמִסְכְּנַת? לֶחֶם עֲנִי. לְמָה נִקְרָא לֶחֶם עֲנִי? מְשׁוּם שֶׁהִלְבְּנָה עוֹמְדַת בְּפִגְימָתָהּ וְלֹא מִתְבְּרַכַת מִן הַשְּׁמֶשׁ, וְלֹא מוֹאֲרַת מִן הַשְּׁמֶשׁ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר פִּי כָּל בְּשָׂמִים וּבְאַרְיָן, וְלֹא מוֹאֲרַת [מִכָּל] מִיּוֹבְל. מָּה הִטְעַם? מְשׁוּם שְׁלֹא נִפְרְעוּ. אֲבָל כָּאֵן שְׁנִמּוּלוּ יִשְׂרָאֵל וְנִפְרְעוּ, לֹא תַחֲסַר כָּל בָּהּ כְּתוּב, וְעַל זֶה לֹא בְּמִסְכְּנַת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם. מָּה הִטְעַם? מְשׁוּם שְׁלֹא תַחֲסַר כָּל בָּהּ. כְּמוֹ שֶׁחֲסְרוּ לָהּ בְּמִצְרַיִם.

וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל זְכָרוֹן שֶׁל מִצְרַיִם וְאוֹכְלִים, וְלֹא מִתְכַּלָּה מְדוּרֵי דוֹרוֹת. וּמְשׁוּם שְׁלֹא נִפְרְעוּ כָּאֵן בְּמִצְרַיִם, חֲסְרוּ אוֹתוֹ, אֵת

וְקִיּוּמָא סִיְתְרָא בְּפִגְמוֹתָא, וְאִקְרִי לְחֵם
 עֲנִי, עֲנִי: כְּתִרְגוּמוֹ מִסְפְּנוֹת. וּמְאִי
 דְאִכְלוּ לִיה תַּמּוֹן בְּאַרְעָא, בְּנִין דְיוֹכְרָנָא
 דְמִצְרַיִם הָוּה, וְהָאִי לְדְרִי דְרִין, וְלִזְמַנָּא
 דְאִתִּי כְתִיב, (ישעיה ס) לֹא יָבֵא עוֹד
 שְׂמִשְׁךָ וִירְחֶךָ וְגו'.

הכל הזה, והלבנה עומדת בפגימות.
 ונקראת לחם עני. עני כתרגומו
 מספנות. ומה שאכלו אותו שם בארץ,
 זה היה בשביל זכרון מצרים, וזה לדורי
 דורות, ולעתיד לבא כתוב (ישעיה ס)
 לא יבא עוד שמשך וירחך וגו'.

🕯 לימוד ליום ב' של פסח 🕯

לחם עליון יותר

(חלק ב דף קפ"ג ע"א)

הַשֵּׁתָא אִית לֵן לְאַסְתְּפִלָּא, בְּפִסַּח נִבְקוּ יִשְׂרָאֵל מִנְהִמָּא דְאַתְקְרִי חֲמִין, כְּתִיב, (שְׁמוֹת יג) וְלֹא יִרְאֶה לְךָ חֲמִין, וְכִתּוּב (שְׁמוֹת יב) כִּי בָּלְ אֹכַל מִחֲמֻצַּת (דף קפ"ג ע"ב) מָאִי טַעְמָא. בְּגִין יִקְרָא דִּהוּא נְהִמָּא דְאַתְקְרִי מֻצָּה. הַשֵּׁתָא דְזָכוּ יִשְׂרָאֵל לְנִהֲמָא עֲלָאָה וְתִיר לָא יָאוּת הִוּה לְאַתְבְּטִלָּא חֲמִין, וְלֹא אֲתַחְזִיא כְּלָל. וְאַמָּאי קָרְבְּנָא דָּא, חֲמִין הוּוּ, דְכְּתִיב סֵלֶת תְּהִינִינָה חֲמִין תְּאַפְיִנָה. וְתוּ, דִּהַשֵּׁתָא בְּיוֹמָא דָּא אֲתַבְּטִל יֵצֶר הָרַע, וְאוּרִייתָא דְאַתְקְרִי חִירוֹ אֲשֶׁתְּכַחַת.

אַלָּא, לְמַלְכָּא דִּהוּוּ לִיה בַּר יַחֲדָאי, וְחֲלָשׁ. יוֹמָא חַד הָוּוּ תְּאִיב לְמִיבֵל, אָמְרוּ וַיְבֹוּל בְּרִיה דְכְּלָמָא (ס"א מִיבֵלָא דְאַסְנוֹתָא) אֲסְנוֹתָא דָּא, וְעַד דְּיִיבֹוּל לִיה, לָא יִשְׁתַּכַּח מִיבֵלָא וּמְזוּנָא אַחְרָא בְּבִיתָא. עֲבָדוּ הָבִי. בִּינֵן דְאַבֵּל תְּהוּוּ אֲסְנוֹתָא, אָמַר מִכָּאן וְלִהְלָאָה וַיְבֹוּל בָּל מַה דְאִיהוּ תְּאִיב, וְלֹא יְבִיל לְנִנְקָא לִיה. בְּדָּ בַד נִבְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, לָא הָוּי יְדַעִי עֲקָרָא וְרָזָא דְמִהִימְנוּתָא, אָמַר קְדֻשָּׁא בְּרִידָּ הוּוּ, יִטְעִמוּן יִשְׂרָאֵל אֲסְנוֹתָא, וְעַד דְּיִבְלִינֵן אֲסְנוֹתָא דָּא, לָא אֲתַחְזִי לְהוֹן מִיבֵלָא אַחְרָא. בִּינֵן דְאַבְלוּ

🕯 לימוד ליום ב' של פסח 🕯

לחם עליון יותר

עָתָה יֵשׁ לָנוּ לְהַתְּבוּנָה, בְּפִסַּח יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִלְּחָם שְׁנִקְרָא חֲמִין. כְּתוּב (שְׁמוֹת יג) וְלֹא יִרְאֶה לְךָ חֲמִין, וְכְתוּב (שִׁם יב) כִּי כָּל אֹכַל מִחֲמֻצָּת. מַה הַטְּעַם? בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שֶׁל הַלְּחֵם הַהוּוּ הַנִּקְרָא מֻצָּה. וְעַכְשָׁו שְׂזָכוּ יִשְׂרָאֵל לְלֶחֶם עֲלִיּוֹן יוֹתֵר, לֹא רְאוּי הִיָּה שִׁיתְּבַטֵּל הַחֲמִין וְלֹא יִרְאֶה כְּלָל. וּמִדּוּעַ קָרְבָּן זֶה הִיָּה חֲמִין? שְׁפָתוֹב סֵלֶת תְּהִינִינָה חֲמִין תְּאַפְיִנָה. וְעוֹד, שְׁעִתָּה בְּיּוֹם זֶה מִתְּבַטֵּל יֵצֶר הָרַע, וְהַתְּוֵרָה שְׁנִקְרָאת חִירוֹת נְמֻצָּאת.

אַלָּא, לְמַלְכָּא שְׁהִיָּה לוֹ בֵּן יַחֲדָי, וְנִחְלָה. יוֹם אֶחָד הִיָּה מִתְּאַוָּה לְאַכֵּל. אָמְרוּ, יֹאכֵל בֵּן הַמְּלֹךְ (מֵאַכֵּל שֶׁל רְפוּאָה) רְפוּאָה זוּ, וְעַד שִׁיאַכֵּל אוֹתָהּ, לֹא יִמְצָא מֵאַכֵּל וּמְזוּן אַחַר בְּבִית. עֲשׂוּ כּוּ. בִּינֵן שְׂאַכֵּל הַרְפוּאָה הִיָּיא, אָמַר, מִכָּאן וְהִלָּאָה יֹאכֵל כָּל מַה שֶּׁהוּוּ מִתְּאַוָּה וְלֹא יְכוּל לְהִזְיֵק לוֹ.

כִּף פְּאֶשֶׁר יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, לֹא הָיוּ יוֹדְעִים עַקְר וְסוּד שֶׁל הָאֲמוּנָה. אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּוּ: יִטְעִמוּ יִשְׂרָאֵל רְפוּאָה, וְעַד שִׁיאַכְלוּ רְפוּאָה זוּ, לֹא יִרְאֶה לְהֵם מֵאַכֵּל אַחַר. בִּינֵן שְׂאַכְלוּ

מצה, שהיא רפואה לעלות ולדעת בסוד האמונה, אמר הקדוש ברוך הוא: מכאן והלאה ראוי להם חמץ ויאכלו אותו, שהרי אינו יכול להזיק להם.

מצה

מצה, מדוע (נקראת מצה)? אלא כף שנינו, שדי - משום שאמר לעולמו די, שיאמר לצרותינו די. אף כף מצה, משום שהיא משדדת ומבריחה לכל צדדים רעים ועושה קטטה ביניהם כדגמת שם שדי שבמזוזה, שמבריח לשדים ומזיקים שבשער - אף כף היא מבריחה אותם מכל משכני הקדשה, ועושה מריבה וקטטות בהם, כמו שנאמר (שמות יז) משה ומריבה. ועל זה כתוב מצה, והרי משה נכתבת באות סמ"ך? אלא תרגום של משה הוא מצותא.

שקר

פסח, זרוע ימין של אברהם, כסף מזקק. מי שערב בו עופרת, משקר אותו. כף מי שערב חמץ או שאור כל שהוא במצה, כאלו משקר בחותם המלך. וכך מי שערב בטפה שלו שום תערובת, כאלו משקר את חותם המלך. זה בזה תלוי.

מצה, דאיהי אסוותא למיעל ולמנדע ברזא דמהימנותא. אמר קדשא בריך הוא, מכאן ולהלאה אתחזי לון חמץ, ויכלול ליה, דהא לא יכיל לנגקא לון.

מצה

(חלק ג דף רנ"א ע"ב)

מצה, אמאי (ס"א אתקריאת מצה). אלא הכי תנינן, שדי: בגין דאמר לעולמו די, דאמר לצרותינו די. אוף הכי מצה, בגין דקא משדד דמברחת לכל סטרין בישון, ועביד קטטה בהו, בגוונא דשדי דמזוזה, דמבריח לשדים ומזיקים דתרעא, אוף הכי איהי מברחת לון מכל משכני קדשה, ועביד מריבה וקטטה בהו. במה דאת אמר, (שמות יז) משה ומריבה. על דא כתיב מצה. והא משה בסמך איהו. אלא תרגומו דמשה, איהו מצותא.

שקר

פסח, דרועא ימינא דאברהם, כסף מזוקק. מאן דערב ביה עופרת, משקר ליה. הכי מאן דערב חמץ או שאור כל שהוא במצה, כאלו משקר חותמו דמלכא. והכי מאן דערב בטפה דיליה שום תערובת, כאלו משקר חותמו דמלכא, דא כדא תלויא.

ישראל מתקנים להם בית כל אותו היום

רבי אחא אומר, משום כך תקון של הכל (של הפלה) הוא באותו יום, ובלילה נמצא הישוב של הבית. אוי לאותם שאינם מבני הבית, כשבאים להזדוג התורה (האריזות) יחד. אוי לאותם שלא נודעים אצלם. משום כך ישראל הקדושים מתקנים להם הבית כל אותו היום, ועל ידם נכנסים מי שנכנסים, והם שמחים ומזמרים שניהם. אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא.

ליל שמורים הוא לה'

בא ראה, בארבעה (בחמשה) עשר, בשעה שזווג הלבנה נמצא בשלמות עם השמש, והכתרים התחתונים לא נמצאים כל כך בעולם, שהרי בחדוש הלבנה נמצאים מינים רעים, ומתעוררים להתפשט בעולם. ובשעה שהזווג של הלבנה נמצא באור השמש בשלמות, כלם מתפנסים למקום אחד, והקדשות של המלך מתעוררות. אז כתוב, (שם יב) ליל שמורים הוא לה', שהרי הזווג הקדוש נמצא, והוא שמורים בכל.

ליל שמורים

רועה הנאמן, בעלי הפסח, בזמן

ישראל מתקנים להם בית כל אותו היום

רבי אחא אומר, בגין כך תקונא דכלא (נ"א דכלה) בתהוא יומא, ובליליא אשתבח וישובא דביתא, ווי לאינין דלאו מבני ביתא נינהו, בד אתאן לאודוונא אורייתא (ס"א ארויטא) בתרא, ווי לאינין דלא אשתמודען גבייהו. בגין כך ישראל קדישין מתקנין לון ביתא, כל תהוא יומא, ועל ידיהו, עיילי מאן דעיילי, ואינין חדאן וזמרון תרווייהו זכאין אינין ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי.

ליל שמורים הוא לה'

תא תזו, בארביסר (נ"א בחמיסר) בשעתא דזוונא דסיחרא אשתבח בשלימו עם שמשא, וכתרין תתאין לא משתבחין כל כך בעלמא, דהא בתדתותי דסיחרא, זינין בישין משתבחין, ומתערי לאתפשטא בעלמא. ובשעתא דזוונא דסיחרא אשתבח בנהירו דשמשא בשלימו, מתבנשי בלהו לאתר חד, וקדושי מלכא אתערו. בדין בתיב (שמות יב) ליל שמורים הוא לני', דהא זוונא קדישא אשתבח, והוא שמורים בכלא.

ליל שמורים

רעיא מהימנא, מארי דפסחא, בזמנא

ששולט עליהם ליל שמונים, כלם צריכים למהוי שמונים, ונטורים מחמץ ושמונים מחמץ ושאוור בכל שהוא, וכל המאכלים והמשקים (ס"א מאני דפסחא) בלהו נטורין. וכאן דנטור לון מחמץ ושאוור. גופיה, איהו נטור מיצר הרע לתתא, ונשמתא לעילא. ואתמר ביה, (תהלים ה) לא יגורך רע. בגין דהא אתעביד גופיה קדש, ונשמתיה קדש קדשים. ואתמר ביצר הרע (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש, (במדבר א) והזר הקרב יומת.

ענין ארבע כוסות

אמר רבי יוסי, הגי ארבע כסי דההוא ליליא אמאי. אמר רבי אבא, הא אוקמוה חבריאי, לקביל ד' גאולות. אבל שפיר הוא בספרא דרב ייסא סבא, דקאמר הואיל וזוונא קדישא אשתכח בהאי ליליא בכל סטרינ, וזוונא הוא בארבע קשרין, דאינון ד' דרגין, ולא מתפרשי דא מן דא, בד זוונא דא אשתכח, ואנון בתדוותא דלהון אתערנא, בגין דהא זבינא בהו, דמאן דאחיד בדא, זבי בכלא. ועל דא אשתני ליליא דא מכל שאר ליליון, ובעינו למעבד שמא בכלא, ולמתדי בהאי ליליא, בגין דתדוותא הוא לעילא ונתתא.

ענין ארבע כוסות

אמר רבי יוסי, ארבע הכוסות הללו של אותו הלילה למה? אמר רבי אבא, הרי פרשוה החברים, כנגד ארבע גאולות. אבל יפה הוא בספרו של רב ייסא סבא, שאמר, הואיל והזיווג הקדוש נמצא בלילה הזה בכל הצדדים, והזיווג הוא בארבעה קשרים, שהם ארבע דרגות, ולא נפרדים זה מזה, כשהזיווג הזה נמצא, ואנו בשמחתם מתעוררים, משום שהרי זכינו בהם, שמי שאוחז בזה - זוכה בכל. ועל פן השתנה הלילה הזה מכל שאר הלילות, וצריכים לעשות שם בכל ולשמח בלילה הזה, משום ששמחה היא למעלה ולמטה.

וְעוֹד אָמַר, דְּאַרְבַּע אַלּוּן אַרְבַּע גְּאֻלוֹת
קָרִינוּ לָהּ. מַאי טַעְמָא. בְּגִין
שֶׁהִדְרָגָה הָאֲחֵרוֹנָה הַזֹּאת נִקְרָאת גּוֹאֵל,
הַמְלַאךְ הַגּוֹאֵל. וְלֹא נִקְרָאת גּוֹאֵל אֶלָּא
עַל יְדֵי דְרָגָה אַחֲרֵת עֲלִיוֹנָה שְׁעוֹמְדַת
עָלֶיהָ וּמְאִירָה לָּהּ, וְזוֹ לֹא מוֹצִיאָה לָּהּ
אוֹר, אֶלָּא בְּשֵׁתִי (בְּאוֹתוֹת דְּרָגוֹת) הַדְּרָגוֹת
הַלְלוּ שְׁעָלָיו. נִמְצָא שְׁאַרְבַּע אַלּוּן הֵן
אַרְבַּע גְּאֻלוֹת.

מצוה לספר בשבח יציאת מצרים,
והיא חובה לדבר בשבח זה לעולמים
בְּרַעֲיָא מְהִימְנָא (פְּרַשְׁתָּ בֵּא מִי): מְצֻוָּה
אַחַר זֶה לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָא יְצִיאַת
מִצְרַיִם, שֶׁהִיא חוֹבָה עַל בֶּן אָדָם לְדַבֵּר
בְּשִׁבְחָא זֶה לְעוֹלָמִים. כִּן בְּאַרְנוֹ, כָּל אָדָם
שֶׁמְדַבֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּבְאוֹתוֹ סִפּוֹר
שְׁמַח בְּשִׁמְחָה, עֵתִיד הוּא לְשַׁמַּח
בְּשִׁכְנֵיהּ בְּעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא שְׁמַחַת
הַכֹּל, שֶׁהִיא הוּא אָדָם שֶׁשְׁמַח בְּאַדְוָנוּ,
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַח בְּאוֹתוֹ סִפּוֹר.

כנס הקב"ה כל הפמליא שלו, ואמר
להם: לכו שמעו את ספור השבח
שלי שמדברים הבנים שלי ושמחים
בגאולתי

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה פְּנִס הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת כָּל הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ, וְאָמַר
לָהֶם: לְכוּ שְׁמַעוּ אֶת סִפּוֹר הַשִּׁבְחָא שְׁלִי

וְעוֹד אָמַר, דְּאַרְבַּע אַלּוּן אַרְבַּע גְּאֻלוֹת
קָרִינוּ לָהּ. מַאי טַעְמָא. בְּגִין
דְּהֵאֵי דְרָגָא בְּתַרְגָּא, גּוֹאֵל אַתְקְרִי,
(בְּרַאשִׁית מַח) הַמְלַאךְ הַגּוֹאֵל. וְלֹא אַתְקְרִי
גּוֹאֵל, אֶלָּא עַל יְדֵי דְרָגָא אַחֲרָא
עֲלִיאָה, דְּקִינְיָמָא עָלֶיהָ וְנִהִיר לָּהּ. וְדָא לֹא
אַפִּיק לָּהּ נְהוּרָא, אֶלָּא בְּאַלּוּן תְּרִין (ס"א)
כְּאִינוּ דְרָגִין) דְּרָגִין דְּעָלִיָּה. אֲשַׁתְּכַתּוּ, דְּדִ'
אַלּוּן אַרְבַּע גְּאֻלוֹת נִינְהוּ.

מצוה לספר בשבח יציאת מצרים,
והיא חובה לדבר בשבח זה לעולמים
בְּרַעֲיָא מְהִימְנָא (פְּרַשְׁתָּ בֵּא מִי): פְּקוּדָא
בְּתַר דָּא, לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָא
דִּיצִיאַת מִצְרַיִם, דְּאִיהוּ חַיּוּבָא עַל כָּל
נֶשׁ, לְאַשְׁתַּעֲי בְּהֵאֵי שְׁבַחָא לְעֻלְמִין.
הָכֵי אוּקְיָמְנָא, כָּל כָּל נֶשׁ דְּאַשְׁתַּעֲי
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, וּבְהֵוּא סִפּוֹר תְּרִי
בְּחֻדְוָה, זְמַן אִיהוּ לְמַחְדֵי בְּשִׁבְחֵנְתָא
לְעֻלְמָא דְּאִתֵּי דְּהוּא חַדוּ מִבְּלָא, דְּהֵאֵי
אִיהוּ כָּל נֶשׁ דְּתְרִי בְּמִזְרֵיהּ, וּקְוִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא תְּרִי בְּתַחֵוּא סִפּוֹר.

כנס הקב"ה כל הפמליא שלו, ואמר
להם: לכו שמעו את ספור השבח
שלי שמדברים הבנים שלי ושמחים
בגאולתי

בִּיהַ שְׁעָתָא, בְּנִישׁ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ, וְאָמַר לוֹן,
זִילוּ וּשְׁמַעוּ סִפּוֹרָא דְּשִׁבְחָא דִּילֵי, דְּקָא

שְׁמַדְבָּרִים הַבְּנִים שְׁלִי וְשִׁמְחִים
בְּגֵאלְתִּי. אִזּוּ כָּלֶם מִתְּפַנְסִים, וְבָאִים
וּמִתְחַבְּרִים עִם יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמְעִים סְפוּר
הַשִּׁבְחַת שְׁשִׁמְחִים בְּחֻדוֹת גְּאֻלַּת אֲדוֹנָם.
אִזּוּ בָּאִים וּמוֹדִים לְקְדוּשַׁת בְּרוּךְ-הוּא עַל
כָּל אוֹתָם נְסִים וּגְבוּרוֹת, וּמוֹדִים לוֹ עַל
הָעַם הַקְּדוֹשׁ שֵׁישׁ לוֹ בְּאַרְץ שְׁשִׁמְחִים
בְּשִׁמְחַת הַגְּאֻלָּה שֶׁל אֲדוֹנָם.

אִזּוּ מִתּוֹסֵף לוֹ כַּחַ וּגְבוּרָה לְמַעֲלָה,
וְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ סְפוּר נוֹתְנִים כַּחַ
לְרַבּוֹנָם, כְּמוֹ מֶלֶךְ שְׁמוֹסִיף כַּחַ וּגְבוּרָה
כְּשִׁמְשִׁבְחִים גְּבוּרָתוֹ וּמוֹדִים לוֹ, וְכָלֶם
פּוֹחֲדִים מִפְּנֵי, וּמִתְעַלָּה כְּבוֹדוֹ עַל כָּלֶם.
לְכֵן יֵשׁ לְשִׁבְחַת וּלְדַבְּרַת בְּסְפוּר זֶה כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר. חוֹבָה עַל בֶּן אָדָם לְדַבְּרַת תְּמִיד
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְפָרְסָם אֶת
הַנֶּסֶם בְּכָל אוֹתָם נְסִים שֶׁעָשָׂה.

למה זה חובה?

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה זֶה חוֹבָה? וְהִרִי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹדַע הַכֹּל, כֵּל
מִה שֶׁהִיָּה וְשִׁיְהִיָּה לְאַחַר מִכּוֹן? מִדּוּעַ
פָּרְסוּם זֶה לְפָנָיו, עַל מִה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה,
וְהוּא יוֹדַע? אֵלֶּא וְדָאִי צָרִיךְ אָדָם
לְפָרְסָם אֶת הַנֶּסֶם וּלְדַבְּרַת לְפָנָיו בְּכָל מִה
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, מִשּׁוּם שְׁאוֹתָם דְּבָרִים
עוֹלִים, וְכָל הַפּוֹמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה

מִשְׁתַּעוּ בְּנֵי וְחֻדָּאן בְּפוּרְקָנֵי. כְּדִין כְּלִהוּ
מִתְּכַנְשִׁין, וְאִתְּיִן וּמִתְחַבְּרִין בְּחֻדֵיהוּ
דְּיִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְעוּ סְפוּרָא דְשִׁבְחָא, דְקָא
חֻדָּאן בְּחֻדָּא דְפוּרְקָנָא דְמַרְיָהוֹן, כְּדִין
אִתְּיִן וְאוֹדִין לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
עַל כָּל אֵינּוֹן נְסִין וּגְבוּרִין וְאוֹדָאן לִיהַ עַל
עֲמָא קְדִישָׁא דְאִית לִיהַ בְּאַרְעָא,
דְּחֻדָּאן בְּחֻדוֹת דְפוּרְקָנָא דְמַרְיָהוֹן.

כְּדִין אִתּוֹסֵף לִיהַ חִילָא וּגְבוּרָתָא
לְעִילָא, וְיִשְׂרָאֵל בְּחֻדוֹת סְפוּרָא
יְהִי חִילָא לְמַרְיָהוֹן, כְּמִלְכָּא, דְאִתּוֹסֵף
חִילָא וּגְבוּרָתָא, כְּדִ מִשְׁבַּחִין גְּבוּרָתִיהַ,
וְאוֹדִין לִיהַ, וְכָלֶהוּ דְחֻלִין מִקְמִיָּה,
וְאִתְּלַק יְקָרִיָּה עַל כְּלִהוּ. וּבְנִין כְּדִ,
אִית לְשִׁבְחָא וּלְאִשְׁתַּעֵי בְּסְפוּר דָּא (דָּף
מִ"א ע"א) כְּמָה דְאִתְּמַר. כְּנֻוֹנָא דָּא, חוֹבָה
אִיהוּ עַל בְּרַ נֶשׁ, לְאִשְׁתַּעֵי תְדִיר קְמִי
קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּלְפָרְסוּמִי נִיסָא בְּכָל
אֵינּוֹן נִיסִין דְעֵבֵד.

למה זה חובה?

וְאִי תִימָא, אֲמַאי אִיהוּ חוֹבָתָא, וְהָא
קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא יוֹדַע כְּלָא, כֵּל
מִה דְחֻדָּה, וְיִהְיוּ לְבִתְרַת דְנָא, אֲמַאי
פָּרְסוּמָא דָּא קְמִיָּה, עַל מִה דְאִיהוּ
עֵבֵד, וְאִיהוּ יוֹדַע. אֵלֶּא וְדָאִי אֲצִטְרִיךְ
בְּרַ נֶשׁ לְפָרְסוּמִי נִיסָא, וּלְאִשְׁתַּעֵי קְמִיָּה
בְּכָל מִה דְאִיהוּ עֵבֵד, כְּנֻוֹן דְאֵינּוֹן מְלִין
סְלִקִין, וְכָל פּוֹמְלִיא דְלְעִילָא מִתְּכַנְשִׁין,

מתכנסת, ורואים אותם ומוזדים כלם לקדוש ברוך הוא, ומתעלה כבודו עליהם למעלה ולמטה.

איש וביתו באו

רבי יוסי ורבי אלעזר אמרו, בפרשה זו יש דברים עליונים, ששנינו, בפעם שירדו המרכבות והמחנות הקדושים, דיוקניהם של השבטים שחקוקים למעלה, כלם נכנסו לדור עמם. זהו שכתוב איש וביתו באו, וכתוב ראובן שמעון לוי.

בשעה שהלכו ישראל לגלות, התכנסו כל נשמות השבטים למערת

המכפלה, צוחו ואמרו: זקן זקן

דבר אחר, ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב וגו' -

חזרה פרשה זו למה שאמר רבי יוסי ברבי יהודה, והפל הגה. ובא ראה, רבי אלעזר בן ערף, פשהה מגיע לפסוק הזה, הנה בוכה. ששנינו, אמר רבי אלעזר בן ערף, בפעם שהלכו ישראל לגלות, התפנסו כל נשמות השבטים למערת המכפלה, צוחו ואמרו: זקן זקן, פאב של בנים אין בעמל [של הגלות] של העולם הזה. בניך כלם משעבדים בפרך, ועם אחר עושים בהם נקמות העולם.

וחמאן לון, ואודאן בלהו לקודשא בריך הוא, ואסתלק יקריה עליהו עילא ותתא.

איש וביתו באו

(ח"ב דף ט"ז ע"א)

רבי יוסי ורבי אלעזר אמרו, האי פרשתא מלין עלאין אית בה, דתנו, בשעתא דנחתו אלון רתיכון ומשריין קדישין, דיוקניהון דשבטין, דגליפין לעילא, בלהו עאלן למידר עמהון. הדיא הוא דכתיב, איש וביתו באו, וכתוב ראובן שמעון לוי.

בשעה שהלכו ישראל לגלות, התכנסו כל נשמות השבטים למערת

המכפלה, צוחו ואמרו: זקן זקן

דבר אחר, ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב וגו'.

אתחור פרשתא דא, למה דאמר רבי יוסי ברבי יהודה, וכלא הנה. ותא חזי, רבי אלעזר בן ערף, בד הנה מטי להאי פסוק, הנה בכי, דתניא, אמר רבי אלעזר בן ערף, בשעתא דאזלו ישראל בגלותא, אתבנשו בלהו נשמתהון דשבטין, למערתא דמכפלתא, צוחו ואמרו: סבא סבא, באבא דבנין לאו בלאותא (בגלותא) דעלמא דין, בניך בלהו משתעבדין בקשיו, עם אחר עבדין בהו נוקמין דעלמא.

כרחם אב על בנים

בַּהֲהִיָּא שְׁעָתָא, אַתְּעָר רוחיה דְּהַהוּא סְבָא, רְשׁוּתָא שְׁאִיל, וְנַחֲתָ, קָרָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל רְתִיבֵי וּמִשְׁרִייתֵיהּ, וּמַלְכֵיהוֹן בְּרָאשֵׁיהוֹן. וְנַחֲתוּ בְּלֵהוּ עִם יַעֲקֹב וְעִם שְׁבִטוֹהֵי. שְׁבִטִין נַחֲתוּ חֵיִין עִם אַבּוּהוֹן, וּשְׁבִטִין נַחֲתוּ מֵתִים עִם אַבּוּהוֹן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה וְגו', וְכְּתוּב רְאוּבֵן שְׁמֵעוֹן לְוִי וְגו'. וְתָא חֲזוּ, מֵתִים הִוּוּ, וְנַחֲתוּ, וְכְּתִיב וַיֹּסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּהָאֵי אַתְקְרִי (תהלים ק"ט) כְּרַחֵם אֲב על בְּנִים.

כרחם אב על בנים.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הִתְעוֹרְרָה רוח של אותה הזקן, בקש רשות ויִרְד. קָרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל מְרַכְבּוֹתֵי וּמַחְנוֹתֵי וּמַלְכֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם, וַיִּרְדוּ כָלֵם עִם יַעֲקֹב וְעִם שְׁבִטָיו. שְׁבִטִים יִרְדוּ חֵיִים עִם אַבִּיהֶם, וּשְׁבִטִים יִרְדוּ מֵתִים עִם אַבִּיהֶם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִמָּה וְגו', וְכְּתוּב רְאוּבֵן שְׁמֵעוֹן לְוִי וְגו'. וְבָא רָאָה, מֵתִים הִיוּ, וַיִּרְדוּ, וְכְּתוּב וַיֹּסֶף הָיָה בְּמִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּזָה נִקְרָא (תהלים קג) כְּרַחֵם אֲב על בְּנִים.

שבע כנגד שבע

(ח"ב י"ח ע"א)

תְּנָא, בְּשַׁעְתָּא דְּמָסַר קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְשָׂרָא דְּמִצְרָאֵי, גָזַר עֲלֵיהוּ שְׁבַע גְּזוֹרוֹת, שִׁישְׁעֲבָדוּ בַּהוֹן מִצְרָאֵי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות א) וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיִּיהֶם בְּעַבְדֻתָּהּ קָשָׁה בְּחוֹמֵר וּבַלְבָּנִים וְגו'. וְלִקְבָלֵיהוֹן שְׁבַע לְטֹב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּ, וַיִּשְׂרְצוּ, וַיִּרְבוּ, וַיַּעֲצֻמוּ, בְּמֹאֵד, מֹאֵד, וַתִּמְלֹא הָאָרֶץ אוֹתָם.

שבע כנגד שבע

שְׁנִינּוּ, בְּשַׁעְתָּא שְׁמָסַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל לְשָׂר מִצְרַיִם, גָּזַר עֲלֵיהֶם שְׁבַע גְּזוֹרוֹת שִׁישְׁעֲבָדוּ בְהֶם הַמִּצְרַיִם, זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיִּיהֶם בְּעַבְדֻתָּהּ קָשָׁה בְּחֹמֵר וּבַלְבָּנִים וְגו'. וַיִּכְנַגְדֻם שְׁבַע לְטֹב - וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֹאֵד מֹאֵד וַתִּמְלֹא הָאָרֶץ אֹתָם.

מה היתה מחשבת המצרים שתמנע פריה ורביה מישראל?

מה היתה מחשבת המצרים שתמנע פריה ורביה מישראל?

הָבָה נִתְחַכְמָה לּו' (שמות א), רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵין הָבָה אֵלָא לְשׁוֹן

הָבָה נִתְחַכְמָה לּו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אֵין הָבָה אֵלָא לְשׁוֹן הַזְמָנָה לַעֲשׂוֹת

דין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית יא) הָבָה נִרְדָּה. (שמואל א יד) הָבָה תָּמִים. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הָבָה - פֶּלֶם לְשׁוֹן הַסְּפָמָה וְהַזְּמָנָה, כְּמוֹ הָבָה נִבְנָה לָנוּ עִיר. (שופטים כ) הָבוּ לָכֶם עֶצֶה. (תהלים כט) הָבוּ לֵה' בְּנֵי אֱלִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ נְהִיָּה בְּהַסְּפָמָה הַדִּין אֱלִיוֹ. פֶּן יִרְבֶּה, וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹמְרָת כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ. וּמִלֵּאכִי הַשָּׁרֵת הָיָה לָהֶם לְשָׂכִים וְלִצְנִינִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיִּקְצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיוּ נִעְקָרִים מִמִּלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת, כְּמוֹ שֶׁאֲנָשִׁים נִעְקָצִים מִהַקּוֹצִים הַלְלוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹדָאי אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָה הִיְתָה מַחְשַׁבְתֵּיהֶן הַמְּצָרִים שֶׁתִּמְנָע פְּרִיָּה וּרְבִיָּה מִיִּשְׂרָאֵל וְהַשְּׁלִיט הַמְּמֻנָּה עֲלֵיהֶם שֶׁהַכְּנִיס כֶּף בְּלָבָם? אֵלָּא אָמַר לָהֶם, הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁעֲתִיד בֶּן אֶחָד לְצֵאת מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁיעֲשֶׂה דִין בְּאַלְהֵיהֶם עַל יָדוֹ.

שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשַׁעָה שֶׁאָמַר מֹשֶׁה, וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׂפָטִים, הֲלֹךְ דּוֹמָה, שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם, אַרְבַּע מְאוֹת פְּרָסָה. אָמַר לוֹ הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, גְּזָרָה נִגְזְרָה לְפָנָי, שֶׁכְּתוּב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צְבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְגו'. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה נִטְלָה הַשָּׁרָרָה

הַזְּמָנָה, לְמַעַבְד דֵּינָא. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (בראשית י"א) הָבָה נִרְדָּה. (שמואל א, י"ד) הָבָה תָּמִים. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הָבָה בּוֹלָם, לְשׁוֹן הַסְּפָמָה וְהַזְּמָנָה. כְּמוֹ (בראשית י"א) הָבָה נִבְנָה לָנוּ עִיר. (שופטים כ) הָבוּ לָכֶם עֶצֶה. (תהלים כ"ט) הָבוּ לֵה' בְּנֵי אֱלִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ נְהִיָּה בְּהַסְּפָמָה דֵּינָא לְנַבִּיָּה. פֶּן יִרְבֶּה, וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹמְרָת כֵּן יִרְבֶּה, וְכֵן יִפְרֹץ. וּמִלֵּאכִי הַשָּׁרֵת הָיוּ לָהֶם לְשָׂכִים וְלִצְנִינִים הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקְצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּהוּוּ מִתְעַקְצֵי מִמִּלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת, כְּהֵי קוֹצֵי דְמִתְעַקְצֵי בְּהוּ אִינְשֵׁי.

אָמַר רַבִּי יוֹדָאי אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָה הָיָה מַחְשַׁבְתֵּיהֶן דְּמִצְרַיִם, דְּמִמְנָע מִיִּשְׂרָאֵל פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, וְשִׁלְטָנָא דְּמִמְנָע עֲלֵיהֶן דְּאֶעִיל בְּלַבְהוֹן בְּדָ. אֵלָּא, אָמַר לָהֶן, הוּוּ יָדְעִין, דּוֹמִין בְּרָא הֲדָא לְמִיפְק מִיִּשְׂרָאֵל, דִּיתְעַבִּיד דֵּינָא בְּאַלְהֵיהֶן עַל יָדֵיהּ.

דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשַׁעָה שֶׁאָמַר מֹשֶׁה, (שמות י"ב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׂפָטִים הֲלֹךְ דּוֹמָה שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם, אַרְבַּע מְאוֹת פְּרָסָה. אָמַר לֵיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, גְּזָרָה נִגְזְרָה לְפָנָי, דְּכְּתִיב, (ישעיה כ"ד) יִפְקֹד יי' עַל צְבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְגו'. בְּאוֹתָהּ שַׁעָה נִטְלָה

מִמְּנוּ, וְנִתְמַנֶּה דוֹמָה שֶׁר שָׁל גֵּיהֵנָם
לְדוֹן שֵׁם נִפְשׁוֹת הַרְשָׁעִים. וְרַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר, עַל הַמֵּתִים נִתְמַנֶּה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינְא, פְּתוּב (בַּמְדַּבֵּר לֵג)
וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה ה' שְׁפָטִים. וְכִי
בְּאֵלוֹהַ שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב וְשֶׁל עֵץ וְשֶׁל
אֶבֶן יֵשׁ שְׁפָטִים? אֵלָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב הָיוּ נִתְכִּים מֵאֲלֵיהֶם,
וְשֶׁל עֵץ מִתְרַקְבִּין.

אלוה של מצרים שה היה, וצוה
הקדוש ברוך הוא לעשות בו
שפטים, לשרף אותו באש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלוֹהַ שֶׁל מִצְרַיִם שֶׁ
הָיָה, וְצִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׁפָטִים, לְשַׂרֵּף אוֹתוֹ בְּאֵשׁ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים ז) פִּסְלֵי אֱלֹהֵיהֶם
תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ, כְּדִי שִׁיְהֶא רִיחוֹ נוֹדֵף.
וְעוֹד, (שְׁמוֹת יב) רֹאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל
קִרְבּוֹ. וְעוֹד, שֶׁעֲצֻמוֹתָיו מִשְׁלָכִים בְּשׁוֹק.
וְזֹאת הֵיטָה לְמִצְרַיִם קִשָּׁה מִכְּלָן, זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב שְׁפָטִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאֵלֵיהֶם מִמֶּשׁ, וְזֶהוּ
שֶׁר שְׁלָהֶם, לְקַיֵּם יִפְקֹד ה' עַל
צְבֵא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה
עַל הָאֲדָמָה. וְכָל זֶה הָיוּ יוֹדְעִים
הַחֲכָמִים שֶׁבָהֶם, וְכָל שָׁבֵן שֶׁר שְׁלָהֶם,
עַל כֵּן פְּתוּב הִבָּה נִתְחַכְּמָה לוֹ.

הַשְּׂרָרָה מִמְּנוּ, וְנִתְמַנֶּה דוֹמָה שֶׁר שָׁל
גֵּיהֵנָם, לְדוֹן שֵׁם נִפְשׁוֹת הַרְשָׁעִים. וְרַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר עַל הַמֵּתִים נִתְמַנֶּה.

אָמַר רַבִּי חֲנִינְא, פְּתוּב (בַּמְדַּבֵּר ל"ג)
וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה יי' שְׁפָטִים. וְכִי
בְּאֵלוֹהַ שֶׁל כֶּסֶף, וְשֶׁל זָהָב, וְשֶׁל עֵץ,
וְשֶׁל אֶבֶן, יֵשׁ שְׁפָטִים. אֵלָּא אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, שֶׁל כֶּסֶף וְשֶׁל זָהָב הָיוּ נִתְכִּים
מֵאֲלֵיהֶם, וְשֶׁל עֵץ מִתְרַקְבִּין.

אלוה של מצרים שה היה, וצוה
הקדוש ברוך הוא לעשות בו
שפטים, לשרף אותו באש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלוֹהַ שֶׁל מִצְרַיִם
שֶׁהָיָה, וְצִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לַעֲשׂוֹת בּוֹ שְׁפָטִים, לְשַׂרֵּף אוֹתוֹ
בְּאֵשׁ, כְּמוֹ דָּאָת אָמַר, (דְּבָרִים ז) פִּסְלֵי
אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ. כְּדִי שִׁיְהֶא
רִיחוֹ נוֹדֵף. וְעוֹד, (שְׁמוֹת י"ב) רֹאשׁוֹ עַל
כְּרַעְיוֹ וְעַל קִרְבּוֹ. וְעוֹד, שֶׁעֲצֻמוֹתָיו
מִשְׁלָכִים בְּשׁוֹק. וְזֹאת הֵיטָה לְמִצְרַיִם
קִשָּׁה מִכְּבִּלָן, הִדָּא הוּא דְכִתְיִב, שְׁפָטִים.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאֵלֵיהֶם מִמֶּשׁ וְזֶהוּ
שֶׁר שְׁלָהֶם, לְקַיֵּם יִפְקֹד ה' עַל
צְבֵא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאֲדָמָה
עַל הָאֲדָמָה. וְכָל זֶה הָיוּ יוֹדְעִים
הַחֲכָמִים שֶׁבָהֶם, וְכָל שָׁבֵן שֶׁר שְׁלָהֶם.
עַל כֵּן פְּתוּב, הִבָּה נִתְחַכְּמָה לוֹ.

שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר כך
שאר אלהיהם

רבי יוחנן אמר, הרבה עבודה זרה
היו במצרים, ונילוס אלוה (דף
י"ח ע"ב) שלהם היתה, ובכלל אלהיהם
היתה הוא, ובכולם עשה ה' שפטים.
אמר רבי אבא, הא דר' יוחנן דייקא,
ופשיטא, משום דאלהיהם נלקים
בתחלה, ואחר כך האומה, וכן נילוס
נלקה בתחלה, והעצים והאבנים, הדא
הוא דכתיב, (שמות ז) ויהי הדם בכל
ארץ מצרים ובעצים ובאבנים, שהיו
להם אלהות ממש. ואמר רבי יצחק,
על צבא המרום במרום בתיב, ונילוס
לא היתה במרום. אמר רבי יוחנן, רוב
מימיו כדונמתן במרום. אמר רבי
יצחק, שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר
כך שאר אלהיהם.

שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר כך
שאר אלהיהם

רבי יוחנן אמר, הרבה עבודה זרה היו
במצרים, ונילוס אלוה שלהם
היתה, ובכלל אלהיהם היתה הוא, ובכלם
עשה ה' שפטים. אמר רבי אבא, זה
של רבי יוחנן מדיק ופשוט, משום
שאלהיהם נלקים בתחלה ואחר כך
האמה, וכן נילוס נלקה בתחלה,
והעצים והאבנים. זהו שכתוב (שמות ז)
ויהי הדם בכל ארץ מצרים ובעצים
ובאבנים, שהיו להם אלהות ממש.
ואמר רבי יצחק, על צבא המרום
במרום כתוב, ונילוס לא היתה במרום.
אמר רבי יוחנן, רב מימיו כדגמתם
במרום. אמר רבי יצחק, שר שלהם
נלקה בתחלה, ואחר כך שאר אלהיהם.

⌘ לימוד ליום ג' של פסח ⌘

⌘ לימוד ליום ג' של פסח ⌘

ה' ילחם לכם

רבי שמעון ברבי יוסי אומר, לקות אמה של מצרים ממש לא היה אלא בים, דכתיב (שמות י"ד) לא נשאר בהם עד אחר. וקודם זה נעשה שפטים באלהיהם. ועל דא כתיב, הבה נתחכמה לו פן ירבה ויהיה כי תקראנה. ונתנבאו על העתיד, כפי מה שאירע להם. ונוסף גם הוא על שונאינו, נבאו על מחנות עליזים, שיהיו שרויים בתוכם. ונלחם בנו, ונלחם לנו. ועלה מן הארץ, בניה ישראל יוצאים ביד רמה.

ה' ילחם לכם

רבי שמעון ברבי יוסי אומר, לקות אמה של מצרים ממש לא היה אלא בים, שכתוב (שמות י"ד) לא נשאר בהם עד אחר. וקודם זה נעשה שפטים באלהיהם. ועל זה כתוב, הבה נתחכמה לו פן ירבה ויהיה כי תקראנה. ונתנבאו על העתיד כפי מה שארע להם. ונוסף גם הוא על שונאינו - נבאו על מחנות עליזים שיהיו שרויים בתוכם. ונלחם בנו - נבאו על מה שכתוב ה' ילחם לנו וגו'. ועלה מן הארץ, כמו שנאמר ובני ישראל יוצאים ביד רמה.

מה הטעם מטה אהרן ולא מטה משה?

ואמרת אל אהרן קח את מטף (שמות יז), מאי טעמא מטה אהרן ולא מטה משה. אלא ההוא דמושה איהו קדישא ותיר, דאתגלוי בנגתא עלאה בשמא קדישא, ולא בעי קדישא בריד הוא לסאבא ליה באינון חוטרין דחרשיא. ולא עוד, אלא לאכפייא לון לבל אינון דאתין מסטרא דשמאלא, בנין דאהרן אתא מימינא, ושמאלא אתכפייא בימינא.

מה הטעם מטה אהרן ולא מטה משה?

ואמרת אל אהרן קח את מטף. מה הטעם מטה אהרן ולא מטה משה? אלא אותו של משה יותר קדוש, שנחלק בגן העליון בשם הקדוש, ולא רצה הקדוש ברוך הוא לטמא אותו באותם מטות של המכשפים, ולא עוד, אלא לכפות אותם לכל אותם הבאים מצד השמאל, משום שאהרן בא מימין, והשמאל נכפה לימין.

רבי חייא שאל לרבי יוסי, הא נלי קמי קדשא בריך הוא, דאינון חרשין ועבדון תנייניא, מאי גבורתא איהו למעבד קמי פרעה תנייניא. אמר ליה, בגין דמתמן הוא שירותא לאלקאה, ומשירותא דתנינא שארי שולטניה, (כ"א לשולטניה ומשירותא דשולטניה שרי לאלקאה) בדין, חדו בולחו חרשי, דהא ריש חכמתא דנחש דילהון הכי הוה. מיז אתהדר מהווא תנינא דאהרן לאעא יבישא, ובלע לון.

ועל דא תוהו, וידעו דשולטנא עלאה אית בארעא, דאינון חשיבו, דהא לתתא (כ"א לעלא), בר מנייהו לא אית שולטנא למעבד מידי, בדין, ויבלע מטה אהרן, מטה אהרן דייקא, דאתהדר לאעא ובלע לון.

ועל דא עבד אהרן תרין אתין, חד לעילא, וחד לתתא. חד לעילא, תנינא עלאה דשולטא על אינון דלהון. חד לתתא, דשליט אעא על תנינא דילהון, ופרעה חבם הוה מכל חרשוי, ואסתכל דשולטנא עלאה שליט על ארעא, שליט לעילא שליט לתתא.

אמר רבי יוסי, אי תימא, חרשיא כל מה דעבדון לאו איהו אלא בחיזו דעינא, דהכי אתחזו, ולא יתיר, -

רבי חייא שאל את רבי יוסי, הרי גלוי לפני הקדוש ברוך הוא שאותם מכשפים יעשו תנינים, מה הגבורה לעשות לפני פרעה תנינים? אמר לו, משום שמשם היא הראשית להלקות, ומראשית התנין מתחיל שלטונו, (לשלטונו, ומתחלת שלטונו התחיל להלקות) אז שמחים כל המכשפים, שהרי ראש החכמה של הנחש שלהם כף הינה. מיד חזר אותו תנין של אהרן לעץ יבש ובלע אותם.

ועל דא תמהו וידעו ששולטון עליון יש בארץ, שהם חשבו שזה למטה (למעלה), חוץ מהם אין שולטון לעשות דבר, ואז ויבלע מטה אהרן. דוקא מטה אהרן שחזר לעץ ובלע אותם.

ולכן עשה אהרן שני אותות, אחד למעלה ואחד למטה. אחד למעלה, תנין עליון ששולט על אותם שלהם. אחד למטה, ששולט העץ על התנין שלהם. ופרעה היה חכם מכל מכשפיו, והסתכל ששולטון העליון שולט על הארץ, שולט למעלה ושולט למטה.

אמר רבי יוסי, אם תאמר שכל מה שעושים המכשפים אינו אלא במראית העין, שפך נראה ולא יותר -

בא להשמיענו ויהיו דוקא, שפתיב ויהיו לתנינים. ואמר רבי יוסי, אפלו אותם תנינים שלהם חזרו להיות עצים, ועץ אהרן בלע אותם.

פְּתוּב (יחזקאל כט) הנני עליך פרעה מלך מצרים התנים הגדול הרבץ בתוך יאריו. משם ראשית למטה בשלטון שלהם, אבל חכמתם למטה. מפל הדרגות [הם].

בא ראה, חכמתם בדרגות תחתונות לכפותם לאותן דרגות בדרגות עליונות, ראש שלטונם ועקר שלהם למטה מאותו תנין, ומשתלשלים בתנין, שהרי משם נוטל חיל דרגה עליונה שלהם, משמע שפתיב אשר אחר הרחיים.

תועבת מצרים

רבי חייא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. ש' שה' שהוא פסח, מדוע? אלא יראתם של המצרים ואלוה שלהם היה ש'ה. משום שהמצרים עובדים למזל טלה, ומשום זה עובדים לש'ה. בא וראה, פתוב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מהי תועבת מצרים? וכי על ששונאים אותו פתוב תועבת מצרים? אלא יראתם של המצרים והאלוה שלהם

קא משמע לן ויהיו דייקא, דכתיב ויהיו לתנינים. ואמר רבי יוסי, אפילו אינו תנינא דילהון אהדרו למחוי אעין, ואעא דאהרן בלע לון.

פְּתוּב, (יחזקאל כ"ט) הנני עליך פרעה מלך מצרים התנים הגדול הרבץ בתוך יאריו. מתמן שרותא לתתא בשולטנא דילהון. אבל חכמתא דילהון, לתתא מפלהו דרגין אייהו (אינון).

תא חזו, חכמתא דילהון בדרגין תתאין, לאכפין לון לאלין דרגין בדרגין עלאין, רישי שולטנותהון ועקרא דילהון, לתתא מההוא תנינא, ומשתלשלן בתנינא, דהא מתמן נטיל חילא דרגא עלאה דילהון. משמע דכתיב, (שמות י"א) אשר אחר הרחיים.

תועבת מצרים

(חלק ג דף ר"ן ע"ב)

רבי חייא פתח, בארבעה עשר יום לחדש פסח וגו'. אימרא דאיהו פסחא אמאי. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דלהון, הוה אמרא. בגין דמצראי פלחין למזל טלה, ובגין כך פלחין לאימרא. תא חזו, פתיב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים. מאי תועבת מצרים. וכי על דשנאין ליה, פתיב תועבת מצרים. אלא דחלא דמצראי, ואלהא דילהון, אקרי תועבת

נקרא תועבת מצרים, כמו שכתוב (דברים יח) פתועבת הגוים, יראתם של שאר האמות.

בא וראה חכמתו של יוסף, שכתוב (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים, ומלמד אותם לומר, אנשי מקנה היו עבדיך. וכי יוסף שהיה מלך שהיה שולט על כל הארץ, ואב למלכות, עשה כך, ועשה לאחיו שישנאו אותם ולא יחשיבו אותם (שיעשו מהם רועי צאן)?! אלא ודאי תועבת מצרים, יראה ואלוה שלהם נקרא כך, ועל זה כתוב (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים.

אמר יוסף, כל מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, ואותה ארץ הפרישו ליראתם, לרעות וללכת בכל תענוגות העולם. וכל המצרים החשיבו לאלה שרועים ליראתם, פיראתם. אעשה אחי שיירשו אותה ארץ, וישתחוו להם המצרים, ויחשיבו אותם כמו שראוי. וזהו שכתוב (בראשית מז) כי תועבת מצרים כל רעה צאן. מחשיבים אותם פיראתם.

הקב"ה נפרע מהעבודה זרה

אמר רבי יוסי, והרי למדנו, כמו שנפרע הקדוש ברוך הוא מאלו שעובדים לעבודה זרה - כך נפרע

מצרים. כמה דכתיב, (דברים יח) פתועבת הגוים, דחלא דשאר עמין.

תא חזי חכמתא דיוסף, דכתיב, (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים, ואוליף לון למימר, אנשי מקנה היו עבדיך. וכי מלכא דהוה שליט על כל ארעא, ואבא למלכא, עביד כדא, ועביד לאחיו דישנאון (רפ רנא ע"א) להון, ולא יחשבון להון. (למעבר להון רועי צאן) אלא ודאי תועבת מצרים, דחלא ואלהא דילהון אקרי הכי, ועל דא כתיב, (שמות ח) הן נזבח את תועבת מצרים.

אמר יוסף, כל מיטב מצרים היא ארץ רעמסס, והיא ארעא אפרישו לדחלא דלהון, לרעיא ולמיהך בכל ענונין דעלמא. וכל מצראי חשיבו לאינון דרעאן לדחליהון, כדחליהון. אעביד לאחי דירתון ההיא ארעא, ויסגדון לון מצראי, ויחשבון לון כדקא יאות. ותינו דכתיב (בראשית מז) כי תועבת מצרים כל רעה צאן, מחשבון לון כדחליהון.

הקב"ה נפרע מהעבודה זרה

אמר רבי יוסי, והא תנינן כמה דאתפרע קדשא בריך הוא מאינון דפלחי לעבודה זרה, הכי

מעבודה זרה ממש. וכי יוסף עשה
לאחיו עבודה זרה?! אמר לו, לא עשה
יוסף לאחיו עבודה זרה, אלא עשה
להם שיִשְׁלְטוּ על העבודה זרה שלהם,
ולכפות העבודה זרה שלהם תחת
ידיהם ולרדותם במקל. אמר יוסף, אם
ישלטו אחי על העבודה זרה שלהם, כל
שכן שיִשְׁלְטוּ על עצמם, ומשום זה
הושיב אותם במיטב הארץ והשליט
אותם על כל הארץ.

ועל זה שֶׁהָיָה פֶסַח - מדוע? אלא
יראתם של המצרים ואלוהי שלהם
היה השֵׁה. אמר הקדוש ברוך הוא:
מבעשור לחדש קחו את יראתם של
המצרים, ותפשו אותו, ויהיה קשור
ותפוס בתפיסה שלכם יום אחד ושנים
ושלשה, וביום הרביעי הוציאו אותו
לדין והאספו עליו.

ובשעה שהמצרים היו שומעים קול
יראתם שתפוס בתפיסה של
ישראל ואינם יכולים להציל אותו, היו
בוכים, והיה קשה עליהם פאלו את
עצמם קשרו להריגה. ואמר הקדוש
ברוך הוא: יהיה תפוס בַּרְשׁוּתְכֶם יום
אחר יום - ארבעה ימים, כְּדִי שִׁירָאוּ
אותו תפוס, וביום הרביעי הוציאו אותו
להריגה, ויראו אותו המצרים איך אתם
עושים בו דין, וזה קשה להם מכל

אתפּרע מעבודה זרה ממש, וכי יוסף
עבד לאחיו עבודה זרה. אמר ליה, לא
עבד יוסף לאחיו עבודה זרה, אלא
עבד לזן לשלטאה על עבודה זרה
דילהון, ולאכפאי עבודה זרה דילהון
תחות ידיהו, ולרדאה לזן במקל. אמר
יוסף, אי ישלטון אחי על עבודה זרה
דילהון, כל שכן דישלטון על גרמיייהו,
ובנין כִּד אַתִּיב לזן במיטב ארעא,
ואשליט לזן על כל ארעא.

ועל דא אמרא דאיהו פסח אמאי.
אלא דחלא דמצראי, ואלהא
דילהון הוה אימרא. אמר קדשא בריך
הוא, מבעשור לחדש סיבו דחלא
דילהון דמצראי, ותפשו ליה, ויהא
אסור תפיש בתפישה דילבון, וימא חד
ותרין ונ', וביומא ד', אפיקו ליה לדינא,
ואתפנשו עליה.

ובשעתא דמצראי הוו שמעין קל
דחלא דילהון, דתפיש
בתפישה דישראל, ולא יכלין לשזבא
ליה, הוו בכאן, והוה קשיא עלייהו,
כאלו גרמיייהו אתעקידו לקטלא. אמר
קדשא בריך הוא, יהיה תפיש
בַּרְשׁוּתְיִבּוֹ, וימא בתר יומא ארבעה
יומין, בנין דיתמוז יתיה תפיש, וביומא
רביעאה אפיקו ליה לקטלא, ויחמוז
ליה מצראי הוה אתון עבדין ביה דינא,

המכות שְעֵשָׂה לָהֶם הַקְדוּשׁ בְרוּךְ הוּא,
אלו הדינים שַׁעֲשׂוּ בִּירְאָתָם.

לְבַסּוֹף דָּנִים אוֹתוֹ בְּאֵשׁ, שְׁכַתּוֹב
(דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם
תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ. אָמַר הַקְדוּשׁ בְרוּךְ הוּא:
אל תאכלו מִמֶּנּוּ נָא. שְׁלֹא יֵאמְרוּ
שֶׁבְרַצוֹן וּבִתְאֻנָּה שֶׁל יִרְאָתָנוּ אָכְלוּ אוֹתוֹ
כִּי. אֲלֵא תִקְנוּ אוֹתוֹ צָלִי, וְלֹא מִבְּשָׁל,
שְׂאֵם יִהְיֶה מִבְּשָׁל, יִהְיֶה מִסֶּתֶר וְלֹא
יִרְאוּ אוֹתוֹ, אֲלֵא תִקְוֵנוּ שִׁירָאוּ אוֹתוֹ כִּי
שְׂרוּף בְּאֵשׁ, כְּדֵי שְׁיִהְיֶה רִיחוֹ נוֹדֵף.

וְעוֹד, רָאשׁוּ עָלָיו כְּפוּף עַל קַרְסְלוֹ,
שְׁלֹא יֵאמְרוּ שְׁחִיָּה אוֹ דָבָר אַחֵר
הוּא, אֲלֵא שִׁיכִירוּ אוֹתוֹ שֶׁהוּא יִרְאָתָם.
וְעוֹד, שְׁלֹא יֵאכְלוּ אוֹתוֹ בְּתֵאבּוֹן, אֲלֵא
עַל הַשֶּׁבַע, דָּרָךְ קִלּוֹן וּבִזְיוֹן וְעוֹד, עֲצָם
לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ, אֲלֵא שִׁירָאוּ עֲצָמוֹתָיו
מִשְׁלָכוֹת בְּשׁוֹק, וְלֹא יִהְיוּ יְכוּלִים לְהַצִּיל
אוֹתוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (במדבר לג)
וּבִאֱלֹהֵיהֶם עֲשֵׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִים
רַבִּים. וְעוֹד נֶאמַר, וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, וְלֹא
תִרְבּוּ וְרִמַּח וּשְׂאֵר כְּלֵי מִלְחָמָה.

עבודה זרה של מצרים

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּבֵר פִּרְשׁוּהוּ
שֶׁהַמִּצְרִים עוֹבְדִים לְמִזְל טְלָה,
וּמִשׁוּם כִּי עוֹבְדִים לְשָׂה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,

וְדֹא קִשְׂיָא לְהוּ מִן כָּל מִכְתָּשֵׁי דְעַבְד
לִזְן קִרְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵינּוּן דִּינִין
דְּעַבְדוֹן בְּדַחְלִיהוֹן.

לְבַתֵּר דִּינִין לִיָּה (דף רנ"א ע"ב) בְּנוֹרָא,
דְּכְתִיב, (דברים ז) פְּסִילֵי
אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ. אָמַר קִרְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, אל תאכלו מִמֶּנּוּ נָא. דְּלֹא
יִימְרוּן בְּרַעוּתָא וּבְתִיאֻבְתָּא דְּדַחְלָנָא,
אֲכָלוּן לִיָּה חֲבִי. אֲלֵא אֲתִקְוֵנוּ לִיָּה צָלִי,
וְלֹא מִבּוּשָׁל, דְּאֵלוּ מִבּוּשָׁל יִהְיֶה טְמִיר,
וְלֹא יִחְמוֹן לִיָּה, אֲלֵא תִקְוֵנָא דִּילִיָּה
דְּיַחְמוֹן לִיָּה חֲבִי מוֹקְדָא בְּנוֹרָא, בְּגִין
דְּרִיחִיָּה נוֹדֵף.

וְתוֹ רִישִׁיָּה עָלִיָּה כְּפוּף עַל קַרְסְלוֹ,
דְּלֹא יִימְרוּן דְּחִיָּה, אוֹ מְלָה אַחֲרָא
הוּא, אֲלֵא דִישְׁתַּמוּדְעוֹן לִיָּה, דְּאִיָּהוּ
דְּחִלָּא דְּלִהוֹן. וְתוֹ, דְּלֹא יִיבְלוּן לִיָּה.
בְּתִיאֻבְתָּא, אֲלֵא עַל שְׂבָעָא, אִרְחַ קִלְנָא
וּבִזְיוֹן. וְתוֹ, עֲצָם לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ, אֲלֵא
דְּיַחְמוֹן נְרַמְזֵי רְמָאן בְּשׁוֹקָא, וְלֹא יִיבְלוּן
לְשׁוֹבָא לִיָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (במדבר לג)
וּבִאֱלֹהֵיהֶם עֲשֵׂה ה' שְׁפָטִים. דִּינִין
סְגִיָּאִין. תּוֹ וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, וְלֹא תִרְבּוּ
וְרִמַּחָא וּשְׂאֵר מְאֵנֵי קַרְבָּא.

עבודה זרה של מצרים

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא אוֹקְמוּנָה,
דְּמִצְרָאֵי פִלְחֵי לְמִזְל טְלָה,
וּבְגִין כִּי פִלְחִין לְאִמְרָא. אָמַר רַבִּי

אם כן, יעבדו טלה ולא שיה. אמר לו, הכל עובדים, אלא שמזל טלה יורד ועולה בטלה ושה, ומשום זה עובדים לכלם. אמר לו, כף שמעתי, שכל בהמה גדולה (של צאן), יראה שלהם היתה, ועל זה הרג הקדוש ברוך הוא כל בכור בהמה. והרי נתבאר שאלו הן מדרגות שלמעלה שנקראות כף.

שאלת יוסף מפרעה

אמר יוסף, כל טוב ארץ מצרים היא רעמסס, ואותה ארץ הפרישו ליראתם, לרעות ולהלף בכל תענוגות העולם. וכל המצרים החשיבו לאותם שרועים ליראתם - פיראתם. וזה מה ששאל יוסף מפרעה, שישלטו אחיו על יראתם של המצרים, שפפויים תחת ידיו פעבדים אחר מלכיהם, להיות כלם נכפים תחת שם יהוה מצדם, ולא ישלט בעולם אלא שם יהוה, ויפנעו כל ממנים תחת ידיו.

האלוה שלהם ברשות ישראל

ולתראות להם שהוא עתיד להפרע מהם, זהו שכתוב (שמות יב) ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני יהוה. פיון שהטעו לבריות ועשו עצמם אלוהות, ומשום שטלה, ממנה שלו, הוא גדול על כל הממנים של

יוסי, אי הכי, טלה ופלהון, ולא אימרא. אמר ליה, בלא פלהון, אלא מזל טלה נחית וסליק בטלה ואימרא. ובנין כף פלהון לבלא. אמר ליה הכי שמענא, דכל בעירא רבא (סיא דצאן) דחלא דלהון הנה, ועל דא קטיל קדשא בריך הוא כל בכור בהמה. והא אתמר דאלין אינון דרגין דלעילא, דאקרון הכי.

שאלת יוסף מפרעה

(חלק ג דף רנ"א ע"א)

אמר יוסף, כל מיטב ארץ מצרים רעמסס היא, והיא ארעא אפרישו לדחלן דלהון, לרעיא ולמיהד בכל ענונין דעלמא. וכל מצראי חשיבון לאינון דרען לדחליהון, בדחליהון. ודא שאיל יוסף מפרעה, לשלמא אהוי על דחלן דמצראי, דאתכפין תחות ידיה, פעבדים בתר מלכיהון, למנהו בלהו מתכפין תחות שם יי מסטריהון, ולא שליט בעלמא אלא שם יהוה. ואתכפין כל ממנן תחות ידיה.

האלוה שלהם ברשות ישראל

ולתראות לון, דאיהו עתיד לאיתפרעא מנהון, דדא הוא דכתיב, (שמות יב) ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני יהוה. בד מטעיין לברין ועבדין גרמניהו אלוהות. ובנין דטלה ממנא דיליה, איהו רב על

אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, צְוֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁה לְבֵית אָבוֹת שֶׁה לְבֵית, וְהַשְׁלִיט אוֹתָם עָלָיו, וַתִּפְסוּ אוֹתוֹ תִּפְּוֹס בַּתְּפִיֶּסָה שְׁלֵהֶם יוֹם וּשְׁנַיִם וְשִׁלְשׁ, וְלֵאחֵר זֶה הוֹצִיאָו לוֹ לְדִין לְעֵינֵי כָּל מִצְרַיִם, לְהַרְאוֹת שֶׁהָאֱלֹהִים שְׁלֵהֶם בְּרִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת בּוֹ דִּין.

בְּגִלְלֵי זֶה נֶאֱמָר, (שם) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נֶאֱמָר וּבָשָׁל מִבָּשָׂל בְּמַיִם כִּי אִם צָלִי אֵשׁ רֵאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קִרְבּוֹ, לְהִיֹּת נִדוֹן בְּאֵשׁ צָלִי, וְצִוֶּה לְזֹרֵק לַעֲצֻמוֹתָיו בְּשׁוֹק בְּבִזְיוֹן. וּמִשׁוֹם זֶה נֶאֱמָר, (שם) וְעַצֵּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וְצִוֶּה לְיוֹם הַרְבִּיעִי, אַחֵר שֶׁהִיָּה תִּפְּוֹס שְׁלֵשָׁה יָמִים קָשׁוֹר, לַעֲשׂוֹת בּוֹ דִּין. וְזֶה קָשָׁה לָהֶם מִכָּל נִגְעִים שֶׁהִפָּה לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל יְדֵי הַרְוֵעָה הַנֶּאֱמָן. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁצִוָּה שְׁלֹא לֶאֱכֹל אוֹתוֹ בַּתְּאֵנָה. וּמִיָּד שָׂרָאוּ עֲצֻמוֹתָיו בְּשׁוֹק וְלֹא יִכְלוּ לְהַצִּילוֹ, זֶה קָשָׁה לָהֶם מִהַפֵּל. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁנֶאֱמָר בָּהֶם (שם) וּמִקְלָכֶם בְּיַדְכֶם, לְכַפּוֹת כָּל יִרְאַתֶּם שֶׁל הַמִּצְרַיִם תַּחַת יְדֵיהֶם. וּמִשׁוֹם שֶׁהֶם בְּכוֹרוֹת מְמַנִּים, כְּתוּב (שם) וְה' הִפָּה כָּל בְּכוֹר.

רושם האמונה

בא רָאָה, בְּשַׁעַת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

כָּל מְמַנֵּן דְּאֱלֹהִים אַחֲרַיִם, מִנֵּי קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁה לְבֵית אָבוֹת שֶׁה לְבֵית, וְהַשְׁלִיט לוֹן עָלָיָה, וְתִפְּשִׁי לִיָּה, תִּפְּשִׁי בַּתְּפִיֶּסָה דְּלֵהוֹן יוֹמָא וְתַרְוִין וְתַלְתָּ. וְלְבַתֵּר דָּא אִפִּיקוּ לִיָּה לְדִינָא לְעֵינֵי כָּל מִצְרַיִם, לְאַחְזָאָה דְּאֱלֹהִים דְּלֵהוֹן בְּרִשׁוֹ דְּיִשְׂרָאֵל לְמַעַבְדַּ בֵּיה דִּינָא.

בְּגִין דָּא, (שמות יב) אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נֶאֱמָר וּבָשָׁל מִבָּשָׂל בְּמַיִם כִּי אִם צָלִי אֵשׁ רֵאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ וְעַל קִרְבּוֹ, לְמַהוֹי דִּין בְּאֵשׁ צָלִי, וּמִנֵּי לְזֹרְקָא לְנִרְמִיָּה דִּלִּיָּה בְּשׁוֹקָא בְּבִזְיוֹן. וּבְגִין דָּא, (שמות יב) וְעַצֵּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמִנֵּי לְיוֹמָא רְבִיעִיָּה, בְּתַר דְּתַהוּ תִּפְּשִׁי ג' יוֹמִין קָשׁוֹר, לְמַעַבְדַּ בֵּיה דִּינָא. וְדָא קָשִׁיא לוֹן מִכָּל מַכְתְּשִׁין דְּמִתָּהָ לֹן קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, עַל יְדֵא דְרַעֲיָא מְהִימְנָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְמִנֵּי דְלֹא לְמִיכַל לִיָּה בְּתִיאִוּבְתָא. וּמִיָּד דְּתִמָּן נִרְמִיָּו בְּשׁוֹקָא, וְלֹא יִבְלִין לְשׁוּבָא לִיָּה, דָּא קָשִׁיא לוֹן מִכָּלָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאֶתְמַר בְּהוּ, (שמות יב) וּמִקְלָכֶם בְּיַדְכֶם, לְאַתְבְּפִיָּא כָּל דְּחִלְן דְּמִצְרַיִם, תַּחַת יְדֵיהוֹן. וּבְגִין דְּאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמַנֵּן, כְּתִיב (שמות יב) וַיִּן הִפָּה כָּל בְּכוֹר.

רושם האמונה

תא חָזַי, בְּשַׁעַת דְּקוֹדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא

הִיָּה הוֹרֵג אֶת בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, כָּל אוֹתָם שֶׁהָרַג בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וְהוֹרִיד דְּרָגוֹת מִמַּעַל לְמַטָּה, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִכְנָסוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִיּוּם שֶׁל הָאוֹת הַקְּדוֹשׁ, נִמְלְוּ וְהִשְׁתַּתְּפוּ עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְנֶאֱחָזוּ בָּהּ. אִזּוֹ אוֹתוֹ הַדָּם הִרְאוּ אוֹתוֹ עַל הַפֶּתַח. וְשֵׁנֵי דְמִים הָיוּ - אֶחָד שֶׁל הַפֶּסַח, וְאֶחָד הַדָּם שֶׁנִּמְלְוּ. וְהָיָה רְשׁוּם עַל הַפֶּתַח רְשָׁם הָאֲמוּנָה, אֶחָד כָּאֵן וְאֶחָד כָּאֵן וְאֶחָד בֵּינֵיהֶם, וְהָרִי נֶאֱמַר (שְׁמוֹת יב), וְנִתְּנוּ עַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וְעַל הַמְּשַׁקּוֹף, כְּדֵי לְהִרְאוֹת אֲמוּנָה.

אלקיך מארץ מצרים

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (הוֹשֵׁעַ יג) וְאֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֱלֹהִים זוֹלָתִי לֹא תִדְעֵ. לֹא כְּתוּב אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲלֵא אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְכִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הִיָּה לָהֶם לְמֶלֶךְ, וְלֹא מִקֹּדֶם לָכֵן? וְהָרִי כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לה) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו הִסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֶּכֶר אֲשֶׁר בְּתִכְכֶם, וְכְתוּב וְנִקְוָמָה וְנַעֲלָה בֵּית אֵל, וְאוֹתָהּ אִמְרַת מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם!?

הכרת כבוד ה' בארץ מצרים

אֲלֵא, מִיּוֹם שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, לֹא הִכִּירוּ אֶת כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, שֶׁהָיוּ בְּאוֹתָהּ

הָיָה קָטִיל לְבוֹכְרֵי דְמִצְרַאִי, כָּל אֵינֹן דְּקָטִיל בְּפִלְגוֹת לַיְלָא, וְאֲחִית דְּרִינִן מַעֲלָא לְתַתָּא. בֵּיה שְׁעָתָא עָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִיּוּמָא דְּאֵת קְדִישָׁא, אֲתַנְּרוּ וְאֲשְׁתַּתְּפוּ בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְאֲתַאֲחִדוּ בָּהּ. כְּדִין הָהוּא דְּמָא אֲחִזְאוּ לִיה עַל פֶּתַחַא. וְתִרִין דְּמִי הוּוּ, חַד דְּפֶסְחָא, וְחַד דְּמָא דְּאֲתַנְּרוּ. וְהוּוּ רְשִׁים עַל פֶּתַחַא, רְשִׁימָא דְּמַהִימְנוּתָא, חַד הֶכָא וְחַד הֶכָא וְחַד בֵּינֵיהוּ, וְהָא אֲתַמַּר, (שְׁמוֹת יב) וְנִתְּנוּ עַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וְעַל הַמְּשַׁקּוֹף, בְּגִין לְאֲחִזְאוּהָ מַהִימְנוּתָא.

אלקיך מארץ מצרים

(חלק ג דף פ"ד ע"ב)

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (הוֹשֵׁעַ יג) וְאֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֱלֹהִים זוֹלָתִי לֹא תִדְעֵ. לֹא כְּתוּב אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲלֵא אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְכִי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הִיָּה לָהֶם לְמֶלֶךְ, וְלֹא מִקֹּדֶם לָכֵן? וְהָרִי כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית לה) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו הִסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֶּכֶר אֲשֶׁר בְּתִכְכֶם, וְכְתוּב (בְּרֵאשִׁית לה) וְנִקְוָמָה וְנַעֲלָה בֵּית אֵל, וְאוֹתָהּ אִמְרַת מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.

הכרת כבוד ה' בארץ מצרים

אֲלֵא, מִן יוּמָא דְּהוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָמָא, לֹא אֲשְׁתַּמוּדְעוּ יְקָרָא דְּקוּדְשָׁא כְּרִיד הוּא. כִּי בְּאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם, דְּהוּוּ

עבודה קשה וצוחו כנגדו, ולא שנו
מנימוסיהם לעולמים. ושם נבחנו
האבות, כזהב מתוך הפסלת (פהתוף
הזהב מתוך השלהבת). ועוד, שהיו
רואים בכל יום פמה כשפים, פמה
מינים רעים, להטעות את בני האדם,
ולא סטו מן הדרך לימין ולשמאל. ואף
על גב שלא היו מכירים כל כך בכבודו
של הקדוש ברוך הוא, אלא היו הולכים
אחר מנהגי אבותיהם.

כבוד ה' בהתגלות

ואחר כך ראו פמה נסים וכמה גבורות,
ולקח אותם הקדוש ברוך הוא
לעבודתו. ומשום שפלם ראו פמה נסים
ואותות בעיניהם, וכל אותם נסים
וגבורות, אמר ואנכי ה' אלהיך מארץ
מצרים. ששם היה כבודו בהתגלות.
והתגלה עליהם על הים, וראו את זיו
הכבוד העליון פנים בפנים. שלא
תאמרו שאלוה אחר הוא שדבר עמנו,
אלא אני הוא שראיתם בארץ מצרים,
אני הוא שהרגתי את שונאיכם בארץ
מצרים, אני הוא שעשיתי כל אותן
עשר מכות בארץ מצרים. ומשום כך,
ואלהים זולתי לא תדע, שלא תאמר
שאחר היה, אלא אני הוא הכל.

מכות מצרים

אמר הרועה הנאמן, כמו לשון שהוא

בהוא פולחנא קשיא, וצוחו לקבליה,
ולא אשתנו מנימוסא דלהון לעלמין.
ותמן אתבחינו אבהתנא, בדהבא מנו
שפכה. (ס"א בהתוכא דדהבא מנו טפסא)
ועוד, דהו חמאן בכל יומא, פמה
חרשין, פמה זינין בישין, לאטעאה לון
לבני נשא, ולא סטו מארחה לימינא
ולשמאלא. ואף על גב דלא הוון ידעי
כל כך ביקרא דקודשא בריך הוא,
אלא הוון אזלין בתר נימוסי אבהתהון.

כבוד ה' בהתגלות

ולבתר, חמו כמה נסין, וכמה גבוראן,
ונטל לון קדשא בריך הוא
לפולחניה. ובנין דבלהו חמו כמה נסין
ואתין בעיניהון, וכל אינון אתין וגבורין.
אמר ואנכי יי' אלהיך מארץ מצרים.
דתמן הוה באתגלייא יקרא דיליה.
ואתגלי עליהו על ימא, וחמו זיו יקרא
עלאה דיליה אפין באפין. דלא תימרון
אלהא אתרא הוא דמליל עמנא, אלא
אנא הוא דחמיתון בארעא דמצרים,
אנא הוא דקמלנא סנאיכון בארעא
דמצרים. אנא הוא דעבדנא כל אינון
עשר מחאן בארעא דמצרים. ובניני
כך, ואלהים זולתי לא תדע, דלא תימא
דאתרא הוא, אלא אנא הוא כלא.

מכות מצרים

(חלק ג דף ר"ן ע"ב)

אמר רעיא מהימנא, כגון לישנא

מקל לכל אנשי ביתו, והוא לשון צורת
 אות ו', והוא מטוה שבו עָשָׂר אותיות,
 ובו הפה הקדוש ברוך הוא על ידו עָשָׂר
 מכות. ומשום שְׁפָל המכות היו מִצַּד
 שָׁל ה' ה', אָמַר רבי עֲקִיבָא, מִזֵּינ שְׁפָל
 מִכָּה ומִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עַל הַמְּצָרִים בְּמְצָרִים הִיָּתָה שָׁל חֲמֵשׁ
 מִכּוֹת וְכוּ', אָמַר מַעֲתָה וְכוּ'. וְאוֹת ה'
 עוֹלָה בְּאוֹת י' לְחֲמִשִּׁים מִכּוֹת. חֲמֵשׁ
 פְּעָמִים חֲמִשִּׁים הֵם מְאֵתִים וְחֲמִשִּׁים.
 וּמִשׁוּם זֶה נֶאֱמַר, וְעַל הַיָּם לָקוּ מְאֵתִים
 וְחֲמִשִּׁים מִכּוֹת.

דְּאִיהוּ מִקַּל לְכָל אַנְשֵׁי בֵּיתֶיהּ, וְאִיהוּ
 לִישָׁנָא דְּאֵת ו', וְאִיהוּ מִטָּה דְּבֵיהּ עָשָׂר
 אוֹתוֹת, וְבֵיהּ מִחָא קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא
 עַל יְדוּי ו' מִחָאן. וְבִגְזִין דְּכָל מִחָאן הוּוּ
 מִסְפָּרָא דְּה' ה', רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר, מִזֵּינ
 שְׁפָל מִכָּה ומִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא עַל הַמְּצָרִים בְּמְצָרִים הִיָּתָה שָׁל
 חֲמֵשׁ מִכּוֹת וְכוּ', אָמַר מַעֲתָה וְכוּ'. וְאוֹת
 ה' סְלֵקָא בְּאֵת י' לְחֲמִשִּׁין מִחָאן, חֲמֵשׁ
 זְמַנִּין חֲמִשִּׁין, אִינּוּן ר"ן. וְבִגְזִין דָּא, וְעַל
 הַיָּם לָקוּ ר"ן מִכּוֹת.

🕊 לימוד ליום ד' של פסח 🕊

לעולם יהא אדם זהיר בתפלת מנחה

(שמות לו ע"ב)

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּזְוֶה הַכֹּהֵן כָּל כְּבוֹד
וְגו'. כְּתוּב (תהלים ס"ט) וַאֲנִי תַפְלִיתִי
לִךְ יְיָ עַת רְצוֹן וְגו' (ר' חַיִּיא ור' יוֹסִי הוּוּ
אֲזִלִּי מֵאוֹשָׁא לְלוֹד, וְהָוָה רַבִּי חַיִּיא
רַבִּיב בְּחַמְרָא. אָמַר ר' יוֹסִי, גִּיתִיב הָבָא
וְנִצְלִי, דְהָא מָטָא זְמָנָא דְצִלוֹתָא
דְמִנְחָה, וְתַנִּינָן, לְעוֹלָם יְהִיא אָדָם זְהִיר
בְּצִלוֹתָא דְמִנְחָה. אָמַר ר' זְהִיר. מִשּׁוּם
דְהִיא שְׁעָתָא דְתִלְיָא דִּינָא וְכַעֲבִי בַר נָשׁ
לְכוּנָא דְעִתִּיהּ, נַחַת ר' חַיִּיא וְצִלִּי.

אין העולם מתקיים אלא על ראשי
העם, אם ראשי העם צדיקים - טוב
לעולם, ואם לא צדיקים - אוי
לעולם ואוי לעם

עַד דְהוּוּ אֲזִלִּי, נָטָה שְׂמֹשָׁא לְמִיעֵל.
אָמַר רַבִּי חַיִּיא לְר' יוֹסִי אָמַר אֶתְּ
שְׁתִּיק. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִסְתַּבֵּל תְּוִינָא
בְּדַעְתָּא, דְלִית עֲלֵמָא מִתְקַיְמָא, אֲלֵא
עַל רִישֵׁיהוֹן דְעָמָא. אִי רִישֵׁי עָמָא
זְכָאִין, טַב לְעֲלָמָא, טַב לְעָמָא. וְאִי לֹא
זְכָאִין, וַוִי לְעֲלָמָא, וַוִי לְעָמָא.

אָמַר רַבִּי חַיִּיא, וְדַאי כִּד הוּא, מְנַלָּן.
דְכַתְּוִיב, (דברי הימים ב', י"ח) רְאִיתִי
אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל נִפְוָצִים עַל הַהָרִים
בְּצִאֵן אֲשֶׁר אֵין לָהֶן רוּעָה וַיֹּאמֶר יְיָ לֹא

🕊 לימוד ליום ד' של פסח 🕊

לעולם יהא אדם זהיר בתפלת מנחה

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַה' הִפָּה כָּל כְּבוֹד
וְגו'. [כְּתוּב (תהלים סט) וַאֲנִי
תַפְלִיתִי לִךְ ה' עַת רְצוֹן וְגו'] רַבִּי חַיִּיא
וְרַבִּי יוֹסִי הִיוּ הוֹלְכִים מֵאוֹשָׁא לְלוֹד,
וְהָוָה רַבִּי חַיִּיא רוֹכֵב בְּחַמּוֹר. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, נָשֵׁב כָּאֵן וְנִתְפַּלֵּל, שְׁהִרִי הַגִּיעֵי זְמַן
תַפְלַת מִנְחָה, וְשְׁנִינִי, לְעוֹלָם יְהִיא אָדָם
זְהִיר בְּתַפְלַת מִנְחָה. לָמָּה זְהִיר? מִשּׁוּם
שְׁהִיא שְׁעָה שְׁתִּלְוִי הַדִּין וְצִרְיָן אָדָם
לְכוּן דְעִתּוֹ. יְבַד רַבִּי חַיִּיא וְהַתַּפְּלָל.

אין העולם מתקיים אלא על ראשי
העם, אם ראשי העם צדיקים - טוב
לעולם, ואם לא צדיקים - אוי
לעולם ואוי לעם

עַד שְׁהִיו הוֹלְכִים, נָטָה הַשְּׂמֶשׁ לְהַכְנִס.
אָמַר רַבִּי חַיִּיא לְרַבִּי יוֹסִי, לָמָּה
אַתָּה שׁוֹתֵק? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הִיִּיתִי
מִסְתַּבֵּל בְּדַעְתִּי שְׁאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם
אֲלֵא עַל רְאִשֵׁי הָעָם. אִם רְאִשֵׁי הָעָם
צְדִיקִים - טוֹב לְעוֹלָם. וְאִם לֹא צְדִיקִים
- אוֹי לְעוֹלָם וְאוֹי לְעָם.

אָמַר רַבִּי חַיִּיא, וְדַאי כִּד הוּא, מְנַלָּן
לָנוּ? שְׁכַתּוּב (דברי הימים ב' יח)
רְאִיתִי אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל נִפְוָצִים עַל
הַהָרִים כְּצִאֵן אֲשֶׁר אֵין לָהֶן רוּעָה וַיֹּאמֶר

ה' לא אֲדַנִּים לְאֵלֶּה יְשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ
בְּשָׁלוֹם. יְשׁוּבוּ, יְשׁוּבוּ הֲיָה צָרִיף (לְכַתֵּב)!
לְבֵיתוֹ, בְּבֵיתוֹ הֲיָה צָרִיף (לְכַתֵּב), שְׁהָרִי
בְּמָקוֹם עוֹמְדִים!

אֵלֶּה כִּף שְׁנִינֵי, אִם רֹאשׁ הָעַם לֹא
זוֹכֵה, הָעַם נִתְּפָסִים בְּחֶטְאוֹ,
מִנֵּין לָנוּ? שְׁכַתוֹב וַיֹּאמֶר דָּוִד וְגו' הִנֵּה
אֲנֹכִי חֲטָאתִי וְאֲנֹכִי הַעֲוִיִּיתִי וְאֵלֶּה הַצֵּאן
מָה עָשׂוֹ. (וְכַתוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כֹּא) וְאֲנִי
הוּא אֲשֶׁר חֲטָאתִי וְגו') דָּוִד חֲטָא,
וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ. וְאִם רֹאשׁ הָעַם נִתְּפָס
בְּחֶטְאוֹ - הָעַם נִצָּל, שְׁהָרִי הַדִּין לֹא
שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם, שְׁכַתוֹב וַיֹּאמֶר ה' לֹא
אֲדַנִּים לְאֵלֶּה. כְּלוּמַר, (אִם אֱלוֹ) אֱלוֹ לֹא
הִיו רֹאשִׁים לָעַם, מִדְּרָף זֹו יְשׁוּבוּ אִישׁ
לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. כָּלֶם נִצּוּלִים אִם
רֹאשֵׁיהֶם נִתְּפָסִים. וְאֶפְלוּ יְהוֹשֶׁפֶט נִגְזַר
עָלָיו לְהַעֲנִשׁ מִשׁוֹם שְׁהִתְחַבֵּר עִם
אֲחָאָב, אִם לֹא אוֹתָהּ צְוָחָה, שְׁכַתוֹב
(מַלְכִים א כב) וַיִּזְעַק יְהוֹשֶׁפֶט.

עַד שְׁהִיו הוֹלְכִים, יָרַד הַלֵּילָה. אָמְרוּ,
מָה נַעֲשֶׂה? אִם נִלְךְ - חֲשֶׁף הַלֵּילָה.
אִם נִשֵּׁב - פָּחַד הוּא. סָטוּ מִהַדְּרָף
וַיְשׁוּבוּ תַּחַת אֵילָן אֶחָד. וַיְשׁוּבוּ וְהִיו
אוֹמְרִים דְּבָרֵי תוֹרָה, וְלֹא יְשׁוּבוּ.

אֲדַנִּים לְאֵלֶּה יְשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם.
יְשׁוּבוּ, יְשׁוּבוּ מִיִּבְעֵי לֵיהֵ. לְבֵיתוֹ, בְּבֵיתוֹ
מִיִּבְעֵי לֵיהֵ. דִּהָא בְּאַתְרֵיהוּ קְיָיִמוּ.

אֵלֶּה חֲבֵי תַנִּינֵי, אִי רִישָׁא דְעָמָא לֹא
זָכִי, עָמָא מִתְּפָסָן בְּחוֹבֵיהֵ. מִנְלָן.
דְּכַתִּיב, (שְׁמוּאֵל ב, כ"ד) וַיֹּאמֶר דָּוִד וְגו'
הִנֵּה אֲנֹכִי חֲטָאתִי וְאֲנֹכִי הַעֲוִיִּיתִי וְאֵלֶּה
הַצֵּאן מָה עָשׂוֹ, (ס"א וְכַתִּיב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א
כ"א) וְאֲנִי הוּא אֲשֶׁר חֲטָאתִי וְגו') דָּוִד חָבֵי,
וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ. וְאִי רִישָׁא דְעָמָא מִתְּפָס
בְּחוֹבֵיהֵ, עָמָא מִשְׁתַּזְכָּן. דִּהָא דִּינָא לֹא
שְׁרִיא עֲלֵיהוּ. דְּכַתִּיב, וַיֹּאמֶר יי לֹא
אֲדַנִּים לְאֵלֶּה, כְּלוּמַר, (ס"א אִם אֱלוֹ) אֱלוֹ
לֹא הוּוּ רִישִׁין לְעָמָא, מִהָאִי אוֹרְחָא
יְשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם. כְּלָהוּ
מִשְׁתַּזְכָּן, אִי רִישִׁידוֹן מִתְּפָסָן. וְאֶפְלוּ
יְהוֹשֶׁפֶט אֲתַגְזַר עָלֵיהֵ לְאַתְעַנְשָׂא, מִשׁוֹם
דְּאַתְחַבֵּר בְּאַחָאָב. אִי לֹא הוּוּ צְוָחָא,
דְּכַתִּיב, (מַלְכִים א, כ"ב) וַיִּזְעַק יְהוֹשֶׁפֶט.

עַד דִּהוּוּ אֲזָלִי רַמְשׁ לִילִיא, אָמְרוּ, מָה
נַעֲבִיד, אִי נִיזִיל חֲשֶׁף לִילִיא, אִי
נִיתִיב דְּחֵלָא הוּא. סָטוּ מִאוֹרְחָא יְתָבוּ
תַּחַת אֵילָנָא חַד. וַיְתָבוּ וְהוּוּ אֲמָרִי מְלִי
דְּאוֹרְחָא, וְלֹא דְמִיכּוּ.

בחצות הלילה אדונכם יוצא לגן עדן,
שהוא היכלו, להשתעשע עם
הצדיקים, שכתוב ובהיכלו כלו אומר
כבוד

בַּחצוֹת הַלַּיְלָה רְאוּ אֵיִלָּה אַחַת
שֶׁעֲבָרָה לְפָנֵיהֶם, וְהִתְהַוְּהוּ
צוֹנְחֹת וּמְרִימָה קוֹלוֹת. שְׁמְעוּ. קִמּוּ רַבִּי
חַיִּיא וְרַבִּי יוֹסִי וְהַזְדַּעְזְעוּ. שְׁמְעוּ קוֹל
אֶחָד שֶׁמְכַרִּיז וְאוֹמֵר: מִתְעוֹרְרִים קוֹמוּ!
יְשָׁנִים הַתְעוֹרְרוּ! עוֹלְמוֹת הַזְדַּמְנוּ לְפָנֵי
אֲדוֹנְכֶם! (שְׁהָרִי יוֹצֵא שְׁכוֹאֶבֶת
הָאֵילָה שֶׁל מַעְלָה וְשֶׁל מַטָּה, שֶׁכְּתוּב
תְּהִלִּים כ"ט) קוֹל ה' יְחוֹלֵל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף
יְעֲרוֹת) שְׁהָרִי אֲדוֹנְכֶם יוֹצֵא לְגַן עֵדֶן,
שֶׁהוּא הַיְכָלוֹ, לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצְּדִיקִים,
שֶׁכְּתוּב וּבְהִיכָלוֹ כָּלוֹ אֹמֵר כְּבוֹד.

אָמַר רַבִּי חַיִּיא, עֲכָשׁוּ חֲצוֹת הַלַּיְלָה
מִמָּשׁ, וְקוֹל זֶה הוּא הַקּוֹל
שֶׁיּוֹצֵא, וְכוֹאֶבֶת הָאֵילָה שֶׁל מַעְלָה
וּמַטָּה, שֶׁכְּתוּב תְּהִלִּים כ"ט) קוֹל ה'
יְחוֹלֵל אֵילוֹת. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ שְׁזָכִינוּ
לְשִׁמְעָ אֶת זֶה!

וּבֹא רְאֵה סוּד הַדְּבָר. בְּשַׁעַר שֶׁהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא נִרְאָה עַל הַגֶּן, כָּל הַגֶּן
מִתְכַּנֵּס וְלֹא נִפְרָד מֵעֵדֶן, וּמֵהַעֲדָן הַזֶּה
יוֹצֵאִים מַעֲיִנוֹת לְכַמּוֹ דְרָכִים וּשְׁבִילִים,
וְהַגֶּן הַזֶּה נִקְרָא צְרוּר הַחַיִּים, שֶׁשָּׁם
מִתְעַדְנִים הַצְּדִיקִים מְאוּר שֶׁל הָעוֹלָם

בחצות הלילה אדונכם יוצא לגן עדן,
שהוא היכלו, להשתעשע עם
הצדיקים, שכתוב ובהיכלו כלו אומר
כבוד

בַּפְּלִגּוֹת לַיְלִיא, קִמּוּ חַד אֵיִלָּתָא
דְּעֵבְרָא קַמְיִיהוּ, וְהוֹת צִוְחַת
וּרְמִיאת קַלִּין שְׁמְעוּ, קִמּוּ ר' חַיִּיא וְר'
יוֹסִי וְאוֹדְעֵזְעוּ. שְׁמְעוּ חַד קְלָא דְּמַכְרִיזָא
וְאָמַר, מִתְעוֹרִין קוֹמוּ. נִימִין אַתְּעוּרוּ.
עֲלִמִין, אֲזַדְמְנוּ לְקַדְמַת מְרִיבּוֹן. (דְּהָא
קְלָא נִפְקַד דְּכַאִיב אֵיִלָּתָא דְּלַעִילָא וְתַתָּא. דְּכַתִּיב
תְּהִלִּים כ"ט) קוֹל יי' יְחוֹלֵל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף יְעֲרוֹת)
דְּהָא מְרִיבּוֹן נִפְיָק לְגַן עֵדֶן, דְּאִיְהוּ
הַיְכָלִיָּה, לְאַשְׁתַּעֲשֵׂא עִם צְדִיקֵיָּא,
דְּכַתִּיב וּבְהִיכָלוֹ כָּלוֹ אֹמֵר כְּבוֹד.

אָמַר רַבִּי חַיִּיא, הַשְׁתָּא פִּלְגּוֹ דְּלַיְלִיא
מִמָּשׁ. וְקְלָא דָּא, הוּא קְלָא
דְּנִפְקִי, וְכַאִיב אֵיִלָּתָא דְּלַעִילָא וְתַתָּא,
דְּכַתִּיב קוֹל יי' יְחוֹלֵל אֵילוֹת. זַבְּאָה
חַיִּילְקֵיָּא, דְּזַבְּיָא לְמִשְׁמַע דָּא.

וְתָא חַזִּי רְזָא דְּמַלְהָ, בְּשַׁעַרָא
דְּקוֹדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אַתְּחַזִּי עַל
גְּנִתָּא, כָּל גְּנִתָּא אַתְּבּוּשׁ, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ
מֵעֵדֶן. וְכַאֲרֵי עֵדֶן מִבּוּעֵי נִפְקִין, לְכַמּוֹ
אוֹרְחִין וּשְׁבִילִין, וְהֵא גְּנִתָּא אַתְּקָרִי
צְרוּרָא דְּחַיִּי, דְּתַמְּן מִתְעַדְנִין צְדִיקֵיָּא,

הבא, ובשעה זו מתגלה עליהם הקדוש ברוך הוא. ושנינו, בשעה שהקדוש ברוך הוא מתעורר בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים, פרוז יוצא וקורא: עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמי ויבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו. מהו ויאכל פרי מגדיו? אלו קרבנות שנקרבו לפניו מנשמות הצדיקים, זה בחצי הלילה. בזמן אחר שאר קרבנות ממש.

ישבו רבי חייא ורבי יוסי. אמר רבי יוסי, בכמה פעמים שאלתי, זה שכתוב ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור בארץ מצרים, למה זה לא היה ביום, שיתגלה לכל פרסום הנס? ולמה מתו כל אותם חלשים שאחר הרחים ואותם טלאים של בני הצאן, ולא מתו מלכים ושרים ואנשים עורכי קרבות כמו שהיה בסנחריב, שכתוב (מלכים-ב יט) ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו'? ושנינו, כלם מלכים בני מלכים, שרים וקצינים. שם נראתה הגבורה של שליח אחד שלו, יותר מזה שהיה ראוי להיות שלו יותר.

מנהירו דעלמא דאתי. ובהאי שעתא, קדשא בריך הוא אתגלי עליהו. ותנינן בשעתא דקודשא בריך הוא אתער בנגתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקיא פרוזא נפיק וקרי עורי צפון ובואי תימן הפיחי גני יזלו בשמי ויבא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו מאי ויאכל פרי מגדיו אלן קרבנין דאתקרבו קמיה מנשמתיהון דצדיקיא האי בפלגות ליליא בשעתא אחרא שאר קרבנין ממש.

ותבו רבי חייא ורבי יוסי, אמר רבי יוסי, בכמה זמנין שאילנא, האי דכתיב ויהי בחצי הלילה ויהי הכה כל בכור בארץ מצרים אמאי לא הוה ביממא, דיתגלי לכלא פרסומי ניסא, ואמאי מיתו כל אינון חלשי דבתר רתיא, ואינון טלייא דבני עאנא, ולא מיתו מלבי ופרדשבי, וגוברי מניחי קרבא, כמה דהוה בסנחריב, דכתיב (מלכים ב, יט), ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו'. ותנינן, בלהו מלכין בני מלכין רופינוס ופרדשבי, התם (דף לז ע"א) אתחוו גבורתא דחד שליחא דיליה, ותר מהאי, דהוה יאות למחוי דיליה יתיר.

רבי שמעון בן יוחאי מטהר את
השוקים של טבריה

אָמַר לוֹ, יָפָה שְׂאֵלְתָּ, וְאֲנִי לֹא שְׁמַעְתִּי
דְּבַר בְּזֵה וְלֹא אֲמַר, אֲבָל הֲרִי
זְכִיתִי לְכָל זֶה, וְהִדְרִי מִתְקַנֶּת לְפָנָיו.
אֲנִי שְׁמַעְתִּי שְׂרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי
מִטְהַר אֶת הַשּׁוּקִים שֶׁל טְבֵרְיָה, גִּלְף
אֵלָיו. יָשְׁבוּ עַד שֶׁהָאִיר הַיּוֹם. כְּשֶׁעָלָה
הָאוֹר קָמּוּ וְהִלְכוּ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ אֵלָיו, מִצְאוּ
אוֹתוֹ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב, וְסִפֵּר הָאֲגָדָה בִּידּוֹ.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין
נִגְדָדוּ מֵאַפְסָּ וְתַהוּ נַחֲשָׁבוּ לוֹ. כִּיִּין
שְׂאֵמַר כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדָדוּ, לָמָּה כְּתוּב
מֵאַפְסָּ וְתַהוּ נַחֲשָׁבוּ לוֹ? אֵלֶּא לְמַדְנּוּ,
דְּעַתְמָּ שֶׁל כָּל עַמֵּי הָעוֹלָם, שְׂאֵמּוֹנְתָּם
הִיא כְּאִין, שְׂלֵא נִדְבָקוּ עֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים [בְּתַחְתּוֹנִים], וְשׁוּיִם כְּנִגְדָּם
אֵמּוּנָה שֶׁל שְׁטוּת. אֲבָל מֵאַפְסָּ וְתַהוּ
נַחֲשָׁבוּ לוֹ, כְּמוֹ הַמוֹץ שְׂסוּבָב (שְׁעָף)
בְּרוּחַ וּמִתְגַּלְגֵּל בְּקִיץ בְּרִיקְנוּת, זֶהוּ
שְׂכַתוּב (דניאל ד) וְכָל דִּיִּרֵי הָאֲרָץ
כְּכֹלָם חֲשׁוּבִים.

ה' משמים השקיף על בני אדם

פֶּתַח ר' חִיָּא וְאָמַר, אִם נוּחַ לִפְנֵי מַר
שְׂנֵאמַר דְּבַר אֶחָד עַל מָה
שְׂבֵאתִי כְּתוּב, וְיָהִי בַחֲצֵי הַלֵּילָה וַיִּי'

רבי שמעון בן יוחאי מטהר את
השוקים של טבריה

אָמַר לִיה יְאוֹת שְׂאֵלְתָּ, וְאֲנִי לֹא
שְׁמַעְנָא מִיַּדִּי בְּהָאִי, וְלֹא
אִימָא, אֲבָל הָא זְכִינָא לְכָל הָאִי,
וְאֶרְחָא אֶתְתַּקֵּן קָמוֹ. אֲנִי שְׁמַעְנָא
דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי מִדְּבִי שְׁוֹקִין
דְּטְבֵרְיָה, נִיזִיל גְּבִיּה. יָתְבוּ, עַד דִּהְוָה
נְהִיר יִמְמָא. כַּד סָלִיק נְהוּרָא, קָמוּ
וְאָזְלוּ. כַּד מְטוּ גְּבִיּה. אֲשַׁכְּחִיהוּ, דִּהְוָה
יָתִיב, וְסִפֵּרָא דְאַגְדָּתָא בִּידִיהָ.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין
נִגְדָדוּ מֵאַפְסָּ וְתַהוּ נַחֲשָׁבוּ לוֹ. כִּיִּין
דְּאָמַר, כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדָדוּ, לָמָּה כְּתִיב
מֵאַפְסָּ וְתַהוּ נַחֲשָׁבוּ לוֹ. אֵלֶּא אוֹלִיפְנָא,
דְּעַתְיָהוּ דְכָל עַמִּין דְּעֵלְמָא,
דְּמַהִימְנוּתָא דְלַהוֹן הוּא כְּאִין, דְּלֵא
אִדְבָקוּ עֲלֵאִין וְתַתְּאִין, (פֶּתַחִין) וְשׁוּיִין
לְקַבְלִיָּהוּ מְהִימְנוּתָא דְשְׁטוּתָא, אֲבָל
מֵאַפְסָּ וְתַהוּ נַחֲשָׁבוּ לוֹ, כְּהָאִי עֵלְעוּלָא,
דְּסִתְרָא (ס"א דְּפֶרְחָא) בְּרוּחָא, וּמִתְגַּלְגֵּלָא
בְּקִיטָא בְּרִיקְנָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
(דניאל ד) וְכָל דִּיִּרֵי אֲרֵעָא בְּלֵא חֲשִׁיבִין.

ה' משמים השקיף על בני אדם

(ח"ב לו ע"א)

פֶּתַח ר' חִיָּא וְאָמַר, אִי נִיחָא קָמִיה
דְּמַר, דְּנִימָא חַד מְלָה, עַל מָה
דְּאֶתִינָא כְּתִיב, וְיָהִי בַחֲצֵי הַלֵּילָה וַיִּי'

הפה כל בכור בארץ מצרים. ומהאי דאמר מר, אשתמע דהאי פסוקא בההוא מלה אתא ואנן אורחא אתתקנא קפון, למיתי למשאל קפון.

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קיג) מי פה' אלהינו המגביהי לשבת וגו'. מי פה' אלהינו - שעולה ומתעטר להתישב בכתר עליון קדוש, מאיר על כל המנורות שמאירות פתרים ועטרות. המשפילי לראות - שיורד בכתרו מכתר לכתר, מנזר לנזר, מאור לאור, ממנורה למנורה, להשיג בעליונים ותחתונים. זהו שכתוב (שם יד) ה' משמים השקיף על בני אדם וגו'.

בא ראה, פתוב ויהי בחצי הלילה. פחצי היה צריך (לכתב), או פחצות, כמו שאמר משה. ואם כמו שאמרו חברינו, שלא יאמרו אצטגניני פרעה, משה בדאי הוא. הרי הקשיא במקומה עומדת בשלשה אפנים, שאפלו ישראל יאמרו פך. אחד - שאם פך, היה לו לומר, ויאמר משה פחצות הלילה. למה אמר כה אמר ה' וגו', כמו שלא יכון את השעה, שהרי לא יתפסו במשה אלא בפטרון, משום שאמר כה אמר ה' וגו'? שנים - שהרי משה אמר עד בכור השפחה אשר אחר הרמים, ולא היה

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קיג) מי כנו' אלהינו המגביהי לשבת וגו'. מי כנו' אלהינו, דסליק ואתעטר לאתישבא בכתרא עלאה קדישא, נהירו על כל בוציני דנהרו בתרין ועטרין. המשפילי לראות, דנחית בכתרו, מכתרא לכתרא, מנזרא לנזרא, מנהירו לנהירו, מבוצינא לבוצינא. לאשנחא בעלאין ותתאין, הדיא הוא דכתיב, (תהלים יד) 'י' משמים השקיף על בני אדם וגו'.

תא חזי, כתיב, ויהי בחצי הלילה. פחצי מיבעי ליה, או פחצות, כגוונא דאמר משה. ואי כמה דאמרי חברנא, דלא וימרון אצטגניני פרעה, משה בדאי הוא. הא קושיא באתריה קיימא, בתלת גווני, דאפילו ישראל וימרון הכי. חד, דאי הכי הנה ליה למימר ויאמר משה פחצות הלילה. אמאי קאמר, כה אמר ה' וגו'. כמה דלא אתפוןן שעתא, דהא לא יתפסון במשה, אלא בפטרונא בגין דאמר כה אמר ה' וגו'. תרי, דהא משה אמר, עד בכור השפחה אשר אחר הרמים, ולא

כֹּה, אֵלָא עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר. עַל כָּל פְּנִים, אַפְלוּ יִשְׂרָאֵל גַּם יֹאמְרוּ כֹה, שְׁהָרִי לֹא הִתְבָּרְרוּ הַדְּבָרִים. שְׁלֹשָׁה - שֶׁהוּא אָמַר מִשֵּׁם הַפְּטָרוֹן כַּחצוֹת, וְכָתוּב וַיְהִי בַחצֵי הַלַּיְלָה.

וְעוֹד שְׂאֵלָה שְׁלַכְּם יוֹתֵר עַל הַמִּשְׁאָה שְׁלֹא יְכוּלָה הַבְּהֵמָה לְסַבֵּל, לְמָה הִיָּה בַחצוֹת הַלַּיְלָה וְלֹא בַיּוֹם? וְלָמָּה מִתְּנוּ כָּל אוֹתָם הַחֲלָשִׁים שְׂאֵחַר הַרְחִים? אֵלָא הַכֹּל הוּא סוּד עֲלִיּוֹן בֵּין קוֹצְרֵי הַשָּׂדֶה, וְהַכֹּל הַכָּשֶׁר (הַתְּבַשֵּׂר) בְּנִבְיֵי הַנְּאֻמָּן.

אשרי חלקו של משה

אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁעָלָיו כְּתוּב יַפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַי עַל כֵּן בִּרְכָה אֱלֹהִים לְעוֹלָם. אֶהְבֵּת צֶדֶק וְתִשְׁנֵא רָשָׁע עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֶלְהִיךָ שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיךָ. יַפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם - מִשֵּׁת וְחַנוּךְ. הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַיךָ - מִנַּח וּבְנִיּוֹ. עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֶלְהִיךָ - מֵאֲבָרְהָם וַיִּצְחָק. שְׁמֹן שִׁשׁוֹן - מִזֵּעֶקֶב. מַחְבְּרִיךָ - מִשְׁאֵר נְבִיאִים. וְכִי גָבַר שְׁעוּלָה בְּדַרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁלֹא עוֹלָה שׁוֹם אָדָם אַחַר לֹא יוֹדַע מַה שְׂאוֹמֵר?

הָיָה הָכִי, אֵלָא עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר. עַל כָּל פְּנִים אַפְלוּ יִשְׂרָאֵל נִמְי וַיִּמְרוֹן הָכִי, דְּהָא לֹא אֶתְבָּרְרוֹן מְלִי. תֵּלַת דְּאִיהוּ אָמַר מִשְׁמָא דְּפְטָרוֹנָא כַּחצוֹת, וְכָתִיב וַיְהִי בַחצֵי הַלַּיְלָה.

וְעוֹד, שְׂאֵלָתָא דִּילְכוּן, יוֹתֵר עַל מִטוּל דְּלֹא יְכִיל בְּעִירָא לְמַסְכֵּל. אֲמַאי הָיָה בְּפִלְגוֹת לִילְיָא, וְלֹא בִימְמָא. וְאֲמַאי מִיתוּ כָּל אֵינוֹן חֲלָשִׁין דְּבַתֵּר רַחֲמָא. אֵלָא בְּלֹא רְיָא עֲלָאָה הוּא, בֵּין מִחֲצָדֵי חֲקֵלָא, וְכֹלָא אֶתְבָּשֶׂר (נִיא אֶתְבַּשֵּׂר) בְּנִבְיָאָה מְהִימְנָא.

אשרי חלקו של משה

וְכֹאָה חוֹלְקִיה דְּמֹשֶׁה, דְּעָלִיָּה כְּתִיב (תהלים נה) יַפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַיךָ עַל כֵּן בִּרְכָה אֱלֹהִים לְעוֹלָם. אֶהְבֵּת צֶדֶק וְתִשְׁנֵא רָשָׁע עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֶלְהִיךָ שְׁמֹן (רַף לִז' ע"ב) שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיךָ. יַפְיִפִּית מִבְּנֵי אָדָם: מִשֵּׁת וְחַנוּךְ. הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַיךָ: מִנַּח וּבְנִיּוֹ. עַל כֵּן מִשְׁחָךְ אֱלֹהִים אֶלְהִיךָ: מֵאֲבָרְהָם וַיִּצְחָק. שְׁמֹן שִׁשׁוֹן: מִזֵּעֶקֶב. מַחְבְּרִיךָ: מִשְׁאֵר נְבִיאִים. וְכִי גָבַר דְּסָלִיק בְּדַרְגוֹת עֲלִיוֹן דְּלֹא סָלִיק בַּר נֶשׁ אַחְרָא, לֹא יוֹדַע מַה דְּאָמַר.

וה' הכה כל בכור

(ח"ב דף ל"ז - ל"ח)

וַיִּיְהִי הַפֶּחַ כֹּל בְּכוֹר, וַיִּיְי: הוּא וּבֵית דִּינֹו, וַיִּיְי: הוּא וְנִימוּסוֹי. הַפֶּחַ כֹּל בְּכוֹר הַפֶּחַ, מִשָּׁה לֹא אָמַר אֶלָּא וּמַת וְנֹו, מַהוּ הַפֶּחַ. אֶלָּא דְאַתְעַר כַּה, בְּמַה דְאַנְזִים מִשָּׁה, דְכַתִּיב וְהָנָה לֹא שְׁמַעְתָּ עַד כַּה.

וְתַאנָּא, פְּרַעַה חַפִּים הָוָה מִכָּל חֲרָשׁוֹי, וְאַסְתַּמְל בְּהַאי זֹאת, דִּיעֲבִיד בֵּיה דִּינָא, וְזִמְיִן לְחֲרַבָּא אַרְעִיָּה, בְּמַה דְאָמַר מִשָּׁה, בְּזֹאת תִּדְעַ כִּי אֲנִי יְיָ. וּבְאִיהוּ מַה כְּתִיב, וַיִּפֶן פְּרַעַה. מַהוּ וַיִּפֶן. דְאִפְנִי לְבִיָּה מַהֲרַהוּרָא דָּא. בְּמַה דְאֵת אָמַר, (במדבר יב) וַיִּפֶן אֶהְרֹן. וַיָּבֹאוּ אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא שָׁת לְבוֹ גַם לְזֹאת. גַּם לְרַבּוֹת הָאִי דִמְנִיָּא לְחֲרַבָּא אַרְעִיָּה, וְלֹא שְׁוֵי לְבִיָּה לְקַבְּלִיהָ דְזֹאת.

כָּל בְּכוֹר, אִפִּילוּ דְרַגִּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין, אַתְּבְּרוּ מִשׁוֹלְטָנְהוֹן, (ס"א מִשְׁלֹשׁוּלִיָּהוֹן) כָּל אֵינֹון דְשִׁלְטִין בְּחַכְמָתָא דְלַהוֹן, דְכַתִּיב, בְּאַרְצֵי מִצְרַיִם. וּבְלַהוּ דְרַגִּין, עֲלָאִין וְתַתָּאִין, דְאַתְּבְּרוּ מִשׁוֹלְטָנְהוֹן, (ס"א מִשְׁלֹשׁוּלִיָּהוֹן) בְּלַהוּ בְּפִסְקָא אֶתְחִיזוֹן, (ס"א אֶתְרַמְזוֹ) דְכַתִּיב מִבְּכוֹר פְּרַעַה הַיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף עַד בְּכוֹר הַשִּׁפְחָה אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה, הָא בְּלַהוּ אֶתְחִיזוֹן בְּפִסְקָא.

וה' הכה כל בכור

וַה' הַפֶּחַ כֹּל בְּכוֹר. וַה' - הוּא וּבֵית דִּינֹו. וַה' - הוּא וְהַנְּהַגוּתִיּוֹ. הַפֶּחַ כֹּל בְּכוֹר - הַפֶּחַ? מִשָּׁה לֹא אָמַר אֶלָּא וּמַת וְגוֹי, מַהוּ הַפֶּחַ? אֶלָּא שְׁהַתְעוֹרֵר כַּה, כְּמוֹ שְׁהַפְחִיד אוֹתוֹ מִשָּׁה, שְׁפָתוֹב וְהָנָה לֹא שְׁמַעְתָּ עַד כַּה.

וְשִׁנְיֹו, פְּרַעַה הָיָה חֲכָם מִכָּל מְכַשְׁפִּיּוֹ, וְהַסְתַּמְל בְּזֹאת שְׁתַּעֲשֶׂה בּוֹ דִין, וְעַתִּידָה לְהַחְרִיב אֶת אַרְצוֹ, כְּמוֹ שְׁאָמַר מִשָּׁה, בְּזֹאת תִּדְעַ כִּי אֲנִי ה'. וּבַהוּא מַה כְּתוּב? (שמות ז) וַיִּפֶן פְּרַעַה. מַה זֶה וַיִּפֶן? שְׁהַפְנָה לְבוֹ מַהֲרַהוּרָא זֶה, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר וַיִּפֶן אֶהְרֹן. וַיָּבֹאוּ אֶל בֵּיתוֹ וְלֹא שָׁת לְבוֹ גַם לְזֹאת. גַּם - לְרַבּוֹת זֹ שְׁעַתִּידָה לְהַחְרִיב אֶת אַרְצוֹ, וְלֹא שָׁם לְבוֹ כְּנֶגֶד זֹאת.

כָּל בְּכוֹר - אִפִּילוּ דְרַגּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת וְתַחְתּוֹנוֹת נְשַׁבְּרוּ מִשְׁלְטוֹנָם (מַהֲשַׁתְּלִשְׁלוּתָם), כָּל אוֹתָם שְׁשׁוֹלְטִים בְּחַכְמָה שְׁלָהֶם, שְׁפָתוֹב בְּאַרְצֵי מִצְרַיִם. וְכֹל הַדְּרַגּוֹת, הַעֲלִיּוֹנוֹת וְהַתַּחְתּוֹנוֹת שְׁנִשְׁבְּרוּ מִשְׁלְטוֹנָם (מַהֲשַׁתְּלִשְׁלוּתָם), כְּלָם נְרָאוֹת (נְרַמְזוֹת) בְּפִסְקָא, שְׁכַתוּב מִבְּכוֹר פְּרַעַה הַיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף עַד בְּכוֹר הַשִּׁפְחָה אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה. הַרִי כְּלָם נְרָאִים בְּפִסְקָא.

סְתָמוּ שֶׁל דָּבָר, מִבְּכּוֹר פְּרַעַה הַיּוֹשֵׁב
עַל פְּסָאוֹ - כִּתְרַתְּתוֹן שֶׁל
שְׁלִיטַת הַמְּלֻכוֹת (מֵהַמְּלֻכוֹת) שֶׁלְּמַעַלָּה.
עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה - כִּתְרַתְּ שִׁמְאֵל
מִתַּחַתֶּיהָ שֶׁל שְׁלִיטָה מֵאַחַר אַרְבַּע
(מִכִּתְרַתְּ אַחֵר) רַחֲמִים, אַרְבַּע מַחְנוֹת.
(מִשְׁמַע) מִשׁוּם שֶׁכְּתוּב אַחֵר הַרַחֲמִים,
(וְלֹא מִן הַרַחֲמִים). וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה -
תַּחַתְּוֹנִים מִתַּחַתְּוֹנִים, נִקְבָּה מְנַקְבוֹת,
שֶׁנִּמְצְאוּ בְּאַתְּוֹנוֹת בְּבַהֲמוֹת וְחַמּוּרִים,
בְּגִדּוֹלִים וּבִקְטָנִים, וּמְקַבְּלִים מֵהֶם
גְּבָרִים וְנִקְבוֹת. עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר
בְּבֵית הַבוֹר - אוֹתָם שִׁיּוּצָאִים מִשְׁפָּחָה,
שֶׁבָּהֶם עוֹשִׂים לְאַסִּירִים שִׁישְׁתַּעֲבֹדוּ
בָּהֶם לְעוֹלָמִים וְלֹא יֵצְאוּ לְחַרוֹת.

וּבְבִטְחוֹן הַדְּרָגוֹת הִלְלוּ סְרַבּוּ הַמְּצָרִים,
שֶׁבָּהֶם עָשׂוּ קֶשֶׁר לְיִשְׂרָאֵל
שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מֵעַבְדוּתָם לְעוֹלָמִים. וּבְזֶה
נִרְאִית הַגְּבוּרָה וְהַשְּׁלֹטוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְזָכְרוֹן זֶה לֹא יִכְלֶה מִיִּשְׂרָאֵל
לְדוּרֵי דוֹרוֹת. שָׂאֵם לֹא הָיָה פֶחַ וּגְבוּרָה
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל מַלְכֵי הָעַמִּים
וְכֹל מְכַשְׁפֵי הָעוֹלָמוֹת וְחַכְמֵי הָעוֹלָמוֹת,
לֹא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִן הָעַבְדוּת, שֶׁהִתִּיר
אֶת הַקְּשָׁרִים שֶׁלָּהֶם וְשָׁבַר אֶת כָּל
אוֹתָם הַכְּתָרִים כְּדִי לְהוֹצִיא אוֹתָם. עַל
זֶה כְּתוּב (יִרְמִיָּה י') מִי לֹא יִרְאֶה מִלֶּךְ
הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ יֵאָתֶה כִּי בְּכֹל חַכְמֵי הַגּוֹיִם

סְתָמוּ דְּמַלְכָּה, מִבְּכּוֹר פְּרַעַה הַיּוֹשֵׁב
עַל כְּסֹאוֹ, כִּתְרַתְּ תַתָּא
דְּקוּמִיטָא דְּמַלְכוּתָא (נ"א מִמְּלֻכוֹתָא)
דְּלַעֲיִלָּא. עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה, כִּתְרַתְּ
שִׁמְאֵלָא, תַתָּא מוֹינָה, דְּקוּמִיטָא
מִכִּתְרַתְּ אַרְבַּע (נ"א מִכִּתְרַתְּ אַחֵר) רַחֲמִין,
אַרְבַּע מִשִּׁירִין. (מִשְׁמַע) מִשׁוּם דְּכִתִּיב
אַחֵר הַרַחֲמִים, (וְלֹא מִן הַרַחֲמִים). וְכֹל בְּכוֹר
בְּהֵמָה, תַתָּאִין מִתַּתָּאִין, נוֹקְבָא
מִנוֹקְבָתָא, דְּאִשְׁתַּכְּחוּ בְּאִתְּנִי בְּבַעֲרִי
וְחַמּוּרִי, בְּרַבְרַבִּי בּוּזְטְרִי, וּמְקַבְּלִין מִנְהוֹן
גּוּבְרִין וְנוֹקְבִין. עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר
בְּבֵית הַבוֹר, אִינוּן דְּנַפְקוּן מִשְׁפָּחָה. דִּי
בְּהוֹן עַבְדִּין לְאַסִּירִי, דִּישְׁתַּעֲבֹדוּן בְּהוֹן
לְעוֹלָמִין, וְלֹא יִפְקוּן לְחִירוּ.

וּבְרוּחַצְנוּתָא דְּאִלּוּן דְּרִינִין, סְרַיְבוּ
מְצָרָאִי, דִּי בְּהוֹן עַבְדוּ
קֶשֶׁרָא לְיִשְׂרָאֵל, דְּלֹא יִפְקוּן מִן
עַבְדוּתְהוֹן לְעוֹלָמִין. וּבְהֵאִי אִתְּחַזִּי
גְּבוּרְתָא וְשְׁלֹטְנוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְדַרְבְּנָא דָּא לֹא יִשְׁתַּצִּי מִיִּשְׂרָאֵל לְדָרִי
(דָּף ל"ח ע"א) דְּרִין, דְּאִי לֹא הָוָה חֵילָא
וּגְבוּרְתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל מַלְכֵי
עַמִּין, וְכֹל חֲרָשֵׁי עַלְמוּן, וְחַכְמֵי עַלְמוּן,
לֹא יִפְקוּן לְיִשְׂרָאֵל מִן עַבְדוּתָא, דְּשָׂרָא
קַטְרִין דְּלֵהוֹן, וְתַבְר כָּל אִינוּן כִּתְרִין,
בְּגִין לְאַפְקָא לִזְוֵן. עַל דָּא כְּתִיב, (יִרְמִיָּה
י') מִי לֹא יִרְאֶה מִלֶּךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ יֵאָתֶה

כי כָּבַל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכַל מַלְכוּתָם
מֵאִין כְּמוֹד.

ובְכַל מַלְכוּתָם מֵאִין כְּמוֹד.

אשריכם אברהם יצחק ויעקב,
שבוכותכם התירו את הקשרים

אשריכם אברהם יצחק ויעקב,
שבוכותכם התירו את הקשרים

בְּכָה רַבִּי שְׁמֵעוּן, אָרִים קְלִיָּה וְאַתְנָה,
אָמַר קְנִטוּרָא דְקִיטְפָא אֲשַׁתְּכָה,

בְּכָה רַבִּי שְׁמֵעוּן, הַרִים קוּלוּ וְנִאֲנַח.
אָמַר, אֲשָׁפּוּל הַקְּנִטוּר נִמְצָא.

חֲשַׁבְתוּן דְשַׁבַּח קִדְשָׁא בְרִידָה הוּא כְּמִה
זְמִינָן, (דברים ה) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ

חֲשַׁבְתֶּם שֶׁשַׁבַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמִה
פְּעָמִים, (דברים ה) אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ

מִצְרָיִם, (דברים טז) הוֹצִיאָךָ יי' אֱלֹהֶיךָ

מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם, (שם טז) הוֹצִיאָךָ ה'

מִמִּצְרָיִם, (דברים ח) וַיֹּצִיאָךָ יי' אֱלֹהֶיךָ

אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרָיִם, (שם ח) וַיֹּצִיאָךָ ה'

מִשָּׁם, (שמות יב) הוֹצֵאתִי אֶת צְבָאוֹתֶיכֶם,

אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם, (שמות יב) הוֹצֵאתִי אֶת

(שמות יג) זְכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר

צְבָאוֹתֶיכֶם, (שם יג) זְכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה

וַיֹּצֵאתֶם מִמִּצְרָיִם, (דברים יד) וַיֹּצִיאָךָ

אֲשֶׁר יֹצֵאתֶם מִמִּצְרָיִם, (דברים יד)

בְּפָנָיו כְּכַחוּ הַגְּדוֹל מִמִּצְרָיִם, (שמות יז)

וַיֹּצִיאָךָ בְּפָנָיו כְּכַחוּ הַגְּדוֹל מִמִּצְרָיִם,

הוֹצִיא יי' אֶתְכֶם מִזֶּה.

הוֹצִיא ה' אֶתְכֶם מִזֶּה.

אֵלָא תֵּאנָא, עֲשֵׂרָה כְּתָרִין, אֵינִין

אֵלָא שְׁנֵינִי, עֲשֵׂרָה כְּתָרִים הֵם לְמִטָּה

לְתַתָּא, בְּגוּוּנָא דְלַעֲיָלָא, וְכִלְהוּ

כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה, וְכִלְהוּ נִסְתָּרִים

סְתִימִין בְּתַלְתָּא אַלִּין דְאַמְרָן. וְתַלַּת

בְּשַׁלְשַׁת אֵלָה שְׁאַמְרָנוּ. וּשְׁלֹשָׁה קִשְׁרִים

קִשְׁרִין קִשְׁרֵיהּ בְּהוּ, עַל תַּלְתַּת דְרִיגֵין אַלִּין

קִשְׁרֵים בְּהֵם עַל שְׁלֹשׁ דְרִיגוֹת אֵלוּ

דְּבַהוּ עֲבָדוּ, דִּישְׂרָאֵל לֹא יִפְקִין

שְׁבָהֶם עֲשׂוּ שִׁישְׂרָאֵל לֹא יִצְאוּ

מִשְׁעַבְדֵיהוֹן לְעַלְמִין.

מִשְׁעַבְדֵיהֶם לְעוֹלָמִים.

זְבָאִין אַתוּן אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב,

זְבָאִין אַתוּן אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב,

דְּבִזְכוּתְכוּן שְׂרִיאֵו קְטָרִין,

דְּבִזְכוּתְכֶם הַתִּירוּ אֶת

וּקְוִדְשָׁא בְרִידָה הוּא דְכָר תַּלְתַּת קְטָרִי

הַקְּשָׁרִים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זְכוֹר

מִתְהַיְמוּנְתָא דְלְכוּן הֵדָא הוּא דְכַתִּיב,

שְׁלֹשַׁת קִשְׁרֵי הַאֲמוּנָה שְׁלָכְס. זֶהוּ

(שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת

שְׁכַתְנוֹב (שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת

אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב. אֶת

בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת

אַבְרָהָם, הָא קִשְׁרָא הֵדָא, דְאַבְרָהָם.

יַעֲקֹב. אֶת אַבְרָהָם - הֲרִי קִשְׁרָא אַחַד שֶׁל

אברהם. את יצחק - הרי קשר שני של יצחק. ואת יעקב - הרי קשר שלישי, שלמותו של יעקב.

למדנו, כל הזמנים והחגים והשבתות, כלם זכרון לזה, ועל זה התקיימו כלם, שאלמלא זה לא הייתה שמירה של זמנים וחגים ושבתות, ולכן לא כלה הזכרון של מצרים מפל הזמנים והחגים והשבתות. בא ראה, דין (זה) הוא יסוד ושרש של התורה, וכל מצוותיו, וכל האמונה השלמה של ישראל.

עיקר גאולת ישראל לא היה אלא בלילה

ועוד, למה לא היה ביום כפי ששאלתם? שנינו, כתוב היום אתם יצאים, וכתוב הוציאך ה' אליך ממצרים לילה. אלא שנינו, עקר גאולת ישראל לא היה אלא בלילה, שהלילה מתיר קשרים ועושה נקמות, והיום הוציא אותם בראש גלוי, זהו שכתוב (במדבר לג) יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים. (ועוד, הלילה מתיר את הקשרים ועושה נקמות ודינים, והיום מגלה ומפרסם הנס והנקמה שנעשה. זהו שכתוב יצאו בני ישראל ביד רמה וגו'). וכתוב ומצרים מקברים את אשר הכה ה' בהם כל בכור. זהו פרסום הנס.

את יצחק, הא קשרא תניינא, דיצחק. ואת יעקב, הא קשרא תליתאה, שלמותא דיעקב.

תנא, כל זמנין וחגינין ושבתין, בלהו דוכרנא להאי, ועל האי אתקיימו בלהו, דאלמלא האי לא הוה נטורא דזמנין וחגינין ושבתין. ובנינו כד, לא אשתגי דכרנא דמצרים מפל זמנין וחגינין ושבתין. תא חזי דינא (כ"א דא) הוא יסודא ושרשא דאורייתא, וכל פקודיו, וכל מהימנותא שלמותא דישראל.

עיקר גאולת ישראל לא היתה אלא בלילה

ועוד אמאי לא הוה ביממא דשאלתו. תנינן, בתיב היום אתם יוצאים, וכתוב הוציאך ה' אליך ממצרים לילה. אלא תנא, עקרא דפורקנא דישראל, לא הוה אלא בלילה, דליליא שרא קטרין, ועביד נוקמין, ויומא אפיק לון בריש גלי, הךא הוא דכתיב (במדבר לג) יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים. (כ"א ועוד לילה שארי קטרין ועבד נוקמין ודינין ויומא גלי ופרסם ניסא ונקמא דאתעביד הךא הוא דכתיב יצאו בני ישראל ביד רמה וגו'). וכתוב ומצרים מקברים את אשר הכה ה' בהם כל בכור, דא הוא פרסומי ניסא.

🕊 לימוד ליום ה' של פסח 🕊

יראה כל זכורך את פני האדון ה'. מי זה פני האדון ה'? זה רבי שמעון בן יוחאי, שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו

אָתוּ ר' תַּיָּא ור' יוֹסִי, אֲשֶׁתְּמַחוּ קַמִּיהּ, וְנִשְׁקוּ יְדוּי. וּבְכוּ וְאַמְרוּ, גְּלִיפִין עֲלָאין וְתַמְאִין, וְקַפְּן רִישָׁא בְּגִינְךָ, עֶבֶד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְרוּשָׁלַיִם לְתַמָּא, בְּגוּנְנָא דְלַעֲיָלָא. עֶבֶד (רשב"י) שְׁוֹרֵי קַרְתָּא קַדִּישָׁא וְתַרְעוּי. מָאן דְּעִיִּיל, לֹא עִיִּיל, עַד דְּיַפְתַּחוּן תַּרְעוּי. מָאן דְּסָלִיק, לֹא סָלִיק, עַד דְּיִתְתַּקְּנוּן דְּרַגְוֵי דְּשְׁוֹרֵי מָאן יָבִיל לְמַפְתַּח תַּרְעוּי דְּקַרְתָּא קַדִּישָׁא, וּמָאן יָבִיל לְאַתְקַנָּא דְּרַגְוֵי דְּשְׁוֹרֵי, דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דָּאִיהוּ פִּתַּח תַּרְעוּי דְּרַוֵּי דְּחֻכְמָתָא, וְאִיהוּ אֲתַקֵּין דְּרַגְוֵי עֲלָאין, וּבְתוּב (שמות לד) יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי הָאָדוֹן יי'. מָאן פְּנֵי הָאָדוֹן יי', דָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, דְּמָאן דָּאִיהוּ דְּכֹנָא מִן דְּבְרַנְיָא, בְּעֵי לְאַתְחַזְּאָה קַמִּיהּ.

אָמַר לֹון, עַד הַשְּׁתָּא, לֹא סִימְנָא מְלָה דְּשְׁאַלְתָּא דִּילְבוּן, דְּהָא תַּנְיֵן, וַיִּי הִפָּה כָּל בְּכוֹר, כָּל בְּכוֹר סֶתֶם, בְּדַקְאֲמַרְן. וְכֹלָא הָוָה כְּמָה דְּאֵינוֹן

🕊 לימוד ליום ה' של פסח 🕊

יראה כל זכורך את פני האדון ה'. מי זה פני האדון ה'? זה רבי שמעון בן יוחאי, שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו

בָּאוּ רַבִּי תַּיָּא וְרַבִּי יוֹסִי, הַשְּׁתַּטְחוּ לְפָנָיו וְנִשְׁקוּ יְדוּ, וּבְכוּ וְאַמְרוּ, חֻקִּיקוֹת עֲלִיזִים וְתַחְתּוּנִים מְרִימִים רֹאשׁ בְּזִכּוּתְךָ. עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְרוּשָׁלַיִם לְמַטָּה כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה. עֲשֵׂה [רשב"י] חוֹמוֹת הָעִיר הַקְּדוּשָׁה וּשְׁעָרֶיהָ. מִי שְׁנַכְנֵס, לֹא נַכְּס עַד שִׁפְתַּחוּ הַשְּׁעָרִים. מִי שְׁעוּלָה, לֹא עוּלָה עַד שִׁתְּתַּקְּנוּן הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁל הַחוֹמוֹת. מִי יָכוֹל לְפַתַּח אֶת שְׁעָרֵי הָעִיר הַקְּדוּשָׁה, וּמִי יָכוֹל לְהַתְּקִין אֶת הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁל הַחוֹמוֹת? זֶה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שֶׁהוּא פוֹתַח שְׁעָרִים שֶׁל סוּדוֹת הַחֻכְמָה וְהוּא מְתַקֵּן דְּרַגּוֹת עֲלִיזוֹת. וְכַתוּב (דברים טז) יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי הָאָדוֹן ה'. מִי זֶה פְּנֵי הָאָדוֹן ה'? זֶה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שְׁמִי שֶׁהוּא זְכָר מִן הַזְּכָרִים צְרִיךְ לְהִרְאֹת לְפָנָיו.

אָמַר לָהֶם, עַד עַכְשָׁו לֹא סִימְנוּ הַדְּבָר עַל שְׁאַלְתְּכֶם, שְׁהָרִי שְׁנִינוּ וְהִפָּה כָּל בְּכוֹר, כָּל בְּכוֹר סֶתֶם, כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ. וְהַפֵּל הִיָּה כְּמוֹ שֶׁל אוֹתָם

שמתו, איננו קטורי קטרינו, דהו
 משתמשי בתרשיהו באינון בתרין.
 מנהון משתמשי בעלאי, ומנהון בתתאי,
 ואף על גב דבלהו תתאין אינון. וכל
 ארעא דמוצרים מליא תרשין הנה.
 ובתיב פי אין בית אשר אין שם מת.

ונעשה דין בכל, בשעה שהתפנסו
 כלם בבתיהם ולא היו
 מתפזרים במדבר ובשדה, אלא כלם
 נמצאו בבתיהם, [ואור הנר יפה לבדיקה
 מבחוץ] ועשה הלילה את דיניו בכל
 באותה שעה. ושנינו שהיה מאיר
 הלילה כמו היום בתקופת תמוז, וראה
 כל העם את דיני הקדוש ברוך הוא, זהו
 שכתוב (תהלים קלט) ולילה פיוס יאיר
 פחשכה פאורה.

ובשעה שיצאו, נמצאו כלם מתים
 בשוקים לעיני הכל. רצו
 לקבר אותם ולא מצאו, וזה היה קשה
 להם מהכל. ראו את ישראל יוצאים
 לעיניהם בצד אחד, וראו את מתייהם
 בצד האחר. ובכל היה פרסום הגס שלא
 היה כזה מיום שנברא העולם.

ואתעבד דינא בכלא, בשעתא
 דאתבגשו בלהו בבתיהון,
 ולא הוו מתפזרי במדברא ובחקלא,
 אלא בלהו אשתכחו בבתיהון, (ואור הנר
 יפה לבדיקה מבחוץ) ועבד ליליא דינו
 בכלא בההיא שעתא. ותנא הוה נהיר
 ליליא פיומא דתקופה דתמוז, וחמא כל
 עמא דינו דקודשא בריך הוא, הדא
 הוא דבתיב (תהלים קלט) ולילה פיוס
 יאיר פחשכה פאורה.

ובשעתא דנפקו אשתכחו בלהו מתין
 בשוקין לעיניהון דכלא,
 בעיני לאקברא להו ולא אשכחו, ודא
 אקשי להו מבלא. חמו לישראל נפקין
 (דף ל"ח ע"ב) לעיניהון פחד גיסא, וחמו
 למיתיהון באידך גיסא. ובכלא הוה
 פרסומי גיסא, דלא הוה בהאי מיומא
 דאתברי עלמא.

ובשעתא דנפקו אשתכחו בלהו מתין
 בשוקין לעיניהון דכלא,
 בעיני לאקברא להו ולא אשכחו, ודא
 אקשי להו מבלא. חמו לישראל נפקין
 (דף ל"ח ע"ב) לעיניהון פחד גיסא, וחמו
 למיתיהון באידך גיסא. ובכלא הוה
 פרסומי גיסא, דלא הוה בהאי מיומא
 דאתברי עלמא.

ליל שמרים הוא לה' להוציאם וגו',
הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני
ישראל

ובא ראה, פתוב ליל שמרים הוא לה'
להוציאם וגו', הוא הלילה הזה
לה' שמרים לכל בני ישראל וגו'. פסוק
זה קשה, פיון שאמר ליל, מה זה
שמרים, ולא שמור? שמור הזה צריך
(לכתב)! וכתוב הוא הלילה הזה. ליל
אמר בהתחלה, ואחר כך לילה.

אלא כך שנינו, פתוב (דברים כב) כי
יהיה נערה בתולה. נער פתוב,
מה הטעם? משום שכל זמן שלא
קבלה זכר, נקראת נער. משקבלה זכר,
נקראת נערה. אף פאן, ליל - עד שלא
קבלה זכר. ואף על גב שפתוב בו
שמורים - זכר היה עתיד להתחבר
עמה. ובשעה שהתחבר עמה זכר,
פתוב הוא הלילה הזה לה' שמרים.
שמורים - זכר ונקבה, ומשום כך פתוב
הלילה הזה.

ובמקום שנמצאו זכר ונקבה אין
שבח אלא לזכר. וכך שבחו
ישראל בתשבחותיהם לזכר ולא
לנקבה, זהו שפתוב (שמות טו) זה אלי
ואנוהו, שאין שבח במקום שזכר
ונקבה נמצאים אלא לזכר. ועל זה
(ולזה) מחפים ישראל, שפתוב (ישעיה

ליל שמרים הוא לה' להוציאם וגו',
הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני
ישראל

ותא חזי, פתיב ליל שמרים הוא ליו'
להוציאם וגו', הוא הלילה הזה
ליו' שמרים לכל בני ישראל וגו', האי
פסוקא קשיא ביון דאמר ליל, מהו
שמרים, ולא שמור, שמור מיבעי ליה.
וכתיב הוא הלילה הזה, ליל קאמר
בקדמיתא, וכתר לילה.

אלא הכי תנינו, פתיב, (דברים כב) כי
יהיה נערה בתולה. נער פתיב,
מאי טעמא. משום דכל זמן דלא
קבילת דבר, אתקרי נער, מדקבילת
דבר, אתקרי נערה. אוף הכא, ליל עד
לא קבילת דבר. ואף על גב דכתיב
ביה שמורים דבר הוה זמין לאתחברא
עמה ובשעתא דאתחבר עמה דבר,
פתיב, הוא הלילה הזה ליו' שמרים.
שמרים: דבר ונקבא. ובגינוי כך פתיב
הלילה הנה.

ובאתר דאשתכחו דבר ונקבא, לית
שבחא אלא לדבורא. והכי
שבחו ישראל בתושבתיהו. לדבורא
ולא לנקבא, דא הוא דכתיב, (שמות
טו) זה אלי ואנוהו. דלית שבחא
באתר דדבורא ונקבא אשתכחו,
אלא לדבורא. ועל דא (נ"א ולדא)

כה) זָה ה' קוֹיֵנוּ לוֹ נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ. מִשׁוּם שְׂכָךְ עֵתִיד לַעֲשׂוֹת לָהֶם, שְׂפָתוֹב (מיכה ז) כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת.

וְסוּד זָה כֶּף הוּא - כְּמוֹ שְׂכָאן לִיל וְלִילָה, כֶּף עֵתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לָהֶם, שְׂפָתוֹב שְׁמֵר מַה מְלִילָה שְׁמֵר מַה מְלִיל. מַה לְהִלֵּן שְׁמִירָה וְלִיל, אִף כָּאן שְׁמִירָה וְלִיל. מַה לְהִלֵּן שְׁמִירָה וְלִילָה, אִף כָּאן שְׁמִירָה וְלִילָה.

וְלִילָה נִקְרָא אַגַּב זְכָר, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (ישעיה כא) אֲתָא בְּקָר וְגַם לִילָה. בְּקָר, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמֵר (בראשית יט) וַיִּשְׁכֹּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר, שֶׁהוּא מְדַתוֹ מִמָּשׁ. וְכֵתוֹב (תהלים ה) ה' בְּקָר תִּשְׁמַע קוֹלִי, בְּקָר מִמָּשׁ.

לאכול את הפסח הזה על מצות ומרורים

בְּבֵית אֶחָד יֵאָכֵל לֹא תוֹצִיא מִן הַבַּיִת וְגו'. מִצְוָה כ"ט זֶה לֵאכֹל אֶת הַפֶּסַח הַזֶּה עַל מִצְוֹת וּמְרוֹרִים. מִצְוֹת - מִצְוֹת פְּתוּב. מַה זֶה כְּנֶגֶד זֶה? אֵלָּא לְהִרְאוֹת גְּלוּת הַשְּׂכִינָה עִם יִשְׂרָאֵל בְּאוֹתָהּ הַמְרִירוֹת שֶׁלָּהֶם, שְׂפָתוֹב וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה וְגו'. כְּשֶׁאוֹכְלִים אֶת הַפֶּסַח הַזֶּה, לְהִרְאוֹת

מִחֻבָּאן יִשְׂרָאֵל, דְּכִתְיִב, (ישעיה יב) זֶה יו' קוֹיֵנוּ לוֹ נְגִילָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ. מִשׁוּם דְּהִכִּי זְמַן לְמַעֲבַד לְהוֹ, דְּכִתְיִב, (מיכה ו) כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת.

וְרוּא דָּא הִכִּי הוּא, כְּנִזְוֹנָא דְהִכָּא לִיל וְלִילָה, כֶּף זְמַן קְדֻשָּׁא בְּרוּךְ הוּא לְמַעֲבַד לְהוֹ, דְּכִתְיִב, (ישעיה כא) שׁוּמֵר מַה מְלִילָה שׁוּמֵר מַה מְלִיל. מַה לְהִלֵּן שְׁמִירָה וְלִיל, אִוּף כָּאן שְׁמִירָה וְלִיל. מַה לְהִלֵּן שְׁמִירָה וְלִילָה, אִוּף כָּאן שְׁמִירָה וְלִילָה.

וְלִילָה אֲתִקְרִי אַגַּב דְּבוֹרָא, הִדָּא הוּא דְּכִתְיִב, (ישעיה כא) אֲתָא בְּקָר וְגַם לִילָה. בְּקָר: כְּמַה דְּאִתִּי אָמֵר (בראשית יט) וַיִּשְׁכֹּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. דִּהוּא מְדַתוֹ מִמָּשׁ. וְכִתְיִב (תהלים ה) יו' בְּקָר תִּשְׁמַע קוֹלִי, בְּקָר מִמָּשׁ.

לאכול את הפסח הזה על מצות ומרורים

(ח"ב דף מ"א ע"ב)

בְּבֵית אֶחָד יֵאָכֵל לֹא תוֹצִיא מִן הַבַּיִת וְגו', (שמות יב) כ"ט כְּנִזְוֹנָא דָּא, לְמִיבֵל הָאִי פֶּסַח עַל מִצְוֹת וּמְרוֹרִין, מִצְוֹת מִצְוֹת פְּתוּב. מָאִי הָאִי לְקַבֵּל הָאִי, אֵלָּא לְאַחֲזָא גְלוּתָא דְשְׂכִינְתָא עִמְהוֹן דְיִשְׂרָאֵל, בְּהַהוּא מְרִירוֹ דְלַחוֹן, דְּכִתְיִב וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה וְגו'. וְכֵד אֲכִלִין לְהָאִי פֶּסַח, לְאַחֲזָא כָּל

את כל מה שעשו להם במצרים באותה גלות ובאותו שעבוד.

מה כתוב? ועצם לא תשברו בו, להראות בו קלון, ובכל אותם אלילי מצרים. שהרי היו זורקים בשוק את העצמות שלו, ובאו הכלבים וגררו אותם ממקום למקום, וזה היה קשה להם מהכל, שהרי העצמות הן תקון הגוף, ודומים לגון אחר, וישראל זרקו אותם לשוק בדרך קלון, ולכן כתוב ועצם לא תשברו בו. אתם לא תשברו, אבל הכלבים היו באים ומשברים אותו. **עוד**, המצרים היו באים אחר כך והיו רואים אותם עצמות שהיו לוקחים הכלבים ממקום למקום ושברים אותם, והיו המצרים טומנים אותם בעפר, כדי שהכלבים לא ימצאו אותם, וזהו בטול של עובדי כוכבים ומזלות יותר מהצד שלהם. ובזה התעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו ונכפו כל הכחות האחרים, שהרי אז נכפו יותר, כשהבטול נמצא מהצד שלהם, ולכן ישראל לא בטלו אותם, שכתוב ועצם לא תשברו בו.

קדש לי כל בכור פטר רחם

קדש לי כל בכור פטר רחם וגו'. מצוה זו לקדש בכור בהמה. ועם הארץ צריך שני דברים: אחד שיהיה

הוא דעברו לון במצרים, בההוא גלותא ובההוא שעבודא.

מה פתיב ועצם לא תשברו בו, לאחזאה ביה קלנא, ובכל אינון טעונו דמצראי. דהא גרמין הוו רמאן בשוקא, ואתו כלבי והוו גררי לון מאתר לאתר, ודא קשיא לון מבלא. דהא גרמי אינון תקונא דגופא, ודמי לגונא אחרא, וישראל רמאן לון בשוקא אורח קלנא, ועל דא כתיב ועצם לא תשברו בו, אתון לא תשברון, אבל כלבי הוו אתיין ומתברין ליה. תו, מצראי הוו אתיין לבתר, והוו חמאן אינון גרמי דהוו נטלי כלבי מאתר לאתר, ומדקן לון, והוו מצראי טמיני לון גו עפרא, בגין כלבי דלא ישבחון לון, ודא איהו בטולה דעבודת כוכבים ומזלות, יתיר, מסטרא דלהון. ובדא קדשא בריך הוא אסתלק ביקריה, ואתכפיין כל חילין אחרנין, דהא כדון אתכפיין יתיר, כד בטילו אשתכח מסטרא דלהון, ועל דא ישראל לא מבטלי לון, דכתיב ועצם לא תשברו בו.

קדש לי כל בכור פטר רחם

קדש לי כל בכור פטר רחם וגו'. (שמות יג) פקודא דא לקדש בכור בהמה, ועם הארץ צריך תרין מילין,

פְּדוּי מִתַּחַת שְׁלוֹטוֹן הַיֵּצֵר הָרָע, שֶׁהוּא אֲדוֹנִי, כְּמוֹ שֶׁאָמַר יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ (בראשית לג) יַעֲבֹר נָא אֲדֹנָי לִפְנֵי עַבְדִּי, בְּעוֹלָם הַזֶּה. אֲדוֹן מִצַּד הָעוֹנוֹת, שֶׁהֵם רַבִּים עַל הַגּוֹף. כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה, רִשָּׁע - יֵצֵר הָרָע שׁוֹפֵטוֹ. צְדִיק - יֵצֵר הַטּוֹב שׁוֹפֵטוֹ. בִּינוּנֵי - זֶה נֹזֵה שׁוֹפֵטוֹ. בִּינוּנֵי הוּא אַח שֶׁל יֵצֵר הָרָע וְאָח שֶׁל יֵצֵר הַטּוֹב. אַחֵי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר לָךְ.

ויאבק איש עמו, זה גבריאל

וּכְשֶׁרְבוֹת הַזְּכִיּוֹת, הַרוּחַ שׁוֹבֵר שְׁתֵּי מִשְׁמְרוֹת - שֶׁל חֲמוּר וְנוֹעַר, וְכִלְבִּים צוֹעֲקִים, וְעוֹלָה לְמִשְׁמֶרֶת הַשַּׁחַר שֶׁבּוֹ הָאֲדָם, וְחוֹזֵר הָאֲדָם לִהְיוֹת אֲדוֹן. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שם לב) וַיְהִי לִי שׂוֹר וְחֲמוּר צֶאֱן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה. וְעוֹלָה לְדַרְגַּת אֲדָם, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שם א) וַרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְגו', (שם ט) וּמוֹרָאֲכֶם וְחַתְּכֶם וְגו'.

וּכְשֶׁהַזְּכִיּוֹת בִּינוּנֵי - (שם לב) וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ, זְכִיּוֹת

וְחֻבוֹת מִתְחַבְּקוֹת לְעֶרְףְךָ קָרֵב. מִצַּד הַזְּכִיּוֹת - וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ. מִצַּד הָעֵבְרוֹת - וַיֵּגַע בְּכַף יְרֻכּוֹ, בְּגִיד הַנְּשֵׂה. נְשֵׂה לְשׁוֹן (שם מא) כִּי נִשְׁנִי אֱלֹהִים אֶת כָּל עַמְלִי. וְהוּא לְשׁוֹן נְשִׂיָה. מִדּוֹר אַחַד מֵאוֹתָן שָׁבַע הָאֲרָצוֹת. מִי שִׁירְד לְשָׁם, נִשְׁפַּחַת מִמֶּנּוּ הַתּוֹרָה.

חַד דִּיֵּהָא פְּדוּי מִתַּחַת שְׁלוֹטְנוּתָא דִּיֵּצֵר הָרָע, דִּיֵּהוּ אֲדוֹן דִּילֵיהּ, כְּנוּנָא דְאָמַר יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ, (בראשית לג) יַעֲבֹר נָא אֲדֹנָי לִפְנֵי עַבְדִּי. בְּהַאי עֲלָמָא. אֲדוֹן מִצַּד חוּבֵין דְנַפְיִשֵׁין עַל גּוּפָא, כְּמוֹה דְאוֹקְמוּתָהּ, חֵיבָא, יֵצֵר הָרָע שׁוֹפֵטוֹ. זְכָאָה, יֵצֵר הַטּוֹב שׁוֹפֵטוֹ. בִּינוּנֵי זֶה נֹזֵה שׁוֹפֵטוֹ. בִּינוּנֵי, הֵינּוּ אַח דִּיֵּצֵר הָרָע, וְאָח דִּיֵּצֵר הַטּוֹב, אַחֵי יְהִי לָךְ אֲשֶׁר לָךְ.

ויאבק איש עמו, זה גבריאל

וְכַד זְכוּן נַפְיִשֵׁין, רוּחָא תְּבַר תְּרִין מִשְׁמְרוֹת, דְחֲמוּר וְנוֹעַר, כְּלָבִים צוֹעֲקִים, וְסָלִיק לְמִשְׁמֶרֶת דְשַׁחַר, דְּבִיה אֲדָם וְאֶתְהַדַּר בַּר נֶשׁ אֲדוֹן, הָרָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית לב) וַיְהִי לִי שׂוֹר וְחֲמוּר צֶאֱן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה, וְסָלִיק לְדַרְגַּת דְאֲדָם, דְאֶתְמַר בִּיה, (בראשית א) וַרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְגו', (בראשית ט) וּמוֹרָאֲכֶם וְחַתְּכֶם וְגו'.

וְכַד זְכוּן בִּינוּנִים, (בראשית לב) וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ, זְכוּן וְחֻבֵין מִתְחַבְּקֵין לְאֶנְחָא קְרָבָא. מִסְטְרָא דְזְכוּן, (בראשית לב) וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ. מִסְטְרָא דְחֻבֵין, וַיֵּגַע בְּכַף יְרֻכּוֹ בְּגִיד הַנְּשֵׂה. נְשֵׂה: לְשׁוֹן (בראשית מא) כִּי נִשְׁנִי אֱלֹהִים אֶת כָּל עַמְלִי וְאִיהוּ לְשׁוֹן נְשִׂיָה. חַד מִדּוֹרָא מֵאִינוּן שְׁבַעַה אֲרָעָאן, מֵאֵן דְנַחֲתִית תְּמֹן אֶתְנַשִּׁי מִנְיָה אוֹרְיִיתָא.

וְקָדַם דְּוִיתִי בַר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא
 וַיְפֻק מִרְחֵם אִמּוּיה, וַיֵּאבֵק
 אִישׁ עִמּוֹ, דָּא גְבַרְיָאֵל, בְּהָהוּא אָבֵק
 דְּעָפֵר, דְּאֶתְמוֹר (בראשית ב) וַיִּיצֶר יְיָ
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה,
 וְאוֹלֵיף לִיה שְׁבָעִים לְשׁוֹן. וּבְגִין דָּא,
 וַיִּיצֶר: חַד יֵצֵר הַטּוֹב, דְּאוֹלֵיף לִיה
 שְׁבָעִים לְשׁוֹן. וְחַד, יֵצֵר הָרַע דְּאָבִיב
 עִמּוּיה. דְּאֶתְמוֹר, כִּי נִגַע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב
 בְּגִיד הַנְּשָׂה, וְאֶשְׁפַח מִגִּיהַ שְׁבָעִין לְשׁוֹן,
 דְּאוֹלֵיף לִיה יֵצֵר הַטּוֹב.

**לא היה אב רחמן על בניו כמו
 הקדוש ברוך הוא**

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא הָיָה אָב רַחֲמָן עַל
 בְּנָיו כְּמוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וּפְסוּק הוּא שְׁכָתוֹב, (מלכים א ח) לֹא
 נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל דְּבָרֵי הַטּוֹב וְגוֹ'. בֵּא
 וְרָאָה רַחֲמָנוּתוֹ: אֵלּוּ אָמַר לֹא נָפַל דְּבָר
 אֶחָד מִכֹּל דְּבָרֵי וְלֹא יוֹתֵר - נוֹחַ לְעוֹלָם
 שְׁלֵא גְבַרְא. אָבֵל מִשְׁאֵמֵר מִכֹּל דְּבָרֵי
 הַטּוֹב, וְהוֹצִיא הָרַע לְאַחֹר, שְׁהֵרִי דְּבָר
 שֶׁל רַע לֹא רָצָה לַעֲשׂוֹת.

וְאָף עַל גַּב שְׁהַפְחִיד וְהָרִים רְצוּעָה,
 בָּאָה הָאֵם וְהַחֲזִיקָה בְּזָרְעַ יְמִינוֹ,
 וְעִמְדָה הָרְצוּעָה בְּמִקּוּמָה וְלֹא יִרְדָּה
 לְמִטָּה, וְלֹא נַעֲשֶׂה (הַדִּין), מִשּׁוּם
 שְׁבַעֲצָה אַחַת הָיָה שְׁנִיָּהֶם - אוֹתוֹ
 שְׁהַפְחִיד, וְאוֹתוֹ שְׁאָחַז בְּיָמִינוֹ.

וְקָדַם דְּוִיתִי בַר נֶשׁ בְּהָאֵי עֲלָמָא
 וַיְפֻק מִרְחֵם אִמּוּיה, וַיֵּאבֵק
 אִישׁ עִמּוֹ, דָּא גְבַרְיָאֵל, בְּהָהוּא אָבֵק
 דְּעָפֵר, דְּאֶתְמוֹר (בראשית ב) וַיִּיצֶר יְיָ
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה,
 וְאוֹלֵיף לִיה שְׁבָעִים לְשׁוֹן. וּבְגִין דָּא,
 וַיִּיצֶר: חַד יֵצֵר הַטּוֹב, דְּאוֹלֵיף לִיה
 שְׁבָעִים לְשׁוֹן. וְחַד, יֵצֵר הָרַע דְּאָבִיב
 עִמּוּיה. דְּאֶתְמוֹר, כִּי נִגַע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב
 בְּגִיד הַנְּשָׂה, וְאֶשְׁפַח מִגִּיהַ שְׁבָעִין לְשׁוֹן,
 דְּאוֹלֵיף לִיה יֵצֵר הַטּוֹב.

**לא היה אב רחמן על בניו כמו
 הקדוש ברוך הוא**

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא הָיָה אָבֵא רַחֲמָן
 עַל בְּנָיו כְּמוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וְכָרָא הוּא דְּכָתִיב (מלכים א ח) לֹא נָפַל
 דְּבָר אֶחָד מִכֹּל דְּבָרֵי הַטּוֹב וְגוֹ'. תָּא חַזִּי
 רַחֲמָנּוּ דִּילִיה, אֵלּוּ אָמַר לֹא נָפַל דְּבָר
 אֶחָד מִכֹּל דְּבָרֵי וְלֹא יוֹתֵר, נַח לְעֲלָמָא
 דְּלֹא אֶתְגַּבְרִי. אָבֵל מִדְּאֵמֵר מִכֹּל דְּבָרֵי
 הַטּוֹב, וְאֶפִּיק בֵּישׁ לְאַחֹרָא, דְּהָא מִלָּה
 דְּבִישׁ לֹא בְעֵי לְמַעֲבַד.

וְאָף עַל גַּב דְּאֶגְזִים, וְאָרִים רְצוּעָה,
 אֶתְאֵת אִמָּא וְאֶתְקַפַּת בְּדַרוּעִיה
 יְמִינָא, וְקַם רְצוּעָה בְּקִיּוּמִיה, וְלֹא נַחִית
 לְתַתָּא, וְלֹא אֶתְעַבִּיד, בְּגִין דְּבְעִיטָא
 תְּרָא הוּוּ תְּרַוּוּיָהּ, אִיהוּ דְּאֶגְזִים, וְאִיהוּ
 דְּאֶחִידַת בְּיָמִינִיה.

ואם תאמר, מנין לנו? זה מדבר שהוא בגלוי, שפתיב לך רד פי שחת עמך. התחיל להרים רצועה, ומשה, שלא היה יודע דרכה של אם, שתק. פיון שראה הקדוש ברוך הוא כף, רמז לו, והכה בו ואמר ועתה הניחה לי. מיד הרגיש משה ואחז ברוועו של הקדוש ברוך הוא, שפתיב זכר לאברהם. זו זרוע ימין, ומשום כף לא ירדה הרצועה.

ואם תאמר, האם שהיא רגילה לאחז ברצועת המלך, היכן היתה שהשאירה את הדבר למשה? שאלתי ואמרתי, והרי לא ידעתי את ברור הדבר, עד שנהיה לפני המנורה הקדושה. כשבאו לפני רבי שמעון, ראה בפניהם סימן. אמר, הכנסו בנים קדושים, הכנסו אהובי המלך, הכנסו אהובים שלי, הכנסו אהובים אלה לאלה.

כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם **שאמר** רבי אבא, כל החברים הללו שאין אוהבים זה את זה, מסתלקים מהעולם טרם שהגיע זמנם. כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם, ומשום כף בדורו של רבי שמעון היו בגלוי.

ואי תיכא מנלן. מופלה דאיהי באתגליא, דכתיב לך רד פי שחת עמך, שרי לארמא רצועה, ומשה דלא הוה ידע ארמא דאמא, שתיק. פיון דתמא קדשא בריך הוא כף, אנקיד ליה, ובטש ביה ואמר ועתה הניחה לי, מיד ארגיש משה, ואחיד בדרועיה דקודשא בריך הוא, דכתיב זכור לאברהם, דא דרועיה ימינא, ובגין כף לא נחית רצועה.

ואי תיכא, אמא דאיהי רגילה לאחדא ברצועה דמלכא, אן הות, דשבבת מלה למשה. שאילנא ואמינא והא לא ידענא ברירא דמלה, עד דנהו קמיה דבועינא קדישא. כד אתו לקמיה דרבי שמעון, תמא באנפיהו סימן. אמר עולו בני קדישין, עולו רחימין דמלכא, עולו רחימין דילי, עולו רחימין אלון באלין.

כל החברים בימיו של רבי שמעון, אהבת נפש ורוח היתה ביניהם **דאמר** רבי אבא, כל אלון חברייא, דלא רחימין אלון לאלון, אסתלקו מעלמא עד לא מטא זמניהו, כל חברייא ביומוי דרבי שמעון, רחימו דנפשא ורוחא הוה ביניהו, ובגין כף כדרא דרבי שמעון באתגליא הוה,

שְׁהִיָּה רַבִּי שְׁמֵעוֹן אֹמֵר, כָּל הַחֲבֵרִים
שְׂאִין אוֹהֲבִים אֵלֶּה לְאַלְהָ, גֹרְמִים שְׁלֵא
לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יְשָׁרָה, וְעוֹד - שְׁעוֹשִׂים בַּה
פְּגָם, שְׁהִיָּה בַתּוֹרָה אֶהְבֶּה וְאַחֲוָה וְאַמֶּת
יֵשׁ בָּהּ. אֲבָרְהֶם אֶהֱבֶה אֶת יִצְחָק, וְיִצְחָק
אֶת אֲבָרְהֶם, הֵיוּ מִתְחַבְּקִים זֶה בְּזֶה.
בִּיעֻקֵּב שְׁנֵיהֶם אַחֲזִיזִים בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲוָה,
נֹתְנִים רוּחַם זֶה בְּזֶה. גַּם הַחֲבֵרִים
בְּאוֹתָהּ דְּגָמָא הֵם צְרִיכִים, וְלֹא לַעֲשׂוֹת
פְּגָם. כִּיּוֹן שְׁרָאָה סִימָן בְּפָנֵיהֶם וְאָמַר
לְהֵם כְּפֹ, אָמְרוּ לוֹ, וְדָאֵי רוּחַ נְבוּאָה
שׁוֹרָה עַל הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֹף אָנוּ
צְרִיכִים לְדַעַת.

**הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים
גם יחד**

שְׁנֵינוּ שְׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי, פַּעַם אַחַת הִיָּה
צְרִיף הָעוֹלָם לְמָטָר, בָּאוּ לְפָנָי
(הִלְכוּ אֲצִל) רַבִּי שְׁמֵעוֹן רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי
חֲזַקְיָה וּשְׂאָר הַחֲבֵרִים. מִצְּאוּהוּ שְׁהִיָּה
הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי פְּנַחֶס בֶּן יֵאִיר,
הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. כִּיּוֹן שְׁרָאָה אוֹתָם,
פְּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קִלְג) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת
הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם
יַחַד. מַה זֶה שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד?

כְּמוֹ שְׁנֵאמַר וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל אַחֵיו.
בְּשַׁעָה שְׁהִיו אֶחָד עִם אֶחָד,
מִשְׁגִּיחִים פְּנִים בְּפָנִים, כְּתוּב מַה טוֹב

דְּהוּהָ אָמַר רַבִּי שְׁמֵעוֹן, כָּל חֲבֵרֵיִיא
דְּלֹא רַחֲמִין אֵלִין לְאַלִּין, גְּרַמִּין דְּלֹא
לִיהֵךְ בְּאַרְחַ מִישָׁר. וְעוֹד דְּעַבְדִּין פְּגִימוּ
בַּהּ, דְּהָא אוֹרֵיִיתָא רַחֲמִינוּ וְאַחֲוָה
וּקְשׁוּט אִית בַּהּ. אֲבָרְהֶם רַחֲמִים לְיִצְחָק,
יִצְחָק לְאַבְרָהֶם, מִתְחַבְּקִין דָּא בְּדָא,
יַעֲקֹב תְּרוּוּיָהוּ אַחֲדִין בֵּיהּ, בְּרַחֲמִינוּ,
וּבְאַחֲוָה, יַהֲבִין רוּחֵיהוּ דָּא בְּדָא.
חֲבֵרֵיִיא כְּהִתּוּא דוּגְמָא אֲצֵטְרִיכוּ, וְלֹא
לְמַעַבְד פְּגִימוּ. כִּיּוֹן דְּחָמָא סִימָן
בְּאַנְפִּיָּהוּ, וְאָמַר לוֹן חֲבִי. אָמְרוּ לִיה
וְדָאֵי רוּחַ נְבוּאָה שְׁרָא עַל בּוּצִינָא
קְדִישָׁא, וְהִבִּי אֲצֵטְרִיד לָן לְמַנְדַּע.

**הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים
גם יחד**

(ח"ג ט ע"ב)

תְּנִיָּא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וּמֵנָּה תְּדָא, הוּהוּ
צְרִיכָא עֲלֵמָא לְמָטָרָא, אֲתוּ
לְקַמִּיהֶם (ס"א אֵלוּ לְנִבְיָה) דְּרַבִּי שְׁמֵעוֹן, רַבִּי
יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה וּשְׂאָר חֲבֵרֵיִיא.
אֲשַׁכְּחוּהוּ דְּהוּהוּ אֵוִיל לְמַחֲמִי, לְרַבִּי
פְּנַחֶס בֶּן יֵאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה.
כִּיּוֹן דְּחָמָא לוֹן, פְּתַח וְאָמַר (תְּהִלִּים קִלְג),
שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְעִים
שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד. מַאי שְׁבַת אַחִים
גַּם יַחַד.

כְּמוֹ דְּאֵת אָמַר, וּפְנִיָּהֶם אִישׁ אֶל
אַחֵיו, בְּשַׁעָתָא דְּהוּוּ חַד בְּחַד
מִשְׁגִּיחִין אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, כְּתוּב, מַה טוֹב

ומה נעים. וכשהזכר מחזיר פניו מן הנקבה - אוי לעולם, שאז כתוב, (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. בלא משפט ודאי. וכתוב (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך, שלא הולכים זה בלי זה. וכשמשפט מתרחק מצדק - אוי לעולם. (אז כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט).

ועכשו ראיתי שאתם באתם על שהזכר לא שורה עם הנקבה. אמר, אם לשם זה באתם אלי - שבו, שהרי היום הסתפלתני, שייחזר הכל פנים בפנים לשרות. ואם לתורה באתם - שבו לפני. אמרו לו, לכל באנו לפני מורנו, ושתמט אחד מאתנו לבשר לאחינו שאר החברים, ואנו נשב לפני מורנו.

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו וגו'

דבר אחר, הנה מה טוב ומה נעים וגו' - אלו אותם החברים בשעה שהם יושבים כאחד ולא נפרדים זה מזה, בהתחלה הם נראים אנשים עורכי קרב שרוצים להרג זה את זה. אחר כך חוזרים לאהבה ואהבה. מה אומר הקדוש ברוך הוא? הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. גם - להכליל

ומה נעים. וכד מתהדר דבורא אנפוי מן נוקבא, ווי לעלמא. כדין בתיב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. בלא משפט ודאי, וכתוב (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך, דלא אויל דא בלא דא, וכד משפט, מתרחק מצדק, ווי לעלמא. (כדין בתיב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט).

והשתא חמינא, דאתון אתיתון, על דדבורא לא שריא בנוקבא, אמר, אי לדא אתיתון נבאי תיבו. דהאי זומא אסתפלנא, דיתהדר בלא למשרי אנפין באנפין. ואי לאורייתא אתיתון, שרו נבאי. אמרו ליה, לבלא, קא אתינא לנפי דמר, ושתמיט חד מינן, לבשרא לאחנא, שאר חברינא, ואנן גתיב לקמיה דמר.

אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו וגו'

(ח"ג דף נ"ט ע"ב)

דבר אחר. הנה מה טוב ומה נעים וגו'. אלון אינון חברינא, בשעתא דאינון יתבין בחדא, ולא מתפרשן דא מן דא. בקדמיתא אתחזון גוברי מגיחי קרבא, דבעו לקטלא דא לדא. לבתה, אתהדרו ברחימותא דאתונה. קדשא ברוך הוא מהו אומר, הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. גם, לאכללא

עמהון שכינתא. ולא עוד, אלא קדשא ברוך הוא אצית למלווליהו, וניחא ליה וחדו בהו. הדיא הוא דבתיב, (מלאכי ג) ואז נדברו יראי יי' איש אל רעהו ויקשב וי' וישמעו ויכתב ספר זכרון לפניו וגו'.

ואתם החברים של פאן, כמו שהייתם בחביבות ואהבה מקדם לכן, כך גם מפאן והלאה לא תפרדו זה מזה, עד שהקדוש ברוך הוא ישמח עמכם, יקרא עליכם שלום, וימצא בגללכם שלום בעולם. זהו שכתוב, (תהלים כב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך.

רבי שמעון, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני

הצאן

הלכו. עד שהיו הולכים, הגיעו לבית רבי פנחס בן יאיר. יצא רבי פנחס ונשקו. אמר, זכיתי לנשק את השכינה. אשרי חלקי. תקן להם מצעי מטות בקשרי קליעה. אמר רבי שמעון, התורה לא צריכה כך. העביר אותם, וישבו. אמר רבי פנחס, טרם שנאכל נשמע מבעל התורה דבר, שהרי רבי

עמהון שכינתא. ולא עוד, אלא קדשא ברוך הוא אצית למלווליהו, וניחא ליה וחדו בהו. הדיא הוא דבתיב, (מלאכי ג) ואז נדברו יראי יי' איש אל רעהו ויקשב וי' וישמעו ויכתב ספר זכרון לפניו וגו'.

ואתון חבריאי דהכא, כמה דהייתון בחביבותא ברחימותא, מקדמת דנא, הכי נמי, מפאן והלאה לא תתפרשון דא מן דא. עד דקודשא ברוך הוא חדו עמבון, ויקרי עליבו שלם. וישתבח בנייכוון שלמא בעלמא. הדיא הוא דבתיב (תהלים כב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך.

רבי שמעון, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני

הצאן

אזלו. עד דהוו אזלי, מטו לבי רבי פנחס בן יאיר. נפק רבי פנחס, ונשקיה. אמר, זכינא לנשקא שכינתא. ופאה חולקי אתקין להו טיקלי דערסי, קפטורי דקילטא. אמר רבי שמעון, אורייתא לא בעי הכי, אעבר להון, ויטיבו. אמר רבי פנחס, עד לא ניכול נשמע ממאריה דאורייתא מלה. דהא

רבי שמעון, כל מלוי באתגלייא אינון,
 איהו גברא דלא דחיל מעילא ונתתא,
 למימר לון, לא דחיל מעילא, דהא
 קדשא בריך הוא אסתבם (רפ ס ע"א)
 ביה, לא דחיל מתתא, באריה דלא
 דחיל מבני ענא.
 שמעון, כל דבריו הם בנגלה, הוא איש
 שלא פוחד מפעלה וממטה לומר
 אותם. לא פוחד מפעלה, שהרי
 הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא
 פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד
 מבני הצאן.

רבי שמעון כל מלוי באתגלייא אינון,
 איהו גברא דלא דחיל מעילא ונתתא,
 למימר לון, לא דחיל מעילא, דהא
 קדשא בריך הוא אסתבם (רפ ס ע"א)
 ביה, לא דחיל מתתא, באריה דלא
 דחיל מבני ענא.

**בזכות התנא האלוקי
 רבי שמעון בר יוחאי**

כי לא תשכח מפי זרעו

ממייטב נגוני מירון *
 ספורי רבי שמעון בר יוחאי *
 טאת הגד"צ המסובל רבי שלום יהודה גראס שליט"א
 נשיא מפעל הזוהר העולמי *
 מעלת לימוד הזוהר"ק *

**תורתו מגן לנו,
 היא מאירת עינינו.**

יצא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי,
 נחל לכיש 24/8 עיר"ק בית שמש
 טל: 054-8436784

נא לשכפל ולהפיץ לדורות תורה ויראת שמים בעולם

🕊 לימוד ליום ו' של פסח 🕊

הקב"ה בדין על ישראל (ח"ב ק"ע ע"ב)
אֵלֹא בּוֹמְנֵי דִישְׁרָאֵל אַעֲפְרוּ לְגַבֵּי יַמָּא, וּבְעָא קַדְשָׁא בְרִידְהוּ הוּא לְמַקְרַע לִזְוֵן יַמָּא דְסוּף, אַתָּא רַהֲבֵי הַהוּא מְמַנָּא דְעַל מְצָרִים, וּבְעָא דִינָא מְקַמֵּי קַדְשָׁא בְרִידְהוּ הוּא. אָמַר קַמֵּיה, מְאָרִיָּה דְעַלְמָא, אַמַּאי אַתָּא פְעִי לְמַעֲבַד דִּינָא עַל מְצָרִים, וּלְמַקְרַע יַמָּא לְיִשְׂרָאֵל, הָא בְּלַהוּ חֵיבִין קַפְדֵּי, וְכַל אַרְחֵי בְּדִינָא וּקְשׁוּט. אֲלִין פְּלַחֵי פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת וְאֲלִין פְּלַחֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. אֲלִין בְּגֻלוֹי עֲרִיזוֹת, וְאֲלִין בְּגֻלוֹי עֲרִיזוֹת. אֲלִין אוֹשְׁדֵי דְמוֹן, וְאֲלִין אוֹשְׁדֵי דְמוֹן.

בַּהֲהִיא שַׁעְתָּא הָוּה קָשָׁה קַמֵּיה, לְמַעֲבַר עַל אַרְחָא דִּינָא. וְהָא יִשְׂרָאֵל הָוּוּ נְטֻלֵי עַל יַמָּא, דְּבַתִּיב, (שְׁמוֹת יד) וַיֹּאמֶר יי' אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעֲק אֵלַי דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ, וַתְּהִי קָשָׁה קַמֵּיה לְמַעֲבַר עַל דִּינָא, וּלְמַקְרַע לִזְוֵן יַמָּא דְסוּף, וְאֵלְמָלֵא דְאַשְׁנַח קַדְשָׁא בְרִידְהוּ הוּא בְּזֻכּוֹת אַבְרָהָם, דְּאַקְרִים בְּצַפְרָא לְמַעֲבַד פְּקוּדָא דְמְאָרִיָּה, וְרַעוּתָא דִּילֵיה, בְּדַבְתִּיב (בראשית כב) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר, בְּלַחוּ אֶת־אֲבִיבֵדּוֹ בַּיּוֹמָא, בְּגִין דְּכָבֵל הַהוּא לִילֵיא, בְּדִינָא הָוּה קַדְשָׁא בְרִידְהוּ הוּא עֲלוּיָהוּ דִישְׁרָאֵל.

🕊 לימוד ליום ו' של פסח 🕊

הקב"ה בדין על ישראל

אֵלֹא, בְּזַמְנֵי שְׁיִשְׁרָאֵל אַעֲבְרוּ לִים וְרַחַה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַרְעַ לְהֵם אֶת יַם סוּף, בְּא רַהֲב, אוֹתוֹ מְמַנָּה עַל מְצָרִים, וּבְקַשׁ דִּין מְלַפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לְפָנָיו, רַבּוֹן הַעוֹלָם, לְמָה אַתָּה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת דִּין עַל מְצָרִים וּלְקַרְעַ אֶת הַיָּם לְיִשְׂרָאֵל, הֲרֵי כָּל־רְשָׁעִים לְפָנָיו, וְכַל זְרָפָךְ בְּדִין וְאַמְתָּ? אֵלֵה עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, וְאֵלֵה עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. אֵלֹו בְּגֻלוֹי עֲרִיזוֹת, וְאֵלֹו בְּגֻלוֹי עֲרִיזוֹת. אֵלֹו שׁוֹפְכֵי דְמוֹם, וְאֵלֹו שׁוֹפְכֵי דְמוֹם.

בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו לַעֲבַר עַל דְּרָף הַדִּין. וְהֲרֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ נוֹסְעִים עַל הַיָּם, שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת יד) וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה מַה תַּצַּעֲק אֵלַי דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וְהָיָה קָשָׁה לְפָנָיו לַעֲבַר עַל הַדִּין וּלְקַרְעַ לְהֵם אֶת יַם סוּף, וְאֵלְמָלֵא שְׁהַשְׁגִּיחַ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזֻכּוֹת אַבְרָהָם שְׁהַקְדִים בְּבִקְרַ לַעֲשׂוֹת מְצַנֵּת רַבּוֹנוּ וְרַצּוֹנוּ, כְּכַתּוּב (בראשית כב) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר - כָּל־הַיּוֹם אוֹבְדִים בַּיָּם, מִשּׁוּם שֶׁבְּכָל אוֹתוֹ הַלֵּילָה הָיָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִין עַל יִשְׂרָאֵל.

זכות אברהם

דְּתַנִּינֵנוּ, מֵאִי דְבְתִיב וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה. מְלַמֵּד דְּאֵתוּ מְלֹאכֵי עֲלָאֵי לְשִׁבְחָא בְּהוּא לִילְיָא קָמֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לֹזֵן, וְכִי (ס"א בְּנֵי) עוֹבְדֵי יְדֵי טַבְעִין בְּיַמָּא, וְאֵתוּן מְשִׁבְחָן קָמֵאֵי, מִיָּד וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה. מַה כְּתִיב, וַיְהִי בְּאַשְׁמֶרֶת הַבֶּקֶר, אֲשֶׁנַּח קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בּוֹכּוּתָא דְּאַבְרָהָם, דְּאַקְדִּים בְּצַפְרָא לְמַעַבְד רְעוּתֵיהּ דְּמֵאֲרִיָּה, בְּדְבְתִיב וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. בְּדִין אַהֲדַר יַמָּא, וְעָרְקוּ מִיּוּן קַמְיָהוּ דְּיִשְׂרָאֵל.

דְּבְתִיב וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקָר לְאִיתְנוּ, וְתַנִּינֵנוּ, לְאִיתְנוּ: לְתַנְאוּ. לְהֵהוּא תַנְאֵי דְּהִתְנָה עַמִּיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּד בְּרָא עֲלֵמָא, לְאִיתְנוּ, כְּתִיב הֲכָא לְאִיתְנוּ, וְכְתִיב הָתָם (תהלים פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתְנוּ הָאֲזַרְחִי, וְעַל דָּא לַפְּנוֹת בְּקָר, בְּהֵהוּא זְמַנָּא דְּאַקְדִּים אַבְרָהָם לְמַעַבְד רְעוּתָא דְּמֵאֲרִיָּה, בְּדִין אַתְקַרַּע יַמָּא, (הֲכָא וַיְהִים אֵת מַחְנֵה מִצְרַיִם) וְעַל דָּא קִשְׁשָׁה הָיָה קַמְיָה קְרִיעַת יַם סוּף.

הִיצִיאַה רַק לְאַחַר הִיצִיאַה מִרְשׁוֹת

הַס"א

(חלק ב דף מ' ע"א)

תַנְאוּ, לֹא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עַד דְּאַתְבְּרוּ כְּלָהוּ שְׁלֹטוֹנֵינוּ דְּלַעִילָא (מִשְׁלֹשְׁלִיחוֹן) מִשְׁוֹלְמִנְהוֹן, וְנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל

זכות אברהם

שְׁשַׁנִּינוּ, מַה שְּׁפָתוּב וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה, מְלַמֵּד שְׁבָאוּ מְלֹאכִים עַלְיוֹנִים לְשַׁבַּח בְּאוֹתוֹ לֵילָה לַפְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לָהֶם: וְכִי (בְּנֵי) מַעֲשֵׂי יְדֵי טוֹבְעִים בְּיָם וְאַתְם מְשַׁבְּחִים לַפְּנֵינוּ?! מִיָּד - וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלֵּילָה. מַה כְּתוּב? וַיְהִי בְּאַשְׁמֶרֶת הַבֶּקֶר. הַשְּׂגִיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם שֶׁהִקְדִּים בַּבֶּקֶר לַעֲשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוּ, כְּפָתוּב וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר. אַז חָזַר הַיָּם, וּבְרַחוּ הַיָּמִים מִלְּפָנָי יִשְׂרָאֵל.

שְׁפָתוּב, וַיֵּשֶׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקָר לְאִיתְנוּ, וְשַׁנִּינוּ, לְאִיתְנוּ -

לְתַנְאוּ, לְאוֹתוֹ תַנְאֵי שְׁהִתְנָה עַמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁבְרָא אֵת הָעוֹלָם. לְאִיתְנוּ, כְּתוּב כָּאֵן לְאִיתְנוּ, וְכְתוּב שָׁם (תהלים פט) מִשְׁכִּיל לְאִיתְנוּ הָאֲזַרְחִי, וְעַל זֶה לַפְּנוֹת בְּקָר, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהִקְדִּים אַבְרָהָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוּ אַז נִקְרַע הַיָּם, (כָּאֵן וַיְהִים אֵת מַחְנֵה מִצְרַיִם) וְלִכְּן קִשְׁשָׁה הָיָה לַפְּנֵינוּ קְרִיעַת יַם סוּף.

הִיצִיאַה רַק לְאַחַר הִיצִיאַה מִרְשׁוֹת

הַס"א

שְׁשַׁנִּינוּ, לֹא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד שְׁנַשְׁבְּרוּ כָּל הַשְּׁלִיטִים שְׁלֹמְעֵלָה (מֵהַשְּׁתִּלְשְׁלוּתָם) מִשְׁלִיטָתָם,

וַיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִרְשׁוֹתָם, וַיִּכְנְסוּ לְרְשׁוֹת
הַקְּדוֹשָׁה הָעֲלִיזָה בַּקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
וַיִּקְשְׁרוּ בוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב כִּי לִי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם. מָה הַטַּעַם
עֲבָדֵי הֵם? אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם, שֶׁהוֹצֵאתִי אוֹתָם מִרְשׁוֹת
אֲחֵרָה, וְהִכְנַסְתִּים בְּרְשׁוֹתַי.

**מדוע לא גומרים את ההלל כל ז'
ימי הפסח**

רַבִּי יְהוּדָה שָׁאַל אֶת רַבִּי אֲבָא, הֲרֵי
כְּתוּב (זֶהוּ שְׁפָתוֹב) שְׁבַעַת יָמִים
שָׂאוֹר לֹא יִמָּצָא בְּבִתְיָכֶם, וְשִׁמְחָה הִיא
כָּל שִׁבְעָה, לָמָּה לֹא נִשְׁלַם הַלֵּל כָּל
שְׁבַעַת הַיָּמִים כְּמוֹ בְּסֻכוֹת, שֶׁנִּמְצָא
שְׂמוֹנֶה יָמִים הַלֵּל, בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל שִׁמְחָה
כָּל יוֹם וַיּוֹם?

אָמַר לוֹ, יָפָה אֲמַרְתָּ, אֲבָל יָדוּעַ הוּא,
שֶׁהֲרֵי כָּאֵן לֹא נִקְשְׁרוּ יִשְׂרָאֵל כָּל
כֶּף בְּכָל כְּמוֹ שֶׁנִּקְשְׁרוּ אַחַר כֶּף. מִשּׁוּם
כֶּף בְּלִילָה הַזֶּה, שֶׁזְּיוּג נִמְצָא (בְּכָל אוֹתָן
דְּרָגוֹת עֲלִיזוֹת) וְשִׁמְחַת הַכָּל נִמְצָאת,
וְיִשְׂרָאֵל נִקְשְׁרוּ בְּאוֹתָהּ שִׁמְחָה, עוֹשִׂים
שְׁלֵמוֹת, וְהַהֲלֵל נִשְׁלַם. (אֲבָל בְּאוֹתָן
דְּרָגוֹת עֲלִיזוֹת) אַחַר כֶּף, אֵף עַל גַּב
שְׁכָלֶם נִמְצָאִים, עַד כַּעַת יִשְׂרָאֵל לֹא
נִקְשְׁרוּ בָהֶם, וְלֹא נִפְרְעוּ לְגִלּוֹת אֶת
הַרְשָׁם הַקְּדוּשׁ, וְלֹא קָבְלוּ תוֹרָה, וְלֹא
נִכְנְסוּ בְּמָה שֶׁנִּכְנְסוּ אַחַר כֶּף.

מִרְשׁוֹתָהוֹן, וְאֵעֲלוּ לְרְשׁוֹתָא קַדִּישָׁא
עֲלָאָה בַּקְּדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֲתַקְטִירוּ
בֵּיהּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (וַיִּקְרָא כה), כִּי לִי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם. מָאִי
טַעְמָא עֲבָדֵי הֵם. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אוֹתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, דְּאִפְקִית לְהוּ מִרְשׁוֹתָא
אֲחֵרָא, וְעֲלִית לֹון בְּרְשׁוֹתַי.

**מדוע לא גומרים את ההלל כל ז'
ימי הפסח**

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

רַבִּי יְהוּדָה שָׁאַל לְרַבִּי אֲבָא, הֲאֵ
כְּתִיב (ס"א הֵאֵ דְכְּתִיב) שְׁבַעַת
יָמִים שָׂאוֹר לֹא יִמָּצָא בְּבִתְיָכֶם,
וְחֲדוּתָא הוּא כָּל שִׁבְעָה, אֲמַאי לָא
אֲשִׁתְּלִים הַלֵּל כָּל ז' יוֹמִין, כְּמוֹ בְּסֻכוֹת,
דְּאֲשִׁתְּבַח ח' יוֹמִין הַלִּילָא, בְּשִׁלְמוֹ
דְּחֲדוּתָא כָּל יוֹמָא וַיּוֹמָא.

אָמַר לִיה שְׁפִיר קְאָמַרְתָּ, אֲבָל יָדִיעָא
הוּא, דְּהָא הֲכָא לָא אֲתַקְשְׁרוּ
יִשְׂרָאֵל כָּל כֶּף בְּכִילָא, כְּמָה דְּאֲתַקְשְׁרוּ
לְבַתְרָ. כְּגִין כֶּף בְּהֵאִי לִילֵיא, דְּזוּגָא
אֲשִׁתְּבַח (בְּכָל אֵינֹן דְּרַגִּין עֲלֵאִין) וְחֲדוּתָא
דְּכִילָא אֲשִׁתְּבַח, וְיִשְׂרָאֵל אֲתַקְשְׁרוּ
בְּהֵאֵוּ חֲדוּתָא, עֲבִידֵנָא שְׁלִימוֹ, וְהַלִּילָא
אֲשִׁתְּלִים. (אֲבָל בְּאֵינֹן דְּרַגִּין עֲלֵאִין) לְבַתְרָ
אֵף עַל גַּב דְּכִלְהוּ מוֹשְׁתַּבְּחֵי, עַד כַּעַן
יִשְׂרָאֵל לֹא אֲתַקְשְׁרוּ בְּהוּ, וְלֹא אֲתַפְרְעוּ
לְאֲתַגְלִיָּא רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, וְלֹא קָבִילוּ
אוּרִייתָא, וְלֹא עֲאֵלוּ בְּמָה דְּעֲאֵלוּ לְבַתְרָ.

שלמות ההלל בלילה הזה

משום כך בסכות שלמות הפל נמצאת בו ושמחה של הפל יותר, אבל כאן עד עכשו לא זכו, ולא נמצאת בו שלמות כל כך, אף על גב שנמצאים כל השבעה אינו בהתגלות, וישראל טרם נקשרו בהם כראוי.

ועל כן שמחת הפל ושלמות ההלל בלילה הזה, משום אותו החלק שנקשרו בו. מה הטעם? שפיון שנמצא באותו הלילה זווג, כל הקשר של הפל נמצא בצד של הזווג, ולא בצד של ישראל. שפאשר זווג נמצא בה, נמצאות שתי (שלש) הדרגות הללו שעומדות עליה. וכשאלה נמצאות, הרי כל הגוף נמצא בהם, ואז שלמות הפל, ושמחה מן הפל, וההלל נשלם, שהרי אז מתעטרת הלבנה בכל, אבל לא אחר כך, שכל יום ויום נמצאים, וישראל טרם זכו בהם, הרי אין ההלל שלם כמו בזמנים אחרים.

אמר לו רבי יהודה, יפה הוא, וכך הוא ודאי, והרי פעם אחרת שמעתי אותו בגון הזה, ושכחתי את הדברים.

שלמות ההלל בלילה הזה

בגין כך בסכות שלימו דכלא אשתבח ביה, וחדוותא דכלא יתיר, אבל הכא עד בען לא זכו, ולא אשתבח שלימו ביה כל כך, אף על גב דאשתבחו כל ז', לאו הוא באתגלייא, וישראל עד לא אתקשרו בהו בדקא חזי.

ועל דא חדוותא דכלא ושלימו דהלילא בהאי ליליא, בגין שהוא חולקא דאתקשרו ביה. מאי טעמא. דבין דבההוא ליליא זווגא אשתבח, כל קשורא דכלא אשתבח בסטרא דזווגא, ולא בסטרא דישראל, דכד זווגא אשתבח בה משתבחי אלין תרין (דף צ"ו ע"א) (פ"א הל'ה) דרגין דקנימין עלה. וכד אלין משתבחי, הא כל גופא אשתבח בהו, וכדין שלימו דכלא, וחדוותא מכלא, והלילא אשתלים, דהא כדין אתעטרת סיהרא בכלא. אבל לא לבתר, דכל יומא ויומא אשתבחי, וישראל עד לא זכו בהו, הא לאו הלילא שלימא כמו בזמנין אחרנין.

אמר ליה רבי יהודה, שפיר הוא, והכי הוא ודאי. והאי זמנא אחרא שמענא ליה בהאי זווגא, ואנשינא מלי.

הכנסת ישראל לרשות הקב"ה

(ח"ב מ' ע"ב)

תנא, לא נפקו ישראל ממצרים, עד דאתברו בלחו שלטונין דלעילא (משלשוליהון) משולטניהון, ונפקו ישראל מרשותהון, ואעלו לרשותא קדישא עלאה בקודשא בריך הוא, ואתקטירו ביה, הדיא הוא דכתיב (ויקרא כה), כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. מאי טעמא עבדי הם. אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, דאפקית להו מרשותא אחרא, ועאלית לון ברשותי.

הכנסת ישראל לרשות הקב"ה

שנינו, לא יצאו ישראל ממצרים עד ששברו כל השליטים שלמעלה (מהשתלשלותם) משליטתם, ויצאו ישראל מרשותם, ונכנסו לרשות הקדושה העליונה בקדוש ברוך הוא ונקשרו בו. זהו שכתוב כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. מה הטעם עבדי הם? אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, שהוצאתי אותם מרשות אחרת, והכנסתיים ברשותי.

זה השער לה'

(חלק ג דף צ"ה ע"א)

פתחי לי פתחא כחדודא דמחטא, ואנא אפתח לך תרעין עלאין. פתחי לי אחתי, דהא פתחא לאעלא לי, כך הוא, דלא ייעלון לנבאי בני אלא כך, אנת הוא פתחא לאעלא לי (כך). אי אנת לא תפתח פתחך, הא אנא סגיר. דלא ישבחון לי. בגין כך, פתחי לי. פתחי לי ודאי. ועל דא אמר דוד, בד בעא לאעלא למלכא, אמר (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק, אבא בם אודה יה. זה השער לני, דא הוא פתחא ודאי לאעלא למלכא. זה השער לני, לאשבחא ליה, ולא תדבקא ביה, ועל דא פתחי לי אחתי רעיתי שראשי וגו'. בגין לאנדוונא עמד, ולמהני עמד

זה השער לה'

פתחי לי פתח כפתחו של מחט, ואני אפתח לכם שערים עליונים. פתחי לי אחתי, שהרי הפתח להכניס אותי הוא כך, שלא יכנסו אצלי בני אלא כך, אתה הוא הפתח להכניס אותי (כך). אם את לא תפתחי פתחך, הרי אני סגיר, שלא ימצאו אותי. משום כך פתחי לי. פתחי לי ודאי. ועל כן אמר דוד, כשרצה להכנס למלך, אמר (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה. זה השער לה', זהו ודאי הפתח להכנס למלך. זה השער לה', למצא אותו ולהדבק בו, ועל כן פתחי לי אחתי רעיתי שראשי וגו'.

בשלים דעלמין.

כדי להזדוג עמך, ולהיות עמך בשלום לעולמים.

סעודת המלך

(חלק ג דף צ"ד ע"ב)

אמר ליה רבי אלעזר, ויהי עבידנא דלא לסדרא (ס"א לסלקא) סעודתא דמלכא לאושפיזא, דהא ארביסר דחל להיות בשבת, סלקא סעודתא דמלכא לפסחא, אף על גב דלאו איהו אושפיזיה.

סעודת המלך

אמר לו רבי אלעזר, ואיך אנו עושים שלא לערוך (לסלק) סעודת המלך לאורח, שהרי ארבעה עשר שחל להיות בשבת, עולה סעודת המלך לפסח, אף על גב שאינו האורח שלו.

אמר ליה הכי אמיןא דאי הוא אושפיזיה, (כל ההוא יומא) יבלא לסלקא ליה, ואי לאו לא סלקא ליה. ואי נמיא די"ד דחל (דף צ"ה ע"א) להיות בשבת, אתדחייא סעודתא דמלכא מקמי סעודתא דפסחא. שאני פסח, דסעודתא דשבת אתדחייא בכמה גוונין. חד, בגין מצות ומרורים, דבעי בר נש דישתבח תאיבא. וחד, בגין פסח וקא נהמא לא אשתבח מו' שעות ולמעלה, דסדורא דפתורא בלא נהמא, לאו הוא סדורא.

אמר לו, כך אני אומר, שאם הוא האורח שלו - (כל אותו יום) יכול להעלות אותו, ואם לא - אינו מעלה אותו. ואם נאמר ש"ד שחל להיות בשבת, נדחית סעודת המלך מלפני סעודת הפסח - שונה הפסח, שסעודת שבת נדחית מכמה גוונים: אחד בשביל מצות ומרורים, שצריך שאדם יהיה תאב. ואחד משום פסח. והרי לחם אינו נמצא ממש שעות ומעלה, שעריכת השלחן בלי לחם אינה עריכה.

חשבון לטהרה

(חלק ג דף צ"ז ע"ב)

רבי אבא ורבי חייא הוו אזלי באורחא, אמר רבי חייא, כתיב, (ויקרא כ"ג) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה. מאי קא מנירי. אמר ליה, קא אוקמוה תבריאי.

חשבון לטהרה

רבי אבא ורבי חייא היו הולכים בדרך. אמר רבי חייא, כתוב וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה. מה זה אומר? אמר לו, הרי פרשוה החברים.

אבל בא ראה, כשהיו ישראל במצרים, היו ברשות אחרת, והיו אוהזים בטמאה פאשה הזו כשהיא יושבת בימי טמאתה. אחר שנמולו, נכנסו בחלק הקדוש, שנקרא ברית. פיון שנאחזו בו, פסקה מהם הטמאה, פאשה הזו שפוסקים ממנה דמי טמאתה. אחר שפסקו ממנה, מה כתוב? (ויקרא טו) וספרה לה שבעת ימים. אף כאן, פיון שנכנסו בחלק הקדוש, פסקה מהם טמאה, ואמר הקדוש ברוך הוא: מכאן והלאה חשבון לטהרה.

וספרתם לכם, לכם דוקא, כמו שנאמר וספרה לה שבעת ימים. לה - לעצמה. אף כאן לכם - לעצמכם. ולמה? כדי להטהר במים קדושים עליונים, ואחר כך להתחבר עם המלך ולקבל תורה.

שם וספרה לה שבעת ימים, כאן שבע שבתות. למה שבע שבתות? כדי לזכות להטהר במים של אותו נהר ששופע ויוצא, ונקרא מים חיים. ואותו הנהר, שבע שבתות יצאו ממנו. ועל פן שבע שבתות ודאי, כדי לזכות בו, כמו שאשה טהרה בלילה לשמש עם בעלה.

אבל תא חזי, ישראל כד הוו במצרים, הוו ברשותא אחרא, והוו אחידין במסאבותא, פאתתא דא, כד היא יתבא ביומי המסאבותא. בתר דאתגורו, עאלו בחולקא קדישא, דאקרי ברית. פיון (רפ צ"ז ע"ב) דאתאחדו ביה, פסק מסאבותא מנייהו, כדא אתתא כד פסקו מנה דמי מסאבותא. בתר דאתפסקו מנה, מה כתיב. (ויקרא טו) וספרה לה שבעת ימים. אוף הכא, פיון דעאלו בחולקא קדישא, פסקא מסאבו מנייהו, ואמר קדישא בריך הוא, מכאן ולהלאה חשבונא לדכיותא.

וספרתם לכם, לכם דייקא, כמה דאת אמר וספרה לה שבעת ימים, לה: לעצמה. אוף הכא לכם: לעצמכם. ולמה. בגין לאתדבא במיין עלאין קדישין, ולבתר למיתי לאתחברא ביה במלכא, ולקבלא אורייתיה.

התם וספרה לה שבעת ימים, הכא שבע שבתות, אמאי שבע שבתות. בגין למזכי לאתדבא במיין, דהוא נהר דנגיד ונפיק. ואקרי מים חיים. והוא נהר, שבע שבתות נפקו מניה. ועל דא שבע שבתות ודאי, בגין למזכי ביה, כמה דאתתא, דכיו דילה בליליא, לאשתמשא בבעלה.

כָּךְ כְּתוּב, וּבִרְדַּת הַטַּל עַל הַמַּחֲנֶה
לְיָלֵה. עַל הַמַּחֲנֶה כְּתוּב, וְלֹא כְּתוּב
וּבִרְדַּת הַטַּל לְיָלֵה, אֲלֵא עַל הַמַּחֲנֶה,
מִשּׁוּם שִׁינּוּד מֵאוֹתָה נִקְדָּה עַל אוֹתָם
הַיָּמִים שֶׁנִּקְרְאוּ מַחֲנֶה, וּמִתְחַבֵּר עִם
הַמְלִיךְ הַקְדוּשׁ.

מי שלא סופר...

בֹּא רְאֵה, כָּל אֶדָם שֶׁאִינוּ מוֹנֶה חֲשׁוֹן
זֶה, אוֹתָן שְׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימוֹת,
לְזָכוֹת לְטַהֲרָה הַזֹּה, לֹא נִקְרָא טָהוֹר,
וְאִינוּ בְּכֻלָּל שֶׁל טָהוֹר, וְאִינוּ כְּדָאֵי לֵהִיּוֹת
לוֹ חֵלֶק בְּתוֹרָה.

וּסְפִרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְגו'.

מִצְוָה זוֹ לְסַפֵּר סְפִירַת
הַעֲמֵר הַרִי בְּאֶרְצוֹ. וְסוּד זֶה - יִשְׂרָאֵל,
אֵף עַל גֵּב שֶׁנִּטְהַרוּ לַעֲשׂוֹת פֶּסַח וְיִצְאוּ
מִן הַטְּמֵאָה, לֹא הָיוּ שְׁלֵמִים וְטָהוּרִים
כְּרֵאוּי. וְעַל כֵּן אֵין הַלֵּל גָּמוּר בְּיָמֵי
הַפֶּסַח, שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא הִשְׁתַּלְּמוּ כְּרֵאוּי.

כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁיּוֹצֵאת מִטְּמֵאָה, וְכִיּוֹן
שֶׁיּוֹצֵאת, מִשֶּׁם וְהִלָּאָה, וְסִפְרָה
לָהּ. אֵף כֵּן יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁיּוֹצֵאת מִמִּצְרַיִם,
יִצְאוּ מִטְּמֵאָה, וְעָשׂוּ פֶסַח לְאֹכַל בְּשַׁלְחַן
אֲבִיהֶם, וּמִשֶּׁם וְהִלָּאָה יַעֲשׂוּ חֲשׁוֹן
לְקָרֵב אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ, לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ,
וְאוֹתָם חֲמִשִּׁים יָמִים שֶׁל טָהֲרָה לְהַכְנִס

כָּךְ כְּתוּב וּבִרְדַּת הַטַּל עַל הַמַּחֲנֶה
לְיָלֵה. עַל הַמַּחֲנֶה כְּתוּב, וְלֹא
כְּתוּב וּבִרְדַּת הַטַּל לְיָלֵה. אֲלֵא עַל
הַמַּחֲנֶה, בְּגִין דִּינִירְד מִתְהוּא נִקְדָּה, עַל
אִינוּ יוֹמִין דְּאִתְקְרִיאוּ מַחֲנֶה. וּמִתְחַבֵּר
בְּמִלְבָּא קְרִישָׁא.

מי שלא סופר...

(חלק ג דף צ"ז ע"ב)

תָּא חֲזִי, כָּל בַּר נִשׁ דְּלֵא מְנֵי חוּשְׁבָנָא
דָּא, אִינוּן שְׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימוֹת,
לְמִזְבֵּי לְדְבוּתָא דָּא, לֹא אִקְרִי טָהוֹר,
וְלֹא בְּכֻלָּל דְּטָהוֹר הוּא, וְלֹא הוּא
כְּדָאֵי לְמַהוּ לֵיה חוּלְקָא בְּאוּרִייתָא.

(חלק ג דף צ"ז ע"ב)

וּסְפִרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת וְגו'.

(ויקרא כ"ג), פְּקוּדָא דָּא,
לְסַפֵּר סְפִירַת הַעֲמֵר, הֵא אוֹקִימָנָא,
וְרוּא דָּא, יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גֵּב דְּאִתְדְּכוּ
לְמַעַבְד פֶּסַחָא, וְנִפְקוּ מִמִּסְאָבוּ, לֹא הָיוּ
שְׁלֵמִין וְדְכוּיִן בְּדָקָא חֲזִי. וְעַל דָּא, לֹא
הִלֵּל גָּמוּר בְּיוֹמֵי דְּפֶסַחָא, דְּעַד כְּעַן לֹא
אִשְׁתַּלְּמוּ בְּדָקָא יְאוּת.

בְּאִתְתָּא דְּנִפְקָא מִמִּסְאָבוּ, וְכִיּוֹן
דְּנִפְקָא, מִתְמַן וְלִהְלָאָה,
וְסִפְרָה לָהּ. אוּף הֵבֵא יִשְׂרָאֵל, בַּד נִפְקוּ
מִמִּצְרַיִם, נִפְקוּ מִמִּסְאָבוּ, וְעַבְדוּ פֶסַח,
לְמִיכַל בְּפִתּוּרָא דְּאֲבוּהוֹן, וּמִתְמַן
וְלִהְלָאָה יַעֲבִדוּן חוּשְׁבָנָא, לְמַקְרֵב
אִתְתָּא לְבַעֲלָהּ, לְאִתְחַבְרָא בְּהִדְיָה,

לסוד העולם הבא, ולקבל תורה, ולקרב אשה לבעלה. ומשום שהימים הללו ימים של עולם הזכר, לא נמסר חשבון זה אלא לגברים לבדם. ולכן חשבון זה הוא בעמידה, ודברי העולם התחתון בישיבה, ולא בעמידה. וסוד זה, תפלת העמידה ותפלה של מישוב.

קרבו העומר

והניף את העמר וגו'. מצוה זו להקריב קרבן העמר. הקרבן הזה הוא פלו בדבקות מעלה ומטה, הגבירה ובניה הולכים כאחד. העמר הזה מקריבים ישראל בטְהַרְתֶּם, ואותו הקרבן הוא משעורים, וזה הקריבו, להכניס אהבה בין אשה ובעלה.

אשת זנונים הרחיקה עצמה מביניהם, שלא יכולה לעמד על גבה. אשת חיל הקריבה עצמה להתקרב לפהו הגדול, ודאי היא טהורה, (במדבר ה) ונקתה ונזרעה זרע, ומוסיפה כח ואהבה לבעלה. אשת זנונים בורחת מהמקדש, שלא להתקרב אליו, שאלמלא באותו זמן שאשת חיל בודקת עצמה, היא מתקרבת אליה, היתה אובדת מן העולם. ועל פן לא

ואיננו חמושין יומין דדכיו, לאעלא לרזא דעלמא דאתי, ולקבלא אורייתא, ולמקרב אתתא לבעלה. ובגין דאלין יומין, יומין דעלמא דדבורא, לא אתמסר חשבנא דא אלא לנברי בלחודייהו. ועל דא חשבנא דא, בעמידה איהו, ומלון דעלמא תתאה, בישיבה, ולא בעמידה. ורזא דא, צלותא דעמידה, וצלותא מיושב.

קרבו העומר

(חלק ג דף צ"ז ע"א)

והניף את העמר וגו' (ויקרא כו). שקודא דא, לקרבא קרבן העמר, קרבנא דא, כלא איהו בדבקותא עילא ותתא, מטרוניתא ובנהא בחדא אולין. עמר דא, מקרבין ישראל בדכיותא דלהון, וזהו קרבנא איהו מן שעורים, ודא אתקריבו, למיעל רחימו בין אתתא ובעלה.

אשת זנונים אתרחקת גרמה מביניהו, דלא יכולת למיקם על גבה. אשת חיל קריבת גרמה לקרבא לנבי בהנא רבא, ודאי טהורה היא, (במדבר ה) ונקתה ונזרעה זרע, ואוסיפת חילא ורחימו לנבי בעלה. אשת זנונים ערקת מן מקדשא, דלא למקרב לנביה, דאלמלא בהווא זמנא דאשת חיל אבדיקת גרמה, איהי אתקריבת לנבה, אתאבדת מעלמא. ועל דא לא בעיא

רוצה להתקרב למקדש, ובורחת ממונו, ונשארים ישראל זפאין, בלי ערבוב אחר, אל סוד האמונה.

סוד הסתר הזה שתי אציות. וכשהריח זו את זו בבדיקה שלה, צבתה בטנה ונפלה ירכה. שהרי בדיקת אשת חיל הוא סם המות לאשת זנונים. וזוהי העצה שנתן הקדוש ברוך הוא לבניו להקריב קרבן זה בשביל אשת חיל, שתברח ממנה אשת זנונים, ונשארים ישראל בלי ערבוביא אחרת. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא. (ע"כ רעיא מהימנא).

וארגמן - זה שבועות, סוד הארגמן, שתורה שבכתב שנתנה בו כלולה משני צדדים - מימין ומשמאל, כמו שנאמר (דברים לב) מימינו אש דת למו, וזהו ארגמן.

⊕ לימוד ליום ז' של פסח ⊕

אורו של הר סיני

וזאת התרומה - הרי נאמר, שכשהתגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני, פשנתנה תורה לישראל בעשר אמירות, כל אמירה ואמירה עשתה קול, ואותו קול נחלק לשבעים קולות, וכלם היו מאירים ונצצים לעיני כל ישראל, והיו רואים

לקרבא למקדשא, וערקת מניה, ואשתארו ישראל זפאין, בלא ערבוביא אחרא, לגבי רזא דמהימנותא.

רזא דסתרא דא, תרתין אחתן. וכד ארתת דא לגבי דא, בבדיקו דילה, צבתה בטנה ונפלה ירכה. דהא בדיקו דאשת חיל, סמא דמותא לאשת זנונים. ודא איהו עימא, דיהב קדשא ברוך הוא לבנוי, לקרבא קרבנא דא בגין אשת חיל, דתערוק אשת זנונים מנה. ואשתארו ישראל בלא ערבוביא אחרא, זפאין אינון בעלמא דין, ובעלמא דאתי (ע"כ רעיא מהימנא).

(חלק ב דף קל"ה ע"א)

וארגמן, דא שבועות, רזא דארגונוא, דתורה שבכתב דאתיהיבת ביה, כלילא מתרין סטרין, מימינא ומשמאלא, כמה דאת אמר (דברים לג) מימינו אש דת למו, ודא איהו ארגמן.

⊕ לימוד ליום ז' של פסח ⊕

אורו של הר סיני

(חלק ב דף קמ"ה ע"א)

וזאת התרומה, (שמות כה) הא אתמר, דכד קדשא ברוך הוא אתגלי על טורא דסיני, כד אתיהיבת אוריתא לישראל בעשר אמירן. כל אמירה ואמירה עביד קלא, ונהוא קלא אתפרש לשבעין קליו, והוו בלהו גהירין ונצצין לעיניהו דישראל בלהו, והוו

עין בעין את זיו כבודו. זהו שכתוב (שמות כ) וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת. רואים וְדָא.

ואתו קול הנה מתרה בכל אחד ואחד מישראל ואומר להם: תקבל אותי עליך בכך וכך מצוות שבתורה? ואמרו פן. חזר לו על ראשו והתגלגל עליו, והנה מתרה בו ואומר לו: תקבל אותי עליך בכך ענשים שבתורה? והנה אומר פן. אחר כך חזר אותו הקול ונשק אותו בפיו. זהו שכתוב (שיר א) ישקני מנשיקות פיהו.

ואז כל מה שהיו רואים ישראל באותו זמן, היו רואים בתוך אור אחד שקבל כל אותם האורות האחרים, והיו משתוקקים לראות. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אותו האור שראיתם בהר סיני שקבל כל אותם גוני האורות ותשוקתכם עליו, תקבלו אותה ותקחו אותה אליכם, ואותם גונים שהיא מקבלת, אלה הם זהב וכסף ונחשת וגו'.

עכשו דבר אחר אני רוצה לדעת, הרי ראינו בפסח ז' ובסכות ז', ושלמות השמחה ביום אחר. בשבועות

חמאן עינינו בעינינו זיו וקרא דיליה, הָדָא הוּא דְכְתִיב (שמות כ), וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת. רואים וְדָא.

וההוא קלא הנה אתרי ביה בכל חר וחד מישראל, ואמר לון, תקבלני עלך, בכך וכך פקודין דבאורייתא, ואמרו הין. אהדר ליה על רישיה, ומתגלגלא עליה, והנה אתרי ביה, ואמר ליה, תקבלני עלך בכך עונשין דבאורייתא, והנה אומר הין. לבתר אהדר ההוא קלא, ונשיק ליה בפומיה, הָדָא הוּא דְכְתִיב (שה"ש א), ישקני מנשיקות פיהו.

וכדין כל מה דהוו חמאן ישראל בההוא זמנא, הוו חמאן גו חר גהורא, דקביל כל אינון גהורין אחרנין, והוו תאבין למחמי. אמר לון קדשא בריך הוא, ההוא גהורא דחמיתו בטורא דסיני, דקביל כל אינון גווי גהורין, ותיאובתא דלכון עליה, תקבלון לה ותסבון לה לגפיכון, ואינון גווי דאיהי מקבלא, אלון אינון זהב וכסף ונחשת וגו'.

(חלק ג דף צ"ו ע"א)

השתא מלה אחרא בעינא למנדע, הא חזינא בפסח ז', ובסכות ז', ושלמינו דחדוותא ביומא אחרא.

למה נמצאו בו ז' ימים, והרי כָּאן
ראויים יותר מהכל?

ישראל גוי אחד

פְּתַח וְאָמַר, (שמואל ב ז) וּמִי כַעֲמֹד
כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. וְכִי
מֵאִי שָׁנָא הָכֵּה דְאֶקְרִין יִשְׂרָאֵל אֶחָד,
וְתִיר מֵאַתֵּר אַחְרָא. אֲלֵא, בִּינּוּן דְשִׁבְחָא
דְיִשְׂרָאֵל, אֵתְיָא לְפָרְשָׁא, קָרָא לִזְנוּן
אֶחָד, דְהָא בְּכָל אַתֵּר שִׁבְחָא דְיִשְׂרָאֵל
אֶחָד הוּא. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְכָל
קָשִׁירוּ דְעֵלְמָי וְתַתָּא, בְּהָא אַתֵּר
דְאֶקְרִי יִשְׂרָאֵל אֶשְׁתַּבַּח. (ועוד)
דְאֵתְקַשֵּׁר בְּמַה דְלַעֲיָלָא, וְאֵתְקַשֵּׁר בְּמַה
דְלַתַּתָּא, וְאֵתְקַשֵּׁר בְּבִנְיַת יִשְׂרָאֵל. וְעַל
דְאֵתְקַשֵּׁר בְּמַה דְלַעֲיָלָא, וְבְאַתֵּר דְאֵתְקַשֵּׁר
שְׁלִימָא וְיַחְוּדָא עֲלֵהָ קַדִּישָׁא.

וְעַל דָּא, יוֹמָא דָּא, קִשְׁוֹרָא
דְמַהֲיִבְנוּתָא הוּא, קִשְׁוֹרָא
דְכָלָּא. וּבְתִיב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הוּא
לְמַחְזִיקִים בְּהָ אֵילָנָא הוּא דְאֶקְרִי אֶחָד.
וְעַל דָּא בְּגִין דְאֵינּוּן מַתְקַשְׁרִי בְאַתֵּר
דָּא, אֶקְרִי תְכִי. וְעַץ חַיִּים אֶחָד הוּא
וְדָאִי אֶקְרִי, בְּגִין דְכָלָּא בִּיהָ אֵתְקַשֵּׁר,
וְיוֹמָא (ס"א וּשְׁמַא) דִּילִיהָ, אֶחָד וְדָאִי,
קִשְׁוֹרָא דְכָלָּא, וְאַמְצְעִיתָא דְכָלָּא.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב), וְעַץ
הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן, בְּתוֹךְ מִמְשֵׁה,

בְּשִׁבְעוֹת, אֲמַאי לָא אֶשְׁתַּבַּחוּ בִּיהָ ז'
יָמִים, וְהָא הָכֵּה אֶתְחַזֵּן יְתִיר מִכָּלָּא.

ישראל גוי אחד

פְּתַח וְאָמַר, (שמואל ב ז) וּמִי כַעֲמֹד
כִּי־יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ. וְכִי
מֵאִי שָׁנָא הָכֵּה דְאֶקְרִין יִשְׂרָאֵל אֶחָד,
וְתִיר מֵאַתֵּר אַחְרָא. אֲלֵא, בִּינּוּן דְשִׁבְחָא
דְיִשְׂרָאֵל, אֵתְיָא לְפָרְשָׁא, קָרָא לִזְנוּן
אֶחָד, דְהָא בְּכָל אַתֵּר שִׁבְחָא דְיִשְׂרָאֵל
אֶחָד הוּא. מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְכָל
קָשִׁירוּ דְעֵלְמָי וְתַתָּא, בְּהָא אַתֵּר
דְאֶקְרִי יִשְׂרָאֵל אֶשְׁתַּבַּח. (ועוד)
דְאֵתְקַשֵּׁר בְּמַה דְלַעֲיָלָא, וְאֵתְקַשֵּׁר בְּמַה
דְלַתַּתָּא, וְאֵתְקַשֵּׁר בְּבִנְיַת יִשְׂרָאֵל. וְעַל
דְאֵתְקַשֵּׁר בְּמַה דְלַעֲיָלָא, וְבְאַתֵּר דְאֵתְקַשֵּׁר
שְׁלִימָא וְיַחְוּדָא עֲלֵהָ קַדִּישָׁא.

וְעַל דָּא, יוֹמָא דָּא, קִשְׁוֹרָא
דְמַהֲיִבְנוּתָא הוּא, קִשְׁוֹרָא
דְכָלָּא. וּבְתִיב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הוּא
לְמַחְזִיקִים בְּהָ אֵילָנָא הוּא דְאֶקְרִי אֶחָד.
וְעַל דָּא בְּגִין דְאֵינּוּן מַתְקַשְׁרִי בְאַתֵּר
דָּא, אֶקְרִי תְכִי. וְעַץ חַיִּים אֶחָד הוּא
וְדָאִי אֶקְרִי, בְּגִין דְכָלָּא בִּיהָ אֵתְקַשֵּׁר,
וְיוֹמָא (ס"א וּשְׁמַא) דִּילִיהָ, אֶחָד וְדָאִי,
קִשְׁוֹרָא דְכָלָּא, וְאַמְצְעִיתָא דְכָלָּא.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב), וְעַץ
הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן, בְּתוֹךְ מִמְשֵׁה,

וְאֶחָזוּ בְּכָל הַצְּדָדִים וְנִקְשָׁר בּוֹ. וְעַל כֵּן פָּסַח וְסִכּוֹת, וְהוּא בְּאִמְצַע. מִשּׁוּם שֶׁהוּא הָאִמְצַע שֶׁל הַכֹּל, וְזֶהוּ הַשְּׁבִיחַ שֶׁל הַתּוֹרָה בַּיּוֹם הַזֶּה, וְלֹא יוֹתֵר. שְׁבִיחַ הָאִמּוּנָה וְקִשְׁר שֶׁל הַכֹּל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שֶׁשָּׂאֵלְתִי וְזָכִיתִי לְדַבְּרִים הַלְלוּ.

שירת העתיד

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שְׂמִיחָה וְשִׁירָה עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לִשְׁבַח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ הַשְּׁבִיחַ שֶׁמִּשְׁבְּחִים יִשְׂרָאֵל בְּלֵיל הַפֶּסַח, שֶׁכְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל מִתְקַדְּשֵׁת בַּקְּדֻשָּׁת הַמְּלָךְ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה ל) הַשִּׁיר יִהְיֶה לָכֶם כְּלֵיל הַתְּקַדְּשׁ חֵג. כְּלֵיל הַתְּקַדְּשׁ חֵג דְּיוֹקָא. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

אושרם של עוסקי תורה

וּבַיּוֹם הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה' בְּשִׁבְעַתֵּיכֶם מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְגו' (במדבר כח). רַבִּי שְׂמַעוֹן פְּתַח, (דברי הימים א טז) אֲזַיְרָנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי ה' כִּי בָא לְשִׁפּוֹט אֶת הָאֶרֶץ. אֲשֶׁרֵי חִלַּקְתָּ שָׁל אוֹתָם הַמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה, שִׁיזְדַּעֲמִים אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנֶאֱחָזִים בְּשִׁמּוֹ (כָּל יוֹם). אוֹי לְאוֹתָם שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, שֶׁהֲרִי אֵין לָהֶם

בְּמִצְעוֹת, וְאֶחָד בְּכָל סְטָרִין, וְאֵתְקַשֵּׁר בִּיהֵ. וְעַל דָּא פָּסַח וְסִכּוֹת, וְהוּא בְּאִמְצַעֵיתָא. בְּגִין דְּאִיְהוּ אִמְצַעֵיתָא דְּכָלָא, וְדָא הוּא שְׁבִיחָא דְּאוּרִייתָא בְּהַאי יוֹמָא, וְלֹא יוֹתֵר, שְׁבִיחָא דְּמַהִימְנוּתָא, וְקִשְׁרָא דְּכָלָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּרוּךְ רַחֲמֵינָא דְּשְׂאִילָנָא, וְזָכִינָא לְהַנִּי מִיְלִי.

שירת העתיד

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, חֲדוּתָא וְשִׁירָתָא, זְמִינִין יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְחָא לְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, בְּהַאי שְׁבִיחָא דְּמִשְׁבְּחֵי יִשְׂרָאֵל בְּלֵילָא דְּפֶסַח, דְּכְנִסֵּת יִשְׂרָאֵל אֶתְקַדְּשֵׁת בַּקְּדוּשָׁה דְּמִלְבָּא. תְּדָא הוּא דְּבִתִּיב, (ישעיה ל) הַשִּׁיר יִהְיֶה לָכֶם כְּלֵיל הַתְּקַדְּשׁ חֵג. כְּלֵיל הַתְּקַדְּשׁ חֵג דְּיִיִקָּא. בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

אושרם של עוסקי תורה

וּבַיּוֹם (במדבר כח) הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה בְּשִׁבְעַתֵּיכֶם מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְגו' רַבִּי שְׂמַעוֹן פְּתַח, (דברי הימים א טז) אֲזַיְרָנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלִּפְנֵי יי' כִּי בָא לְשִׁפּוֹט אֶת הָאֶרֶץ. וּבָאָה חוֹלְקֵיהוֹן דְּאֵינוּן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִייתָא יוֹמָא וְלַיְלִי, דְּיַדְעִין אֶרְחוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, וְאֵתְאֲחָדִין בְּשִׁמְיָה (כָּל יוֹמָא). וְיִי לְאֵינוּן דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִייתָא, דְּהָא לִית

(ח"ג צ"ז ע"א)

חלק בשם הקדוש, ולא נאחזים בו, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. מי שזוכה בעולם הזה, זוכה בעולם הבא. שפך שנינו, (שיר ז) דובב שפתי ישנים, אף על גב שהם באותו עולם, שפותיהם מרחשות שם תורה.

הקרבת השעורים

בא ראה, עד עכשו הקריבו ישראל תבואת הארץ, תבואת הארץ ודאי, והתעסקו בה ונקשרו באותו קשר. ואף על גב שהדין נמצא, נמצא בו דין בשלום (שהעולם התנהג בו). והקריבו שעורים, משום שהוא ראשון מכל שאר התבואה, ומקריבים מהראשון ולא מאותו שמתאחר, שהרי האחיזה הראשונה שישאר נאחזו בקדוש ברוך הוא היא פאן. אמר הקדוש ברוך הוא, אני נתתי לכם מן במדבר מאותו מקום שנקרא שמים, שפתיב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, ואתם מקריבים לפני שעורים.

תורת הקנאת

וסיד הדבר - זאת תורת הקנאת, חסר. אזרה לנשות העולם שלא יסו פחת בעליהן. ואם לא, אז קמוח שערים עתיד להקרב. ומהדבר הזה נודע דבר

לון חולקא בשמא קדישא, ולא אתאחדן ביה, לא בהאי עלמא, ולא בעלמא דאתי. מאן דזכי בהאי עלמא, זכי בעלמא דאתי. דהכי תנינן, (שיר השירים ז) דובב שפתי ישנים, אף על גב דאינון בההוא עלמא, שפותיהו מרחשן תמן אורייתא.

הקרבת השעורים

תא חזי, עד השתא אקריבו ישראל תבואת הארץ, תבואת הארץ ודאי. ואתעסקו ביה, ואתקשרו בההוא קשרא. ואף על גב דדינא אשתכח, דינא בשלמא אשתכח ביה. (ס"א דעלמא אתנהיג ביה) ואקריבו שעורים, בגין דאיהו קדמאה מכל שאר תבואה, ומן קדמאה מתקרבא, ולא מתהוא דמתאחר, דהא אחידו קדמאה דישאל אתאחדו ביה בקודשא בריך הוא, קבא הוא. אמר קדשא בריך הוא, אנה יתבית לבו מן במדברא, מתהוא אתר דאקרי שמים, דכתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, ואתון מקריבין קמאי שעורים.

תורת הקנאת

ורזא דמלה, זאת תורת הקנאת, חסר. אזהרותא לנשי עלמא, דלא ישטון תחות בעליהון. ואי לאו, קמוח שעורים זמינא לקרבא. וממלה תדא,

אחר. אשרי חלקם של ישראל, שהרי פנסת ישראל לא משקרת במלך הקדוש לעולמים. פנסת ישראל תמהה, (במדבר ה) אשר תשטה אשה תחת אישה! משום כך דין האשה הזו ממקומה היא באה. ומי הוא מקומה? אותה שפתוב בה (משלי לא) אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה. (שם יב) אשת חיל עטרת בעלה.

ואותו קמח שעורים שמביאה אותה אשה, נקרא מנחת קנאות, חסר. כך נקראת פנסת ישראל. ועל כן פתוב בפנחס, תחת אשר קנא לאלהיו, שקנאה כאן נאחזת. שמי שמשקר בברית הזו, מתעוררת עליו קנאה, ולכן קנאים פוגעים בו. בא ראה, קמח שערים, העמר הזה, שפיון שהיה מגיע לרחים של גרוסות, מפיקים ממנו עשרון מנפה בשלש עשרה נפה.

שבע שבתות תמימות

וזה שבע שבתות תמימות. אחר שעולות שבע השבתות הללו, בא המלך הקדוש להזדוג עם פנסת ישראל, ונתנה התורה. ואז התעטר המלך ביחוד שלם, ונמצא אחד למעלה ולמטה. וכשמתעורר המלך הקדוש ומגיע זמן התורה, כל אותם האילנות

אשתמודע מלה אחרא. זכאה חולקיהון ד'ישראל, דהא כנסת ישראל לא שקרת במלכא קדישא לעלמין. פנסת ישראל תנוחה, (במדבר ה) אשר תשטה אשה תחת אישה, בגין כך דינא דהאי אתתא (דף צ"ו ע"ב) מאתרהא קא אתיאי. וכאן הוא אתרהא ההוא דכתיב בה (משלי לא) אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה. (משלי יב) אשת חיל עטרת בעלה.

והוא קמח שעורים, דאייתית ההיא אתתא, מנחת קנאת אתקרי, חסר, פנסת ישראל הכי אקרי. ועל דא בפנחס כתיב (במדבר כה), תחת אשר קנא לאלהיו, דקנאה הכא אתאחד, דכאן דמשקר בהאי ברית, קנאה אתערת עליה, ועל דא קנאין פוגעין בו. תא חזי, קמח שעורים, האי עומר, דכיון דהיה מטא לריחין דגרוסות, מפיקין מניה עשרון מנפה ב"ג נפה.

שבע שבתות תמימות

ודא שבע שבתות תמימות, לבתר דסלקין שבע שבתות אליו, אתא מלכא קדישא לאזדוגא בה בפנסת ישראל, ואורייתא אתיהיבת. וכדין אתעטר מלכא ביחודא שלים, ואשתבח אחד לעילא ותתא. וכד אתער מלכא קדישא, ומטא ומנא

שְׁמַבְכָּרִים אֶת הַפְּרוֹת שֶׁלָּהֶם, מְעַלִּים שִׁירָה. וּמָה הֵם אוֹמְרִים בְּשַׁעַה שְׁלוֹקֻטִים אוֹתָם? פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים קג) ה' בְּשָׁמַיִם הִכִּין כֶּסֶף וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה. (שם לו) ה' בְּהַשְׁמָיִם חִסְדָּךְ. וְכָתוּב (ישעיה נה) וְכָל עַצֵּי הַשָּׂדֶה יִמְחָאוּ כָּף.

וְעַל כֵּן שָׁנִינוּ, בַּעֲצַרְתָּ עַל פְּרוֹת הָאֵילָן, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ, מִשּׁוּם כִּי נִקְרָא אֶחָד, אֶחָד וְדָאִי, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ.

עץ חיים היא למחזיקים בה

בֵּא רָאָה, מָה כְּתוּב? מִמּוֹשְׁבֵי תִּיכֶם תָּבִיאוּ לָחֶם תְּנוּפָה וְגו', סֵלֶת תִּתְּיִנֶה חֶמֶץ תִּתְּפִינֶה. מָה שׁוֹנֶה כָּאֵן חֶמֶץ (בְּכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל)? אֵלֶּא מִשּׁוּם שֶׁהַכֹּל אַחֲזִיזִים בּוֹ (וְכוּ) בְּאֵילָן, שֶׁהָרִי בְּאֵילָן אַחֲזִיזִים עֲנָפִים, בְּאֵילָן אַחֲזִיזִים עֲלִים, קִלְפוֹת, דִּינִים רַבִּים בְּכָל הַצְּדָדִים, הַכֹּל נִמְצָא בּוֹ. וּמִשּׁוּם שֶׁהָאֵילָן הַזֶּה מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרָע, שֶׁהוּא בְּבֵית מוֹשֵׁב הָאָדָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵהָאֵילָן הַזֶּה נִזְוִינִים כָּל שְׂאֵר הָאֵילָנוֹת לְמִטָּה, וְהוּא הַשְּׁתַּרְשָׁא עַל נֶהַר אֶחָד עִמָּךְ שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא, וְאֵין פּוֹסְקִים מִימֵיו לְעוֹלָמִים. עֲלֵיו כְּתוּב (ירמיה יז) וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַע עַל מֵים וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשׁוֹ, וְעַל

דְּאוֹרֵייתָא. כָּל אֵינִין אֵילָנִין דְּמִבְּכָרִי אֲבִייהוּ, סִלְקִין שִׁירְתָּא. וּמָאִי אֲמַרִי בְּשַׁעַתָּא דְּמַלְקֻטֵי לְהוֹן, פּוֹתְחִי וְאֲמַרִי (תהלים קג), יי' בְּשָׁמַיִם הִכִּין כֶּסֶף וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה. (תהלים לו) יי' בְּהַשְׁמָיִם חִסְדָּךְ. וְכָתוּב, (ישעיה נה) וְכָל עַצֵּי הַשָּׂדֶה יִמְחָאוּ כָּף.

(חלק ג דף צ"ז ע"א)

וְעַל דָּא תְּנִינוּ, בַּעֲצַרְתָּ עַל פְּרוֹת הָאֵילָן, וְהָאֵ אֻקְמוּיָהּ בְּגִין כִּי אֶחָד אֲקָרִי, אֶחָד וְדָאִי, כְּמָה דְּאֲמַרְנָן.

עץ חיים היא למחזיקים בה

תָּא תְּנִי, מָה כְּתוּב, מִמּוֹשְׁבֵי תִּיכֶם תָּבִיאוּ לָחֶם תְּנוּפָה וְגו', סֵלֶת תִּתְּיִנֶה חֶמֶץ תִּתְּפִינֶה. מָאִי שָׁנֵא הַכָּא חֶמֶץ (בְּכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל), אֵלֶּא בְּגִין דְּכִלְא אַחֲדִין בֵּיה (וְכוּ) בְּאֵילָנָא, דְּהָא בְּאֵילָנָא אַחֲדִין עֲנָפִין, בְּאֵילָנָא אַחֲדִין עֲלִין, קִלְפִין, דִּינִין סְגִיאוּן בְּכָל סְטְרִין, כִּלְא אַשְׁתַּכַּח בֵּיה. וּבְגִין דְּהָאִי אֵילָנָא, מְכַפֵּר עַל יֵצֵר הָרָע, דְּהוּא כְּבִי מוֹתְבִיָּה דְּכַר נֶשֶׁ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵהָאֵ אֵילָנָא אֲתִנְנוּ כָּל שְׂאֵר אֵילָנִין לְתַתָּא. וְהוּא אַשְׁתַּרְשָׁא עַל חַד נֶהַרָא עִמָּקָא, דְּנִגִיד וְנִפִיק וְלֹא פִסְקוּן מִימּוֹי לְעֵלְמִין. עֲלִיהָ כְּתוּב (ירמיה יז) וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַע עַל מֵים וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשׁוֹ, וְעַל דָּא אֲקָרִי

כֵּן נִקְרָאת תּוֹרָה (משלי ג) עֵץ חַיִּים
היא וגו'. ומה זה ותִּמְכֶיָהּ מֵאֲשֶׁר? הרי
פְּרִשׁוּהָ, אֲבָל וְתִמְכֶיָהּ מֵאֲשֶׁר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִּי
אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת.

יום החמישים

וְהַחֲמִשִּׁים הללו הם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ,
כָּלֵל הַפָּנִים שֶׁל הַתּוֹרָה,
שֶׁהָרִי בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים הוּא סוּד תּוֹרָה
מִמֶּשֶׁ. וְאֵלּוּ הֵם חֲמִשִּׁים יָמִים שְׁבוּ
שְׂמֻטָּה וְיֻבֵּל. וְאִם תֹּאמַר, חֲמִשִּׁים? הָרִי
הֵם אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ! אַחַד הוּא טְמִיר,
וְהַעוֹלָם נִסְמָךְ עָלָיו. וּבְאוֹתוֹ יוֹם
הַחֲמִשִּׁים הַתְּגֵלָה הַטְּמִיר וְהַתְּכֶסֶה
(וְנִמְצָא) בּוֹ, כְּמוֹ מֶלֶךְ שֶׁבֵּא לְבֵית
שׁוֹשְׁבֵינּוֹ וְנִמְצָא שָׁם, אַף כָּאֵן יוֹם
הַחֲמִשִּׁים, וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ אֶת הַסוּד הַזֶּה.

חג שבועות

הַמִּצְוָה (ל"ג) שֶׁאַחַר זוֹ, לַעֲשׂוֹת חַג
שְׁבֻעוֹת, שֶׁכְּתוּב (דברים טז)
וְעִשִּׂיתָ חַג שְׁבֻעוֹת לַה' אֱלֹהֶיךָ. שְׁבֻעוֹת
- עַל שֶׁנִּכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל לְסוּד חֲמִשִּׁים
הַיָּמִים, שֶׁהֵם שֶׁבַע שְׁבֻעוֹת, וּבְקֶרְבֶּן
הַעֲמֹר הַתְּבַטֵּל יִצְרָר הָרַע, שְׁבוֹרַח מֵאֲשֶׁת
חֵיל. וְכִשְׁשָׁם לֹא נִקְרַב, מִתְּדַבְּקִים
יִשְׂרָאֵל עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְּבַטֵּל
מִמַּעֲלָה וּמִמַּטָּה.

אוֹרֵייתָא, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא וְגו'.
וּכְמוֹ וְתִמְכֶיָהּ מֵאֲשֶׁר. הֵא אֹקְמוּהָ,
אֲבָל וְתִמְכֶיָהּ מֵאֲשֶׁר, בְּמַה דָּאתְ אָמַר
(בראשית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִּי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת.

יום החמישים

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

וְאֵלֶּין חֲמִשִּׁין, תִּשְׁעַ וְאַרְבָּעִין אֵינּוּן,
כָּלֵל אַנְפֵי אוֹרֵייתָא, דְּהֵא
בְּיוֹמָא דְחֲמִשִּׁין, אִיהוּ רִזָּא דְאוֹרֵייתָא
מִמֶּשֶׁ. וְאֵלֶּין אֵינּוּן חֲמִשִּׁין יוֹמִין, דְּבֵיה
שְׂמֻטָּה וְיֻבֵּלֵא. וְאִי תִיּוֹמָא, חֲמִשִּׁין, תִּשְׁעַ
וְאַרְבָּעִין אֵינּוּן. חַד טְמִירָא אִיהוּ,
וְעִלְמָא אֶסְתְּמוּדְ עֲלֵיהּ. וּבְהַהוּא יוֹמָא
דְחֲמִשִּׁין, אֶתְגֵּלִיא טְמִירָא, וְאֶתְכֶסִּיא (נ"א
וְאֶשְׁתַּכַּח) בֵּיה. כְּמִלְכָּא דְאֶתִּי לְבִי
שׁוֹשְׁבֵינִיָּה, וְאֶשְׁתַּכַּח תַּמּוֹן, אוֹף הֵכָא
יוֹמָא דְחֲמִשִּׁין, וְהֵא אֹקְמוּנָא רִזָּא דֵּא.

חג שבועות

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

כְּקוּדָא (ל"ג) בְּתַר דֵּא, לְמַעַבְד חַג
שְׁבֻעוֹת, דְּכְתִיב וְעִשִּׂיתָ חַג
שְׁבֻעוֹת לַיְי' אֱלֹהֶיךָ. שְׁבֻעוֹת: עַל
דְּעָלוּ יִשְׂרָאֵל לְרִזָּא דְחֲמִשִּׁין יוֹמִין,
דְּאֵינּוּן שְׁבַע שְׁבֻעוֹת, וּבְקֶרְבְּנָא דְעֲמֹר,
אֶתְבַטֵּל יִצְרָר הָרַע, דְּעֶרְקַת מֵאֲשֶׁת חֵיל.
וְכַד תַּמּוֹן לֹא אֶתְקְרִיב, מִתְּדַבְּקוֹן
יִשְׂרָאֵל בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאֶתְבַטֵּל
מִעִילָא וּמִתַּתָּא.

עצרת

ובגין כך אקרי בנוזנא דא עצרת, דאית ביה בטול יצר הרע. ועל דא לא בתיב ביה חטאת, בשאר זמנין, דבתיב בהו חטאת (לוי). וכדין כל נהורין אתבנשו לאשת חיל, ובגין כך עצרת.

עצרת

ומשום כך נקרא בגון זה עצרת, שיש בו בטול יצר הרע, ועל פן לא כתוב בו חטאת כמו שאר הזמנים שכתוב בהם חטאת (לה). ואז כל האורות מתכנסים לאשת חיל, ומשום כך עצרת.

שבועות סתם

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

שבועות, ולא בתיב כמה אינון. אלא בכל אתר דאתמר סתם, שמא גרים דאינון מן שבע. ובתיב שבעה שבועות תספר לה, אמאי בתיב שבועות בלחודוי. אלא הכי אצטריך שבעת סתם, לאבליא עילא ותתא, דהא בכל אתר דאלין מתערי, אלן אוף הכי מתערי עמהון. עד לא הוה שלמה, לא הוו אתגליין, בין דאתא שלמה, עבד מנייהו פרט. דבתיב (מלכים א ח), שבעת ימים ושבעת ימים, דא איהו פרט.

שבועות סתם

שבועות, ולא כתוב כמה הם. אלא בכל מקום שנאמר סתם, השם גורם שהם מן שבע. וכתוב (שם) שבעה שבועות תספר לה, למה כתוב שבעת לבדו? אלא כך צריך שבועות סתם, להכליל מעלה ומטה, שהרי בכל מקום שאלו מתעוררים, אף אלה מתעוררים עמם. טרם שהיה שלמה, לא היו מתגלים. כיון שבא שלמה, עשה מהם פרט, שכתוב שבעת ימים ושבעת ימים. זהו פרט.

בזמנא אחרא בכלל, שבועות סתם. ולא אצטריך לבר נש אחרא למעבד מנהון פרט, בר שלמה. בגין דאינון שבעת ימים דלתתא, לא נהירו בשלימו, עד דאתא שלמה, וכדין קיימא סיתרא באשלמותא, באינון שבעת יומין. והכא חג שבועות סתם,

בזמן אחר בכלל, שבועות סתם. ולא צריך לאדם אחר לעשות מהם פרט, חוץ משלמה, משום שהם שבעת ימים שלמטה, לא מאירים בשלמות, עד שבא שלמה, ואז עמדה הלבנה בהשלמותה באותם שבעת הימים. וכאן חג שבועות סתם, משום שנכללו

תחתונים בעליונים, ולא האירו כמו
היום של שלמה.

עסק התורה באותו לילה

רבי שמעון היה יושב ועוסק בתורה
בלילה שהפלה מתחברת בבעלה.
ששנינו, כל אותם החברים בני היכל
הפלה, הצטרפו באותו לילה שהפלה
עתידה להיות למחרת בתוך החפה עם
בעלה להיות עמה כל אותו הלילה,
ולשמוח עמה בתקוניה שהיא מתפקנת
לעסק בתורה, מתורה לנביאים,
ומנביאים לכתובים, ובדרשות
הפסוקים ובסודות החכמה, בגלל
שאלו הם תקוניה ותכשיטה, והיא
ועלמותיה נקנסת ועומדת על ראשיהם
ומתפקנת בהם, ושמחה בהם כל אותו
הלילה, ולמחרת לא נקנסת לחפה אלא
יחד אתם. ואלה נקראים בני החפה.
וכיון שנקנסת לחפה, הקדוש ברוך הוא
שואל עליהם ומברך אותם, ומעטר
אותם בעטרת הפלה. אשרי חלקם.

והיה רבי שמעון וכל החברים מרננים
ברנת התורה ומחדשים דברי
תורה כל אחד ואחד מהם, והיה שמח
רבי שמעון וכל שאר החברים. אמר
להם רבי שמעון, בני, אשרי חלקכם,
בגלל שמחר לא תפגס הפלה לחפה
אלא יחד אתכם. בגלל שפגס

בניו דאתכללו תתאי בעלאי, ולא
אנחירו כיומא דשלמה.

עסק התורה באותו לילה

(ח"א ח' ע"א)
רבי שמעון הוה יתיב ולעי באורייתא
בליליא דבלה אתחברת בבעלה.
דתנינן כל אנון חבריא דבני היכלא
דבלה אצטריכו בההיא ליליא דבלה
אודמנת למהוי ליומא אחרא גו חופה
בבעלה למהוי עמה כל ההוא ליליא,
ולמחרי עמה בתקוניה דאיהו אתפקנת
למלעי באורייתא מתורה לנביאים
ומנביאים לכתובים ובמדרשות דקראי
וכריו דחכמתא. בגין דאלין אנון
תיקונין דילה ותכשיטה. ואיהו
ועולמתהא עאלת וקיימת על רישיהון
ואתפקנת בהו וחדת בהו כל ההוא
ליליא. וליומא אחרא לא עאלת לחופה
אלא בהדיהו. ואלין אקרון בני חופתא.
וכיון דעאלת לחופתא קדשא בריך הוא
שאל עליהו ומברך לון ומעטר לון
בעטרתה דבלה. ובאה חולקהון.

והוה רבי שמעון ובלהו חבריא
מרננין ברנה דאורייתא
ומחדשין מלין דאורייתא כל חד וחד
מניהו. והוה חדי רבי שמעון וכל שאר
חבריא. אמר לון רבי שמעון, בני
ובאה חולקבון בגין דלמחר לא תיעול
בלה לחופה אלא בהדיכו. בגין דכלהו

שְׁמַתְקַנִּים תְּקוּנָהּ בְּלִילָה הַזֶּה וּשְׂמֵחִים בָּהּ, כָּלֵם יִהְיוּ רְשׁוּמִים וְכַתּוּבִים בְּסֵפֶר הַזְכוּרֹנוֹת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבָרְכֶם בְּשַׁבְעִים בְּרָכוֹת וְעֵטְרוֹת שֶׁל עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

פְּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר, (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְכוּ'. פְּסוּק זֶה הָרִי הַעֲמִדְנוּהוּ. אָבֵל בְּזַמַּן זֶה שֶׁהִפְלָה מִתְעוֹרְרֵת לְהִפָּנֵס לַחֲפָה, לְמַחֲרֵת מִתְתַקְנֶת וּמְאִירָה בְּקִשׁוּטִיָּה יַחַד עִם הַחֲבָרִים שֶׁשָּׁמְחוּ עִמָּה כֹּל אוֹתוֹ הַלִּילָה, וְהִיא שְׂמֵחָה אִתָּם. וְלִמְחֲרֵת כְּמָה אוֹכְלוֹסִים, צְבָאוֹת וּמְרַכְבוֹת חַיִּלוֹת וּמְחַנּוֹת אִתָּהּ, וְהִיא וְכָלֵם מְחַפִּים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁתִּקְנֶה אוֹתָהּ בְּלִילָה הַזֶּה. פִּינּוֹן שְׂמַתְחַבְּרִים כְּאֶחָד וְהִיא רוֹאָה אֶת בַּעֲלָהּ, מַה פְּתוּבִים? הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל. הַשָּׁמַיִם - זֶה הַחֲתָן שֶׁנִּכְנָס לַחֲפָה. מְסַפְּרִים - מְאִירִים כְּזֹהֵר הַסִּפִּיר שֶׁמְאִיר וְזוֹהֵר מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם.

כְּבוֹד אֵל - זֶה כְּבוֹד פְּלָה שֶׁנִּקְרָא אֵל, שֶׁכְּתוּב (תהלים ז) וְאֵל זוֹעֵם בְּכָל יוֹם. בְּכָל יְמֵי הַשָּׁנָה נִקְרָא אֵל, וְנִכְעַת פְּשָׁהֲרִי נִכְנָסֵת לַחֲפָה, נִקְרָא כְּבוֹד וְנִקְרָא אֵל. כְּבוֹד עַל כְּבוֹד. אוֹר עַל אוֹר. שֶׁלְטוֹן עַל שֶׁלְטוֹן. וְאֵז בְּאוֹתָהּ שֶׁעָה שֶׁהַשָּׁמַיִם נִכְנָס לַחֲפָה וּבָא וּמְאִיר לָהּ,

דְּמַתְקַנִּין תְּקוּנָהּא בְּהַאי לִילִיא וְחֲדָאן בְּהַ בְּלָהוּ יִהוֹן רְשִׁימִין וְכַתִּיבִין בְּסִפְרָא דְדַכְרָנַיָא וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְבָרַךְ לֹונ בְּשַׁבְעִין בְּרָכָאן וְעֵטְרִין דְּעֻלְמָא עֲלָאָה.

פְּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר (תהלים יט), הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְכוּ'. קְרָא דָּא הָא אוֹקִימָנָא לִיה. אָבֵל בְּזַמְנָא דָּא דְבִלְהָ אַתְעָרָא לְמִיעֵל לַחוּפָה בְּיוֹמָא דְמַחֲרֵת אַתְתַקְנֶת וְאַתְנַהֲרֵת בְּקִשׁוּטִיָּהּא בְּהַרִי חֲבָרִיָּא דְחֲדָאן עִמָּה כֹּל הִיא לִילִיא וְאִיהִי חֲדָאת עִמָּהוּן. וּבְיוֹמָא דְמַחֲרֵת כְּמָה אוֹכְלוֹסִין חַיִּילִין וּמְשַׁרְרִין מִתְכַנְשִׁין בְּחֲדָה. וְאִיהִי וְבִלְהוּ מְחַפְּאֵן לְכָל חַד וְחַד דְתִקְנֶה לָהּ בְּהַאי לִילִיא. פִּינּוֹן דְמַתְחַבְּרָן כְּחֲדָא וְאִיהִי חֲמַאת לְבַעֲלָהּ מַה כְּתִיב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל. הַשָּׁמַיִם דָּא חֲתָן דְעָאֵל לַחוּפָה. מְסַפְּרִים, מְנַהֲרִין כְּזוֹהֲרָא דְסִפִּיר, דְנִהִיר וְזוֹהִיר מְסִיפִי עֲלָמָא וְעַד סִיפִי עֲלָמָא.

כְּבוֹד אֵל, דָּא כְּבוֹד פְּלָה דְאִקְרִי אֵל, דְכַתִּיב, (תהלים ז) וְאֵל זוֹעֵם בְּכָל יוֹם. בְּכָל יוֹמֵי שַׁתָּא אִקְרִי אֵל, וְהַשַּׁתָּא דְהָא עָאלֵת לַחוּפָה אִקְרִי כְבוֹד, וְאִקְרִי אֵל. יִקְרַע עַל יִקְרַע. נְהִירוֹ עַל נְהִירוֹ. וְשֶׁלְטָנוֹ עַל שֶׁלְטָנוֹ. בְּדִין בְּהִיא שֶׁעָתָא דְשָׁמַיִם עָאֵל לַחוּפָה וְאִתִּי וְנִהִיר לָהּ, כֹּל

כָּל אוֹתָם הַחֲבֵרִים שֶׁהִתְקִינוּ אוֹתָהּ, כָּלֵם מִתְפָּרְשִׁים בְּשִׁמוֹתָם שָׁם, וְזֶהוּ שִׁפְתוֹב וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ. מַעֲשֵׂה יָדָיו - אֵלֶּה אוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית יַחַד עִם הַפֶּלֶה. וְאוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית נִקְרָאִים מַעֲשֵׂה יָדָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנְנָהוּ, זוֹ בְּרִית הַקְּיָמָה שֶׁחֲתוּמָהּ בְּבִשָּׁר בֶּן הָאָדָם.

הַמְשַׁתֵּף בְּלֵיל שְׁבוּעוֹת מִשְׁלִים שְׁנוֹתָיו

שְׁבוּ נִכְבְּדִים, שְׁבוּ וּנְחַדְּשׁ תִּקְוֹן הַפֶּלֶה בְּבִלְיָה הַזֶּה. שֶׁכָּל מִי שֶׁמְשַׁתֵּתֵף יַחַד אֶתֶּה בְּבִלְיָה הַזֶּה, יִהְיֶה שְׁמוֹר לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה כָּל הַשָּׁנָה הַהִיא וְיוֹצֵיא שְׁנָתוֹ בְּשָׁלוֹם. עֲלֵיהֶם כְּתוּב (תְּהִלִּים ל"ד) חוֹנָה מִלֶּאֱרֹךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וְיִחַלְצֵם טַעֲמוֹ וְרָאוּ כִּי טוֹב ה'.

הַלּוֹמֵד בְּלֵילָה וּבִיּוֹם יוֹכֵה ל-"לא יִמוּשׁוּ מִפִּיךְ"

וּמִי שֶׁמְגִיעַ טְהוֹר לַיּוֹם הַזֶּה וְהִתְשַׁבֵּן לֹא נֶאֱבָד מִמֶּנּוּ, כְּשֶׁמְגִיעַ לְבִלְיָה הַזֶּה צָרִיף לוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, וְלִהְתַּחַבֵּר עִמָּה, וְלִשְׁמֹר טְהֵרָה עֲלִיוֹנָה שֶׁמְגִיעָה עֲלֵיו בְּאוֹתוֹ הַלְּיָלָה, וְנִטְהַר.

וְלִמְדָנוּ, שֶׁהַתּוֹרָה שֶׁצָּרִיף לוֹ לַעֲסֹק בְּבִלְיָה הַזֶּה - תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, כְּדֵי שִׁיטְהֵרוּ (שִׁיטְדַבֵּק) כְּאֶחָד

אֲנֹנִי חֲבֵרִיָּא דְאַתְקִינוּ לָהּ בְּלֵהוּ אֲתַפְרְשֵׁי בְּשִׁמְהֵן תַּמָּן הִדָּא הוּא דְבִתְיָב, (תְּהִלִּים י"ט) וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ. מַעֲשֵׂה יָדָיו, אֵלֶּיִן אֲנֹנִי מְאִירִי קְיָיִמָא דְבְּרִית בְּחֵדֵי בְּלָהּ, וְאֲנֹנִי מְאִירִי קְיָיִמָא דְבְּרִית אֶקְרוּן מַעֲשֵׂה יָדָיו, כְּמוֹהַ דְאַתְ אָמַר, (תְּהִלִּים ז') וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנְנָהוּ דְאֵ בְּרִית קְיָיִמָא דְחֲתִימִים בְּבִשְׂרָא דְכַר נָשׁ.

הַמְשַׁתֵּף בְּלֵיל שְׁבוּעוֹת מִשְׁלִים שְׁנוֹתָיו

(חֲלֹק א' דף קל"ה ע"א)

תִּיבּוֹ וְקִרְיָן תִּיבּוֹ וְנְחַדְּשׁ תִּקְוֹן דְּבִלְיָה בְּהֵאִי לִילְיָא. דְּכָל מָאן דְּאַשְׁתַּתֵּף בְּחֵדָה בְּהֵאִי לִילְיָא יִהְיֶה נְטִיר עֵילָא וְתַתָּא כָּל הַהִיא שְׁתָּא וְנִפְיָק שְׁתָּא בְּשָׁלָם. עֲלֵיהֶוּ כְּתִיב (תְּהִלִּים ל"ד) חוֹנָה מִלֶּאֱרֹךְ יי סָבִיב לִירְאָיו וְיִחַלְצֵם טַעֲמוֹ וְרָאוּ כִּי טוֹב יי:

הַלּוֹמֵד בְּלֵילָה וּבִיּוֹם יוֹכֵה ל-"לא יִמוּשׁוּ מִפִּיךְ"

(חֲלֹק ג' דף צ"ז ע"ב)

וּבִמָּאן דְּמִטֵּי טְהוֹר לְהֵאִי יוֹמָא, וְחִוְשְׁבָנָא לֹא אֲתַאֲבִיד מִנִּיהּ, כִּד מְטִי לְהֵאִי לִילְיָא, לְבַעֵי לִיה לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְלֵאֲתַחַבְרָא בְּהַ, וּלְנִטְרָא דְכִּיּוֹ עֲלָאָה, דְּמִטֵּי עֲלֵיהּ בְּהַהוּא לִילְיָא, וְאַתְדַּכְּבִי.

וְאוֹלִיפְנָא, (דף צ"ח ע"א) דְּאוֹרֵייתָא דְּבַעֵי לִיה לְמַלְעֵי בְּהֵאִי לִילְיָא, אוֹרֵייתָא דְּבַעֲלָ פְּהַ, בְּגִין

ממענין הנחל העמק. אחר כך ביום הזה תבא תורה שבכתב, ויתחבר (בהם) עמה, וימצאו כאחד בזווג אחד למעלה. אז מכריזים עליו ואומרים: (ישעיה נט) ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך וגו'.

ועל פן חסידים הראשונים לא היו ישנים בלילה הזה, והיו עוסקים בתורה ואומרים: נביא את הירשה הקדושה לנו ולבנינו בשני עולמות. ואותו הלילה מתעטרת כנסת ישראל עליהם, ובאה להזדוג עם המלך, וישניהם מתעטרים על ראשם של אותם שזוכים לזה.

רבי שמעון כף אמר, בשעה שמתכנסים החברים בלילה הזה אליו, נבא לתקן את תכשיטי הפלה, כדי שתמצא למחר בתכשיטיה ובתקונייה אל המלך פראוי. אשרי חלקם של החברים פשיבקש המלך את הגבירה, מי תקן תכשיטיה והאיר את העטרת שלה ושם את תקונייה. ואין לך בעולם מי שיודע לתקן את תכשיטי הפלה, אלא החברים. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.

דיתדבון (ס"א דיתדבן) פתרא, ממבועא דנחלא עמיקא. לכתר, בהאי יומא, ליתי תורה שבכתב, ויתחבר (ס"א כהו) בה, וישתכחון פתרא בזווגא חד לעילא. כדן מכריזו עליה ואמרי, (ישעיה נט) ואני זאת בריתי אותם אמר יי' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך וגו'.

ועל דא, חסידו קדמאי לא הוו גיימי בהאי ליליא, והוו לעאן באורייתא, ואמרי, גיתי לאחכנא ירותא קדישא, לו, ולבני, בתרין עלמין. והוא ליליא כנסת ישראל אתעטרא עלייהו, ואתייא לאזדווגא ביה במלכא, ותרנוויהו מתעטרי על רישויהו, דאינון דזכאן להכי.

(הלל ג דף צ"ח ע"א)

רבי שמעון הכי אמר, בשעתא דמתכנשי חברייא בהאי ליליא לגביה, גיתי לתקנא תכשיטי כלה, בגין דתשתבח למחר בתכשיטה, ותקונהא, לגבי מלכא כדקא יאות. ופאה חולקיהון דחברייא, כד יתבע מלכא למטרונותא, מאן תקון תכשיטה, ואנהיר עטרהא, ושוי תקונהא. ולית לך בעלמא, מאן דיבע לתקנא תכשיטי כלה, אלא חברייא, ופאה חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי.

בא ראה, החברים מתקנים בלילה הזה את התכשיטים לכלה, ומעטרי לה אותה בעטרה שלה אל המלך. ומי מתקין למלך בלילה הזה להמצא עם הכלה, להזדוג עם הגבירה? הנהר הקדוש העמק של כל הנהרות, האם העליונה. זהו שפתוב (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו'. אחר שהתקינה את המלך ועטרה אותו, היא באה לטהר את הגבירה ואת אותם שנמצאים עמה.

למלך שהיה לו בן יחיד, בא לזוג אותו עם הגבירה העליונה. מה עשתה אמו כל אותו הלילה? נכנסה לבית גנזיה, הוציאה עטרה עליונה עם שבעים אבנים יקרות סביבה ועטרה אותו. הוציאה פלי מילת והלבישה אותו, ותקנה אותו בתקוני מלכים.

מי יגור באהלך

אחר כף נכנסה לבית הכלה, ראתה את עלמותיה שמתקנות את העטרה שלה ואת לבושיה ואת תכשיטיה לתקן אותה. אמרה להן: הרי התקנתי בית טבילה, מקום שמים נובעים, וכל הריחות והבשמים סביב אותם המים לטהר את פלתי, שתבא פלתי, הגבירה של בני, ועלמותיה, ויטהרו באותו

תא חזי, חבריאי מתקני בהאי ליליא תכשיטהא לכלה, ומעטרי לה בעטרהא, לגבי מלכא. ומאן מתקין ליה למלכא, בהאי ליליא, לאשתבהא בה בכלה, לאודווגא בה במטרוניתא. נהרא קדישא עמיקא דכל נהרין, אימא עלאה. הרא הוא דכתוב (שיר השירים ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו'. לבתר דאתקינת ליה למלכא, ואעטרת ליה, אתיית לדבאה לה למטרוניתא, ולאינון דמשתבחי גבה.

למלכא דתהו ליה בר יחידאי, אתא לזווגא ליה במטרוניתא עלאה, מאי עבדת אמיה כל ההוא ליליא, עאלת לבי גניזאה, אפיקת עטרא עלאה, בשבעין (דף צ"ח ע"ב) אבני יקר סחרנהא, ואעטרת ליה. אפיקת לבושין דמילת ואלבישת ליה, ואתקנת ליה בתקוני דמלכין.

מי יגור באהלך

לבתר עאלת לבי בלה, חמאת עולימתהא, דקא מתקני עטרהא, ולבושהא, ותכשיטהא, לתקנא לה. אמרה לזן, הא אתקינת בי טבילה, אתר דמיון נבעין, וכל ריחין ובוסמין סחרני אינון מיון, לדבאה לכלתי, ליתי בלתי, מטרוניתא דברי, ועולימתהא, ויתדבון בההוא אתר דאתקינת בההוא

מקום שהתקנתו באותו בית הטבילה של המים הנובעים שעמי. אחר כך תקנו אותה בתכשיטיה, הלבישו אותה את לבושיה, עטרו אותה בעטרה שלה. למחר כשיבא בני להזדוג עם הגבירה, יתקן היכל לכלם, וימצא את מדורו עמכם כאחד.

כך המלך הקדוש והגבירה והחברים כמו זה, והאם העליונה שמתקנת את הכל. נמצא שהמלך העליון והגבירה והחברים, מדורם כאחד, ואין נפרדים לעולמים. זהו שכתוב, ה' מי יגור באהלך וגו', הולך תמים ופעל צדק. מי הוא פעל צדק? אלא אלו שמתקנים את הגבירה עם תכשיטיה, בלבושיה, ובעטרה שלה. וכל אחד נקרא פועל צדק.

אמר רבי חייא, אלמלא לא זכיתי בעולם אלא לשמע את הדברים הללו - די לי. אשרי חלקם של אותם שמשתדלים בתורה ויודעים את דרכי המלך הקדוש, שרצונם בתורה, עליהם כתוב (תהלים צא) כי בי חשק ואפליטהו. וכתוב אחלצהו ואכבדהו.

שתי הלחם

מצוה (ל"ד) אחר זו - להקריב שתי

בי טבילה, דמיון נבעין דעמי. לבתר תקינו לה בתכשיטה, אלבישו לה לבושה, אעטרו לה בעטרה. למחר פד ייתי ברי לאדוונא במטרוניתא, יתקין היכלא לבלהו, וישתבח מדוריה בכו כחדא.

כך מלכא קדישא ומטרוניתא וחברייא, כהאי גוונא. ואימא עלאה דמתקנת פלא. אשתבח דמלכא עלאה, ומטרוניתא, וחברייא, מדוריהון כחדא, ולא מתפרשין לעלמין. הדיא הוא דכתיב (תהלים טו), 'ני' מי יגור באהלך וגו', הולך תמים ופועל צדק. מאן הוא פועל צדק. אלא אלון אינון דמתקני למטרוניתא בתכשיטה, בלבושה, בעטרה. וכל חד, פועל צדק אקרי.

אמר רבי חייא, אלמלא לא זכינא בעלמא, אלא למשמע מלון אלון דיי. ופאה חולקיהון דאינון דמשתדלי באורייתא, ונדעין אורחוי דמלכא קדישא, דרעותא דלהון באורייתא, עליהו כתיב (תהלים צא) כי בי חשק ואפליטהו. וכתוב אחלצהו ואכבדהו.

שתי הלחם

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

פקודא (ל"ד) בטר דא, לקרבא שתי

הלחם. הרי בארנו, שתי הלחם - שתי שכינות, עליונה ותחתונה, והתחברו כאחד. לגביהם, שתי הלחם בשבת, שהוא מזון של אחד שנים של מעלה ומטה. ועל זה כתוב, שני העמור לאחד. לאחד ודאי, להתיחד במקום אחד אל אותו שנקרא אחד. ומי הוא? הקל קול יעקב, שהוא יורש מעלה ומטה שני לחמים כאחד. ומשום ששבת הוא סוד של מעלה ומטה, והכל הוא שבת, (נקראו) שני לחמים. (עד כאן)

מצוה אחר זו - להסדיר לחם ולבונה, להקריב עמור, שפיתוב ועשיתם ביום הניפכם את העמור כפש תמים לעלה. וכן בשבועות להקריב שתי הלחם, וכך בכל הימים הטובים להקריב קרבן של מוספים. אלא ודאי בכל יום של מועדים צריך להקריב את הקרבן שלו. צריך להקריב עליו תוספת שיש לו, כמו תוספת כתבה ומתנה שמוסיף חתן לכלה. ושבת המלכה, שהיא כלה, בשבתות ובכל ימים טובים, צריכה תוספת, שהם מוספים של קרבנות, ומתנות, שהן מתנות כהנה.

ובשבועות שהוא מתן תורה, שנתנו

הלחם. **הא** אוקימנא, שתי הלחם: תרתי שכינתי, עילא ותתא, ואתחברן בחדא. לגביהון, תרין נהמי בשבת, מזונא דחד תרין, דעילא ותתא. ועל דא כתיב, (שמות טו) שני העמור לאחד. לאחד ודאי, לאתיחדא באתר חד. לההוא דאקרי אחד. ומאן איהו. הקול קול יעקב, דאיהו ירית עילא ותתא, תרין נהמי בחדא. ובנין דשבת איהו רזא דעילא ותתא, וכלא איהו שבת, (אתקריבו) תרין נהמי. ע"ב.

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

פקודא בטר דא להסדיר לחם ולבונה, להקריב עמור. דכתיב ועשיתם ביום הניפכם את העמור כפש תמים לעולה. וכן בשבועות להקריב שתי הלחם, והכי בכל יומין טבין, להקריב קרבן דמוספין. אלא ודאי בכל יומא דמועדייא צריך לקרבא קרבנא דיליה. צריך לקרבא עליה תוספת דאית ליה, כגון תוספת כותבתא ומתנתא, דאוסף חתן לכלה. ושבת מלכתא, דאיהי כלה, בשבתות ובכל יומין טבין, צריכה תוספת, דאינון מוספין דקרבנין, ומתנתא, דאינון מתנות כהונה.

(חלק ג דף צ"ח ע"א)

ובשבועות דאיהו מתן תורה,

שני לוחות התורה מהצד של עץ החיים, צריך להקריב להם שתי הלחם, שהן ה"ה. ששני ימים של שבועות הם י"ו צריך להקריב להם שתי הלחם מאותן ה"ה, שזהו לחם של התורה, שנאמר בו לכו לחמו בלחמי, ה"ה, מן המוציא לחם מן הארץ.

וזהו מאכל אדם, שהוא יו"ד ה"א ונ"א ה"א. (במדבר יט) זאת התורה אדם. (ויקרא א) אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. עמר שעורים, מאכל בהמות, שהן חיות הקדש, שמהם צריך להקריב, זהו שכתוב מן הבהמה. אילם - מנגחים במשנה, באלו הפשטים. מן הבקר - פרים מנגחים במשנה, בחזק יתר. ומן הצאן - שאר העם, הקרבן שלהם תפלות, ועליהם נאמר (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם.

מנוחה

עוד פתח רבי אלעזר, (שמות כא) כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד וגו'. משום שכל בן ישראל שנמול, שיש בו רשם קדוש, יש לו מנוחה בשמטה, שהרי שלו היא אותה שמטה, לנוח בה. וזו נקראת שבת הארץ, ודאי חרות יש בה. מנוחה בה. כמו ששבת

דאיתייבו תרין לוחין דאורייתא, מפסטר דאילנא דחיי, צריך לקרבא לגביהו, שתי הלחם דאינון ה"ה דתרין יומין דשבועות אינון י"ו צריך לקרבא לגביהו, שתי הלחם מאינון ה"ה דהא איהו נהמא דאורייתא, דאתמר ביה (משלי ט) לכו לחמו בלחמי, ה"ה, מן המוציא לחם מן הארץ.

והאי איהו מאכל אדם, דאיהו יו"ד ה"א ונ"א ה"א. (במדבר יט) זאת התורה אדם. (ויקרא א) אדם כי יקריב מכם קרבן לוי'. עומר שעורין, מאכל בעירן, דאינון חיות הקדש, דמנהון צריך לקרבא, דהא הוא דכתיב, (ויקרא א) מן הבהמה. אלים: מנגחים במתניתין, באלין פשטין. מן הבקר: פרים מנגחים במתניתין, בתוקפא יתיר. ומן הצאן: שאר עמא, קרבנא דלהון צלותין, ועליהו אתמר, (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם.

מנוחה

(חלק ג דף ק"ח ע"א)

תו פתח רבי אלעזר, (שמות כא) כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד וגו'. בנין דכל בר ישראל דאתגור, דאית ביה רשימא קדישא, אית ליה נייחא בשמטה. דהא דליה הוא תהוא שמטה, לנייחא ביה. ודא אקרי שבת הארץ, ודאי חירו אית בה.

היא מנוחת הכל, כִּף גם השמטה היא מנוחת הכל, מנוחה היא של רוח וגוף.

צדקה

שש שנים תזרע שְׂדֵךְ וגו', ובשנה השביעת שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה'. והרי פרשוק, שכתוב (שמות כג) והשביעת תשמטנה ונטשתה וגו'. מה הטעם ואכלו אביני עמך? משום שהעניים תלויים במקום הזה, ומשום זה תשאיר אותם לאכל. ועל זה, מי שמרחם על העני, נותן שלום בכנסת ישראל, ומוסיף ברכה לעולם, ונותן שמחה וכח למקום שנקרא צדקה, להזריק ברכה לכנסת ישראל, ובארנו.

סוד השביעיות

ובשנה השביעת שבת שבתון וגו'. מצוה זו לשבת בשנה השביעית, ולאחריה לשבת בשביעי, ואחריה להשמיט כספים בשביעית, ואחריה למנות שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה. כאן הסוד של כל השביעיות, מצד השכינה שנמצאת שבע, מצד הצדיק שהוא שביעי לפניו, והיא בת שבע, מצד

נייחא בה, כמה דשבת נייחא הוא דכלא, הכי נמי שמטה נייחא דכלא, נייחא הוא דרוחא וגופא.

צדקה

(חלק ג דף ק"ח ע"ב)

שש שנים תזרע שְׂדֵךְ וגו', ובשנה השביעת שבת שבתון יהיה לארץ שבת ליני'. (ויקרא כ"ה) והא אוקמוה, דבתיב, (שמות כג) והשביעת תשמטנה ונטשתה וגו'. מאי טעמא ואכלו אביני עמך. בגין דמסבגי בהאי אתר תליון, ובגין כד שביק לון למיכל. ועל דא, מאן דרחים למסבגא, יהיב שלמא בכנסת ישראל, ואוסוף ברכתא בעלמא, ויהיב חידו וחילא לאתר דאתקרי צדקה, לארקא ברכתא לכנסת ישראל, ואוקימנא.

סוד השביעיות

(רע"א מהימנא)

ובשנה השביעת שבת שבתון וגו'. פקודא דא לשבות בשנה השביעית ואבתריה לשבות בשביעי. ואבתריה להשמיט כספים בשביעית. ואבתריה למנות שבע שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה. הכא רזא דכל שביעיות, מסטרא דשכינתא דאתקריאת שבע מסטרא דצדיק דאיהו שביעי לפניו, ואיהו בת שבע,

האם העליונה, שנאמר בה (תהלים קיט)
שבע ביום הללתיך.

שמחה

פעת, רבי, אמר לך סוד אחד. בא
וראה, בכל שמטה ושמטה
הפרז יוצא: התפנסו גברים ונשים וכל
אותם בני האמונה ועלו. אז כלם
מתפשטים, זכרים ונשים, ועולים. וכל
אותם תינוקות מחלב נכנסים לתוך
ישיבת (התפנסו בני האמונה גברים
ונשים, וכל אותם יונקי חלב, ועלו. אז כלם
מתפשטים, גברים ונשים, ועולים. וכלם
נכנסים לתוך ישיבת) הרקיע, ושמחים
בחדוה ועלוי שלהם, ושם שמחה על
שמחה. ואותו נער שמפתחות רבונו
בידו עומד, ואומר להם כמה דברים
חדשים ועתיקים, וכלם רואים שמחה
שאין שמחה כאותה שמחה.

מספרא דאימא עלאה, דאתמר בה
(תהלים קיט) שבע ביום הללתיך.

שמחה

(חלק ג דף קע"א ע"ב)

השתא רבי אימא לך רזא חדא. תא
חזי, בכל שמטה ושמטה,
ברזא נפיק, אתבנישו גברין ונשין, וכל
אינון בני מהימנותא, וסלקין. בדין
בלהו מתפשטין דבורין ונשין. וסלקין.
וכל אינון יונקי מחלב, עאלין לנו
מתיבתא (ס"א אתבנישו בני מהימנותא גברין
ונשין וכל אינון יונקי מחלב וסלקין. בדין בלהו
מתפשטין דבורין ונשין. וסלקין. ובלהו עאלין לנו
מתיבתא) דרקיעא, ותדאן חדוה, ועלוי
דלהון, ותמן חדו על חדו. ויהוה נער
דמפתחן דמאריה בידיה, קם ואמר לון
כמה מלון חדתין ועתיקין, ובלהו תמאן
חדוה, דלית חדוה כההיא חדוה.

צריך ללכת לצדיקים ללמוד מהם

בכו רבי חייא ורבי יוסי ואמרו, רבי שמעון בר יוחאי, שהוא פתח
השערים של סודות החכמה, והוא פעל תקון במדרגות
העליונות, ודאי בדור הזה מי הוא פני האדון ה', זה רבי שמעון
בר יוחאי, שעליו נאמר: "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורף אל
פני האדון ה'", שמי שהוא גבר בגוברין צריך להתראות לפניו.

(זוהר חלק ב' פרשת בא דף לח ע"א)

נחל לכיש/24 בית שמש
054-843678

קבר רבי שמעון בר יוחאי ז"ע
אוהל הרשב"י

70.000 איש

**מתאחדים בקריאת הזוהר הקדוש
יחד שבטי ישראל, אנשים, נשים, וטף.
כל לומד מתחייב לקרוא בכל יום 3 עמודים מהזוהר.
בכל חודש מסיימים לקרוא ביחד
אלף פעמים את הזוהר הקדוש**

**המצטרף יזכה לברכה מידי חודש
בציון של אוהל הרשב"י במירון
ומקבל שכר כנגד כולם - 70 מיליון סיומים של כל ספרי הזוהר**

**להצטרפות נא להתקשר לטל: 03-5784413 פקס: 03-578-4480
מייל: AOEL612@gmail.com**

יש לציין: שם ומשפחה, שם האמא, מקום הלימוד, עיר, טלפון
וכן את סוג הבקשה לברכה: זווג, פרנסה, זרע של קיימא, רפואה, שלום בית, וכו'

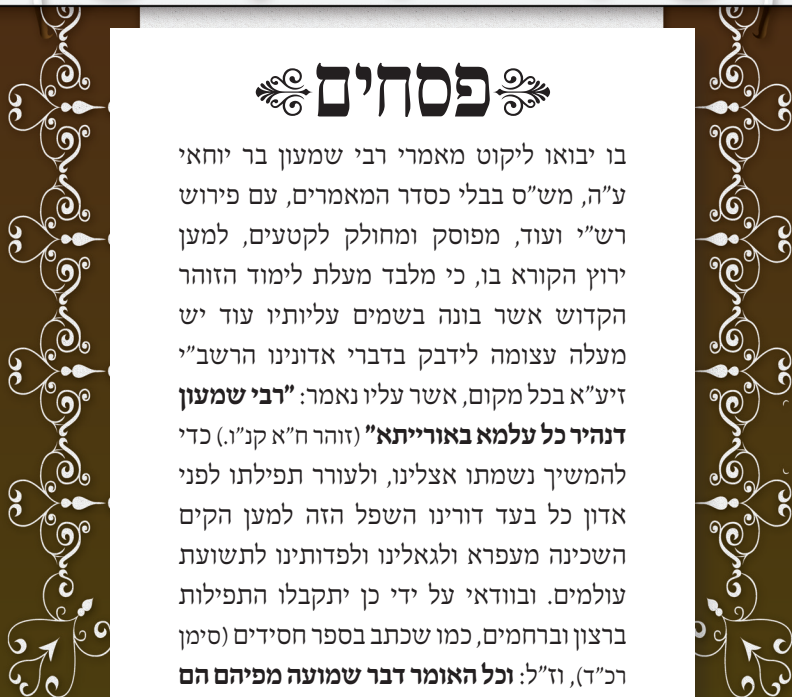
**שְׂעָרֵי שָׁמַיִם נִפְתָּחַ, וּמִיַּד לָנוּ יָרוּחַ, לְהַחֲיֵשׁ לְגֻאֲלָנוּ כְּפִי שְׁהַבְטַח,
וּמְשִׁיחַ צְדָקֵינוּ לָנוּ יִשְׁלַח, וּבְאוֹ הַשְּׁלוֹם וְהַשְּׁלוּהַ וְהַשְּׁקֵט וּבְטַח**

סדר מאמרי הרשב"י

פסחים

בו יבואו ליקוט מאמרי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, מש"ס בבלי כסדר המאמרים, עם פירוש רש"י ועוד, מפוסק ומחולק לקטעים, למען ירוץ הקורא בו, כי מלבד מעלת לימוד הזוהר הקדוש אשר בונה בשמים עליותיו עוד יש מעלה עצומה לידבק בדברי אדונינו הרשב"י זיע"א בכל מקום, אשר עליו נאמר: **"רבי שמעון דנהיר כל עלמא באורייתא"** (זוהר ח"א קנ"ו). כדי להמשיך נשמתו אצלנו, ולעורר תפילתו לפני אדון כל בעד דורינו השפל הזה למען הקים השכינה מעפרא ולגאלינו ולפדותינו לתשועת עולמים. ובוודאי על ידי כן יתקבלו התפילות ברצון וברחמים, כמו שכתב בספר חסידים (סימן רכ"ד), וז"ל: **וכל האומר דבר שמועה מפייהם הם מתפללים עליו שם ומליצים טובה עליו, עכ"ל.**

ספר זוהר השבת
לאבות ובנים, זקנים עם נערים
 עם לשון הקודש
 מנוקד מפסק ומחולק לקטעים
 מסדר על הפרשיות

ספר הזוהר הקדוש
חק לישראל דף היומי
 מנוקד מפסק ומחולק לקטעים
 מסדר על הפרשיות

פסחים

פסחים דף נא עמוד א

אמר רבה בר בר חנה, סח לי רבי יוחנן בן אלעזר, פעם אחת נכנסתי אחר רבי שמעון בן רבי יוסי בן לקוניא לגינה, ונמל ספיחי כרוב^[א] ואכל ונתן לי. ואמר לי, בני, בפני אכול^[ב] שלא בפני לא תאכל, אני שראיתי את רבי שמעון בן יוחי שאכל כדו^[ג] הוא רבי שמעון בן יוחי לסמוך עליו בפניו ושלא בפניו, אתה בפני אכול שלא בפני לא תאכל^[ד]. מאי רבי שמעון. דתניא, רבי שמעון אומר, כל הספיחים אסורין^[ה] חוץ מספיחי כרוב^[ו], שאין כיוצא בהן בירק השרדה^[ז]. וחכמים אומרים, כל הספיחין אסורים. ותרווייהו אליבא דרבי עקיבא, דתניא, "הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו"^[ח] (ויקרא כה, כ), אמר רבי עקיבא, וכי מאחר שאין זורעין מדיבא אוספין, מכאן לספיחין שהן אסורין^[ח]. במאי קא מיפלגי. רבנן סברי,

דינם של ספיחי כרוב בשביעית מזמן הביעור ואילך

ביאור המאמרים

וקשיא לי, חדא, דכי האי גוונא לא קרי ספיחים אלא הגדילים מזרע הנחטב ונופל לארץ קודם לקיטה, ועוד אילנות בשביעית מי לא נהגא בהן נמי קדושה. ונראה בעיני, דטעמא משום דכרוב אינו כלה לחיה כל ימות החורף, וגיגום (רש"י). והיינו מפני שהשורש נשאר בקרקע כל ימות החורף, כ"כ תוס' בשם רש"י. ולכאורה הרי כל שרשי האילנות ג"כ נשארים בקרקע ואעפ"כ שביעית נוהגת בהן. אכן הביאור הוא ששונים הם שרשי הכרוב שהם ג"כ עשויים לאכול והוא חלק מהירק גופיה, נמצא שלא כלה לחיה מן השרדה "הירק", משא"כ כל אילנות אין השורש כפירות ואינם עשויים לאכול אפילו לחיות, והפירות ודאי כלים לחיה בחורף, לפיכך איסור שביעית נוהג בהם (ישא ברכה).

ח. למה נאמר ולא נאסף מאחר שאין אנו זורעין מה יאספו לימד על הספיחים שאסורין, והכי קאמר, הן לא נזרע והגדילין מאיליהן לא נאסף (רש"י). הקשה בחידושי הר"ן, למה לר"ע צריך ללמוד זאת מ"ולא נאסף את תבואתנו", תיפוק ליה ממה שכבר כתוב לפני כן "את ספיח קצירך לא תקצור". ומתוך, דאי מהתם הוה אמינא דספיחין שאסרה תורה לא מחמת עצמן דלא חשיבי ולא מקרו תבואה, אלא מפני הרמאים

א. בשביעית לאחר זמן הביעור (רש"י).

ב. בפני אתה יכול לסמוך עלי, הואיל וראיתי את ר' שמעון שאכל (רש"י).

ג. ראוי (רש"י)

ד. ביאר הפני יהושע בטעם הדבר, דר"ש בר' יוסי נמי לא היה רוצה שיסמכו אחרים על הוראתו לדורות (כמ"ש התוספות בד"ה אני ראיתי, דר"ש גופא לא רצה שאחרים יעשו כן הואיל ורבנן פליגי עליה ולא נפסק הלכה כמותו), וא"כ לפי"ז אתי שפיר הא דקאמר "בפני אכול" משום דע"י כך לא יקבעו הלכה לדורות דאפשר דמה שאכל בפניו היינו משום שלא ישנה מפני המחלוקת אפילו לקולא, משא"כ אם יאכל רבי יוחנן בר"א שלא בפניו יש לחוש שיקבעו התלמידים אחריו הלכה לדורות (ועי"ש עוד, ואכמ"ל).

ה. בשביעית מזמן הביעור ואילך (רש"י).

ו. עלין היוצאין מקלח הכרוב (רש"י).

ז. משרשין הן גדילין והרי הן כאילן שמוסיף ענפים על ענפים ולא בכלל שאר ספיחים נינהו וכל שאר ספיחים מזרע הנחטב ונופל לארץ הוא אבל ספיחי כרוב אינו כן אלא עליו גדילין בענפים ולא אסרה תורה אלא ספיחים מעין זריעה כדכתיב הן לא נזרע וגו', כך שמעתי.

גורנין ספיחי כרוב אמו שאר ספיחי דעלמא^[א]. ורבי שמעון סבר, לא גורנין ספיחי כרוב אמו ספיחי דעלמא.

פסחים דף פז עמוד ב

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, מאי דכתיב "אל תלשן עֶבֶד אֶל אֲדֹנָיו פֶּן יִקְלָלְךָ וְיִשְׁמָתְךָ" (משלי ל, י) וכתיב "דור אָבִיו יִקְלָל וְאֶת אִמּוֹ לֹא יִבְרָךְ" (משלי ל, יא) משום דאביו יקלל ואת אמו לא יברך אל תלשן^[א]. אלא אפילו דור^[יא] שאביו יקלל ואת אמו לא יברך^[יב] אל תלשן עבד אל אדניו, מנלן, מהושע^[יג].

אפילו דור
רשעים אל
תלשון עליו
לפני הקב"ה

פסחים דף קיב עמוד א

חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין. אמר לו, רבי, למדני תורה. אמר, איני מלמדך^[ד]. אמר לו, אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות^[ה]. אמר לו, בני, יותר ממה

חמשת
הדברים
שלימד
רע"ק את
רשב"י
בהיותו
חבוש בבית
האסורין

ביאור המאמרים

לאביו ואמו ולא תפס עונות חמורות של עבודה זרה וגילוי עריות, דהא בימי הושע היה להם עבירות חמורות ועם כל זה למדנו דאל תלשן. ופירש, כי אין זכות להציל את ישראל מן הפרעניות אלא רק בטענה זו דהם נקראים בנים גם בזמן שאין עושין רצונו של מקום כסברת ר' מאיר ואב שמחל כבודו מחול, ולכן הושע אמר העבירים באומה אחרת אזיל בתר סברת רבי יהודה דסבירא ליה בזמן שאין עושין רצונו של מקום אין קרויים בנים, ולכן באיזה טענה יהיו ניצולים אך השם יתברך תפס ההלכה כר' מאיר דסבירא ליה גם באין עושין רצונו של מקום קרויים בנים ולכן אמר שהיה צריך לומר בני בחנוניך, וכן אמר לו הקב"ה להושע ישראל שהם בני בחוני. והנה יש סברא לומר אם ישראל חטאו בכבוד אב ואם, שהם דור שאביו יקלל, ואת אמו לא יברך, אין ראויים להנצל בטענה זו דאב שמחל, כיון שיש עליהם קטיגור מבזוי אב איך יהיה סניגור מדין אב, ולזה אמר אפילו דור שאביו קלל עם כל זה אל תלשן אלא למד זכות מדין אב ובנים.

יג. שנתפס על שהלשין את ישראל ואף על פי שחטאו (רש"י).

יד. שלפי שהיה עסוק בתורה נתפש כדאמרין בברכות (סא, ב) (רשב"ם).

יז. הגם שכבר היה חבוש ונמסר למלכות על

שהיה זורעין וקוצרין ואמרין ספיחין קצרנו, ולפיכך הפקירתן תורה ואסרה שלא לקצור כדרך הקוצר את שלו אלא כזוכה מן ההפקר, ולתקנתא דרמאי בהכי סגי, שאע"פ שאין צריכין ביעור כיון שהן הפקר מה תעלה יש להן שיערימו, ולפיכך הוצרך ר' עקיבא להטעינן ביעור מקרא ד"לא נאסוף את תבואתנו", שאף לענין ביעור חששא תורה לרמאין, וכשבא זמן הביעור צריך לחזור ולהוציא הכל מביתו.

יז. דאף על גב דאין ביעור לכרוב דהא מתקיים כל ימות הגשמים ספיחין דידיה אסורין, דלא לימא טעמא משום דאין בספיחין איסור שביעית ואתו למישרי שאר ספיחים (רש"י).

י. שני פסוקים הם במשלי, ומשמע ליה דהאי קרא "דור אביו יקלל" אין לו משמעות באנפיה נפשית, דמה נעשה בו בדור אביו יקלל גו', אלא שהוא מחובר לקרא דלעיל מיניה כתיב "אל תלשן עבד גו'", וקאמר דליכא לפרושי דמשום שהוא דור רע שאביו יקלל גו' אל תלשן גו', דהא ודאי כל שכן הוא דדור זכאי שלא תלשן גו', אלא דקרא אפילו קאמר, אפילו דור רע שאביו יקלל גו' אל תלשן וכל שכן דור שהוא זכאי שאל תלשן גו' (מהרש"א).

יא. רשעים שאביהן יקללו אל תלשנים (רש"י).

יב. הקשה בכך יהודע, אמאי תפס עון זה הנוגע

שהעגל רוצה לינן פרה רוצה להניק^[טו], אמר לו^[טז], ומי בסכנה^[יז], והלא עגל בסכנה. אמר לו, אם בקשת ליחנק^[יח] היתלה באילן גדול^[יט]. וכשאתה מלמד את בנך למדהו בספר מוגה. מאי היא. אמר רבא ואיתימא רב משרשיא, בחדתא^[כ] שבשתא כיון דעל על^[כא]. לא תבשל בקדירה שבישל בה חבירך. מאי ניהו. גרושה בחיי בעלה. דאמר מר, גרוש שנשא גרושה ארבע דעות במטה^[כב]. ואי בעית אימא, אפילו באלמנה שאין כל אצבעות שוות^[כג]. מצוה וגוף גדול^[כד], אוכל פירות ולא שכר^[כה]. מצוה וגוף טהור, נושא אשה ולו בנים.

ביאור המאמרים

המוסר, והאמת שכתב כן לאחד שהיה צריך לומר לו כן וכו' ואין ללמוד מזה, ושעל כגון דא אמרו הרוצה להחנק (כפשוטו) ייתלה באילן גדול^[יט].

כא. כשהתינוק למד בחדש כשהוא מתחיל ללמוד (רשב"י). כשהתינוק מתחיל ללמוד מחדש (רשב"ם). ולשון 'חדתא' לא משמע כן, ובפרק לא יחפור דאמרינן כה"ג שבשתא כיון דעל על ולא אמר ביה בחדתא. ולולי פירושם נראה לפרש הכא, בחדתא, בספר חדתא שאינו מוגה כלל מעולם (מהרש"א).

כב. שכשהתינוק לומד דבר חדש נשאר כן בזכרונו, הלכך שבשתא דעל על, פירוש, טעות שלמד ישאר כן בזכרונו לעולם. אבל אם ילמד כהוגן ישאר כן, ואפילו ילמד אח"כ בספר שאינו מוגה ירגיש בטעות (ישא ברכה).

כג. אבר תשמיש שלא יהא תשמיש זה טוב לה כראשון ותזולל בו (רשב"י).

כד. בשעת תשמיש זה לכו לאשתו ראשונה וזאת לבעלה הראשון, ותניא לא ישמש אדם עם אשתו ויתן עיניו באשה אחרת ויהיו בניו קרובין לממזרין הנקראין בני גרושת הלב, במסכת נדרים (דף כ: (רשב"ם)).

כה. אם תרצה לעשות מצוה וגם תשתכר בה שיגדל ממנוך (רשב"י).

כו. הלוח חבירך מעות על הקרקע לאכול פירות בנכיתא בזול שתנכה לו דבר מועט מן הדמים והיינו ריוח גדול, וגם מצוה היא שיש ללוח שכר ריוח שצריך למעות ולסחורה (רשב"י).

דברי תורה ומה שייך מה שאמר שימסור אותו למלכות, אפשר דגזים עליו למסרו במלתא דגרע טפי (מהרש"א).

זו. השיב לו ר"ע, יותר ממה שהעגל כו' יותר ממה שאתה רוצה ללמוד ממני אני רוצה ללמוד עמך אלא שהוא חש גם עליו שלא יהא נתפס על כן (מהרש"א).

יז. ר' שמעון בן יוחי (רשב"י).

יח. והלא העגל בסכנה, ומה לך בכך (רשב"י). השיב לו רשב"י, ומי בסכנה, לא התלמיד והלא העגל בסכנה, שהרי את כבר נתפס על כך ומה לך בכך על סכנה שלי (מהרש"א). הלא אם הפרה אינו מניק את העגל העגל בסכנה שימות ברעב (ולא הפרה), וכמו כן אני בסכנה (רוחנית) אם לא תלמד עמי (ישא ברכה).

יט. לומר דבר שיהיה נשמע לבריות ויקבלו ממך (רשב"י). ומשום דנקט לישנא דחניקה נקט היתלה באילן, למוד בפני רב ואמור שמועותי משמו (ובמסורת הש"ס הביא גרסא הפוכה: "משום דנקט לישנא דהיתלה באילן נקט לישנא דחניקה") (רשב"ם). בעיון יעקב פירש כוונת "אם ביקשת ליחנק" לפירוש זה, אם תרצה לחנק את חברך שלא יוכל להשיב על דבריך אז תתלה את דבריך באילן גדול, היינו באדם גדול.

כ. אמור כשם אדם גדול (רשב"י). ורבינו חננאל פירש, אם רצית לשאול בדבר איסור שאל חכם גדול ועשה כהוראתו. (וראה בספר לב אליהו (פרשת ויגש ובהערה) שהזכיר את דברי הגמ' הללו אודות אלו שתולין עצמן בהחזון איש שכתב נגד

 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד יב ♦ בלק פנחס מטות ♦ <hr/> 592 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד יא ♦ במדבר נשא בהעלותך שלח קרח חוקת בלק <hr/> 592 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד י ♦ אחרי קדושים אמור בהר בחוקותי ♦ <hr/> 528 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד ט ♦ ויקרא צו שמני תזריע מצורע ♦ <hr/> 496 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד ח ♦ ויקהל פקודי ♦ <hr/> 640 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד ז ♦ תרומה תצהו כי תשא ♦ <hr/> 560 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד ו ♦ יתרו משפטים ♦ <hr/> 432 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד ה ♦ שמות וארא בא בשלח ♦ <hr/> 560 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד ד ♦ מקץ ויגש ויחי ♦ <hr/> 512 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד ג ♦ חיי שרה תולדות ויצא וישלח וישב ♦ <hr/> 624 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד ב ♦ נח לך לך וירא ♦ <hr/> 544 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד א ♦ הקדמות לתורת הזהר הקדמת הזהר בראשית ♦ <hr/> 640 עמודים
--	--	--	---	--	---	--	--	---	--	---	--

 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד יח ♦ אהר הקדש צו שיר השירים רות איכה תיקוני וזהר חדש ♦ <hr/> 448 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד יז ♦ אהר הקדש צו אחרי בהר נשא חוקת בלק מטות כי תצא כי תבוא ♦ <hr/> 512 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד טז ♦ אהר הקדש צו אחרי בהר נשא חוקת בלק מטות כי תצא כי תבוא ♦ <hr/> 528 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד טו ♦ אהר הקדש צו אחרי בהר נשא חוקת בלק מטות כי תצא כי תבוא ♦ <hr/> 528 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד יד ♦ אהר הקדש צו אחרי בהר נשא חוקת בלק מטות כי תצא כי תבוא ♦ <hr/> 592 עמודים 	 ספר תורת הזהר תרגום הזהר בקשון הקדש <hr/> כרד יג ♦ אהר הקדש צו אחרי בהר נשא חוקת בלק מטות כי תצא כי תבוא ♦ <hr/> 320 עמודים
---	---	---	---	---	---

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

משניות
מסכת פסחים

רשימת התורמים המאושרים
שזכו לבנות חלק מהיכלי גן עדן,
הו תשכון נשמתם בעולם הבא,
תמורת תרומה של 1600 ₪ בעבור
10 סטים של הזוהר הקדוש, מתוך
70 חלקיו, כל חיך אתה רודף
אחרי דירה בעולם הזה!

צא וחשוב, איזה דירה תהיה לך בגן עדן, לנצח נצחים רק כאן אפשר לקנות את הדירה בגן
עדן!!!!

כל אחד יתרום כפי רצונו לבנות את העולם הבא שלו זכור! היכלי גן עדן אפשר לבנות רק
בעולם הזה! ולא כשפניעים

אין חינם! סטרא אחרא היא בחינם! כל סט נוסף שאתה קונה, הוא עוד
היכל בגן עדן לנצח נצחים. המעוניין, להתקשר לטל: 0548-436784

רשימת המתנדבים

ב"ה, שהחינו וקיימנו והגיענו לכה, שחלקנו כבר לערך 1500 סטים
זוהר הקדוש 70 פרכים, ומפני שהזמן קצר והשעה דוחקת ופעמי
משית קרובים, דרושים לנו בדיחיפות 100 מתנדבים לקנות 10
סטים בדיקמון, כדי שנוכל להדפיס מחדש אלה סטים לחלקם חנם,
על מנת לזכות הרבים ולהביא את משיח צדקינו בב"א.

כל מתנדב זוכה בקניית 10 סטים [1,600 ₪ בעשר תשלומים-שנותן
ישר לבית הדפוס], הפוללים כל הזוהר הקדוש בשבעים פרכים

לחלקם חנם לשבעים אלה איש:

ספר טלפון לעדכון: 0548436484

משניות פסחים

פרק א'

א אור לארבעה עשר, בודקין את החמץ לאור הנר. כל מקום שאין מכניסין בו חמץ אין צריך בדיקה. ולמה אמרו שתי שורות במרתף, מקום שמכניסין בו חמץ. בית שמאי אומרים, שתי שורות על פני כל המרתף. ובית הלל אומרים, שתי שורות החיצונות שהן העליונות:

ב אין חוששין שמא גררה חלדה מבית לבית וממקום למקום, דאם כן, מחצר לחצר ומעיר לעיר, אין לדבר סוף:

ג רבי יהודה אומר, בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר שחרית ובשעת הבעור. וחכמים אומרים, לא בדרק אור ארבעה עשר, יבדוק בארבעה עשר. לא בדרק בארבעה עשר, יבדוק בתוך המועד. לא בדרק בתוך המועד, יבדוק לאחר המועד. ומה שמשייר, יניחנו בצנעא, כדי שלא יהא צריך בדיקה אחריו:

ד רבי מאיר אומר, אוכלין כל חמש ושורפין בתחלת שש. ורבי יהודה אומר, אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחלת שש:

ה ועוד אמר רבי יהודה, שתי חלות של תודה פסולות מנחות על גג האצטבא. כל זמן שמנחות, כל העם אוכלים. נמלה אחת, תולין, לא אוכלין ולא שורפין. נמלו שתיהן התחילו כל העם שורפין. רבן גמליאל אומר, חלין נאכלין כל ארבע, ותרומה כל חמש, ושורפין בתחלת שש:

ו רבי חנינא סגן הכהנים אומר, מימיהם של כהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר שנטמא בולד הטמאה עם הבשר שנטמא באב הטמאה, אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו. הוסיף רבי עקיבא ואמר, מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהדליק את השמן שנפסל בטבול יום בנר שנטמא בטמא מת, אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתו:

ז אמר רבי מאיר, מדבריהם למדנו, ששורפין תרומה מהורה עם הטמאה בפסח. אמר לו רבי יוסי, אינה היא המידה. ומודים רבי אליעזר ורבי יהושע, ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה. על מה נחלקו, על התלויה ועל הטמאה, שרבי אליעזר אומר, תשרף זו לעצמה וזו לעצמה. ורבי יהושע אומר, שתיהן באחת:

❁ פָּרֶק ב' ❁

א כל שעה שמתר לאכול, מאכיל לבהמה לחיה ולעופות, ומוכרו לנכרי, ומתת בהנאתו. עבר זמנו, אסור בהנאתו, ולא יסיק בו תנור וכירים. רבי יהודה אומר, אין בעור חמץ אלא שרפה. וחכמים אומרים, אף מפרר וזורה לרוח או מטיל לים:

ב חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח, מתת בהנאה. ושל ישראל, אסור בהנאה. שנאמר (שמות יט) לא יראה לך (שאר):

ג נכרי שהלוח את ישראל על חמצו, אחר הפסח מתת בהנאה. וישראל שהלוח את הנכרי על חמצו, אחר הפסח אסור בהנאה. חמץ שנפלה עליו מפלת, הרי הוא כמבער. רבן גמליאל אומר, כל שאין הכלב יכול לחפש אחריו:

ד האוכל תרומת חמץ בפסח בשוגג, משלם קרן וחמש. במזיד, פטור מתשלומים ומדמי עצים:

ה אלו דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח, בחטים, בשעורים, בכסמין ובשיפון ובשבלת שועל. ויוצאין בדמאי ובמעשר ראשון שנפלה תרומתו, ובמעשר שני והקדש שנפדו, והכהנים בחלה ובתרומה. אבל לא בטבל, ולא במעשר ראשון שלא נפלה תרומתו, ולא במעשר שני והקדש שלא נפדו. חלות תודה ורקיקי נזיר, עשאן לעצמו, אין יוצאין בהן. עשאן למבור בשוק, יוצאין בהן:

ו ואלו ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח, בחזרת ובעלשין ובתמכא ובחרחבינא ובמרור. יוצאין בהן בין לחין בין יבשין, אבל לא כבושין ולא שלוקין ולא מבשלין. ומצטרפין לבזית. ויוצאין בקלה שלהן, ובדמאי, ובמעשר ראשון שנפלה תרומתו, ובמעשר שני והקדש שנפדו:

ז אין שורין את המרסן לתרנגולים, אבל חולטין. האשה לא תשרה את המרסן שתוליד בידה למרחץ, אבל שפה היא בבשרה יבש. לא ילעום אדם חטין וניח על מבתו בפסח, מפני שהן מחמיצות:

ח אין נותנין את הקמח לתוך התרסת או לתוך התרדל, ואם נתן, יאכל מיד, ורבי מאיר אוסר. אין מבשלין את הפסח, לא במשקין ולא במי פרות, אבל סכין ומטבילין אותו בהן. מי תשמישו של נחתום, ישפכו, מפני שהן מחמיצין:

פרק ג'

א אלו עוברין בפסח, פתח הבבלי, ושכר המדי, וחמץ האדומי, וזיתום המצרי, וזמן של צבעים, ועמלן של טבחים, וקולן של סופרים. רבי אלעזר אומר, אף תכשיטי נשים. זה הפלל, כל שהוא ממין דגן, הרי זה עובר בפסח. הרי אלו באזהרה, ואין בהן משום כרת:

ב בצק שבסדקי ערבה, אם יש בנות במקום אחד, חייב לבער. ואם לא, בטל במעוטו. וכן לענין הטמאה, אם מקפיד עליו, הוציא. ואם רוצה בקיומו, הרי הוא כערבה. בצק תחיש, אם יש פיוצא בו שהחמיץ, הרי זה אסור:

ג פיצד מפרישין חלה בטמאה ביום טוב, רבי אליעזר אומר, לא תקרא לה שם, עד שתאפה. רבי יהודה פן בתירא אומר, תטיל בצונן. אומר רבי יהושע, לא זה הוא חמץ שמזהרים עליו בבל יראה ובבל ימצא, אלא מפרשתה ומניחתה עד הערב, ואם החמיצה, החמיצה:

ד רבן גמליאל אומר, שלש נשים לשות פאחת ואופות בתנור אחד, זו אחר זו. וחכמים אומרים, שלש נשים עוסקות בבצק, אחת לשה ואחת עורכת ואחת אופה. רבי עקיבא אומר, לא כל הנשים ולא כל העצים ולא כל התנורים שוין. זה הכלל, תפח, תלמוש בצונן:

ה שאור, ישרף, והאוכלו פטור. סדוק, ישרף, והאוכלו חייב פרת. איזהו שאור, פקרני חגבים. סדוק, שנתערבו סדקיו זה בזה, דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים, זה וזה האוכלו חייב פרת. ואיזהו שאור, כל שהכסיפו פניו כאדם שעמדו שערותיו:

ו ארבעה עשר שחל להיות בשבת, מבערים את הכל מלפני השבת, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, בזמן. רבי אלעזר בר צדוק אומר, תרומה מלפני השבת וחלין בזמן:

ז ההולך לשחוט את פסחו, ולמול את בנו, ולאכול סעודת ארוסין בבית חמיו ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו, אם יכול לחזור ולבער ולחזור למצותו, יחזור ויבער. ואם לאו, מבטלו בלבנו. להציל מן הנקרים, ומן הנקהר, ומן הלסטים, ומן הדלקה, ומן המפלת, יבטל בלבנו. ולשבות שביתת הרשות, יחזור מייד:

ח וכן מי שיצא מירושלים ונזכר שיש בידו בשר קדש, אם עבר צופים, שורפו במקומו. ואם לאו, חוזר ושורפו לפני הבירה מעצי המערבה. ועד כמה הן חוזרין, רבי מאיר אומר, זה וזה בכביצה. רבי יהודה אומר, זה וזה בכזית. וחכמים אומרים, בשר קדש בכזית, וחמץ בכביצה:

פרק ד'

א מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד חצות, עושין. מקום שנהגו שלא לעשות, אין עושין. תהולד מקום שעושין למקום שאין עושין, או ממקום שאין עושין למקום שעושין, נותנין עליו חמרי מקום שיצא משם וחמרי מקום שהלך לשם. ואל ישנה אדם, מפני המחלקת:

ב פיוצא בו, המוליד פרות שביעית ממקום שכלו למקום שלא כלו, או ממקום שלא כלו למקום שכלו, חייב לבער. רבי יהודה אומר, אומרים לו, צא והבא לך אף אתה:

ג מקום שנהגו למבור בהמה דקה לגוים, מוכרין. מקום שנהגו שלא למבור, אין מוכרין. ובכל מקום אין מוכרין להם בהמה גסה, עגלים וסוּחיים שלמים ושבורין. רבי יהודה מתיר בשבורה. בן בתירה מתיר בסוס:

ד מקום שנהגו לאכול צלי בלילי פסחים, אוכלין. מקום שנהגו שלא לאכול, אין אוכלין. מקום שנהגו לתדליק את הנר בלילי יום הכפורים, מדליקין. מקום שנהגו שלא לתדליק, אין מדליקין. ומדליקין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ובמבואות האפלים, ועל גבי החולים:

ה מקום שנהגו לעשות מלאכה בתשעה באב, עושין. מקום שנהגו שלא לעשות מלאכה, אין עושין. ובכל מקום תלמידי חכמים בטלים. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לעולם יעשה אדם עצמו תלמיד חכם. וחכמים אומרים, ביהודה היו עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות, ובגליל לא היו עושין כל עקר. הלילה, בית שמאי אוסרין, ובית הלל מתירין עד הניח החמה:

ו רבי מאיר אומר, כל מלאכה שהתחיל בה קדם לארבעה עשר, ונמרה בארבעה עשר. אבל לא יתחיל בה בתחלה בארבעה עשר, אף על פי שיכול לגמרה. וחכמים אומרים, שלש אמוניות עושין מלאכה בערבי פסחים עד חצות, ואלו הן, החיטים והספרים והפובסין. רבי יוסי בר יהודה אומר, אף הרצענים:

ז מושיבין שובבין לתרנגולים בארבעה עשר. ותרנגולת שברחה, מחזירין אותה למקומה. ואם מתה, מושיבין אחרת תחתיה. גורפין מתחת רגלי בהמה בארבעה עשר, ובמועד מסלקין לצדדין. מוליכין ומביאין בלים מבית האמן, אף על פי שאינם לצורך המועד:

ח ששה דברים עשו אנשי יריחו, על שלשה מחו בידם, ועל שלשה לא מחו בידם. ואלו הן שלא מחו בידם, מרביבין דקלים כל היום, וכורכין את שמע, וקוצרין וגודשין לפני העמר, ולא מחו בידם. ואלו ששמחו בידם, מתירין גזויות של הקדש, ואוכלין מתחת הנשרים בשבת, ונותנין פאה לירק, ומחו בידם חכמים:

ט ששה דברים עשה חזקיה המלך, על שלשה הודו לו, ועל שלשה לא הודו לו. גרר עצמות אביו על מטה של חבלים, והודו לו. פתת נחש הנחשת, והודו לו. גנז ספר רפואות, והודו לו. על שלשה לא

הודו לו, קציץ דלתות של היכל ושגגן למלך אשור, ולא הודו לו. סתם מי גיחון העליון, ולא הודו לו. עבר ניסן בניסן, ולא הודו לו:

פֶּרֶק ה'

א תמיד נשחט בשמונה ומחצה וקרב בתשע ומחצה. בערבי פסחים נשחט בשבע ומחצה וקרב בשמונה ומחצה, בין בחל בין בשבת. חל ערב פסח להיות בערב שבת, נשחט בשש ומחצה וקרב בשבע ומחצה, והפסח אחריו:

ב הפסח שנשחטו שלא לשמו, וקבל והלך וזרק שלא לשמו, או לשמו ושלא לשמו, או שלא לשמו ולשמו, פסול. כיצד לשמו ושלא לשמו, לשם פסח ולשם שלמים. שלא לשמו ולשמו, לשם שלמים ולשם פסח:

ג שחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו, לערלים ולטמאים, פסול. לאוכליו ושלא לאוכליו, למנויו ושלא למנויו, למולים ולערלים, לטמאים ולטהורים, בשר. שחטו קדם חצות, פסול, משום שנאמר (שמות יב) בין הערבים. שחטו קדם לתמיד, בשר, ובלבד שיהא אחד ממרס בדמו, עד שיזרק דם התמיד. ואם נזרק, בשר:

ד השוחט את הפסח על החמין, עובר בלא תעשה. רבי יהודה אומר, אף התמיד. רבי שמעון אומר, הפסח בארבעה עשר, לשמו חיב, ושלא לשמו פטור. ושאר כל הזבחים, בין לשמן ובין שלא לשמן, פטור. ובמועד, לשמו פטור, ושלא לשמו חיב, ושאר כל הזבחים, בין לשמן ובין שלא לשמן, חיב, חוץ מן החטאת שנשחטה שלא לשמה:

ה הפסח נשחט בשלש בתות, שנאמר (שמות יב) ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל, קהל ועדה וישראל. נכנסה פת הראשונה, נתמלאת

העזרה, נעלו דלתות העזרה. תקעו והריעו ותקעו. הכהנים עומדים שורות שורות, ובידיהם בזיכי כסף ובזיכי זהב. שורה שפלה כסף כסף, ושורה שפלה זהב זהב. לא היו מעורבין. ולא היו לבזיכין שולים, שפא וניחום ויקרש הדם:

ו שחט ישראל וקבל הכהן, נותנו לחברו וחברו לחברו, ומקבל את המלא ומחזיר את הריקן. כהן הקרוב אצל המזבח זרקו זריקה אחת כנגד היסוד:

ז יצתה בת ראשונה ונכנסה בת שניה. יצתה שניה, נכנסה שלישית. כמעשה הראשונה כך מעשה השניה והשלישית. קראו את החלל. אם גמרו שנו, ואם שנו שלשו, אף על פי שלא שלשו מימיהם. רבי יהודה אומר, מימיהם של בת שלישית לא הגיע לאהבתי כי ישמע ה', מפני שעמה מעטין:

ח כמעשהו בחל כך מעשהו בשפת, אלא שהכהנים מדיחים את העזרה שלא ברצון חכמים. רבי יהודה אומר, כוס היה ממלא מדם התערובות, זרקו זריקה אחת על גבי המזבח, ולא הורו לו חכמים:

ט כיצד תולין ומפשיטין, אנקליות של ברזל היו קבועים בפתלים ובעמודים שבהן תולין ומפשיטין. וכל מי שאין לו מקום לתלות ולהפשיט, מקלות דקים חלקים היו שם, ומניח על כתפו ועל כתף חברו, ותולה ומפשיט. רבי אליעזר אומר, ארבעה עשר שחל להיות בשפת, מניח ידו על כתף חברו, ויד חברו על כתפו, ותולה ומפשיט:

י קרעו והוציא אמוריו, נתנו במגים והקטירן על גבי המזבח. יצתה בת ראשונה וישבה לה בחר הבית, שניה בחיל, והשלישית במקומה עומדת. חשכה, יצאו וצלו את פסחיהן:

פרק ו'

אלו דברים בפסח דוחין את השבת, שחיטתו וזריקת דמו ומחוי קרביו והקטר חלביו, אבל צלייתו והדחת קרביו אינן דוחין את השבת. הרבבתו והבאתו מחוץ לתחום, ונתיבת יבלתו, אין דוחין את השבת. רבי אליעזר אומר, דוחין:

ב אומר רבי אליעזר, והלא דין הוא, מה אם שחיטה שהיא משום מלאכה דוחה את השבת, אלו שהן משום שבות לא ידחו את השבת. אומר לו רבי יהושע, יום טוב יוכיח, שהתירו בו משום מלאכה, ואסרו בו משום שבות. אומר לו רבי אליעזר, מה זה, יהושע, מה ראיה רשות למצוה. השיב רבי עקיבא ואמר, הזאה תוכיח, שהיא מצוה והיא משום שבות ואינה דוחה את השבת. אף אתה אל תתמה על אלו, שאף על פי שהן מצוה והן משום שבות, לא ידחו את השבת. אומר לו רבי אליעזר, ועליה אני דן, ומה אם שחיטה שהיא משום מלאכה, דוחה את השבת. הזאה שהיא משום שבות, אינו דין שדוחה את השבת. אומר לו רבי עקיבא, או חלופ, מה אם הזאה שהיא משום שבות, אינה דוחה את השבת. שחיטה שהיא משום מלאכה, אינו דין שלא תדחה את השבת. אומר לו רבי אליעזר, עקיבא, עקרת מה שכתוב בתורה, (בין הערבים), במועדו (במדבר ט) בין בחל בין בשבת. אומר לו, רבי, הבא לי מועד לאלו במועד לשחיטה. כלל אומר רבי עקיבא, כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת, אינה דוחה את השבת. שחיטה שאי אפשר לעשותה מערב שבת, דוחה את השבת:

ג אימתי מביא חגיגה עמו, בזמן שהוא בא בחל בטרה ובמעט. ובזמן שהוא בא בשבת במרבה ובטמאה, אין מביאין עמו חגיגה:
ד חגיגה היתה באה מן הצאן, מן הבקר, מן הכבשים ומן העזים, מן הזכרים ומן הנקבות. ונאכלת לשני ימים ולילה אחד:

ה הפסח ששחטו שלא לשמו בשבת, חיב עליו הטאת. ושאר כל הזבחים ששחטן לשם פסח, אם אינן ראויין, חיב. ואם ראויין הן, רבי אליעזר מתיב הטאת, ורבי יהושע פוטר. אמר רבי אליעזר, מה אם הפסח שהוא מתר לשמו, כששנה את שמו, חיב. זבחים שהן אסורין לשמן, כששנה את שמן, אינו דין שיהא חיב. אמר לו רבי יהושע, לא, אם אמרת בפסח ששנהו לדבר אסור, תאמר בזבחים ששנן לדבר המתר. אמר לו רבי אליעזר, אמורי צבור יוכיחו, שהן מתרין לשמן, והשוחט לשמן, חיב. אמר לו רבי יהושע, לא, אם אמרת באמורי צבור שיש להן קצבה, תאמר בפסח שאין לו קצבה. רבי מאיר אומר, אף השוחט לשם אמורי צבור, פטור:

ו שחטו שלא לאוכליו ושלא למנויו, לערלין ולטמאין, חיב. לאוכליו ושלא לאוכליו, למנויו ושלא למנויו, למולין ולערלין, לטהורים ולטמאים, פטור. שחטו ונמצא בעל מום, חיב. שחטו ונמצא טרפה בסתר, פטור. שחטו ונודע שמשכו הבעלים את ידם, או שמתו או שנמטמו, פטור, מפני ששחט ברשות:

פרק ז'

א כיצד צולין את הפסח, מביאין שפוד של רמון, תוחבו מתוך פיו עד בית נקובתו, ונותן את פרעיו ואת בני מעיו לתוכו, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר, כמין בשול הוא זה, אלא תולין חוצה לו:

ב אין צולין את הפסח לא על השפוד ולא על האסבלא. אמר רבי צדוק, מעשה ברבן גמליאל שאמר לטבי עבדו, צא וצלה לנו את הפסח על האסבלא. נגע בחרסו של תנור, יקלוף את מקומו. נטף מרטבו על החרס וחזר עליו, ישול את מקומו. נטף מרטבו על הסלת, יקמוץ את מקומו:

ג סכו בשמן תרומה, אם חבורת פתנים, יאכלו. אם ישראל, אם חי הוא, ידיחנו. ואם צלי הוא, יקלוף את החיצון. סכו בשמן של מעשר שני, לא יעשנו דמים על בני חבורה, שאין פודין מעשר שני בירושלים:

ד חמשה דברים באין בטמאה ואינן נאכלין בטמאה, העמר, ושתי הלחם, ולחם הפנים, וזבחי שלמי צבור, ושעירי ראשי חודשים. הפסח שבא בטמאה, נאכל בטמאה, שלא בא מתחלתו אלא לאכילה:

ה נטמא הבשר והחלב קים, אינו זורק את הדם. נטמא החלב והבשר קים, זורק את הדם. ובמקדשין אינו כן, אלא אף על פי שננטמא הבשר והחלב קים, זורק את הדם:

ו נטמא הקהל או רבו, או שהיו הפתנים טמאים והקהל טהורים, יעשה בטמאה. נטמא מעוט הקהל, הטהורין עושין את הראשון, והטמאין עושין את השני:

ז הפסח שזרק דמו, ואחר כך נודע שהוא טמא, הציץ מרצה. נטמא הגוף, אין הציץ מרצה, מפני שאמרנו הנזיר ועושה פסח, הציץ מרצה על טמאת הדם, ואין הציץ מרצה על טמאת הגוף. נטמא טמאת התהום, הציץ מרצה:

ח נטמא שלם או רבו, שורפין אותו לפני הבירה מעצי המערכה. נטמא מעוטו, והנותר, שורפין אותו בחצרותיהן או על גנותיהן מעצי עצמן. הציקנין שורפין אותו לפני הבירה בשביל להנות מעצי המערכה:

ט הפסח שיצא או שננטמא, ישרף מיד. נטמאו הפעלים או שמתו, תעבר צורתו וישרף בששה עשר. רבי יוחנן בן ברוקה אומר, אף זה ישרף מיד, לפי שאין לו אוכלין:

י העצמות, והגידין, והנותר, ישרפו בששה עשר. חל ששה עשר להיות בשבת, ישרפו בשבעה עשר, לפי שאינן דוחין לא את השבת ולא את יום טוב:

יא כל הנאכל בשור הגדול, יאכל בגדי הרך, וראשי כנפים והסחוסים. השובר את העצם בפסח הפהור, הרי זה לוקה ארבעים. אכל המותר בפהור והשובר בטמא, אינו לוקה את הארבעים:

יב אבר שיצא מקצתו, חותך עד שמגיע לעצם, וקולף עד שמגיע לפרק, וחותך. ובמקדשין קוצץ בקופיץ, שאין בו משום שבירת העצם. מן האגף ולפנים כלפנים, מן האגף ולחוץ כלחוץ. החלונות, ועובי החומה, כלפנים:

יג שתי חברות שהיו אוכלות בבית אחד, אלו הופכין את פניהם היךד ואוכלין, ואלו הופכין את פניהם היךד ואוכלין, והפחם באמצע. וכשהשמש עומד למזוג, קופץ את פיו ומחזיר את פניו עד שמגיע אצל חברתו ואוכל. והכלה, הופכת פניה ואוכלת:

פרק ח'

א האשה בזמן שהיא בבית בעלה, שחט עליה בעלה ושחט עליה אביה, תאכל משל בעלה. הלכה רגל ראשון לעשות בבית אביה, שחט עליה אביה ושחט עליה בעלה, תאכל במקום שהיא רוצה. יתום ששחטו עליו אפטרופסים, יאכל במקום שהוא רוצה. עבד של שני שתפין לא יאכל משל שניהן. מי שחציו עבד וחציו בן חורין, לא יאכל משל רבו:

ב האומר לעבדו, צא ושחוט עלי את הפסח, שחט גדי, יאכל. שחט מלה, יאכל. שחט גדי ומלה, יאכל מן הראשון. שכת מה אמר

לו רבו, כיצד יעשה, ישחוט טלה וגדי ויאמר, אם גדי אמר לי רבי, גדי שלו וטלה שלי. ואם טלה אמר לי רבי הטלה שלו וגדי שלי. שכת רבו מה אמר לו, שניהם יצאו לבית השרפה, ופטורין מלעשות פסח שני:

ג האומר לבניו, הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון לירושלים, בין שהכנים הראשון ראשו ורבו, זכה בחלקו ומזכה את אחיו עמו. לעולם נמנין עליו עד שיהא בו כזית לכל אחד ואחד. נמנין ומושבין את ידיהן ממנו עד שישחוט. רבי שמעון אומר, עד שיזרוק עליו את הדם:

ד הממנה עמו אחרים בחלקו, רשאין בני חבורה לתן לו את שלו, והוא אוכל משלו, והן אוכלין משלהן:

ה זב שראה שתי ראיות, שוחטין עליו בשביעי. ראה שלש, שוחטין עליו בשמיני שלו. שומרת יום כנגד יום, שוחטין עליה בשני שלה. ראתה שני ימים, שוחטין עליה בשלישי. והזבה שוחטין עליה בשמיני:

ו האונן, והמפקח את הנגל, וכן מי שהבטיחוהו להוציאו מבית האסורים, והחולה והזקן שהן יכולין לאכול בזית, שוחטין עליהן. על בלן אין שוחטין עליהן בפני עצמן, שמא יביאו את הפסח לירי פסול. לפיכך אם ארע בהן פסול, פטורין מלעשות פסח שני, חוץ מן המפקח בגל שהוא טמא מתחלתו:

ז אין שוחטין את הפסח על היחיד, דברי רבי יהודה. ורבי יוסי מתיר. אפלו חבורה של מאה שאין יכולין לאכול בזית, אין שוחטין עליהן. ואין עושין חבורת נשים ועבדים וקטנים:

ח אונן טובל ואוכל את פסחו לערב, אבל לא בקדשים. השומע על מתו, והמלקט לו עצמות, טובל ואוכל בקדשים. גר שנתגר

בְּעֶרְבַּ פֶּסַח, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, טוֹבֵל וְאוֹכֵל אֶת פֶּסַח לְעֶרְבֹ. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, הַפּוֹרֵשׁ מִן הָעֶרְלָה כְּפוֹרֵשׁ מִן הַקֶּבֶר:

פָּרֶק ט'

ו אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ, שָׁמַעְתִּי שֶׁתְּמוּרַת הַפֶּסַח קִרְבָּה, וּתְמוּרַת הַפֶּסַח אֵינָה קִרְבָּה, וְאֵין לִי לְפָרֵשׁ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, אֲנִי אֶפְרָשׁ. הַפֶּסַח שְׁנַמְצָא קִדְּם שְׁחִיטַת הַפֶּסַח, יִרְעָה עַד שִׁסְתָּאב, וַיִּמְכֹּר, וַיִּקַּח בְּדָמָיו שְׁלָמִים, וְכֵן תְּמוּרָתוֹ. אַחֵר שְׁחִיטַת הַפֶּסַח, קָרַב שְׁלָמִים, וְכֵן תְּמוּרָתוֹ:

ז הַמְּפָרִישׁ נִקְבָּה לְפֶסַחוֹ אוֹ זָכַר בֶּן שְׁתֵּי שָׁנַיִם, יִרְעָה עַד שִׁסְתָּאב, וַיִּמְכֹּר, וַיִּפְלוּ דָמָיו לְנִדְבָה. הַמְּפָרִישׁ פֶּסַחוֹ וְמַת, לֹא יִבְיָאֲנוּ בָנוּ אַחֲרָיו לְשֵׁם פֶּסַח, אֶלָּא לְשֵׁם שְׁלָמִים:

א מִי שֶׁהָיָה טָמֵא אוֹ בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה וְלֹא עָשָׂה אֶת הָרֵאשׁוֹן, יַעֲשֶׂה אֶת הַשְּׁנִי. שָׁנַג אוֹ נֶאֱנַס וְלֹא עָשָׂה אֶת הָרֵאשׁוֹן, יַעֲשֶׂה אֶת הַשְּׁנִי. אִם בֶּן, לָמָּה נֶאֱמַר טָמֵא אוֹ שֶׁהָיָה בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה, שְׂאֵלוֹ פְּטוּרִין מִן הַהִכָּרַת, וְאֵלוֹ חֵיבִין בַּהִכָּרַת:

ב אֵיזוֹ הִיא דֶּרֶךְ רְחוּקָה, מִן הַפּוֹדִיעִים וְלַחוּץ, וּכְמִדְתָּהּ לְכָל רוּחַ, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, מֵאַסְקַפַּת הָעֶזְרָה וְלַחוּץ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לְפִיכָךְ נִקּוּד עַל ה' לּוֹמֵר, לֹא מִפְּנֵי שֶׁרְחוּקָה וְדָאֵי, אֶלָּא מֵאַסְקַפַּת הָעֶזְרָה וְלַחוּץ:

ג מֵה בֵּין פֶּסַח רֵאשׁוֹן לְשְׁנִי, הָרֵאשׁוֹן אֶסוּר כְּבֵל יִרְאָה וְכֵל יִמְצֵא, וְהַשְּׁנִי, מִצָּה וְחִמְצֵי עִמּוֹ בְּבֵית. הָרֵאשׁוֹן טְעוֹן הֵלֵל בְּאֲכִילָתוֹ, וְהַשְּׁנִי אֵינּוּ טְעוֹן הֵלֵל בְּאֲכִילָתוֹ. זֶה וְזֶה טְעוֹן הֵלֵל בְּעִשְׂיָתוֹ, וְנֶאֱכָלִין צְלִי עַל מִצּוֹת וּמְרוּרִים, וְדוּחִין אֶת הַשֶּׁבֶת:

ד הפסח שפא בטמאה, לא יאכלו ממנו זבין ונבות נדות
וילדות. ואם אכלו, פטורים מפרת. רבי אליעזר פוטר אף
על ביאת מקדש:

ה מה בין פסח מצרים לפסח דורות, פסח מצרים מקחו מבעשור,
ושעון הזאה באגרת אזוב על המשקוף ועל שתי מזוזות, ונאכל
בחפזון בלילה אחד, ופסח דורות נוהג כל שבועה:

ו אמר רבי יהושע, שמעתי שתמורת הפסח קרבה, ותמורת
הפסח אינה קרבה, ואין לי לפרש. אמר רבי עקיבא, אני
אפרש. הפסח שנמצא קדם שחיטת הפסח, ירעה עד שיסתאב,
וימכר, ויקח בדמיו שלמים, וכן תמורתו. אחר שחיטת הפסח,
קרב שלמים, וכן תמורתו:

ז המפריש נקבה לפסחו או זכר בן שתי שנים, ירעה עד שיסתאב,
וימכר, ויפלו דמיו לנדבה. המפריש פסחו ומת, לא יביאנו בנו
אחריו לשם פסח, אלא לשם שלמים:

ח הפסח שנתערב בזבחים, בלן ירעו עד שיסתאבו, וימכרו, ויביא
בדמי תיפה שבהן ממין זה, ובדמי תיפה שבהן ממין זה, ויפסיד
המותר מביתו. נתערב בפבורות, רבי שמעון אומר, אם חבורת
בהנים, יאכלו:

ט חבורה שאבר פסחה, ואמרה לאחד, צא ובקש ושחוט עלינו,
והלך ומצא ושחט, והם לקחו ושחטו, אם שלו נשחט ראשון, הוא
אוכל משלו, והם אוכלים עמו משלו, ואם שלהן נשחט ראשון, הם
אוכלין משלהן, והוא אוכל משלו. ואם אינו ידוע איזה מהן נשחט
ראשון, או ששחטו שניהן כאחד, הוא אוכל משלו, והם אינם אוכלים
עמו, ושלהן יצא לבית השרפה, ופטורין מלעשות פסח שני. אמר
להן, אם אחרתי, צאו ושחטו עלי. הלך ומצא ושחט, והן לקחו

וְשָׁחְטוּ. אִם שָׁלְהֵן נִשְׁחַט רֵאשׁוֹן, הֵן אוֹבְלִין מְשַׁלְהֵן, וְהוּא אוֹכֵל עִמָּהֶן. וְאִם שָׁלוּ נִשְׁחַט רֵאשׁוֹן, הוּא אוֹכֵל מִשָּׁלוֹ, וְהֵן אוֹבְלִין מְשַׁלְהֵן. וְאִם אֵינוֹ יָדוּעַ אֵיזוֹה מֵהֶם נִשְׁחַט רֵאשׁוֹן, אוֹ שִׁשְׁחַטוּ שְׁנֵיהֶם בְּאֶחָד, הֵן אוֹבְלִין מְשַׁלְהֵן, וְהוּא אֵינוֹ אוֹכֵל עִמָּהֶן, וְשָׁלוֹ יֵצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה, וּפְטוּר מִלְעִשׂוֹת פֶּסַח שְׁנֵי. אָמַר לָהֶן וְאָמְרוּ לוֹ, אוֹבְלִין כָּלָם מִן הָרֵאשׁוֹן. וְאִם אֵין יָדוּעַ אֵיזוֹה מֵהֵן נִשְׁחַט רֵאשׁוֹן, שְׁנֵיהֶן יוֹצְאִין לְבֵית הַשְּׂרָפָה. לֹא אָמַר לָהֶן וְלֹא אָמְרוּ לוֹ, אֵינֶן אַחֲרָאִין זֶה לָזֶה:

י שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שְׁנַתְעַרְבוּ פֶּסְחֵיהֶן, אֵלּוּ מוֹשְׁכִין לָהֶם אֶחָד וְאֵלּוּ מוֹשְׁכִין לָהֶן אֶחָד, אֶחָד מֵאֵלּוּ בָּא לוֹ אֵצֶל אֵלּוּ, וְאֶחָד מֵאֵלּוּ בָּא לוֹ אֵצֶל אֵלּוּ, וְכֵן הֵם אוֹמְרִים, אִם שָׁלְנוּ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה, יָדִיד מְשׁוּכּוֹת מְשַׁלְּךְ וְנִמְנִית עַל שָׁלְנוּ, וְאִם שָׁלְךְ הוּא הַפֶּסַח הַזֶּה, יָדִינוּ מְשׁוּכּוֹת מְשַׁלְּנוּ וְנִמְנִינוּ עַל שָׁלְךְ. וְכֵן חֲמֵשׁ חֲבוּרוֹת שֶׁל חֲמִשָּׁה חֲמִשָּׁה, וְשֶׁל עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה, מוֹשְׁכִין לָהֶן אֶחָד מִכָּל חֲבוּרָה וְחֲבוּרָה, וְכֵן הֵם אוֹמְרִים:

י א שְׁנַיִם שְׁנַתְעַרְבוּ פֶּסְחֵיהֶם, זֶה מוֹשֵׁךְ לוֹ אֶחָד, וְזֶה מוֹשֵׁךְ לוֹ אֶחָד, זֶה מִמְנֵה עִמּוֹ אֶחָד מִן הַשּׁוֹק, וְזֶה מִמְנֵה עִמּוֹ אֶחָד מִן הַשּׁוֹק, זֶה בָּא אֵצֶל זֶה, וְזֶה בָּא אֵצֶל זֶה, וְכֵן הֵם אוֹמְרִים, אִם שְׁלִי הוּא פֶּסַח זֶה, יָדִיד מְשׁוּכּוֹת מְשַׁלְּךְ וְנִמְנִית עַל שְׁלִי. וְאִם שָׁלְךְ הוּא פֶּסַח זֶה, יָדִי מְשׁוּכּוֹת מְשַׁלִּי וְנִמְנִית עַל שָׁלְךְ:

פֶּרֶק י'

א עַרְבֵי פֶּסְחִים סְמוּךְ לַמִּנְחָה, לֹא יֹאכֵל אָדָם עַד שִׁתְּחַשֵּׁךְ. וְאֵפֶלּוּ עֲנִי שְׁבִישְׂרָאֵל לֹא יֹאכֵל עַד שְׁיִסַּב. וְלֹא יִפְחָתוּ לוֹ מֵאַרְבָּעָה כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן, וְאֵפֶלּוּ מִן הַתְּמַחֲוִי:

ב מזוגו לו כוס ראשון, בית שמאי אומרים, מברך על היום, ואחר כך
מברך על היין. ובית הלל אומרים, מברך על היין, ואחר כך מברך
על היום:

ג הביאו לפניו, מטביל בחזרת, עד שמגיע לפרפרת הפת. הביאו
לפניו מצה וחזרת וחרסת ושני תבשילין, אף על פי שאין חרסת
מצוה. רבי אליעזר ברבי צדוק אומר, מצוה. ובמקדש היו מביאים
לפניו גופו של פסח:

ד מזוגו לו כוס שני, וכאן הבין שואל אביו. ואם אין דעת בפני, אביו
מלמדו, מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות, שבכל הלילות אנו
אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה בלוי מצה. שבכל הלילות אנו אוכלין
שאר ירקות, הלילה הזה מרור. שבכל הלילות אנו אוכלין בשר צלי,
שלוק, ומבשל, הלילה הזה בלוי צלי. שבכל הלילות אנו מטבילין
פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים. ולפי דעתו של בן, אביו מלמדו.
מתחיל בגנות ומסיים בשבח, ודורש מארמי אובר אבי, עד שיגמור
כל הפרשה בלה:

ה רבן גמליאל היה אומר, כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח,
לא יצא ידי חובתו, ואלו הן, פסח, מצה, ומרור. פסח, על שום
שפסח המקום על בתי אבותינו במצרים. מצה, על שום שנגאלו
אבותינו ממצרים. מרור, על שום שמררו המצרים את בני אבותינו
במצרים. בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא
ממצרים, שנאמר (שמות יג), והגדת לבנה ביום ההוא לאמר, בעבור
זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים. לפיכך אנחנו חיבין להודות, להלל,
לשבח, לפאר, לרומם, להדר, לברך, לעלה, ולקלס, למי שעשה
לאבותינו ולנו את כל הנסים האלו, הוציאנו מעבדות לחרות, מיגון
לשמחה, ומאכל ליום טוב, ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאולה.
ונאמר לפניו, הללויה:

ו עד היכן הוא אומר, בית שמאי אומרים, עד אם הבנים שמחה. ובית הלל אומרים, עד חלמיש למעינו מים. וחזתם בגאולה. רבי טרפון אומר, אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים, ולא היה חזתם. רבי עקיבא אומר, בן ה' אלהינו ואלהי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים כו', עד ברוך אתה ה', גאל ישראל:

ז מזוגו לו כוס שלישי, מברך על מזונו. רביעי, גומר עליו את ההלל, ואומר עליו ברכת השיר. בין הפוסות הללו, אם רוצה לשנות, ישנה. בין שלישי לרביעי, לא ישנה:

ח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן. ישנו מקצתן, יאכלו. כלן, לא יאכלו. רבי יוסי אומר, נתנמנמו, יאכלו. נרדמו, לא יאכלו:

ט הפסח אחר חצות, מטמא את הידים. הפגול והנותר, מטמאין את הידים. בריך ברכת הפסח פטר את של זבת. בריך את של זבת, לא פטר את של פסח, דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבא אומר, לא זו פוטרת זו, ולא זו פוטרת זו:

ספר נְשִׁמַת הַיְהוָה

בו יבאר סגלות ומעלות אמירת "נשמת
כל חי" לקוטים מן הזוהר הקדוש וכתבי
האריז"ל, וספרי קבלה, וספרי בעל שם
טוב הקדוש ותלמידיו, ושאר ספה"ק,
המקיפים כללים יסודיים ועיקרים
הנוגעים לאמירת התפלה הקדושה
הלזו.

והמעין בבתי אמרותיהם בלי
ספק יקבל תועלת גדולה ונפלאה
בהתעוררות בלתי גבול להתאמץ
ולהתחזק להתפלל תפלה הקדושה
הלזו.

פֶּתַח שְׁעָרֵי שָׁמַיִם לְתַפְלָתָנוּ

שֵׁשׁ יָמֵי תְּשׁוּבָה מִפִּי זֶרַעוּ

סֵפֶר
פֶּתַח אֱלֹהֵינוּ הַמְּבַאֵר
וּסְגֹלוֹתֶיהָ

זבן:

- א. תפילת פתח אליהו.
- ב. קום רבי שמעון.
- ג. ויהי רעוא.
- ד. אמר רבי שמעון ארימית ידאי בצלותין
- ה. רבון עלמא יהא רעוא קמך שתיקן הרי"ח הטוב זיע"א.
- ו. ספר סגולת פתח אליהו.

יצא לאור על ידי מפעל הווהר העולמי
אדר תשע"ב לפ"ק
עיה"ת בית שמש תוכב"א

הקדמה

ישתבח הבורא ונותן התורה, אשר עומד וסומך אותי מיום היותי על האדמה ועד היום הזה, וזיכני לראות עין בעין השגחת הבורא יתברך שמו, ניסים גלויים ונסתרים. ואדור נדר לד' אלוקי ישראל אשר אבותי התהלכו לפניו בתמים, אם ד' יהיה עמדי ויראני חסדים גלויים אבוא בעריכת הספר על ענייני "נשמת", כדי להודות לשם ד'. על כן אחרי שנוכחתי לראות בחודש שבט השתא, ניסים ונפלאות אשר אין כאן המקום לפרטם, כי רבים הם [וכפי שאשמיע בעזהשי"ת בסעודת ההודאה ביום ג' פרשת תצוה ה' אדר תשע"ב] באתי במגילת ספר כיד ד' הטובה עלי.

והנה האמת אגיד ולא אכחד, כי רבים קמו עלי ועכבו בעדי זה ארבע פעמים (שאחרי שהדפסתי לערך לפני שבע שנים נעלם הספר מידי, כמו שעוד הרבה חיבורים נעלמו), רבים אמרו לנפשי להוציא לאור חיבור על "נשמת", והשטן עמד לנגד חיבורי, ולא שקט ולא נח, כדי שלא יצא חיבור זה לאור עולם (עיי' ספר ליקוטי זוהר תהילות דוד בהקדמה באריכות), ועתה בעברי בשער, וברכתי על המוגמר, אפרוש כפי ליושב מרומים בהודאה על העבר שעזרני עד היום ובתפילה על העתיד, ואל תטשינו ד' אלוקינו לנצח, עד התגלה כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

תוכן הענינים

- א. "נשמת כל חי מזוהר פרשת תרומה..... ז
- ב. הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשיות לברך את המקום הזה..... ז
- ג. מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה מנשמת כל חי עד והאחרונים..... ז
- ד. אשרי העם שידעים לסדר את שבח רבונם כראוי..... ח
- ה. דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבחת המלך..... ח
- ו. אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזב אותנו..... ח
- ז. ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת ממנו כלל..... ח
- ח. הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו..... ט
- ט. אשרי העם שפכה לו אשרי העם שה אלהיו..... ט
- י. אמר ר"א לר"ש אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עץ החיים בגן עדן..... ט
- יא. מקור התפילה של "נשמת כל חי"..... י
- יב. בדבר מחבר תפילת "נשמת כל חי" מצאנו דעות ומסורות שונות..... י
- יג. סעודה של מצוה..... יא
- יד. פירות הנושרים למעשה..... יב
- טו. אמירת "נשמת" כסגולה לישועה..... יד
- טז. סגולתה..... טו
- יז. להצלחת העובר, טוב לומר בכל יום נשמת כל חי..... יח
- יח. זמן אמירתה..... יט
- יט. עובדות והנהגות מגדולי ישראל בתפילת "נשמת"..... כ
- כ. נדרי אשלם..... כג
- כא. רשיות לנשמת..... כד
- כב. מספר הקדוש פרי עץ חיים..... כה
- כג. רבי חיים ויטאל ז"ע - שער הכוונות..... כז
- כד. אשרי מי שמתקן לשכינה דירה נאה בלבו, כלים נאים באבריו וכו'..... כח

מבוא

מטרת בריאת האדם - להודות לה'

כתב הרמב"ן (סוף פרשת בא): "כוונת כל המצוות שנאמין באלקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין לעליון בתחתונים חפץ מלבד זה שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפילות, וכוונת בתי כנסיות, וזכות תפילת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לאל שבראם והמציאם, ויפרסמו זה ויאמרו לפניו: בריותיך אנחנו!".

חובת כל אדם לשבח לה'

אמרו חכמינו זכרונם לברכה על דוד המלך עליו השלום, שהיה עוסק כל הלילה בשירות ותשבחות, עד שחבר ברוח הקודש את ספר תהלים הנפלא, שבו כלל כל מיני שירות, זמירות ותשבחות שבעולם, ויש לשירות הללו שייכות לכל הנבראים כולם, וכמו שאומרים ב"נשמת כל חי": "שכן חובת כל היצורים לפניך, ה' אלקינו, להודות, להלל, לפאר, לרומם, להדר ולברך ולקלס כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי". הרי שחובת כל אדם להודות ולהלל לה'!

הודאה ושבח לה' יתברך

נאמר בילקוט תהלים (מזמור קל"ו): "לעושה נפלאות גדולות לבדו" (תהלים קל"ו ד) - וכי מישהו אחר עשה עמו דבר שהוא אומר "לבדו"? אלא לבדו יודע מה פלאים עושה. כיצד? אדם נתון על המיטה והנחש לפניו בארץ. בא לעמוד הרגיש בו הנחש וברח מפניו, ואינו יודע מה פלאים עשה הקדוש ברוך הוא עמו, ומי יודע? הקדוש ברוך הוא. **וכן** הוא אומר (תהלים מ) "רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך", אין לי להעריך שבחך, ואין כדאי לספר נפלאותיך. אמר רבי אלעזר: אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו, שנאמר: "לבדו". וכפי שדרש רבי יוסף: מה שכתוב "אודך ה' כי אנפת בי" (ישעיה י"ב א), במה הכתוב מדבר? בשני בני אדם שהלכו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהם התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינת חברו בים, התחיל מודה ומשבח, לכך נאמר (שם): "ישב אפך ותנחמני".

הכרת טובה להשם יתברך

מובא ב"מעם לועז" בספר שמות פרשת בשלח בפרק ו' עמ' שס"א מענין ה-עשר שירות, והשירה העשירית תהיה לעתיד לבוא "שיר חדש", שיר מבחינת זכר שלא תהיה יותר גלות והשמחה תהיה גדולה מאוד וכו', ולעתיד לבוא יהיו כולם בבטחון בקב"ה בכל לבם, וישוררו לקב"ה עוד לפני שיעשה להם ניסים יאמרו שירה על הנס שעתידי להיות.

קרבן תודה אינו בטל לעולם

נאמר במדרש רבה (ויקרא כ"ז י"ב): רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם רבי מנחם דגליא: לעתיד לבוא כל הקרבנות בטלין, וקרבן תודה אינו בטל לעולם. כל ההודיות בטלין, והודיות תודה אינן בטלין לעולם, וזהו שכתוב (ירמיה ל"ג י"א): "קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות".

כל הקרבנות הבאים לכפר על חטאים יבוטלו לעתיד לבוא. החטאת, האשם, ואף קרבן עולה שמכפר על הרהורי הלב לא יהיו עוד בימות המשיח, משום שבאותם ימים לא יהיה יצר הרע, כמו שאומרת הגמרא בסוף מסכת סוכה שהקב"ה ישחט את היצר הרע, בני האדם לא יחטאו ולא יהיה צורך להביא קרבנות לכפרת עוונות, אבל קרבן תודה הבא כאשר יהודי מודה לה' יתברך על הטובות שעשה עמו לא יבטל לעתיד לבוא, משום שבימים אלה לא יחסר כל טוב לבני ישראל, התורה תהיה בשפע, וכל המעדנים יהיו מצויים כעפר. לכן אז תהיה חובה גדולה יותר להקריב קרבנות תודה ולהודות לו יתברך, לפיכך קרבן תודה אינו בטל לעולם (פירוש מהרז"ו על המדרש).

הודאה על הזכות להודות

מוסיף האדמו"ר מאזורוב בספר "באר משה": קרבן תודה שבא על הודאה אינו בטל לעתיד לבוא, משום שאף לאחר כל ההודאות שאנו מודים לו, עדיין חייבים אנחנו להודות לו על עצם הדבר שזכינו להודות לו ולהכיר בטובות שעשה לנו מה שלא כל אחד זוכה לזה להכיר בטוב.

דבר דומה אומרים פעמיים בכל יום ב"מודים דרבנן": "מודים אנחנו לך וכו' על שאנחנו מודים לך". ופרש רש"י (סוטה דף מ א ד"ה על): "על שנתת בלבנו להיות דבוקים בך ומודים לך". הרי לנו הודאה על הודאה - הודאה לה' יתברך על כך שפקח את עיני שכלנו ונתן לנו להבין שצריך להודות לו.

וכך פירש הבעל שם טוב את הפסוק (תהלים ע"א כ"ג) "תרננה שפתי כי אזמרה לך", שפתי ירננו שיר ושבח לה' יתברך על עצם הדבר "כי אזמרה לך".

חובת ההודאה ההלל והשבח לכורא עולם בכל עת

כתב בספר פלא יועץ (ערך הללו): "ראוי להלל לה' על כל הטובה שעושה עמנו. ואף שאילו פינו מלא שירה וכו' לא נספיק להללו, ולו דומיה תהלה, על כל פנים בלא כלום אי אפשר, וראוי לכל אדם מעת לעת ומפקידה לפקידה להודות ולהלל את ה'.

ובפרט כשמספר איזה ענין שעשה והצליח תיכף יהיה שם שמים שגור בפיו, ויאמר: שבח לאל יתברך כי הפליא חסדו לי ועד כה עזרני לעשות כך וכך. אפילו אם יש לו יסורין יש לו להלל לה' שזכהו להיות מכלל "אשר יאהב ה' יוכיח", ושאינו מכלל "משלם לשונאיו", ושלא יסרו ביסורין יותר קשים ומרים, כי הוא רחום בדין וגובה חובתו של אדם בטובתו.

ואם העדיף ה' לו טובה יותר על אחרים ראוי לו להלל לה' המעדיף טובו עליו שלא בזכות רק ברחמיו ובחמלתו, כי כמה טובים ממנו חסרים כל טוב. וינעע מאוד ויקבע בלבו אמונה שלמה כי הוא הנותן לו כח לעשות חיל ומידו הכל, ולו נתכנו עלילות".

כיצד נהלל ונשבח לאדון הכל?

במסכת פסחים (ק"ז ב ואילך במשנה שם): כוס "רביעי גומר עליו את ההלל ואומר עליו ברכת השיר" שואלת הגמרא (ק"ח א), **מאי ברכת השיר!?** ומשיבה: **רבי יוחנן אומר,**

נשמת כל חי!!!

נשמת הזוהר

שיר ושבח לאדון הכל

פרק א'

"נשמת כל חי מזוהר" פרשת תרומה

זוהר פרשת תרומה (חלק ב - דף קלו עב)

הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה

[לשון הקודש] נשמת כל חי, הרי החברים עוררו בו דברי אמת. אבל יש לנו להזכיר, הנשמה הזו שפורחת מאותו חי העולמים. ומשום שהיא שלו, שממנו יוצאות כל הברכות ושורות בו, והוא משקה ומברך למטה, הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה.

[לשון הקודש] ולכן פורחות הנשמות מאותו חי בערב שבת, אותן נשמות שפורחות, ממש מברכות מקום זה שנקרא שם מלמטה. ואותו מקום שיוצאות ממנו, מברך אותו למעלה, ושם זה מקבל ברכות מטה וממעלה, ונקללת מכל הצדדים.

נשמת כל חי, הא חברים אתערו רה ביה מלין דקשומ. אבל אית לן לאדכרא, האי נשמתא דפרחא מההוא חי העולמים. ובגין דאיהי דיליה, דמניה נפקן כל ברקאן, ושריין ביה, והוא אשקי ומברך לתתא, האי נשמתא דנפקא מניה, אית לה רשו לברכא להאי אתר.

ועל דא פרחין נשמתין מההוא חי, במעלי שבתא. אינון נשמתין דאינון פרחאן, ממש מברכין להאי אתר דאקרי שם מתתא. וההוא אתר דנפקי מניה מברך ליה לעילא, והאי שם מקבלא ברקאן, מתתא ומעילא, ואתכלילת מכל סמריין.

זוהר חלק ב - דף קלח עב

מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש

תבות כחשבון מ"ה מנשמת כל חי עד והאחרונים

[לשון הקודש] בימי החל היא מקבלת ברכות משאר הנשמות שמברכות אותה מלמטה ביום השבת, היא מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (ובסוד של חמשים תבות, כחשבון מ"י) כמו שבארנו בסוד מ"ה ובסוד מ"י. זה העולם

ביומי דחול, איהי מקבלא ברקאן, משאר נשמתין, דקא מברכין לה מתתא. ביומא דשבת, איהי מקבלא ברקאן מאינון נשמתין עלאין, דקא מברכאן לה בארבעין וחסמש תבין, כחשבון מ"ה. (מנשמת כל חי עד והאחרונים) (מ"ה ברוא דחמשי תבין, כחשבון מ"י) כמה (הקדמה ב עא) דאוקימנא, ברוא מ"ה, וברוא מ"י.

העליון, וזה העולם התחתון. נשמת כל חי (עד והאחרונים) - מ"ה. ומן ואלו פינו מלא שירה עד ומלפנים - עולה התשפחת האחרת חמשים תבות. ואף על גב שלא עומד הדבר בחשבון, עולה החשבון סוד מ"י, ומשם והלאה עולה התשפחת האחרת לחשבון (מ"ה) מאה תבות, תשלומים של הכל, ומרפכה אחת על מה ששורה שהוא תשלום (אותו שלם עליון).

דא עלמא עלאה, ודא עלמא תתאה. נשמת כל חי (ס"א עד האחרונים) מה. ומן ואילו פינו מלא שירה עד ומלפנים, סלקא תושבחתא אחרא חמשין תיבין. ואף על גב דלא קיימא תמן מלה בחושבנא, סלקא חושבנא רוא מי. ומתמן ולהלאה סלקא תושבחתא אחרא לחשבון (מה) מאה תיבין, תשלומין דכלא, וחד רתיכא על מה דשריא דאיהו (דף קלח עב) תשלומא (ס"א ההוא שלומא עלאה).

אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם כראוי

[לשון הקודש] וכל השבח הזה וכל הדברים הללו כלם איברים ידועים בחשבון לתשלום שבת ולהשתלם מהם כראוי. אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם כראוי. מכאן והלאה סדור התפלה כמו שתקון.

ובל שבחא דא, וכל מלין אליון בלהו שייפין דיעון, בחושבנא לתשלומא דשבת, ולאשתלמא מנייהו, בדרקא חזי. וכאה עמא, דידעי לסדרא שבחא דמריהון, בדרקא יאות. מכאן ולהלאה סדורא דצלותא כמה דאתתקנת.

דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשפחת המלך

[לשון הקודש] כתוב (תהלים כב) ואתה ה' אל תרחק אילותי לעזרתי חושה. דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשפחת המלך כדי לחבר את השמש לכלבנה. כיון שהיה מתקן ומסדר את שבחיו להתחבר, אמר ואתה ה' אל תרחק.

בתיב (תהלים כב) ואתה יי אל תרחק אילותי לעזרתי חושה. דוד מלכא אמר דא, בשעתא דהוה מתקן ומסדר תושבחתא דמלכא, בגין לחברא שמשא בסיהרא. כיון דהוה מתקן ומסדר שבחין דיליה לאתחברא, אמר ואתה יי אל תרחק.

אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזוב אותנו

[לשון הקודש] ואתה ה' - סוד של חברות אחת בלי פרוד. אל תרחק - כיון שעלתה להתחבר עם בעלה, והכל בעולם העליון, ומשם רוצה לעלות לאין סוף להתקשר הכל למעלה למעלה, ולכן אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזוב אותנו.

ואתה יי רוא (רנא עא, קמ עא, קעט עב) דחברותא חדא בלא פורדא. אל תרחק, כיון דאיהו סלקא לאתעמרא בבעלה, וכלא בעלמא עלאה, ומתמן בעי לסלקא לאין סוף, לאתקשרא בלא לעילא לעילא, ובגין כך אל תרחק, לאסתלקא מיגו, לשבקא לן.

ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת ממנו בכלל

[לשון הקודש] ולכן בתוך סדור התשפחת צריכים ישראל להפגל שם ולהדבק עמם מלמטה, שאלמלא ירצה להתעלות הכבוד

ובגין כך, בגו סדורא דתושבחתא, בעאן ישראל לאתכללא תמן, ולא תדבקא בהדייהו מתמא, דאלמלא יבעי לאסתלקא

האי כבוד, הא ישראל לתתא אחידן ביה ותקפין ביה, דלא שבקי ליה לאתרחקא מנייהו. ועל דא צלותא בלחש, כמאן דמליל ברזא עם מלקא, ובעוד דאיהו ברזא עמיה, לא אתרחקא מניה כלל.

הזהרה, הרי ישראל למטה אחוים בו ומחזיקים בו שלא יעזב אותו להתרחק מהם. ולכן התפלה בלחש, כמי שמדבר בסוד עם הקלוף. ובעוד שהוא בסוד עמו, לא מתרחקת ממונו כלל.

הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו

אילותי, מה איל וצבי, בשעתא דאולי ומרחקי, מיד אהדרן להווא אתר דשבקי, אוף קודשא בריך הוא, אף על גב דאסתלק לעילא לעילא באין סוף, מיד אהדר לאתריה. מאי מעמא. בגין דישאל לתתא אתאחדן ביה, ולא שבקין ליה לאתנשיא, (מניה) ולאתרחקא מנייהו. ועל דא, אילותי לעזרתי חושה.

[לשון הקודש] אילותי - מה איל וצבי, בשעה שהולכים ומתרחקים, מיד חוזרים לאותו מקום שעזבו - אף הקדוש ברוך הוא, אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף, מיד חוזר למקומו. מה הטעם? משום שישאל למטה אחוים בו, ולא עוזבים אותו להיות נשכח ולהתרחק מהם. ולכן, אילותי לעזרתי חושה.

אשרי העם שככה לו

אשרי העם שככה לו ובגין כך בעינן לאתאחדא ביה בקודשא בריך הוא, ולאחדא ביה, כמאן דאמשיד מעילא לתתא, דלא ישתבק בר נש מניה, אפילו שעתא חדא. ועל דא כד סמך גאולה לתפלה, בעי לאחדא ביה, ולאשתעי בהדיה בלחישו, ברזא, דלא יתרחק מינן, ולא ישתבק מינן, ועל דא כתיב (דברים ד) ואתם הדבקים בני אלהיכם חיים בלכם היום. (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו. שיי אלהיו.

[לשון הקודש] ומשום כך צריכים להתאחד עם הקדוש ברוך הוא ולאחז בו כמי שממשיך מלמעלה למטה, שלא ישאר איש עזוב ממונו אפלו שעה אחת. ולכן כשסמך גאולה לתפלה, צריך לאחז בו ולדבר עמו בלחש, בסוד, שלא יתרחק מעמנו ולא יעזב מעמנו, ולכן כתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים בלכם היום. (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו.

אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עין החיים בגן עדן

בהיא שעתא, קם רבי שמעון וכתביא אוף הכי קמו ואזלו. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבא, עד הכא הוינא יתבי בצלא דאילנא דחי בגנתא דעדן. מכאן ולהלאה דאנן אזלין, אצטריך לן למיחד בארחוי דנטרן אילנא דא. אמר ליה, אנת תשרי בשירותא למפתח בארחא.

[לשון הקודש] באותה שעה קם רבי שמעון, והכתבים אף כך קמו והלכו. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבא, עד כאן היינו יושבים בצל של עין החיים בגן עדן. מכאן והלאה שאננו הולכים, צריך לנו ללכת בדרך השומרים את העין הזה. אתה תתחיל בראשית לפתח בדרך.

פרק ב'

מקור התפילה של "נשמת כל חי"

בדבר מחבר תפילת "נשמת כל חי" מצאנו דעות ומסורות שונות:

תוספת הפיוטין (הפייטנים) הוא, ושם הפייט הזה הוא יצחק שמו, כאשר סימן שם "בפי ישרים" "ובדברי הצדיקים" "ובלשון כל חסידים" "ובקרב קדושים"...

התפילה מופיעה גם כחלק מסיום ההגדה של פסח, וקטעים ממנה גם כהודיה על הגשמים כנ"ל. הקטע ב"נשמת כל חי" המתחיל ב"ואילו פיננו מלא שירה כים" הוזכר גם במסכת ברכות (דף נ"ט), וכן במסכת תענית (דף ו' ב): "ואילו פיננו וכו' עד "ולא עזבונו חסדיך", לגירסת הגר"א בשם הרי"ף, עד "וימליכו את שמך מלכנו תמיד".

תיאור השבח המופלא של "ואילו פיננו... אין אנחנו מספיקין..." מובא בשינויים מסוימים גם בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבה פרק ל"א) כ"נוסח אמירה", לא בתורת "תפילה" או "פיוט", אלא כתיאור מצב שלעתיד לבוא.

וכך נאמר בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבה פרק ל"א): "וכן משחרב הבית הראשון עד שנבנה הבית האחרון, שבעים שנה היתה יד פשוטה עליהן להצילם מכל צר ואיב. וכן משחרב הבית האחרון ועד עכשיו תשע מאות שנה, כמה מגפפן, כמה מחבקן, כמה מנשקן. מכאן ואילך, אם נעמוד אנו ובנינו ובני בנינו ויהיה לנו פה מלא שירה כים ולשוננו רינה כהמון גליו ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע וידינו פרושות כנשרי שמים ורגלינו קלות כאיילות, אין אנו יכולין להודות לך ה' אלקינו ואלקי אבותינו ולברך את שמך על אחת מאלף אלפי אלפים וריבי

יש המייחסים אותה לאנשי כנסת הגדולה בפירוש סידור "כל בו" כתוב (הובא בסידור אוצר התפילות): "מצאתי שיש אומרים ששמעון בן שטח יסד את "נשמת", ורמז שמו למפרע, דהיינו ש' - שוכן עד, מ' - מי ידמה לך, ע' - עד הנה עזרונו, ו' - ואילו פיננו, ג' - נשמת", עד כאן לשונו.

ובפירוש "עץ חיים" להגדה של פסח ממנה"י צאלח כתב: "ויש אומרים, רבי שמעון בר יוחאי בהיותו במערה ונתפלל על מזונו, והקדוש ברוך הוא הכין לו עץ חרוכים ומעיין אחד, וזהו "ברעב זנתנו" ו"מחלאים רעים" שכל גופו נעשה קמטים עד שהעלה חלודה".

לפי מספר מקורות הרי שנוסח תפילת "נשמת כל חי" בתקופת התלמוד היתה תפילה קצרה יחסית, ובמשך הדורות נוספו בה קטעים, וראה הגדת הגאונים והרמב"ם (הוצאת אוצר הפוסקים, תשנ"ז, עמוד ת"ד) שהביא תשובת הראב"ד, וזה לשונו: "כל עיקר נראה לי, ש"נשמת כל חי" ו"ואילו פיננו" מטבע ראשונים חכמי התלמוד היו, כי בעניין ברכת השיר שאלו (פסחים ק"ח א): מאי ברכת השיר, ואפליגו בה, דחד אמר "נשמת כל חי", ואידך אמר "יהללך".

ואף על פי שהלכה כמאן דאמר "יהללך", מכל מקום נראה לנו ש"נשמת" הזכירוהו בהורדת הגשמים (ברכות נ"ט ב) אך אינו ממטבע הראשונים (חכמי התלמוד), כי אם עד זה הפרק. נמצא ש"כל קומה לפניך",

רבבות הניסים והטובות שעשית עמנו, **כאמור**, תפילת "נשמת כל חי" או קטעים ולעתיד לבוא כמה מאיר הקדוש ברוך הוא פני הצדיקים שיהיו כשיטה ראשונה".
דברי הזוהר הקדוש כדלעיל].

פרק ג'

סעודה של מצוה

ק"א א): "הודו לה כי טוב" שגובה חובתו של אדם לטובתו, עשיר בשורו, עני בשיו, אלמנה בתרנגולתה, וזהו רמז לכך שענין הוא שיעשה האדם סעודה כפי יכולתו בשעת צרתו, ויגבה הוא חובתו מעצמו, ויהפך לו לפדות.

סעדני ואושעה

הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ זצ"ל מל תינוק אחד ולא נעצר לו הדם, ונודמן לשם פתאום הרב הקדוש רבי זושא מאניפולי זצ"ל, ואמר למהר להכין סעודה ולהתחיל לאכול ולשתות, ואכן נעצר הדם, ושאל הרה"ק רבי פנחס את הרה"ק רבי זושא מהיכן ידע זאת, והשיב לו, דכתיב (שמות כ"ד י"א): "ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו", היינו, כאשר ראו בחינת "אלקים" שמידת הדין שולטת, אזי "ויאכלו וישתו", שעל ידי המאכל ומשתה מבלבלים את השטן, וכן זה מבחינת "סעדני ואושעה" - מלשון סעודה, בתהלים (ק"ט ק"ז) "סעדני ואושעה ואשעה בחוקיך תמיד".

ומסופר על רבי זושא שבעת שנפל למשכב אמר פסוק זה "סעדני ואושעה", והיה מפרש סעדני, היינו עשו סעודה עלי, כלומר עשו סעודה לתלמידי חכמים ויראי ה' למען אוושע מחליי. מכאן נמצא שאפשר לעשות סעודה לא רק אחרי הישועה אלא גם בתוך הצרה עצמה. תורת הרבי רבי זושא על "סעדני ואושעה" ידועה גם בשם הבעל שם טוב.

ההודאה עם סעודה

נאמר במשלי (ו י"ד): "זבחי שלמים עלי היום שלמתי נדרי", ומפרש רש"י: "סעודה גדולה הכינות, כי היום הקרבתי נדרי ושלמי".

ובמשנה ברורה (הלכות חנוכה סימן תר"ע סק"י) כתב: "כל שעושה כדי ליתן שבח למקום או לפרסם הנס או המצוה, הכל סעודת מצוה".

לקבל על עצמו לערוך סעודה

אמרו בברכות (דף מ"א א): "רבי זירא חלש, על לגביה רבי אבהו קביל עליה אי מתפח קטינא חריך שקי עבידנא יומא טבא לרבנן, אתפח, עבד סעודתא לכולהו רבנן".
והפירוש הוא: רבי זירא חלה, נכנס לבקר רבי אבהו וקיבל עליו שאם רבי זירא יבריא הוא יעשה יום טוב בסעודה לכל החכמים, וכך היה שהבריא רבי זירא, ורבי אבהו עשה סעודה לכל החכמים.

מכאן מצינו מקור לכך, שאם אדם שרוי בצרה יכול לקבל עליו או על זולתו לעשות סעודה לחכמים אם יוושע ובזכות זה יוושע. [ועיין לקמן בענין הנדרים מה שהבאנו בשם "מעם לועז", שדבר זה נלמד מיעקב אבינו ע"ה שבשעת צרה יקבל על עצמו איזה דבר טוב ויקיימו לכשיצא מן הצרה, עיין שם].

הקדוש ברוך הוא הרבה עמנו פדות, כמאמר רבותינו ז"ל (פסחים דף

סגולה לרפואה

יש בה משום קרוב לבבות ואהבת חינום שבעבורם יבנה בית המקדש, שכל דבר מצוה שנעשה בעשרה שורה שם השכינה, ולכן שעת רצון גדולה היא.

וכן מובא במאמר הגאולה לרמח"ל זצ"ל שיבואו עם ישראל מהגלות ויתקבצו ביחד חלק מהשבטים וישוררו לקב"ה ולאחר מכן יצטרפו שאר כל השבטים וישוררו לד' ועל ידי ההתקבצות תתבטל הקנאה והשנאה שבגללה נחרב בית המקדש.

מובא בשם החוזה מלובלין סגולה שהחולה יקבל עליו, שכשיבריא יעשה ביום שלישי מימי השבוע סעודה לתלמידי חכמים ויראי ה לכבוד הושע בן בארי, ויושע. (סגולות ישראל מערכת ח חולה)

נתון רבים אהלנו

עצם הכינוס של עשרה איש בסעודה שבה שרים את ההלל וההודאה "נשמת"

פרק ד'**פירות הנושרים למעשה**

ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" העצה הנפלאה להוושע בכל העניינים, בדוק ומנוסה! לרפואה, פרנסה, זיווג, בנים, שלום בית וכו'

ונעים שיאמר "נשמת כל חי" עם כיבוד או סעודה בבחינת "סעדני ואושעה" (תהלים קי"ט) [אך אין הכרח בדבר].

סעודות הודיה ו"נשמת"

בשנים האחרונות לאור פרסומים שונים התעוררו רבים לפעול ולהגביר חיילים למען העצה הנפלאה של אמירת "נשמת", וכבר יסדו ותקנו אמירת "נשמת" ברבים בקול רינה ותודה המון חוגג, כשכל העם מסובים בסעודת מצוה, וכל מי שזקוק לישועה משתתף ומקבל עליו בלי נדר שבשעה שיענהו השם יתברך ויוציאו מן המצר למרחב יערוך סעודת הודאה, ובתוך סעודה זו יאמר "נשמת" בעשרה או יותר.

יש ובמהלך הסעודה מספרים ברבים את אשר פעל ה' עמם, ומהללים ומשבחים להקדוש ברוך הוא על חסדיו המרובים.

ישנם סיפורים בלי סוף על עמך ישראל שקיבלו על עצמם לומר "נשמת"

"נשמת כל חי" הינה תפילת הודאה להקדוש ברוך הוא ועליה נאמר בנביא "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו" (בן איש חי, פרשת תולדות) וטוב לאומרה מידי פעם. אך היא גם עצה נפלאה לישועה על כל צרה שלא תבוא, יקבל האדם על עצמו בלא נדר ובקבלה גמורה, שכשינצל ממנה יאמר לאחר שיוושע את ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" פעם אחת בלבד (מתוך שחרית של שבת קדש אחרי שירת הים) בתודה וקול זמרה (ויחתום בלא שם ומלכות), ועצה זו בדוקה ומנוסה שניצולו רבים על ידה, ובפרט אם יקבל על עצמו לאומרה בפני עשרה אנשים הרי זה משובח. ובכדי שלא ישכח לקיים קבלת אמירת הנשמת רצוי מאוד שירשום קבלה זו על דף.

בשעת קבלתו וכן בשעת אמירת "הנשמת" יפריש מעות לצדקה כפי יכולתו, שהיא מסוגלת לכל העניינים, ומה טוב

קבלות טובות בלי נדר, שעל ידי שינוי מעשיו ובהללו להשי"ת יזכה בס"ד לישועה. ראינו לנכון לציין כאן כמה עניינים המסוגלים לזה, ונוכחנו זאת מתוך ניסיון ממש.

יתן קודם צדקה ויקבל עליו קבלה "בלי נדר" (רצוי לרשום ב"פתק" את מה שמתחייב וכו') ויגיד בפיו שמקבל עליו שכאשר יזכה לישועה, ישתדל בסמוך לישועתו:

א. לומר תפילת "נשמת כל חי". בינו לבין הקב"ה (פעם אחת לאחר הישועה) ואם יוכל לקבל על עצמו בלי נדר לומר "נשמת כל חי" בפני עשרה אנשים לפחות, בקול תודה וזימרה, שיש בזה כח גדול בפני עשרה, והרבה נצולו ובדוק ומנוסה! (אך לא חייבים).

ואם ירצה להוסיף עוד קבלות טובות בלי נדר (שיכולים רק להועיל ולזרז הישועה):

ב. יתן כיבוד (מוזנות) ושתיה וכו' (לעשרה אנשים לפחות), או אם יוכל לקבל עליו בלי נדר לעשות סעודה (לעשרה אנשים לפחות) בבחינת "סעדני ואושעה".

ג. יתן לצדקה לאחר הישועה.

ד. להדליק נר לכבוד רבי מאיר בעל הנס, או להדליק נרות לעילוי נשמת הצדיקים.

ה. ללמוד משנה או לקרוא "מזמור לתודה" (תהילים ק).
 —————

בעשרה או יותר, עם סעודה או כיבוד, או רק לומר "נשמת" עם יציאתם לגאולה ומאפילה לאור גדול, וזכו לרחמי ה' יתברך ולישועות למכביר, אם לזיווגים ובפרט למעוכבי שידוך בגילאים מבוגרים, או לחשוכי בנים שנים רבות שזכו לפרי בטן, עד לבעיות פרנסה, בריאות, שלום בית, ובעיות וצרות שונות ומשונות רח"ל, ואנשים אלו שקבלו על עצמם לומר "נשמת" ב"ה זכו לגאולה, ישועה ופדות.

וכך "סעודת נשמת" אחת גוררת אחריה "סעודות נשמת" נוספות, ועינינו הרואות ולא זר את גודל הישועות בהם אנו מתבשרים ללא הרף בחסדי ה', ועיין בספר "מטה אהרן" מעשיות וסיפורים רבים טיפה מן הים מהישועות הרבות שאנשים נושעו בזכות קבלת אמירת "נשמת כל חי", וב"ה הענין של "קבלות נשמת" ו"ישועות נשמת" ו"סעודות נשמת" מוסיף ומתפתח, לכל אחד יש, בעוונותינו, את צרותיו ויסוריו. אך עם ההרגשה שהכל בידי בורא עולם והוא מלך עוזר ומושיע, וכשאנו מקבלים על עצמנו להודות לו כשיושיענו, זוכים לרחמי וחסדי ה' ולישועתו, ומתרבה כבוד שמים. עד שבעזרת ה' יזכה במהרה ממש שיושעו כל ישראל בתשועת עולמים בביאת גואל צדק, אמן.

הסבר לקבלת "הסכם" "נשמת כל חי" לישועות [כמוכב בקונטרס "מטה אהרן"]

ודאי שהאדם נזקק לישועה, עליו לעשות תשובה ולהשתדל לקבל על עצמו

פרק ה'

את הטעם שתקנו תפילת "נשמת" ומטרת אמירתו, כהא דאיתא בגמרא, מאי דכתיב (תהלים ק"ו ב) "מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל

טעם לאמירת נשמת

הרב "בן איש חי" בספרו "בניהו" על מסכת מגילה (פרק ב דף י"ח ע"א) מבאר

וכו' על אחת מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות וכו', ובזאת התהילה עשו גילוי ומודעה שכל תהילות שהם מתקנים לשמו יתברך הם קצת מן המקצת, דאי אפשר להשלים תהילותיו. וכיון דעשו גלוי דעת ומודעה זו בתהילה זו ד"נשמת כל חי", הותר להם לתקן תהילות לאל בברכות. וליכא למימר על תיקון תהילות שתקנו סימתינהו לשבחא דמרך, ואין הכי נמי כל מי שיעשה גלוי דעת ומודעה כזאת יוכל לתקן תהילות לאל יתברך".

אמירת "נשמת" כסגולה לישועה

ומסיימים שם על העתיד ואומרים: כן תחיינו ותקיימנו וכו'".

והנה, גם בתפילת "נשמת" אחרי שמזכירים ומספרים נפלאות וחסדי הבורא יתברך "מלפנים ממצרים גאלתנו וגו' ומבית עבדים פדיתנו, ברעב זנתנו ובשבוע כלכלתנו, מחרב הצלתנו ומחליים רעים ורבים דליתנו" - מסיימים "עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך ה' אלקינו, ואל תטשנו ה' אלקינו לנצח", שנותנים ההודאה על העבר וצועקים על העתיד, ועל ידי זה הקדוש ברוך הוא עומד לימין הצדיק ונושע בתפילתו".

הרינה בתפילת "נשמת"

כתיב (איכה ב"ט): "קומי רוני בלילה לראש אשמרות שפכי כמים לבך נכח (ראשי תיבות נשמת כל חי) פני ה'. שאי אליו כפיך על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות". וקשה, דלכאורה רינה היא תפילה הבאה מתוך שמחה ושבח להקדוש ברוך הוא, ואם כן, איך נמצא מקומה כאן בתפילה "על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות"?

אבל באמת, מיוחדת היא תפילה זו של רינה דווקא בזמן רעב וצרות נוראות.

תהילתו"? למי נאה למלל גבורות ה? למי שיכול להשמיע כל תהילותיו.

והקשה ה"בן איש חי": "קשה, וכי כנסת הגדולה היו יכולים להשמיע כל תהילותיו, ואיך תקנו תהילות בברכות? ונראה לומר בסייעתא דשמיא, תקנו שבח "נשמת כל חי", שבו עשו גלוי דעת ומודעה דאי אפשר להשמיע כל תהילות ה', שאמרו: ואלו פינו מלא שירה כים, ולשונונו רנה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע וכו' וכו', אין אנו מספיקין להודות

להודות על העבר ולבקש ולצועק על העתיד

בספר "כרם שלמה" (לרבי שלמה זלמן פרידמן זצ"ל, אבד"ק טענקא, ברוקלין תש"ס פרק ב אות ט) הסביר את קבלת רבי יהודה החסיד באמירת "נשמת" כסגולה על כל צרה שלא תבוא, וזה לשונו: "ובטעם הדבר אפשר לומר על פי אמרם ז"ל, נותן הודאה על העבר וצועק על העתיד, והיינו על פי הידוע בשם צדיקים, וכך מובא בשם הרה"ק החוזה מלובלין במה שכתוב אצל לאה אחר שילדה את יהודה, "ותאמר הפעם אודה את ה' וגו' ותעמוד מלדת" (בראשית כ"ט לה). כי על ידי שהודתה את ה' על העבר ולא בקשה על העתיד, בזה הפסיקה את ההשפעה, ולכן "ותעמוד מלדת". ולזה אמרו זכרונם לברכה נותן הודאה על העבר ותיכף צועק על העתיד.

ובזה יש לפרש, למה כתיב "אז ישיר משה" בלשון עתיד, ולא כתיב "אז שר משה", כי משה רבינו כששר לה' על כל ניסי ה' בקריעת ים סוף התכוון להודות ולבקש גם על העתיד. וכן מצינו שתקנו חז"ל בתפילת "מודים דרבנן" שאומרים "ברכות והודאות וגו' על שהחייטנו וקיימתנו",

מהימנא זוהר חדש ח"ג דף רכ"ג א, ושם דף רנ"ג א), שכל חפצה להתחבר עם דודה, כי תפילה לשון חבור, כמו "נפתולי אלקים נפתלתי" (עיין רש"י בראשית ל ח).

ואפשר כי "תפלה" גימטריא "יצחק רבקה", ו"יצחק" נוטריקון "קץ חי", רמז ליסוד (השמטות הזוהר דף ונ"ב ב), ורבקה רומז לשכינה, כמו שאמרו בזוהר הקדוש (זוהר ח"א ק"מ ב, רעיא מהימנא זח"ג צ"ט ב).

ומה נעים לפי זה כי בנוסח "בפי ישרים תתרומם" ראשי תבות "יצחק רבקה", כי "תפלה" גימטריא "יצחק רבקה", והוא רמז יסוד ומלכות. ב"נשמת כל חי" עומדים שמות יצחק ורבקה זה לנכח זו, ובפסוק בפרשת תולדות (בראשית כ"ה כ"א) כתוב "ויעתר יצחק לנכח אשתו כי עקרה היא", נכח ראשי תיבות נשמת כל חי, וזהו ממש לנכח אשתו. ושם תיכף נאמר ויעתר לו ה. גם מעניין כי "הבן איש חי" כתב עצה זו דוקא בפרשת תולדות, ומסתמא יש שייכות בין העניינים כפי שכתבנו, והבן.

משנסגרו שערי שמים וצריכים לפתוח שערי ברכה, אין לך מפתח הפותח שערי השפעה טובה מן השמים כמו שירות ותשבחות לה' יתברך. וכאשר משבח, מהלל ומודה לה' יתברך, מקיים בו הקדוש ברוך הוא: "ה' צלך על יד ימינך", ופותחים לו שערי ברכה.

להאמין בה

העיקר להאמין בה שבזכות שקיבל על עצמו לשבח בשבח הנפלא הזה ומאמין בישועתו, יזכה באמת לישועה. וכן רמזו ב"נשמת": "ישתבח שמך לעד מלכנו", ראשי תיבות ישלם, למשבחים לשמו, אמן כן יהי רצון.

לעורר זכות אבות

ב"נשמת כל חי" אנו אומרים: "בפי ישרים תתרומם. ובשפתי צדיקים תתברך. ובלשון חסידים תתקדש. ובקרב קדושים תתהלל". אות ראשונה של "ישרים, צדיקים, חסידים, קדושים" הן "יצחק". ואות שלישית של "תתרומם, תתברך, תתקדש, תתהלל" הן "רבקה".

"יצחק רבקה" בגימטריא "תפלה", והשכינה נקראת תפילה (רעיא

פרק ו'

סגולתה

"וראה נא מפלאות תמים דעים דנתקן בשבח הזה לומר כלשון הזה "פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה", ומצד עצמו לשם שבח הוא גם כן סגולה נפלאה כי ממנו תוצאות חיים דרווח והצלה יעמוד ליהודים כדכתב בספר חמדת ימים, והרב שלמי חגיגה (דף ר"ג ב), דבכלל מוסרו אשר הזהיר שתהא נקראת בקריאה תמה יפה ומבוארת שלא תהא נחלפת באות

סגולה להנצל מכל צרה

"שבח זה דנשמת כל חי הוא יקר ומעולה מאד, וצריך לאומרו בנעימה והוא מסוגל על כל צרה שאדם עומד בה שידור נדר לומר אחר הצלתו מהצרה שבח זה של נשמת כל חי ויועיל לו, וכמ"ש בשם רבי יהודה החסיד ז"ל" וכו'.

(ספר בן איש חי לרבינו יוסף חיים זצ"ל שנה שניה

פרשת תולדות סעיף ג)

אחרת ולא נקודה בנקודה אחרת, כתב וזה לשונו: וקבלה בידינו מאת רבי יהודה החסיד זצ"ל שגם הוא מסוגל על כל צרה שלא תבא לקבל האדם על עצמו דכשה יצילהו מהצרה לומר נשמת כל חי בתודה וקול זמרה בפני עשרה וכו' נפוצו וניצולו רבים והוא בדוק ומנוסה, עד כאן לשונו. ואל כוונה זו סידרו לומר פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה".

(ספר חיים לראש על הגדה של פסח דף ק"א לרבינו

חיים פאלאגי זצ"ל)

"קבלה מרבי יהודה החסיד ששבח זה מסוגל על כל צרה שלא תבא, לקבל האדם על עצמו שכשינצל ממנה לומר נשמת בתודה וקול זמרה בפני עשרה וכו' נפוצו וניצולו רבים והוא בדוק ומנוסה [א] (ח. ימים דף כ"ה ב)."

(סידור עץ חיים דף קלב למהר"ץ זצ"ל)

"קבלה בידינו מרבי יהודה החסיד ששבח נשמת כל חי מסוגל על כל צרה שלא תבא לקבל האדם על עצמו שכשיהיה ניצול ממנה לומר נשמת בתודה וקול זמרה בפני עשרה וכו' ניצולו רבים. (חסד לאלפים סימן רפ"א לבעל "פלא יועץ" שם), וכתב שם עוד (או"ח הלכות יום הכפורים סימן תרט"ו אות י"א): "ולכן אכתוב גם אני הדל מה שנראה לי בס"ד, והוא כי פשוט כי באותו היום יחזור בתשובה שלימה על חטא שבא לידו, ובמוצאי יום הכפורים יטבול תיכף אם אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו ויתן לעניים יראי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר נשמת כל חי בפני עשרה וכו', עיין שם.

וכתב שם עוד (או"ח הלכות לולב סימן תרט"ד אות ט"ל): **"מנהג בית אל יכבץ יום**

הושענא רבא אחר עלינו לשבח פותחין ההיכל ואומרים נשמת כל חי עד גמר בלי שם ומלכות. ואחר כך אומרים הרי אנחנו מקבלים עלינו בלי נדר קבלה גמורה לשנה הבאה עלינו לחיים טובים ולשלום כעת וכעונה הזאת יום הושענא רבא אחר תפילת שחרית לומר הלל נוסח נשמת כל חי וכו', כמו שכתב בסידור הרש"ש ז"ל".

(ספר כף החיים או"ח הלכות שבת סימן רפ"א אות

ח' לרבינו יעקב חיים סופר זצ"ל)

"בכל צרה לא עלינו מורינו ורבינו אומר לקבל בלי נדר לומר נשמת כשינצלו ממנה". ובהוספות לספר ארחות רבינו (ח"א דף מ"ו) שם: "יש להוסיף: עוד מצאתי כתוב אצלי, אמר לי מורינו ורבינו זצ"ל בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל בעת צרה יש לומר בלי נדר כשאנצל או אחזור לשלום (כשנוסע בדרכים) אגיד נשמת, ואמר לי מורינו ורבינו שכן הוא נוהג ואומר, ועוד אמר לי מורינו ורבינו זצ"ל שמועיל קבלת אמירת נשמת בלי נדר עבור אחד מבני ביתו שהוא בצרה להצלתו".

(ספר ארחות רבינו ח"א דף של"ד אותיות ה' ו' ז' על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפלר" זצ"ל)

"וסגולה נפלאה לקבל על עצמו בליל טבילה, שאם יעזור הקב"ה ותיפקד יאמר נשמת כולו בכוונה ושמחה", ע"כ.

(ספר תשובות והנהגות חלק ה' יו"ד סימן ר"ג דף

קצ"ה להרה"ג משה שטרנבוך שליט"א)

בספר מכתם לדוד (או"ח סימן י"ג) לר' דוד פרוו זצ"ל מביא ענין סגולת אמירת

א. ובזוה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

אז אני אגיד "נשמת כל חי" וכו' עד "האל בתעצמות", וכשיגיע למקום פלוני יקיים נדרו, בדוק".

(ספר הזכירה, ענין ליה ד"ה לעולם יכנס, לרבינו זכריה סימנר זצ"ל, והביאו מהר"ץ זצ"ל סבו של המהרי"ץ זצ"ל בספרו ליקוטים וחידושים אות י"א) **"כשאדם יוצא לדרכו, יקבל עליו לומר "נשמת כל חי" כאשר יגיע למקומו בשלום"**.

(ספר שפתי צדיקים על הרב סלמאן מוצפי זצ"ל

עמוד קי"ח א)

ועיין בספר צידה לדרך (ענין שמירת הדרך דף ל"ז הוצאת שובי נפשי) בענין היוצא לדרך, שיקבל עליו לומר נשמת שיחזור בשלום.

קבלת ה"נשמת כל חי" מלוקט מהספרים:
בן איש חי (שנה שניה פרשת תולדות סעיף ג'), כף החיים (הלכות שבת סימן רפ"א סק"ח בשם חסד לאלפים לרבינו אליעזר פאפו זצ"ל בעל "פלא יועץ", ובהלכות תפילה סימן ק"י ס"ק ל"א, ובהלכות יום הכפורים סימן תרט"ז ס"ק י"א, ובהלכות לולב סימן תרס"ד ס"ק ט"ל), מהרי"ץ בסידור עץ חיים (דף ק"ל ע"ב), ספר ליקוטים וחידושים (אות י"א) לרבינו מהר"ץ זצ"ל (סבו של מהרי"ץ זצ"ל), הג"ר חיים פאלאג'י בספר חיים לראש ק (דף ק ע"ב) בשם רבי יהודה החסיד, וכן כתב בספר מנהגי בית אל (סימן תרס"ד אות צ"ד) ובספר כתר שם טוב (ח"ז דף קס"ו) בשם סידור רבינו הרש"ש זצ"ל, בספר חנוכות התורה בשם מוה"ר ר' העשיל זצ"ל (קונטרס אחרון דף נ"א), וכן בספר הזכירה (ענין ליה ד"ה לעולם יכנס) לרבינו זכריה סימנר זצ"ל, ובארחות רבינו (ח"א דף של"ד אות ד) מובא על מרן הסטייפלר זצ"ל שהמליץ על עצה זו, וכן מפורסם בשם בנו מרן הג"ר חיים קניבסקי שליט"א (וכן נתן הסכמתו לספר שימוש חכמים דף נ"ב המביא ענין זה באורך), ובספר תורה יבקשו מפיהו על הג"ר שמעון שקאפ זצ"ל (דף 257) מובא ג"כ בשם תלמידו הג"ר ישראל גוסטמאן זצ"ל

"נשמת כל חי". וכן בספר עבודת הקודש (יוסף בסדר סימן ד' מובא נוסח הודאה לקב"ה על נס ב"נשמת") להרב חיד"א זצ"ל.

בספר סגולות ישראל (מערכת צ' צרה) כתב מענין ה"נשמת", וכן בספר הנ"ל (במערכת ח' חולה) מובא מענין סעודה לכבוד הושע בן בארי, עיין שם.

בספר וזאת ליהודה על הרה"ג יהודה צדקה זצ"ל (עמוד 91) מביא מענין חשיבות ה"נשמת".

בסידור איש מצליח להרה"ג מאיר מאזוז שליט"א בפירושו "שלמות הלב" בתפילת שחרית של שבת מדבר מחשיבות וסגולת אמירת "נשמת כל חי".

בספר שולחן ערוך המקוצר (סימן קל"ט אות כ"ב) להרה"ג יצחק ראצבי שליט"א מביא מענין סגולת "נשמת כל חי", וכן בחלק ו' מביא עדות על אדם שנושע בימינו בזכות שקבל על עצמו אמירת "נשמת כל חי" לאחר שיושע.

ועיין בספר שמוש חכמים (דף נ"ב ונ"ג, אשר הוגה על ידי רבי חיים קניבסקי שליט"א) להרב אשר ברגמן שליט"א נכדו של הרה"ג רבינו אלעזר מנחם שך זצ"ל, שהביא בשם הרב שניאור קוטלר זצ"ל שהביא מענין סגולת אמירת ה"נשמת".

סגולה להגיע למקומו בשלום
"וכתב בספר תולדות אדם בשם רבינו הגאון ז"ל וזה לשונו: קודם צאתו מפתח ביתו לדרך יניח ידו על המזוזה ויאמר "הנני מקבל עלי בנדר כשאראה מקום פלוני אזי אאמור נשמת כל חי", וכשרואה אותו המקום מיד יאמר נשמת כל חי עד גמירא, עד כאן לשונו".

(ספר חנוכות התורה קונטרס אחרון דף 101 בשם

הרבי ר' העשיל זצ"ל רבו של רבינו הש"ך זצ"ל)

"קבלה עוד: כשיצא מהעיר יאמר "הריני מקבל עלי כשאגיע למקום פלוני,

זצ"ל, ועיין בספר זכות יצחק להגרי"ח סופר שליט"א (ח"א דף רפ"א), ובשלחן ערוך המקוצר (סימן קל"ט אות כ"ב) להרה"ג יצחק רצאבי שליט"א, וכן ממליץ ע"ז הרה"צ ניסים מויאל שליט"א, ובסידור איש מצליח (בפירוש שלמות הלב על "נשמת"), ורמז לגודל מעלת "נשמת כל חי" תמצא בתנא דבי אליהו (סדר אליהו רבא פרק ל"א).

להצלחת העובר, טוב לומר בכל יום נשמת כל חי, במרם אמירת נשמת כל חי, יאמר: הרני אומר נשמת כל חי לזכות ולרפואת העובר הנמצא בנשמתה של פב"פ:

כַּלְפִּלְתָּנוּ, מִחֶרֶב הַצִּלְתָּנוּ, מִדְּבַר מַלְמַתָּנוּ, וּמִחֲלָאִים רָעִים וְרָפִים דִּלִּיתָנוּ. עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ, וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסִדֶיךָ. עַל כֵּן אֲבָרִים שֶׁפִּלְגֶתְךָ בָּנוּ וְרוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁנִּפְחַת בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שְׂמַתְךָ בְּפִינוּ, הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ, וַיִּשְׁבְּחוּ, וַיְפָאֲרוּ, וַיִּשְׁוֹרְרוּ, אֶת שְׁמֶךָ מִלְּפָנֶיךָ תְּמִיד. כִּי כָל פֶּה לֶךָ יוֹדֶה, וְכָל לִשׁוֹן לֶךָ תִּשְׁבַּח, וְכָל עֵין לֶךָ תִּצְפֶּה, וְכָל בֶּרֶךְ לֶךָ תִּכְרַע, וְכָל קוֹמָה לִפְנֵיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה, וְהַלְּכֹבוֹת יִירָאוּךָ, וְהַקְּרֵב וְהַפְּלִיֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ, כִּדְבַר שֶׁנֶּאֱמַר כָּל עֲצַמְתִּי תֹאמְרֶנָּה, יי מי כְמוֹךָ, מִצִּיל עֵינִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ, וְעֵינִי וְאִבּוֹן מִגְּזֹלוֹ: שׁוֹעֵת עֵינָיִם אֶתְּהָ תִשְׁמַע, צַעֲקַת תְּדַל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ, וְכַתּוּב רַגְנֵי צַדִּיקִים בְּנֵי לְיִשְׂרָאֵל נֹאדָה תִהְיֶה: בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְרוֹמֵם, וּבִשְׂפָתַי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ, וּבְלִשׁוֹן חֲסִידֶיךָ תִּתְקַדֵּשׁ, וּבִקְרֵב קְדוּשִׁים תִּתְהַלֵּל, בְּמִקְהֹלוֹת רַבּוֹת עִמָּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֵּן חוֹבֵת כָּל הַיְצוּרִים, לִפְנֵיךָ יי אֱלוֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הַהוֹדוֹת, לְהִלָּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדְרָה, וּלְנַצַּח, עַל כֵּל דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת דְּדוֹר בֵּן יִשִׁי עֲבָדֶךָ מִשִּׁיחָךָ:

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִלְּפָנֶיךָ, הָאֵל הַמְּלֹךְ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ בְּשִׁמּוֹם וּבְאֲרָץ, כִּי לֶךָ נֹאדָה יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעַד.

שהמליץ על עצה זו, ועיין במבוא לספר יסוד ושורש העבודה (ירושלים תשמ"ז דף מ), ובספר מאורות הגדולים (דף שי"ח) שהביא עדותו של רבינו יחזקאל אברמסקי זצ"ל על מרן החפץ חיים זצ"ל שהיה מנהגו להודות לה' בשבח זה, ובספר שימוש חכמים (דף נ"ב ונ"ג) בשם הרה"ג שניאור קוטלר זצ"ל באורך, וכן ידוע בשם מהרי"ץ דושינסקי

נְשַׁמַּת כָּל חַי תִּבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ יי אֱלוֹהֵינוּ, וְרוּחַ כָּל בְּשָׂר תִּפְאֵר וְתִרְוֹמֵם וְכִרְךָ מִלְּפָנֶיךָ תְּמִיד. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אֶתְּהָ אֵל. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מִלֶּךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמִצִּיל, וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם, בְּכָל עַת צָרָה וְצוּקָה, אֵין לָנוּ מִלֶּךְ עֹזֵר וְסוֹמֵךְ אֱלֹא אֶתְּהָ:

אֱלוֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלוֹהֵי כָּל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת, הַמְהַלֵּל בְּכָל הַתִּשְׁבָּחוֹת, הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד, וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וַיִּי אֱלֹהִים אִמְתָּה, לֹא יָנוּם וְלֹא יִישׁוּן, הַמְעוֹרֵר יְשׁוּנִים, וְהַמְקַיֵּץ נִרְדָּמִים, מַחִיָּה מֵתִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, פּוֹקֵחַ עוֹרִים, וְזוֹקֵף כְּפוּפִים, הַמְשִׁיחַ אֱלָמִים, וְהַמְפַעֵנֵם בְּעֵלְמִים, וְלֶךָ לְבָרְךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים:

וְאֵלוּ פִּינוּ מֵלֹא שִׁירָה כִּים, וְלִשְׁנוֹנוּ רִנָּה כְּהַמוֹן גְּלוּי, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמִרְחָבֵי קַיִעַ, וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשִׁמְשׁ וְכִנְרָה, וְיָדֵינוּ פְּרוּשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם, וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאַיְלוֹת, אֵין אֲנַחְנוּ מִסְּפִיקֵין הַהוֹדוֹת לֶךָ יי אֱלֹהֵינוּ, וְלִבְרַךְ אֶת-שְׁמֶךָ מִלְּפָנֶיךָ, עַל אַחַת מֵאַלְפֵי אֱלָפִים וְרוֹב רַבֵּי רַבּוֹת פְּעֻמִּים, הַטּוֹבוֹת נְסִים וּנְפִלְאוֹת שְׁעִשִׁית עִמָּנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ. מִלְּפָנֶיךָ מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, מִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ, כִּרְעֵב וְנִתְּנוּ, וּבִשְׁבַע

שיר ושְׁבַחָהּ, הַלֵּל וְזַמְרָהּ, עֵז, וּמְזֻשְׁלָהּ, נְצַח, גְּדֻלָּהּ, גְּבוּרָהּ, תְּהִלָּהּ, וְתַפְאֲרָתָהּ, קִדְשָׁהּ, וּמַלְכוּתָהּ. בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ, וּמַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֵתָהּ אֵל. בְּרוּךְ אַתָּה מְלֶכֶךְ גָּדוֹל וּמְהֻלָּל בַּתְּשׁוּבָחוֹת. אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, בּוֹרֵא כָּל הַנְּשָׁמוֹת, רְבוּן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבוֹחֵר בְּשִׁירֵי זַמְרָה מְלֶכֶךְ אֵל חַי הָעוֹלָמִים אָמֵן:

פרק ז

זמן אמירתה

מקובלים ופוסקים ספרדים כתבו, שיאמרנה לפני יוצר אור (אך לא יסיים שוב בישתבח). ולדעת הבן איש חי והגר"ע יוסף, אפילו ענה ברכו יאמרנה שם.

למנהג האשכנזים, מתחיל שליח הציבור של שחרית בשבת (ומחליף את מי שהתפלל פסוקי דזמרה) משוכן עד; בחגים - מהאל בתעצומות; ובימים נוראים מהמלך (ואומרים אז המלך יושב, ולא היושב ככלל השנה). מכיון שיש דעות בגמרא ובפוסקים שנשמת היא חלק מברכת ישתבח, מסתבר שדיני ההפסקה בה יהיו זהים לדיני ההפסקה בברכות קריאת שמע.

אמירת "נשמת" בזמנים מקודשים ובעת רצון

לאור חביבותה וחשיבותה המיוחדת של תפילת "נשמת כל חי" נהגו בכמה מקהילות ישראל לומר את תפילת "נשמת" בזמנים מקודשים ובעתות רצון, וכמובא ב"כף החיים" הלכות לולב (סימן תרס"ד אות ל"ט): "מנהג בית אל יכב"ץ, יום הושענא רבה אחר תפילת עלינו לשבח, פותחין ההיכל ואומרים "נשמת כל חי" עד גמר בלי שם ומלכות.

ואחר כך אומרים: "הרי אנחנו מקבלים עלינו בלי נדר קבלה גמורה לשנה הבאה עלינו לחיים טובים ולשלום, כעת וכעונה הזאת, יום הושענא רבא אחר

תקנת אמירת "נשמת" בשבת

כתבו הפוסקים: "שבח זה הוא יקר ומעולה מאוד, וצריך לאמרו בנעימה". אמירתה בשבת מזוכרת כבר בספר הזוהר, והונהגה בקביעות (כמו פסוקי דזמרה בכלל) החל מתקופת הגאונים. וכן נוהגים במקהלות ישראל לפתוח בתפילת "נשמת כל חי" לאחר שירת "אז ישיר". תפילה זו שכולה שיר שבח והודיה לה' יתברך, נאה לאומרה ביום שבת קדש, כמאמר נעים זמירות ישראל: "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה ולזמר לשמן עלין" וכו'. הזוהר והאר"י ז"ל מבארים, שאמירת נשמת היא הכנה לכניסת הנשמה היתרה בתפילות השבת.

מעמים נוספים נאמרו לכך שתקנו לומר "נשמת" בשבת קודש. ב"אוצר התפלות" (בראשי בשמים) מובא ש"נשמת" היא כנגד הנשמה יתרה שיש לאדם בשבת. והוסיף שם שיאמר כל השבח בשמחה עצומה, ומגודל התשוקה יקבל על עצמו מסירות נפש.

הלכה

מי ששכח לאמרה והחל לומר ישתבח, אם נזכר לפני אמירת ה' (ברוך אתה ה...), חוזר לומר נשמת כסדר, ואם כבר אמר שם ה', לדעת הרמ"א ופוסקי אשכנז אינו חייב לאמרה עוד, אפילו אחר התפילה. אולם

וכן בזאת חנוכה, בעידנא דרעווא, בשעת שריפת שיירי השמן והתפילות.

כמו כן יש המשוררים תפילת "נשמת" בסעודת יום הפורים ובליל שביעי של פסח ואף בפסח שני.

"והשתא דאתינן להכי יובן פשר מנהג חסידי בית א-ל, דלכן ביום הושענא רבה דהוא יומא דדינא, בעת החתימה האחרונה ומסירת הפתקין, אומרים בקשה זו של נשמת ומקבלים עליהם לומר עוד הפעם "נשמת", וזו סגולה יקרה להצלה".

(ספר זכות יצחק ח"א דף רפ"א להגרי"ח סופר שליט"א)

"חסידיים אומרים נשמת כל יום". וכתב רי"ל קלירס שליט"א (המעין תשנ"ז): "מסורת עתיקה היתה שאנשי כנסת הגדולה תקנו לומר "נשמת" בכל יום". (סידור רבי אלעזר מגרמייזא ח"ב חלק סודות התפילה עמ תצ"ז)

תפילת שחרית לומר הלל נוסח "נשמת כל חי" וכו'".

עוד הובא שם בהלכות יום הכפורים (סימן תרט"ו אות י"א): "אכתוב גם אני הדל מה שנראה לי בסיעתא דשמיא והוא, כי פשוט כי באותו היום יחזור בתשובה שלימה על חטא שבא לידו, ובמוצאי יום הכפורים יטבול תיכף אם אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו, ויתן לעניים יראי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר "נשמת כל חי" בפני עשרה...".

בכמה מקהילות האשכנזים אומרים "נשמת" בכל סעודה שלישית, עת רעווא דרעוין, ומה נורא המחזה כאשר בני היכלא פוצחין פיהן בקדושה ובטהרה, בשירה ובזמרה בתפילת "נשמת כל חי".

כמו כן ידוע על כמה וכמה ממקהלות החסידים שנהגו והנהיגו לומר תפילת "נשמת כל חי" בחנוכה בעת הדלקת הנרות,

פרק ח

עובדות והנהגות מגדולי ישראל בתפילת "נשמת"

"נשמת", היו שניהם הגוף והנשמה מברכים יחדיו, ומעתה, מתפילת "נשמת", תברך הנשמה לבדה עד כלות הגוף.

(בארות מים, ד' לקושים)

ובספר "ראשית העבודה" להרב יהודה זרחיה סגל זצ"ל (ח"א דף ה' ד"ה

קבלת עול מלכות שמים) הביא ששמע בנובהרדוק שאם קר לאדם "נשמת כל חי" ובלו ספק יתחמם ויתלהב וכו'.

בפרי הכרם (ל"ה תש"ס גליון י"ט עמוד ה') הובא מה שסיפר האדמו"ר מבאבוב

בכתבי תולדות שונים מתארים ומספרים תיאורים נפלאים על השתוקקות ודבקות גדולי ישראל באמירת "נשמת". חסידים ואנשי מעשה שבדורות שלפנינו היו מתלהבים בשעת אמירת "נשמת כל חי" בהתלהבות קודש ודבקות נפלאה. נציין עובדות ספורות:

כל עצמותי תאמרנה

הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע ביאר "נשמת כל חי תברך"... וכי עד עתה מי היה המברך אם לא הנשמה? אלא הפירוש כי עד עכשיו, היינו עד תפילת

שלג, ולשם כך פזרו חייליו על פני השדה מאות שקי סוכר בכדי שיוכל להחליק עליהם. נענה האדמו"ר ואמר: "וכי איזה השגות יש לו בתאוות? הלא כל תאוותיו לא ישוו לגודל התענוג שיש לנו באמירת "נשמת כל חי" בשבת קודש".

בספר "אברהם עבד ה'" על הרב הצדיק ר' אברהם אהרונוביץ זצ"ל (דף 255) מובא מעשה זה: אחד מחסידי באיאן הישישים התלונן באזניו של רבי אברום אהרונוביץ זצ"ל כי לבו נחלש, וביום שבת בגלל אריכות התפילה, קשה עליו ההמתנה מבלי לטעום משהו עד שעה מאוחרת. רבי אברום שבעצמו נשאר בדרך כלל ללא אוכל ושתיה עד לשעות הצהריים עד השלימו את תפילותיו וטבילותיו, חס על אותו חסיד חלש ויעץ לו לטעום משהו קל קודם התפילה להחיות את נפשו. אולם הלה נפגע מכך וסרב לאכול קודם התפילה, שהרי הלכה מפורשת בשו"ע שאסור לאכול קודם התפילה, והסמיכו חכמים את דבריהם על הפסוק "לא תאכלו על הדם", לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם.

אך רבי אברום נשאר בשלו, ושדל שוב ושוב את החסיד להכניס לפחות חתיכת "קוגל" לפיו, כדי לחזק את לבו. בלהט דבריו שבקעו מלבו המלא באהבת ישראל אמר לו - "תאכל, ומה איכפת לך, שגם ה"קוגל" יצעק יחד אתך "נשמת כל חי".

"תש"מ. בעת שלקחו לבית החולים את נכדתו של מורינו ורבינו זצ"ל היה מסוכנת גדולה, ומורינו ורבינו זצ"ל היה נוכח שם ואמר לכל הנמצאים שם שיקבלו עליהם להגיד נשמת כשתחזור בריאה מבית החולים".

"וכן לזוגתי ע"ה כשהקשתה בלידתה את בתי שתחי לאורך ימים טובים, והיתה

זצ"ל על הרה"ק ר' מענדלי לסקער זי"ע (אביו של הרה"ק מראפשיץ זי"ע): "גבוה מעל גבוה היתה התלהבותו ודבקותו בעת אמירת התפילה הנוראה "נשמת כל חי", בה היה מאריך מאד בהתעוררות מרובה, בהתאמצות גדולה ובהשתפכות הנפש, עד שמדי פעם כפעם נחלש מרוב עבודה ונפל בהתעלפות עמוקה.

כאשר ראתה אשתו הרבנית הצדקנית (בת הגה"ק ר' איציקל המבורגר זי"ע) שהתנהגות זו עלולה להביא את בעלה הקדוש לחשש סכנה, חס ושלום, הכינה עבורו בערב שבת עוגיות דבש קטנות פחותות מכזית, והכניסה אותם לכיס בגדי השבת שלו, ובקשה ממנו שכשירגיש באמצע אמירת "נשמת" שבא למצב אפיסת הכוחות עד לכלות הנפש, יחוס על נפשו ויאכל מהעוגיות שבכיסו. וכן עשה הרה"ק ר' מענדלי, ובעת הצורך טעם מ"עוגיות הנשמת", ואחר כך המשיך בעבודתו הנוראה לברך בכל עצמותיו את שם קדשו".

המשיך האדמו"ר מבאבוב זצ"ל וסיפר: הרה"ק ר' מענדלי נפטר כמה שנים קודם פטירת אשתו הרבנית, לאחר כמה שנים בשעה שהיתה הרבנית נוטה למות, נענתה פתאום ואמרה: מענדל אומר "נשמת"! מענדל אומר "נשמת"! באותה שעה זכתה שנתגלה אליה בעלה וראתה אותו אומר "נשמת" בהתרגשות עצומה, כדרכו בחיים חיותו. כך חזרה ואמרה כמה פעמים, ובדברים אלו יצאה נשמתה בטהרה.

רבות מסופר בפי חסידים על ההתלהבות העצומה והמתיקות בעת אמירת תפילת "נשמת". פעם ספרו לרבינו האדמו"ר בעל ה"בית אהרן" מקרלין זי"ע על המלך נאפוליון שנכנס בו רוח שטות וחדד באחת מימות הקיץ להחליק על הרי

משום מעשה שהיה, ושחררני, ומאז אנכי ממליץ בכל עת צרה לומר נשמת".
(ספר תורה יבקשו מפיהו דף 275 על רבינו הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל)

"ועוד יסופר: פעם אחת הגיע הלך עני בימי החורף הקשים להוראדנה, ומרוב טלטול הדרך במזג האויר הקשה נפל קפוא מקור, והביאוהו לבית המדרש בהוראדנה בכדי להשיב את נפשו. רבינו נענה ואמר: מה לכם לבקש הרבה תחבולות, שיאמר נשמת ועל ידי כך יתחמם ויתרפא מיד. (וראה שער השמיני פרק ח' שרבינו מפליג בגודל מעלת אמירת נשמת)".

(ספר יסוד ושרוש העבודה במבוא דף מ, וכן בספר שימוש חכמים דף נ"ב ונ"ג בשם הג"ר שניאור קוטלר זצ"ל על רבינו אלכסנדר זיסקינד זצ"ל)

הוא ["החפץ חיים"] היה רגיל על משכבו בלילות להודות לה' על הטובות שגמל אתו, והיה הולך ומונה את כל פרטי חסדיו שהטיב עמו במשך כל ימי חייו, שעזר לו ביתמותו, שסייע בידו ללמוד תורה ולחבר ספרים, שנתן לו חתנים טובים וכו'. כן מספר ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל שבימי צעירותו נודמן לו ללון בעיר אחת באיזה מלון. והנה בבוקר השכם הופתע לשמוע דרך הקיר מהחדר שבשכנותו קול יהודי האומר תפילת נשמת במתיקות רבה, ומתרגם באידיש מילה במילה את כל ההודאות והתשבחות בהתלהבות גדולה ובבכיות, עד שהזדעזע כולו, למחרת נודע לו שבחדר הלז התאכסן ר' ישראל מאיר והוא נהג כדרכו בלילות להביע הודאות לפני ה'.

(ספר מאורות הגדולים דף שי"ח אות קנ"ה על מרן רבינו החפץ חיים)

בספר שערים בתפילת (שער רינה עמוד ז' בהגהה) להרה"ג שמשון פינקוס

בסכנה, אמר מוריני ורבינו זצ"ל שתקבל על עצמה כשתלד כשורה ולד בריא שתגייד עד פסח נשמת בכל יום (איני זוכר בדיוק אם אמר עד פסח או שתגייד במשך חצי שנה כל יום)."

"פעם משהו ממשפחתי חלם חלום לא טוב ונשנה, וחשש מאוד מהחלום כמדומה מפני שהיה גם חולה, ואמר מוריני ורבינו זצ"ל שיקבל עליו אם יחיה עד פסח (עד אז היה בערך חצי שנה) שיגייד בפסח נשמת".

(ספר אורחות רבינו ח"א דף של"ד אותיות ה' ו' ז' על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפּלר" זצ"ל)

"יעץ בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל שיקבלו על עצמם בעת צרה רח"ל, ליתן צדקה, וכאשר יצא לרווחה יאמרו בלי נדר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי הברכה".

(ספר תולדות יעקב דף קכ"ד בהערה 5 על רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפּלר" זצ"ל)

"מרן הקהילות יעקב היה נוהג וכן היה מייעץ לאחרים העצה של ר' העשיל (רבו של הש"ך) שבעת צרה ל"ע יקבלו על עצמם ב דברים אלו (בלי נדר): א. ליתן צדקה. ב. שכשיצאו לרווחה לומר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי החתימה של הברכה".

(ספר לשכנו תדרשו דף צ"ב בשם מרן רבינו יעקב ישראל קניבסקי "הסטייפּלר" זצ"ל)

"סיפר הגאון ר' ישראל גוסטמאן בעל "קונטרסי השיעורים": כשהגיע זמני להתייצב בצבא הפולני חששנו מאוד, ונכנסנו לרבינו ליטול ברכתו ולהתייעץ עמו מה לעשות בכדי שלא יגייסונו, לבד כל ההשתדלויות שכבר עשינו. ורבינו ייעץ לנו לומר תפילת נשמת כל חי בכוונה ובוזה להנצל. וכך הוה, שניצלתי בנס, שבדיוק הנציג שקבלני הכיר את אבי ונטה לי חסד

זצ"ל מדבר מענין חשיבות ההודאה והלל בעת הצרה דוקא שאז נפתחים שערי השפע. ומביא מעשה בשנת בצורת שלא ירדו גשמים וגזרו תעניות ולא הועילו, ורק

לאחר שעשו סעודה ושרו ושכחו בשמחה אז ירדו גשמים, כמו שנאמר (תהלים ס"ח ד): "וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלקים וישישו בשמחה".

פרק ט

נדרי אשלם

זרה. על זה השיב לו הקדוש ברוך הוא ואמר (שם ט"ו): "והנה אנכי עמך", שהבטיחו על כך.

הבקשה השנייה היתה "ושמרני" וגו', היינו, שישמור אותו מעוון גילוי עריות, ועל זה השיב לו הקדוש ברוך הוא: "ושמרתך". הבקשה השלישית היתה "בדרך הזה אשר אנכי הולך", היינו, שלא יבוא לידי שפיכות דמים. על זה ענה לו הקדוש ברוך הוא: "בכל אשר תלך". ומפני שאחר הנדר, נכשל בשלושת הדברים. בעבודה זרה שנאמר (שם ל"ה ב' ד'): "הסירו את אלהי הנכר וגו' ויטמון אותם יעקב". בגילוי עריות שכך נאמר (שם ל"ד א'): "ותצא דינה בת לאה". ובשפיכות דמים שאמר לו הקדוש ברוך הוא (שם ל"ה א'): "קום עלה בית אל". נמצא שעל ידי איחור הנדר נכשל בשלושה.

לכן צריך האדם להזהר הרבה בפיו שלא יהיה רגיל בנדריים, ואם יש הכרח גדול לנדור יזהר לקיימו מיד, שאמרו חכמים: "כל המאחר לקיים נדרו בניו הקטנים ואשתו מתים, שנאמר (קהלת ה ה) "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך וגו' למה יקצוף האלהים על קולך וחבל את מעשה ידיך", היינו, כל המאחר נדריו בניו מתים. ובמשלי (כ"ב כ"ז) נאמר: "אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך".

ישנם אנשים שמקבלים על עצמם בנדר לומר "נשמת" עם שלושה או עשרה בני אדם או יותר, ומקבלים על עצמם צדקה, תפילה או סעודה ועוד מיני נדריים, ולכן מצאנו לנכון להביא כאן מענין חומר הנדרים והזהירות מהם, ושעדיף שכל קבלה שאדם יחיד או ציבור יקבלו על עצמם, יקבלו בהבטחה, ולא דוקא בנדר, ושכל אחד יתייעץ עם רבו כיצד לנהוג בענין.

וכך מופיע בספר "מעם לועז" (פרשת מטות מסע) וזה לשונו: "אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: אם אתם נודרים נדר, ראו לשלם מיד, ותלמדו לקח מיונה הנביא שהיה במצולות ים והיה בסכנה, ונזכר שנדר נדר ולא קיימו. אמר: רבונו של עולם, יודע אני העוון שעליו באתי לידי צער זה, בגלל הנדר שהבטחתי ולא שלמתי. לכן אני מבקש ממך, תצילני ואקיים נדרי. וזהו שאמר (יונה ב ג-): "ויאמר קראתי מצרה לי וגו' ואני בקול תודה אזבחה לך אשר נדרתי אשלמה".

וכן מצינו ביעקב אבינו, שכמה פורענויות ארעו לו בעוון זה שנשנתה לקיים הנדר שנדר, שכך נאמר בפסוק (בראשית כ"ח ט): "וידר יעקב נדר לאמר, אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך". שבקש מאת הקדוש ברוך הוא שלשה דברים. הדבר הראשון "אם יהיה אלהים עמדי", שלא יתן לו להכשל בעוון עבודה

והוא סבור שעל ידי אמירת "מותר לך" שלוש פעמים על ידי שלושה אנשים הותר הנדר, ולפיכך ראוי שלפני שמוציא מפיו דיבור של מצוה, יאמר "בלי נדר".

וכל הנודר נקרא רשע וחוטא, אף על פי שמקיים הנדר. ואם מאחר נדרו, פנקסיו נבדקים למעלה לראות מעשיו הטובים, ומזכירים לו כל חטאיו שעשה מימיו, שהכל רשום. ומזה רואים באיזו סכנה מעמיד עצמו זה שנודר נדר. לכן יזהר אדם שלא ידור אפילו בעניין של צדקה, אלא יתן צדקה בלי הבטחה, ואם יש הכרח לנדרו, כגון שעושים מגבית בבית הכנסת, יאמר בלחש "בלי נדר".

ואם נודר אדם כדי לחזק עצמו ולתקן דרכיו הטובים, משובח הוא. כגון זה שהוא גרגרן ושתוין ונודר שלא לשתות יין כך וכך זמן, או שנודר שלא לשתות לשכרה, או לפרוש ממידות מגונות אחרות אלו נדרים לשם שמים משובחים, ומצווה לנדרו, שעושה כן לעבודתו יתברך. שאם יש בו מידות מגונות אלו, בוודאי יבוא לידי חטא. ועל נדרים אלו אמרו במשנה באבות (פ"ג מ"ג): נדרים סייג לפרישות. מכל מקום, לא ירגיל עצמו בכך לנדרו תמיד, אלא ישתדל לפרש "בלי נדר".

פרק י

רשיות לנשמת

מוֹשְׁבוֹ, וְהַשְּׁמַיִם וְשְׁמֵי הַשְּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם מְרַכְּבוֹ, וְהֵם לִפְנֵי כְּאִין מֵאֶפֶס וְתוֹהוּ נִחְשְׁבוּ לוֹ, וְהוּא לְעוֹלָמִים חַי: שְׁמֵשׁ וְיָרַח מְאוֹר הַדָּרוֹ מְאִירִים, וּמְזַהְרִים לְאָרֶץ וְלְדָרִים, לְשִׁמּוֹ מְשַׁבְּחִים וּמְהַדְרִים וּמְפַאֲרִים, וְכָל הַבְּרִואִים וְגַם הַיְצוּרִים, עֲדֵיו וְעֲבָדָיו כִּי הוּא בְּרָאָם

רשות לנשמת למה"ר שלמה בן יעקב זצוק"ל (חי לפני כמאה וחמשים שנה) - **רשות ע"פ כתב יד מתימן**

אוֹדָה וְיִמָּד וּבְתוֹךְ רַבִּים אֶהְלֶנּוּ, וּבְחֵן שְׁפָתַי אֲגַדְלֶנּוּ, וּמְשִׁירֵי אֶהוֹדְנֶנּוּ, כִּי הוּא אֲדוֹן לְכָל חַי: בְּרוּם עוֹלָם בְּעֶרְבוֹת

ודעו שמיעקב אבינו אנו למדים, שאם אדם שרוי בצער, מצווה לנודר לעשות צדקה או ללמוד. וזהו שנאמר שם: "וידור יעקב נדר לאמר". שכל "לאמר" בא לרמז שיש לומר הדבר לאחרים, ודבר זה בא ללמדנו שמצוה לנודר בעת צרה.

ואף על פי שאז אינו עושה כלום, אבל אותו הזכות שנדר עומדת לו ומצילתו מן הצער. וצריך אדם לתלות הנדר ביעקב אבינו, שאם יש לו בן חולה, יאמר ש"אם אלהי יעקב ישלח רפואה לבני, אני מתחייב ליתן כך וכך צדקה או לעשות מצוה פלונית", שמאחר שלמדים הדבר מיעקב אבינו, יש להזכיר שמו.

ויש אומרים שיזהר אדם ולא ידור נדר ואפילו בשעת צרה. ולא נאמרו הדברים הנ"ל שיש לדור בשעת צרה אלא בדורות הקדמונים שהיו מקיימים את מה שמבטיחים, ואילו כיום הרבה טרדות ועוכבים מצויים המונעים את האדם מלקיים נדרו, ואם לא יקיים נדרו, יגרום לו הדבר הרבה פורענות.

ואפילו אם עושה התרה, אין הדבר ברור כל כך, שכן הרבה דינים והרבה חילוקים יש בזה, ויתכן שאין לו התרה,

רשות לנשמת מרבי שלמה בן אבון

הנשיג ערף שיר לאל מפלא, ולו פה רננות
ביום מלא?

שחקים, אשר בם יקר אהל, ומרום ומי-ים
בזיו שעלו יחו בלי פה הדר פעלו
- וציץ מאדמה, ואד יעלה.

למי פה ולשון יחו היקר לסודיו, ורבו לאין
מחקר; הלא לב חכמים לזאת נעקר,
להבין אשר לו יהי נגלה.

מבזן פם כבודו ברום תקנו, כנגד דביר בן
כבור שכנו, ביה צור לבר משוה חסנו
ועולם כאשכול ישו נתלה.

המוזן מי מעונו באש חבר, ברוחו ישרתון
לפיו - אשרם, ונגלגל יסודם, אשר
אשרם, ירוציץ לניבו ולא יכלה.

ברית אב המונו ונעם שמו יקים למענו לבן
רחמו, מעניו ביום יום בהלחמו, ויחיש
פדות עם שמו יחלה!

ובידו נפש כל חי: הוא אחד ואין שני בכל
מקום הוא שם, גולל אור מפני השף והיום
והלילה להפרישם, יצר מלאכים לשרתו והוא
עקנם ושרשם, והוא מקור הברכות ונשמה
לכל חי: והוא נטה שמים בחכמה, ותולה
ארץ על בלימה, ומשבירי הים ונגליו סגר
עליהם באין חומה, לו כל ברך תכרע מהלל
בפה כל חי: והוא קדמון לכל קדמון, והוא
ראשון והוא אחרון, והוא בעל הרחמים
והרצון, וכטובו ורחמיו משביע לכל חי: קצרו
הלכות מרומותו, ונלאו הלשונות מלםפר
גבורתו, עמודי שמים ירופפו ויתמהו
מנערתו, מי בא עד תכונתו, מי שבע תמונתו,
והוא נעלם מפל חי: יען לשוני אמרתך,
קדשתך ועצמותך, כפי פחי לא לפי
תהלתך, מה רבו מעשיך וי מאד עמקי
מחשבותך, על בן יודוך פעולים ויאמרו
נשמת כל חי: ואומר נשמת וכו

פרק יא**מספר הקדוש פרי עין חיים (שער השבת - פרק יט)**

והנה כמו שלמטה בסוד צ' דצלם, שכבר
יש בהם מלכות דתבונה, מה שאין כן
במ' דצלם שלא נתלבשו המוחין עדיין, אך
בל' של צלם, בטש קוצי דשערי דאריך
אנפין, ויצאו תפילין בכח ובדקות דק ביותר
משל מעלה, ואז נעשה גם כן לאה בסוד אור
פנימי, ואלו הם סוד התפילין של שבת,
שהם למעלה מן הראש, שהם ל' דצלם.
וכשבא שבת בא פנים חדשות, שהם אלו
המוחין שבסוד ל' דצלם שהיו למעלה
בראשו בסוד תפילין. ועתה בשבת נכנסו
בראשו, ונעשין מוחין חדשים לאחד
מהבחינות, והם פנימים עתה, ולזה אין אנו

מעם שאין תפילין בשבת, כבר בארנו, כי
המוחין דזעיר אנפין כשיוצאין
מבינה הם ד', והם סוד מ' דצלם. ואחר כך
נכנסין בנצח הוד יסוד דתבונה, ונעשין ג',
והם סוד מגדל הפורח באויר. כי אז בחי
לאה, אשר שם סוד מלכות דתבונה,
ומקבלת האור שהוא סמוך ליסוד, וקוצי
דשערי דאריך אנפין בטש שם, ונעשין שם
תפילין בכח, שם באותו הצלם, כמו שכתוב
בוהר, כי בעבור צלם של ב"ו, יש בו צלם
אחר רוחני, וזה סוד אך בצלם יתהלך איש,
שאותו צלם הוא מגדל הפורח באויר, כעוף
הפורח ועובר.

רצון שהוא ת"ת, והוא אין כערכך. אח"כ היכל אהבה שהוא חסד, שהוא אל אדון. אך היכל שכנגד הנצח, אע"פ שהוא קו ימין, אינו עולה, כי הוא קשור עם הוד, תרי פלגי גופא, ולכן הוא דין, וגם כי הוא לבר מגופא.

והנה היכל לבנת הספיר דיסוד ז"א, עולה בשבת למעלה מכל ז' היכלין דאו"א, עד היכל אהבה, ומקבל משם אור, והם ו"פ הכל, והם מלמטה למעלה, מן יסוד עד חסד, והרי נקשר היסוד בהיכל אהבה העליון. וז' היכלי או"א, נקראו ז' הסריסים כנודע.

והנה ז"פ הכל, הם על הסדר מלמטה למעלה, מיסוד עד חסד, כיצד - ובורא את הכל, היכל לבנת הספיר, דיסוד ז"א שעולה להיכל לבנת הספיר דאו"א. בהכול יודוך, עולה להיכל עצם השמים. בהכל ישבחוך, עולה להיכל נוגה. והכל יאמרו, להיכל רצון. בהכל ירוממוך, להיכל זכות. ביוצר הכל, להיכל אהבה. והטעם שנקרא כל אחד כל, כי כל אחד כלול מן' שערי בינה, הנפתחים בשבת, כמנין כל.

מהחברים - ויתחיל נשמת כל חי, וסופי תיבות תלי, הידוע אצל בעלי תכונה. ומכאן רמז לסוד הנשמות הפרודות מח"י עולמים, מברכין ישראל שם הנכבד, ג"כ הצדיק מברך אותו למעלה, והכלה נמצא שהיא כלולה מב צדיקים, מן צדיק של מעלה, ומצדיק של מטה. וסימן צדיקים ירשו ארץ, לפי שאחיזתן מצדיק עליון, מוכתר בתוספת ברכה של מעלה, ומלכות ג"כ מתברכת מהנשמות הפרודות מחי עולמים, והיא כלולה בכל, ומברכין אותה מ"ה תיבין, מן ואלו פיננו, והם מן נשמת עד לבדך אנו מודים, שם מ"ה תיבין, כנזכר זהר אח"כ ישתבח בחלל הבריאה. והקדיש ג"כ. ומשם ואילך ברכת יוצר עולם הבריאה.

מהחברים - כוונת כי לעולם חסדו, הנה כולם מסתיימין בחסדו, שהם ג'

מניחין תפילין בשבת, כי התפילין נעשין מוחין פנימים, ובתחלה היו מקיפים לזעיר אנפין, והיו בבחינת אור פנימי ללאה. וכבר נודע, כי התפילין הם מבחי חיי המלך, כי המלך הוא זעיר אנפין, והחיים נמשכין לו מבינה, כי אהי"ה הוי"ה אהיה כמנין חיים, כנזכר בכוונת המניח תפילין, והוא בנשמת כל חי רמוז כאמור, כי הנשמה היא מבינה, וכ"ל ח"י כמנין חיים, והם תמורת התפילין שהם חיי המלך כנ"ל.

ועתה נבאר יום שבת, ובו יבואר ענין שחרית דשבת, עד סוף עמידה. דע כשמתחילין לומר קרבנות, עד נשמת כל חי, נכנסין ברישא דז"א מקיפין שניים דמ' דצלם דאמא, כולו נכנס בפעם אחת, ובנשמת כל חי אז נכנסין המקיפין מ' דצלם אבא, וזה סוד נשמת כל חי, ראשי תיבות גימטריה ע"ח, ג' הויות, שהם חב"ד דמקיף דמ' דצלם אבא, ונכנסין בפעם אחת, ואז תכוין לקבל תוספות נפש דבחי קדושת היום דכורא, כי נר"ג של הלילה, כולם נוקבא, ובוים הם הדכורין.

וסוד נשמת כל חי, הוא תוספות קדושה דבריאה, ואין תוספות רק בג' היכלות לבד, שהם ג' חלוקות - מן יוצר אור עד אין כערכך, ומן אין כערכך עד אל אדון, ומן אל אדון עד תתברך, הרי ג' חלוקות. וכבר בארנו ענינו, כי הרי אלו היכלות של יוצר דחול, הם ז' היכלי ז"א. אבל בשבת, נפתחין היכלי שבת, והם היכלי דאו"א דבריאה, ואז עולין היכלי ז"א, ונכללין שם, ומקבלין משם תוספות. אמנם ז' היכלי דאו"א, הם ז"פ הכל, כנזכר כאן - ובורא את הכל, הכל יודוך, והכל ישבחוך, והכל יאמרו, הכל ירוממוך סלה, יוצר הכל.

אמנם לא כל היכלי ז"א עולין, רק ג' לבדם, שהם יותר חסדים ממותקים מכולם, א' הוא היכל היסוד, הנקרא לבנת הספיר, והוא מן יוצר עד אין כערכך, אחר כך היכל

נשמה, כי בינה הוא בחי נשמה, ונקרא חיי ז"א, שהוא חיי המלך.

בפי ישרים - הם ד' שיטות, כל שיטה בת ג' תיבות, והם נגד ד' רגלי המרכבה, כ"א כלול מג, בסוד י"ב מלאכים, הנזכר פרשת ויצא דקמ"ט, ויש לכוין בהם גם בהאל בתעצומות י' תיבין, ובהמלך ו', ובשוכן עד ה', הם נגד אבא וז"א ואמא, ונוקבא כלולה באמא.

הויות שבמזלא, שהחסד עליון מתפשט בהו. וחסדים הללו נקראים חסד דלגאו, לכן יש לכוין ב' פסוקים ראשונים, יוד בקמץ של הויה דא"א, ובה פסוקים הי' קמוצה, בו פסוקים, יוד קמוצה. ובחמשה פסוקים, הי' קמוצה. כי נקודת קמץ בכתר, בסוד חסד, וקמץ הכהן.

נשמת כ"ל ח"י, גימטריה חיים, זהו תמורת תפילין, הנקרא חיי המלך. וזהו

פרק יב

רבי חיים ויטאל זי"ע - שער הכוונות

חי העולמים. אמנם אני לא קבלתי דבר זה ממורי ז"ל ואומר קדיש עד דאמירן בעלמא וזה נוסחו:

שער הכוונות - דרושי קידוש ליל שבת דרוש א' ענין תפילת שחרית של שבת

ענין התפלה של שחרית דיום שבת. הנה נת"ל כי בלילה יכוין האדם לקבל תוס' נר"ן ושלשתן הם בחי' נוקבין וביום שבת יכוין ג"כ לקבל בחי' נר"ן ושלשה דכורין מבחי קדושת היום שהוא דכורא. ואמנם ג' המקומות שבהם צריך לקבל תוס' הנז' שמעתי בתחלה ממורי ז"ל שבכרכו של קודם יוצר דשחרית יכוין לקבל תוס' הנפש דכורא ובסמיכות גאולה לתפלה יכוין לקבל תוס' רוח ובמוסף במלת א"ה מקום כבודו כו' יכוין לקבל תוס' נשמה אבל אח"כ שמעתי ממוז"ל באופן אחר וכמ"ש בע"ה בכללי הדרוש כ"א במקומו וזה החלי בע"ה דע כי מן התחלת תפלת שחרית מן סדר הקרבנות עד נשמת כל חי כו' נכנסו בחי' אורות המקיפין של בחי' המוחי' דז"א מבחי המקיף העליון הנק אות מ' דצלם דאי ובס

הקדמת מוהר"ר שמואל ויטאל ז"ל בנו של מוהר"ח ז"ל לשער הכוונות (השער השישי שער הכוונות): אז ישיר כו' ה' ימלוך לעולם ועד יאמר פסוק זה ב' פעמים בלשון הקודש ובפ"ג בלשון תרגום ה' מלכותיה קאים כו' כי בא סוס פרעה כו' ובני ישראל הלכו כו' כי לה' המלוכה כו' ועלו מושיעים כו' והיה ה' למלך כו' ישתבח שמך ולא יאמר פסוק שמע ישראל קודם ישתבח כו' כאשר נמצא בקצת סידורים הנדפסים גם אין לומר ובכך ישתבח שמך כו' אלא אם כן הוא בשבת שאומרים נשמת כל חי ואחר כך אומר ובכך ישתבח שמך כו' גדולה גבו תהלה ותפארת ויקדים גדולה לגבורה כי כן הסדר ב"ס. וכן נזכר בזוהר (פ תרימה) בא"י מלך גדול ומהולל בתשבחות התיו בחיריק כמ"ש הטעם לעיל בב"ש הבוחר בשירי זמרה מלך אל חי העולמים אמן. ושמעתי מפי חכם אחד כי שבת זה תקנו אברהם אבינו ע"ה ונרמז בראשי תיבות שאחר סיום הברכה. א"ל ההודאות ב"ורא כל הנשמות. ר"בון כל המעשים ה"בוחר בשירי זמרה. מ"לך אל

והנה ענין סוד נשמת כל חי הוא בחינת תוספות קדושת שבת בעולם היצירה כנודע כי תיקון נשמת כל חי הוא בסדר הזמירות שהם ביצירה כי סדר יוצר אור כו הוא בבריאה ותכוין בנשמת כל חי כו' כי מלת כל חי הוא בגימטריה ס"ח אהי"ה הוי"ה אהי"ה והם בגימטריה חיים והם סוד התפילין הנקרא חי המלך. והכונה היא כי זה הוא תמורת התפילין שבימי החול. הקדישים דיום שבת לא קבלתי כונתם ממורי ז"ל.

נשמת כל חי אז נכנסין המקיפין דאות מ' דצלם דאבא וזה סוד נשמת כל חי ראשי תיבות נכ"ח שהם כמנין ג' היות שהם ג' מוחין חב"ד בבחי אורות מקיפין מבחי מ' דצלם דאבא והרי נשלמו ליכנס ברישא דז"א כל המקיפי שלו מב הצלמים דאי ודאבא ולכן תכוין כי עתה באמרך נשמת כל חי לקבל חלק תוס' נפש דכורא שבך מבחי' יום שבת דכורא כנ"ל.

פרק יג

אשרי מי שמתקן להשכינה דירה נאה בלבו, כלים נאים באבריו ואשה נאה שהיא הנשמה

יורדות עמה לדור בישראל, ז"ש ושמרו בני ישראל את השבת לעשות השבת לדורותם, [דורש לדרת"ם חסר, לשון דירה - עיין ז"ח רות (הנ"ל)]. אשרי הוא מי שמתקן לה [לשכינה] דירה נאה בלבו, וכלים נאים באברים שלו, ואשה נאה שהיא הנשמה, שבשבילה שורה עליה השכינה העליונה [היינו בינה], שהיא נשמת כל חי. פירוש "הסולם" כאן.

ובכסא מלך כאן: דירה נאה בלביה, שהוא מדור החיים, משכן הנפש; כלים נאים אבריו, משכן הרוח; ואשה נאה נשמת כל חי^[א].

ב. ועיין בהגהות מוה"ר אליהו גוטמאכער מגרידץ למסכת שבת (דף כ"ה ע"ב^[א]), בביאור דברי הש"ס "ותזנח משלום נפשי"

א. ובתיקוני זהר תיקון ו' (דף כ"ב ע"ב^[א]) כתב, וז"ל: בזמנא דשכינתא איהי בגלותא אתמר בה (בראשית ח, ט) ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת ויומין טבין, וכבהיא זמנא אתייחדת עם בעלה. וכמה נפשות יתרין קא נחתין עמה לדיירא בישראל, הה"ד ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם. זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתה, דבגינה שריא שכינתא עילא דאיהי נשמת כל חי עליה, עכ"ל.

בעת שהשכינה היא בגלות [בבי"ע] נאמר בה ולא מצאה היונה מנוח וגו', אלא בשבת וימים טובים, [שאז היא עולה לאצילות], ובעת ההיא מתייחדת עם בעלה [היינו ז"א]. וכמה נפשות יתירות הרי

ב. הובא בספר תוצאות חיים (קיצור ספר ראשית חכמה לבעל הר"ח) סימן צ' (ומקדים: ועוד פירש בתיקונים בענין תיקון האדם לשבת).

ג. ועיין ברכות (דף נ"ז ע"ב): שלשה דברים מרחיבין דעתו של אדם כו'.

ד. נדפסו בחידושים והגהות מאת גאוני ישראל אדירי התורה כו' הנדפסים בסוף המסכת.

זכאה איהו מאן דמתקן לה דירה נאה בלביה וכלים נאים באברים דיליה ואשה נאה דאיהי נשמתו וכו'. ולזה נתכוין ר' אבא דבגלות לא זכינן לאלה הכוונות כמו בהיות קדושת הבית, עכ"ל.

זו הדלקת נר בשבת. "נשיתי טובה" ר' אבא אמר, זו מטה מוצעת ואשה מקושטת לתלמידי חכמים, "וז"ל: איתא בתיקוני זוהר שתיתאי, וז"ל, ושמרו בני ישראל את השבת לעשות וגו' לדרתם, חסר כתיב,

הקול הזוהר
0722-990044

הינה מעוניין להקדיש

דְּקָה בְּיוֹם?

לְקַרְא זוהר הקדוש

ההודעה הזאת נכתבה בשבילך!!!

כאן ניתן להשיג בחינם ספרי זוהר לכל המעוניין להקדיש דקה ביום לקרא זוהר הקדוש, כל יום אמה לומד דקה זוהר ומקרב את הגאולה בתמים (זוהר דף קכ"ד).

**כשיבוא משיח יאמר עליך:
"בזכותך הגעת!
לך יש חלק בגאולת העם".**

בית שמש: 0548-436784, ירושלים: 02-6255789
בת ים: 03-6304523, 052-9077914, 054-2214449
במרכז: 09-8323442, בצפון: 054-9788564, בדרום: 08-6108608

הוראה לחיוב חשבון תורם יקר אנא מלא במקומות הלבנים

קוד מפלגה		סוג חשבון	מספר חשבון																	
בנק	סניף																			

לכבוד בנק _____

סניף _____

כתובת הסניף _____

קוד מוסד	אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה		
4 7 6 9 5			

אני/הח"מ _____ (שם בעל/י החשבון) מסופיע בספרי הנגב) מס' זהות _____
 רחוב _____ עיר _____ מיקוד _____ טלפון _____

- נותנים לכם כזה הוראה לחיוב את חשבונותי הרגיל בסניפכם, בנין תרומה בסכומים ובמועדים שיומציאו לכם מדי פעם בפעם באמצעי מנגנון. עיי' רג' עדו התחוקה' סמפורט מטה ב'ספרי הרשאה'.
2. ידוע לילוני כי:
- הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה מפני מאתנו בכתב לבנק ול'רג' עדו התחוקה' שתגיש לתוקה, וים טסקים אחד לאחר מות ההודעה בבנק וכן, ניתנת לביטול ע"י הרואת כל דין.
  - אחיה/גיה רשאים לבטל מראש חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידינו לבנק בכתב, לפחות וים טסקים אחד לפני מועד החיוב.
  - אחיה/גיה רשאים לבטל חיוב, לא יותר משנשים ימים סמועד החיוב אם אוכיח/וכיח לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שנקבעו בכתב ההרשאה, אם נקבעו.
  - ידוע לילוני כי הפרטים שצוינו בכתב ההרשאה ופילויים, הם שואפים שעלינו להסדיר עם המנכב.
  - ידוע לילוני כי סכומי החיוב עש"י הרשאה זו, יופיעו בדפי החשבון וכי לא ישלח לילוני ע"י הבנק הודעה מיוחדת בנין חיובים אלה.
  - הבנק יפעל בהתאם להוראות בכתב הרשאה זה, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תורה מניעה חוקית או אחרת לביצועו.
  - הבנק רשאי להצביאניו מן ההסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תורה לו סוכה סכירה לכך, וידוע לילוני על כך מיד לאחר קבלת ההלשנת, תוך ציון הסיבה.
  - אנא לאשר ל'רג' עדו התחוקה' בספח המחובר אלה, קבלת הרואת אלו מפני/מאתנו.

פרטי ההרשאה _____ מספר פעמים _____ מתאריך _____ עד תאריך _____
 חתימת בעל/י החשבון _____

אישור הבנק

לכבוד "רג' עדו התחוקה" (עפי' זוהר פ' לר' לר')
 רח' נחשוו 10 בית שמש 29099
 בית שמש

קוד מפלגה		סוג חשבון	מספר חשבון																	
בנק	סניף																			

קוד מוסד	אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה		
4 7 6 9 5			

קבלנו הרואת פ' _____ לכבוד חיובים בסכומים ובמועדים שיומציאו באמצעי מנגנון שיתצוינו לנו מדי פעם בפעם, ואשר מספר חשבונותם בבנק יהיה נקוב בתם, והכל בהתאם לעמורט בכתב ההרשאה.

רשמנו לפננו את ההוראות, ונפעל בהתאם כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, כל עוד לא תורה מניעה חוקית או אחרת לביצועו, כל עוד לא התקבלה אצלנו הרואת ביטול בכתב על ידי בעל/י החשבון, או כל עוד לא הוצאו לילוני החשבון מן ההסדר. אישור זה לא יפעל בחתיבותיכם כלפינו, לפי כתב השימוע שנחתם על ידיכם.

בכבוד רב,

בנק _____
 סניף _____
 תתימרה וחותמת הסניף _____